

5 Kulturminner og kulturmiljø

5.1 Innledning

5.1.1 Bakgrunn for utredningen

Hovedmålet med konsekvensutredningen for fagtema kulturminner og kulturmiljø er å skaffe kunnskap om viktige kulturhistoriske verdier i plan- og influensområdet for bygging av ny kraftledning mellom Adamselv, Lakselv og Skaidi, slik at dette kan legges til grunn ved behandling av konsesjonssaken. Deler av rapporten ble utarbeidet i 2016/2017. Da ble til sammen 20 kulturmiljø vurdert. I 2019 ble strekning Skaidi – Lakselv inkludert i utredningen og rapporten er derfor oppdatert i 2020. I perioden 2016-2019 er det registret en rekke kulturminner langs- og i nærheten av linjetraseen. Enkelte kulturmiljø er oppdatert og det er kommet til nye kulturmiljø. Det er nå identifisert til sammen 30 kulturmiljø og enkeltminner. De siste 10 er lagt til fortløpende etter de opprinnelig utredete kulturmiljøene.

5.1.2 Avgrensning av fagområdet

Begrepene kulturminner og kulturmiljø er definert i kulturminneloven § 2 «Med kulturminner menes alle spor etter menneskelig virksomhet i vårt fysiske miljø, herunder lokaliteter det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til. Med kulturmiljø menes områder hvor et eller flere kulturminner inngår som en del av en større helhet eller sammenheng.»

Forvaltningen skiller mellom automatisk freda kulturminner (også kalt fornminner) og nyere tids kulturminner. Alle fornminner som er eldre enn 1537 (reformasjonen), stående bygninger og mynter eldre enn 1650 og samiske kulturminner og kulturminner i vann og vassdrag eldre enn 100 år er automatisk freda. Automatisk fredning gjelder selve kulturminnet og en sikringszone på minst fem meter omkring det inntil rette forvaltningsmyndighet har bestemt noe annet. Nyere tids kulturminner kan fredes etter vedtak.

Finnmark fylkeskommune og Sámedigi – Sametinget er forvaltningsmyndighet etter kulturminneloven i det aktuelle planområdet for automatisk freda kulturminner. Sametinget har forvaltningsansvar for samiske kulturminner. Tromsø Museum er rette myndighet for forvaltning av kulturminner under vann i det aktuelle planområdet. Finnmark fylkeskommune har i tillegg til de delegerte statlige oppgavene etter kulturminneloven ansvar som regional myndighet og et overordnet ansvar for nyere tids kulturminner. I dispensasjonssaker som gjelder kulturminneloven var det tidligere Riksantikvaren som var rette myndighet, men dette ansvaret er fra 01.01.2020 overført til Fylkeskommunen og Sametinget. Lebesby, Porsanger og Kvalsund kommuner har et eget ansvar for forvaltning av kulturminner som myndighet etter plan- og bygningsloven.

Kulturminner som utredningstema omfatter fredete kulturminner (automatisk fredet, vedtaksfredet og forskriftsfredet), nyere tids kulturminner og kulturmiljø i planområdet. En samlet vurdering av et områdes kulturhistorie, kulturminner og tidsdybde vil danne grunnlag for avgrensning av kulturmiljø. Det er innhentet informasjon om kulturminner og kulturmiljø som kan komme i konflikt med utbyggingsplanene.

Temautredningene for landbruk, naturmangfold, landskapsbilde, nærmiljø og friluftsliv og kulturminner og kulturmiljø vil overlape hverandre i beskrivelsen av konsekvenser for kulturlandskapet. De ulike temarapportene vil ha ulike innfallsvinkler til begrepet kulturlandskap. Den delen av kulturlandskapet som har registrerte fysiske spor etter menneskers bruk av landskapet er vurdert under fagtema kulturminner og kulturmiljø.

5.1.3 Nasjonale, regionale og lokale mål og retningslinjer

St.meld. nr. 16 (2004-2005) «Leve med kulturminner» er fulgt opp med en ny St.meld. nr. 35 «Framtid med fotfeste» (2012-2013). Den nye meldingen omtaler justeringene i kulturminnepolitikken som er viktige for at en skal nå de målene Stortinget har satt. Fredningspolitikken skal prioritere helhetlige kulturmiljø, og i større grad ta hensyn til de praktiske og økonomiske konsekvensene en fredning får for samfunnet. Meldingen er retningsgivende for kulturminneforvaltningen i Norge.

Regionalplan for kulturminner og kulturmiljø i Finnmark er under utarbeiding. Det er ikke utarbeidet egne kulturminneplaner i Lebesby, Porsanger og Kvalsund kommuner.

5.2 Metode og datagrunnlag

5.2.1 Generelt

Utredningen er en sammenfatning av de opplysninger som er offentlig tilgjengelig om kjente kulturminner og kulturmiljø i plan- og influensområdet.

Planområdet er inndelt i 30 kulturmiljø og enkeltminner som er vurdert hver for seg ut fra verdi, omfang (tiltakets virkning) og konsekvens. Når det gjelder detaljeringsgrad er dette tilpasset det behovet som gjelder den planlagte utbyggingen. Det er de store linjene som er forsøkt risset opp og detaljer er tatt med der hvor det er sett som nødvendig. Alle større objekt av betydning er tatt med, enkeltliggende SEFRAK-bygninger, kulturminner med uavklart vernestatus og gjenstandsfunn fra forhistorisk tid i influensområdene vil kunne være utelatt.

Metodisk bygger konsekvensutredningen på Statens vegvesen håndbok V712 (Statens vegvesen 2014). Trinn 1 i en konsekvensutredning er kartlegging og vurdering av verdier, trinn 2 er omfangsvurdering og trinn 3 er konsekvensvurderingen. Retningslinjer i Riksantikvarens veileder (rapport nr. 31-2003) om «Kulturminne og kulturmiljø i konsekvensutgreiingar» har vært veiledende i de fagvurderingene som er gjort.

5.2.2 Datagrunnlag

Som grunnlag for utredningen er det hentet inn dokumentasjon av kulturminner og kulturmiljø. Dokumentasjonen er basert på tilgjengelige kilder og litteratur. Det har vært kontakt med kulturminneforvaltningen i Finnmark fylkeskommune, Sametinget og Tromsø Museum. Planområdet er ikke befart av arkeolog.

Kartleggingen av kulturminner i utredningen er basert på registreringer i Riksantikvarens sin kulturminnedatabase Askeladden, Universitetenes arkeologiske gjenstandsdatabase Unimus og bygningsregisteret SEFRAK.

Alle registrerte automatisk fredete kulturminner skal være lagt inn i databasen Askeladden. Databasen

er tilgjengelig for forvaltning og andre som jobber med utredningsarbeid og arealplanlegging. Kartfesting og registrering av automatisk fredete kulturminner vil aldri bli helt fullstendig. Man regner med at bare om lag 10 % av alle slike kulturminner er kjent. De resterende er ikke synlige eller lite synlige på markoverflaten og er ikke registrert. Potensialet for nye funn av automatisk fredete kulturminner er vurdert på bakgrunn av tilgjengelig informasjon fra databasen Askeladden og skriftlige kilder. Finnmark fylkeskommune, Sametinget og Tromsø Museum har vurdert at det er behov for § 9 undersøkelser etter kulturminneloven i tiltaksområdet. Askeladden blir kontinuerlig oppdatert, det er likevel slik at enkelte automatisk fredete kulturminner som er fjernet enten ved utgraving eller annen aktivitet ikke har oppdatert status. Det er enkelte kulturminner som har uavklart vernestatus. Det er fylkeskommunen og Sametinget som har myndighet til å avgjøre om et kulturminne er automatisk fredet eller ikke. Dette vil de avgjøre gjennom § 9 registreringene i planområdet. Der hvor det er opplagt at kulturminnet er fjernet ved at området er helt nedbygd er disse kulturminnene ikke tatt med i utredningen. Dette gjelder både kulturminner som har status automatisk fredet og uavklart vernestatus. Der hvor de inngår i et kulturmiljø er dette kommentert. Når det gjelder vurdering av potensial for funn av automatisk fredete kulturminner er alle registrerte kulturminner uavhengig av vernestatus med i vurderingen.

Et stort antall bygninger bygd før 1900 er registrert i SEFRAK, som er et landsdekkende register over eldre bygninger og andre kulturminner. I Finnmark går SEFRAK registreringen fram til 1945 og ca. 5000 objekt er registrert. I Finnmark ble mer enn 10 000 bygninger brent da tyskerne trakk seg tilbake i 1944 og en antar at hele 70 % av Finnmarks bygninger ble brent eller ødelagt av bombingene i løpet av andre verdenskrig. I undersøkelsesområdet er det vurdert at det var 90 til 100 % totalskade etter krigens ødeleggelser. Det er ingen SEFRAK-registrerte bygninger i planområdet.

Kriterier for utvelgelse av kulturmiljøer følger Riksantikvarens anbefalinger om at kulturminner har størst verdi i en større helhet. Med utgangspunkt i dette er det i forbindelse med denne utredningen avgrenset 23 områder som utgjør helhetlige kulturmiljøer. Inndelingen av kulturmiljøene synliggjør at kulturminner som enkeltobjekt inngår i større kulturhistoriske strukturer som må sees i sammenheng, og som står i en nær relasjon til kulturlandskapet de er en del av. Gjenkjenning og avgrensning av kulturmiljø er basert på en faglig begrunnet vurdering og tolkning av landskap og kulturhistoriske spor.

Kulturmiljøene er vist på temakart for kulturminner og kulturmiljø. Omfanget av kartfesta og beskrevne kulturminner og kulturmiljøer er vurdert ut fra det som anses som planområdets influensområde.

Datagrunnlaget vurderes som middels godt.

5.2.3 Verdi- og omfangskriterier

Metodikken etter håndbok V712 medfører at man skal vurdere og grunngi den kulturhistoriske verdien til de ulike kulturminnene og kulturmiljøene de inngår i. Kjente kulturminner og kulturmiljø er kort beskrevet og deretter gitt en verdi basert på kriterier etter Håndbok V712 (jf. Tabell 5-1). Når det gjelder definisjonen av kulturmiljø er dette tilpasset utredningen. Det er forsøkt å se sammenhenger og kulturmiljø er definert på en hensiktsmessig måte slik at verdivurderingene er riktige og ikke utelater vesentlig objekt.

Kulturminneloven gir en vid definisjon av hva som er kulturminne og kulturmiljø. I forvaltningen av kulturminner blir det lagt vekt på at mangfoldet av kulturmiljø og kulturminner skal tas vare på, og at et representativt utvalg skal prioriteres for vern. Det skal legges vekt på kulturhistoriske sammenhenger framfor enkeltobjekt.

Grunnlaget for å verne kulturminner og kulturmiljø er at de har verdi som kilder til kunnskap, som grunnlag for opplevelse og som ressurs for bruk. Ved vurdering av kulturminnet sin kunnskapsverdi

skal representativitet, sammenheng/miljø, autentisitet og fysisk tilstand vurderes. Mennesker opplever kulturminne og kulturmiljø på hver sin måte. Opplevelser henger blant annet sammen med kunnskap, holdninger og tilknytning til stedet. Kulturminnene er med på å vise kontinuitet og endring i det fysiske miljøet og gir stedet karakter.

Mange kulturminner og kulturmiljø er i daglig bruk, og har på denne måten verdi som bruksressurs i seg selv. I forbindelse med friluftsliv og turisme inngår kulturminnene som en del av opplevelsene, og kan på denne måten ha pedagogisk verdi. Kulturminnene er med andre ord en indirekte ressurs som kan gi grunnlag for næringsutvikling.

De ulike kriteriene knyttet til vurderingen av kunnskaps- og opplevelsverdier kan ofte overlape hverandre. Hvilke kriterium som det blir lagt mest vekt på er derfor avhengig av de aktuelle kulturminnene og kulturmiljøene. Kunnskapsverdiene blir vektlagt ved vurderinger av nasjonale interesser. Verdivurderingen er holdt på et generelt nivå. Fornminner er automatisk fredet etter kulturminneloven, og har sammen med vedtaksfredete og forskriftsfredete kulturminner per definisjon stor verdi.

Tabell 5-1. Kriterier for verdisetting av kulturminner og kulturmiljø fra Statens vegvesens Håndbok V712.

	Liten verdi	Middels verdi	Stor verdi
Fornminner/ samiske kulturminner (automatisk fredet)	Vanlig forekommende enkeltobjekter ute av opprinnelig kontekst	Representativ for epoken/ funksjonen og inngår i en kontekst Steder det knytter seg tro/ tradisjon til	Sjeldent eller spesielt godt eksempel på epoken/funksjonen og inngår i en viktig kontekst Steder av regional eller nasjonal betydning som det er knyttet tro/tradisjon til
Kulturmiljøer knyttet til primærnæringene (gårdsmiljøer/ fiskebruk/ småbruk og lignende)	Miljøet inngår i en lokal sammenheng men ligger ikke i opprinnelig kontekst Bygningsmiljøet er vanlig forekommende eller inneholder bygninger som bryter med tunformen Inneholder bygninger av begrenset kulturhistorisk/ arkitektonisk betydning	Miljøet er viktig i en regional sammenheng Enhetlig bygningsmiljø som er representativt for regionen, men ikke lenger vanlig og hvor tunformen er bevart. Inneholder bygninger med kulturhistorisk/arkitektonisk betydning	Miljøet er viktig i nasjonal sammenheng Bygningsmiljø som er sjeldent eller særlig godt eksempel på epoken/ funksjonen og hvor tunformen er bevart Inneholder bygninger med stor kulturhistorisk/ arkitektonisk betydning
Kulturlandskap	Kulturlandskap med få kulturhistoriske spor	Kulturlandskap som inneholder flere kulturhistoriske spor som ligger i en kontekst	Sjeldent/ godt bevart kulturlandskap av nasjonal betydning
Kulturmiljøer i tettbygde områder (bymiljøer, tettsteder etc.)	Miljøet er vanlig forekommende eller er fragmentert Inneholder bygninger som har begrenset kulturhistorisk betydning	Enhetlig miljø som er representativt for epoken, men ikke lenger vanlig Inneholder bygninger med arkitektoniske kvaliteter og/ eller kulturhistorisk betydning	Enhetlig miljø som er sjeldent eller særlig godt eksempel på epoken. Inneholder bygninger med spesielt store arkitektoniske kvaliteter og/eller av svært stor kulturhistorisk betydning
Tekniske og industrielle kulturmiljøer	Miljøet er vanlig forekommende og ligger ute av kontekst Inneholder konstruksjoner uten spesielle arkitektoniske kvaliteter	Miljøet er representativt for epoken og ligger i opprinnelig kontekst Inneholder konstruksjoner med arkitektoniske kvaliteter	Miljøet er sjeldent og et spesielt godt eksempel på epoken og inngår i en viktig kontekst Inneholder konstruksjoner med spesielt store arkitektoniske kvaliteter
Andre kulturmiljøer (enkelbygninger, kirker, parker og lignende)	Miljøet er vanlig forekommende og/ eller fragmentert Bygninger uten spesielle kvaliteter	Miljø som er representativt for epoken, men ikke lenger vanlig Inneholder bygninger/objekter med arkitektoniske/kunstneriske kvaliteter	Miljø som er sjeldent og/ eller et særlig godt eksempel på epoken. Bygninger/objekter med svært høy arkitektonisk/ kunstnerisk kvalitet

Omfangsvurderingene er et uttrykk for hvor store negative eller positive endringer det aktuelle tiltaket vil medføre for det enkelte området. Omfanget vurderes i forhold til 0-alternativet. For fastsettelse av

et tiltaks omfang må en vurdere på hvilken måte og i hvilken grad kulturmiljøer endres som følge av tiltaket, eksempelvis på hvilken måte tiltaket vil endre historiske strukturer.

Størst negativt omfang blir det selvsagt dersom et tiltak medfører direkte inngrep i et kulturminne, men også indirekte påvirkning som visuelle virkninger kan medføre betydelig negativt omfang. Med økende avstand vil de visuelle virkningene gå fra å være betydelige til å bli marginale, fra dominerende til ubetydelige. Fjernvirkningseffekten vil gradvis avta og på større avstander vil virkningen som regel være meget liten.

For at det skal være håndterlig for vurdering av omfang og konsekvens er veiledende kriterier lagt til grunn (etter Berg 1996):

- Nærføringssone inntil 3 x mastehøyde
- Nærvirkningssone inntil 10 x mastehøyde
- Fjernvirkningssone inntil 20 x mastehøyde
- Visuell siktbarhetssone inntil 4 km

Det er noe ulik høyde på mastene på et linjestrekk alt etter terreng og avstand mellom mastene. En har her valgt å holde maks mastehøyde på 35 meter, jf. kapittel 2.2. På bakgrunn av ovenfor nevnte kriterier er veiledende avstandssone satt ut ifra maksimum mastehøyde. Avstandssonene er kun veiledende for vurdering av omfang og konsekvens. Disse må også vurderes kvalitativt. Et kulturminne som ligger i tiltaksområdet vil følgelig bli mer ødelagt og dermed vil tiltaket få større omfang og konsekvens for dette kulturminnet enn et som ligger utenfor selve tiltaksområdet.

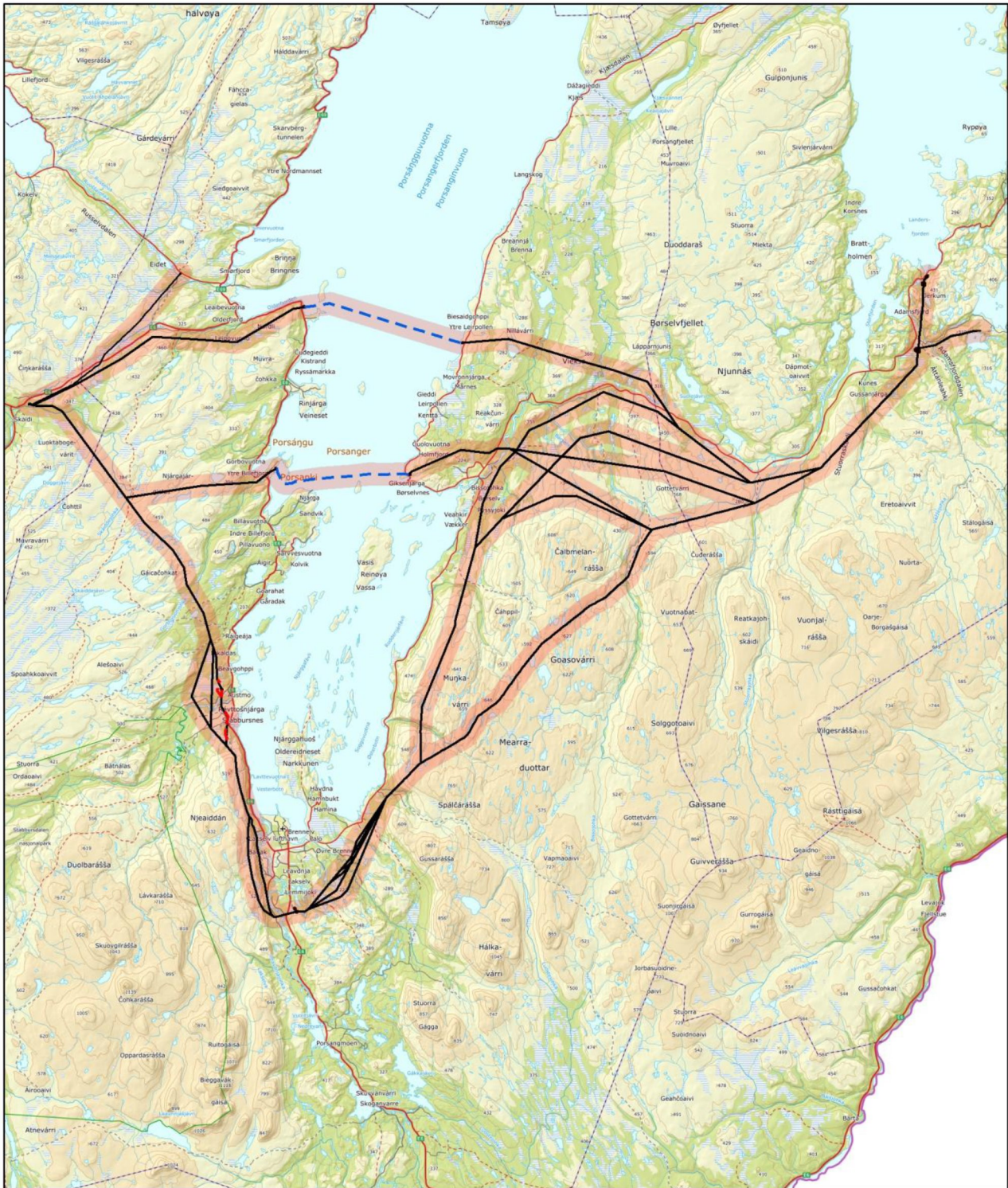
Tabell 5-2. Avstandskriterier for vurdering av omfang og konsekvens.

Avstandssone	Avstander	Omfang - negativt	Konsekvens - negativ
Nærføringssone	0 – 105 meter	Stort	Middels – Stor
Nærvirkningssone	105 – 350 meter	Middels	Middels
Fjernvirkningssone	350 – 700 meter	Lite	Liten
Visuell siktbarhetssone	>700 meter	Lite - Ubetydelig	Liten - ubetydelig

5.2.4 Definisjon av tiltaks- og influensområdet

Tiltaksområdet består av alle områder som blir direkte påvirket av arealbeslag ved planlagt utbygging, for eksempel kraftledning, anleggsveier, deponi og riggområder som er kjent på dette tidspunktet. Ut ifra ryddebeltet på ca. 40 meter er det her definert en tilsvarende korridor på 40 meter som tiltaksområdet for luftledning, for transformatorstasjoner er selve tiltaksområdet som vist i kart, jf. kapittel 2.2 og 2.3.

Influensområdet er det området som tiltaket virker inn på, fra de direkte konsekvensene tiltaket har i form av fysiske inngrep i tiltaksområdet til indirekte konsekvenser i form av visuell påvirkning. Influensområdet blir påvirket blant annet av tiltakets lokalisering og utforming, visuelle sammenhenger, vegetasjon og landskap. I teorien er influensområdet alle områder der ledningen er synlig fra. For at vurderingen av de visuelle virkningene skal være relevante og håndterlige er avstandskriterier benyttet (se Tabell 5-2). I denne utredningen er influensområdet definert som alt areal innenfor 1 km avstand fra omsøkte traseer (se Figur 5-1), dvs. at alle registrerte kulturminner innenfor dette området er med i vurderingen. Enkeltstående SEFRAK-bygg og andre kulturminner vil kunne være utelatt. Avstand større enn 1 km vurderes den visuelle tilleggsbelastningen og andre mulige effekter/virkninger som følge av tiltakene som så små at det ikke har vesentlig betydning for temaet som utredes.

<p>Tegnforklaring</p> <ul style="list-style-type: none"> 420 kV kraftledning 420 kV sjøkabel 420 kV jordkabel 132 kV kraftledning Influensområdet 	420 kV Adamselv - Lakselv - Skaidi		Kunde:	
	Influensområdet		Statnett	
	Målestokk: 1:450 000			
	Oppdrag: 10213591-01		Utarbeidet av: Multiconsult Multiconsult AS Postboks 265 Skøyen 0213 Oslo	
	Tegnet: KMO Dato: 10.01.2020			
	Kartgrunnlag: Topografisk norgeskart			
Filnavn: Influensområdet_km.mxd				

Figur 5-1. Influensområdet for temaet kulturminner/kulturmiljø.

5.3 Områdebeskrivelse og verdivurdering.

5.3.1 Kulturhistorisk utvikling

For 30 000 år siden var Finnmark dekket av en iskappe som strakte seg over hele Skandinavia og nordlige Tyskland. Etter hvert trakk isen seg tilbake og for rundt 14 000 år siden var kysten av Finnmark isfri, mellom 11000-9000 f.Kr. var hele Finnmark isfritt. De første menneskene som kom til Norge og Finnmark levde av fangst og fiske. Disse menneskene benyttet seg av store områder og var svært mobile. De fleste boplassene man finner fra denne perioden ligger åpent til og har ingen synlige boligstrukturer. På enkelte boplasser er det spor etter teltringer og mindre fundament av stein. De eldste boplassene finner man langs kysten, på smale eid, nes eller små øyer med god tilgang til havet. Etter hvert som isen forsvant, ble en stadig større del av innlandet av Finnmark tatt i bruk. Mot yngre steinalder (rundt 5000-4500 f.Kr.) begynner grupper å flytte fast mellom to eller flere boplasser, såkalte sesongboplasser. I tillegg har en hatt mindre jakt- og fangstboplasser. Hustuftene fra denne perioden finnes som tydelige markerte voller i terrenget. I yngre steinalder (4500-1800 f.Kr.) endres steinteknologien og nye råstoff blir tatt i bruk. Skifer blir etter hvert det vanligste råstoffet langs kysten i Nord-Norge og i Finnmark. Det tas i stor grad bruk av lokale råstoff som kvarts og kvartsitt og keramikken blir introdusert i denne perioden. Fra yngre steinalder finner en tydelige spor etter boligene i form av hustufter som er delvis gravd ned i bakken. De varierer i størrelser, og i flere områder finnes mange og tydelige hustufter. En kjent boplass fra denne perioden er Grasbakken i Nesseby kommune i Finnmark. De store og markerte tuftene tyder på at det har vært stor grad av bofasthet i denne perioden, hvor marine ressurser har vært den viktigste delen av næringsgrunnlaget. Størrelsen på boplassene og funn herfra i innlandet tyder derimot på en større mobilitet og økt flytting mellom boplassene.

Metallet blir introdusert i Finnmark i tidlig metalltid (1800- kr.f.). De fleste redskapene blir fremdeles laget i andre materialer som stein, bein, horn og tre. Funn av metall viser at befolkningen i Finnmark var i kontakt med folk i sør og i øst. De hadde mest kontakt med samfunn i Nord-Sverige og Finland, men funn viser også påvirkning fra den russiske bronsealderkulturen. Bruken av keramikk blir stadig mer utbredt i tidlig metalltid. En type asbestkeramikk, «Kjelmøykeramikk» er kjent fra mange funnsteder på hele Nordkalotten. Keramikken er av flere sett i sammenheng med en etnisk differensiering og fremvekst av samisk identitet. Skillet mellom kyst og innland som en så i yngre steinalder opphører og sesongbaserte boplasser på kysten og i innlandet blir vanlig og de markerte og tydelige tuftene som kjennetegner yngre steinalder på kysten går etter hvert ut av bruk. Trolig har husene nå en enklere og lettere konstruksjon, noe som indikerer økt flytting mellom boplasser og mindre grad av bofasthet.

Bronse var i Finnmark det viktigste metallet helt frem til 200 f.Kr. Det er ikke funnet spor av lokal utvinning av jern i Finnmark, så trolig ble alt jern importert fra øst. Perioden fra Kristi fødsel til 1550 e.Kr. er kalt samisk jernalder. Levesettet i Finnmark i denne perioden var fortsatt basert på en jakt-fangst- og fiskeøkonomi med en utnyttelse av et bredt spekter av ressurser på land og i sjø. Etter hvert ble forbindelsen og kontakten østover mot Finland og Russland svekket. Kontakten og handelen retter seg nå sørover mot den norrøne bosetningen langs kysten av Nord-Norge. Pels, skinn og tranolje var viktige handelsvarer som en byttet mot ulike varer. Såkalte «hellegroper» som dateres til første årtusen e.Kr. er sannsynligvis spor etter framstilling av olje av spekk fra sjøpattedyr. Slike hellegroper finnes mange steder på kysten i Nord-Troms og Vest-Finnmark.

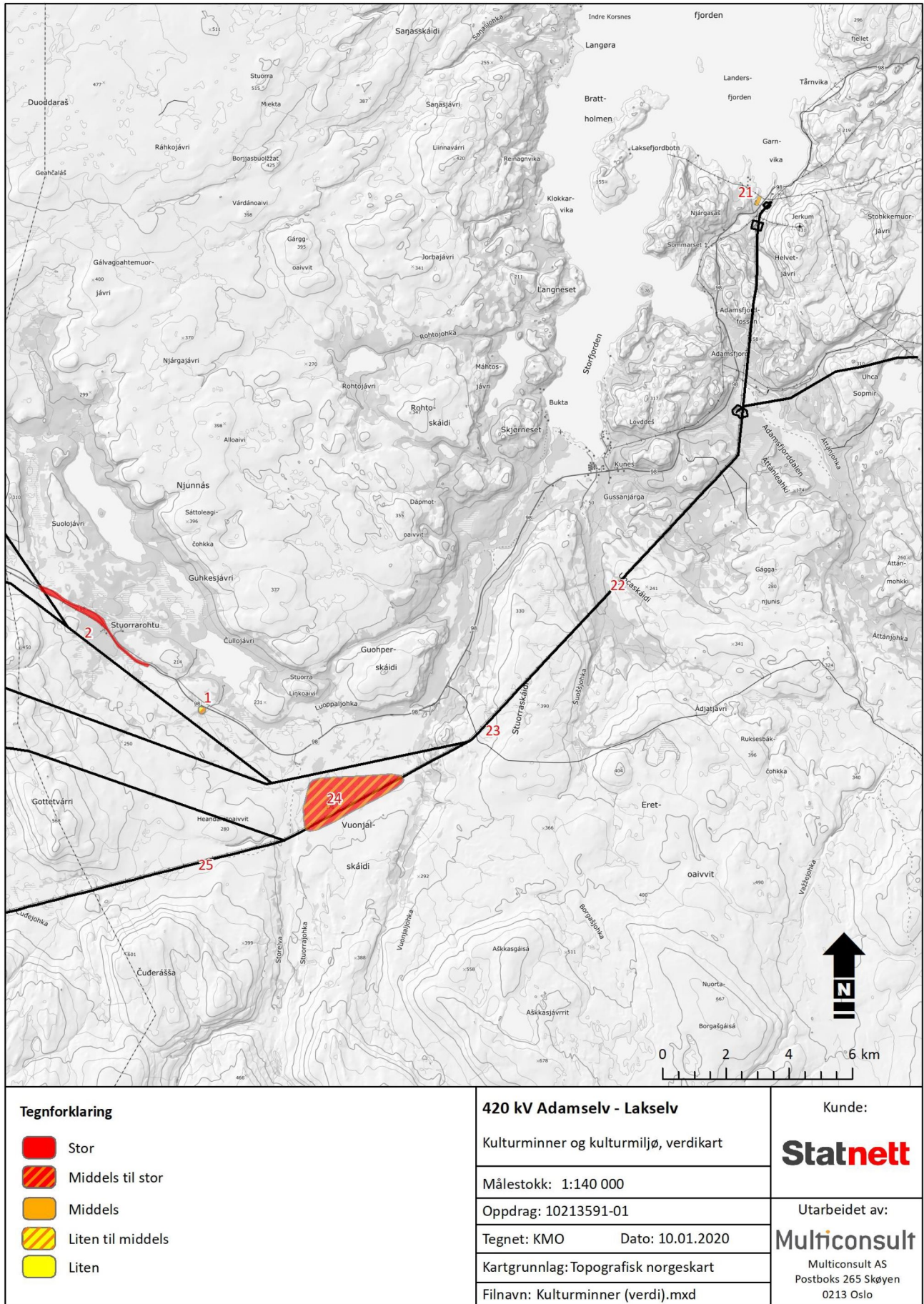
Det er få spor av den norrøne bosetningen som gårdsanlegg og gravhauger i Finnmark. Klimatiske forhold kan ha spilt inn ved at det var vanskelig å dyrke korn og holde husdyr som kyr og sau i Finnmark. På slutten av 800-tallet e.Kr. gikk nordgrensen for norrøn bosetting i Troms. Skriftlige kilder forteller om samisk bosetting i Troms og Finnmark. Hålogalandhøvdingen Ottar beretter fra ca. 890 e.Kr. at

landet her var øde bortsett fra noen steder her og der, der finnene (samer) levde. Først da fiske ble en viktig handelsvare på 1200-tallet, slo nordmenn seg ned i Finnmark som fastboende. Omtrent samtidig begynte en rivalisering om Finnmark mellom Norge, Finland og Russland. Særlig på 1300- og 1400-tallet var det herjinger av både russere og nordmenn. Håkon V bygget festningen på Vardøhus som sto ferdig ca. 1300. Utover i senmiddelalderen ble det reist en rekke kirker i fiskeværene langs Finnmarkskysten. Bygging av kirker og festningsverk var en del av den politiske kampen om de samiske ressursområdene i nord.

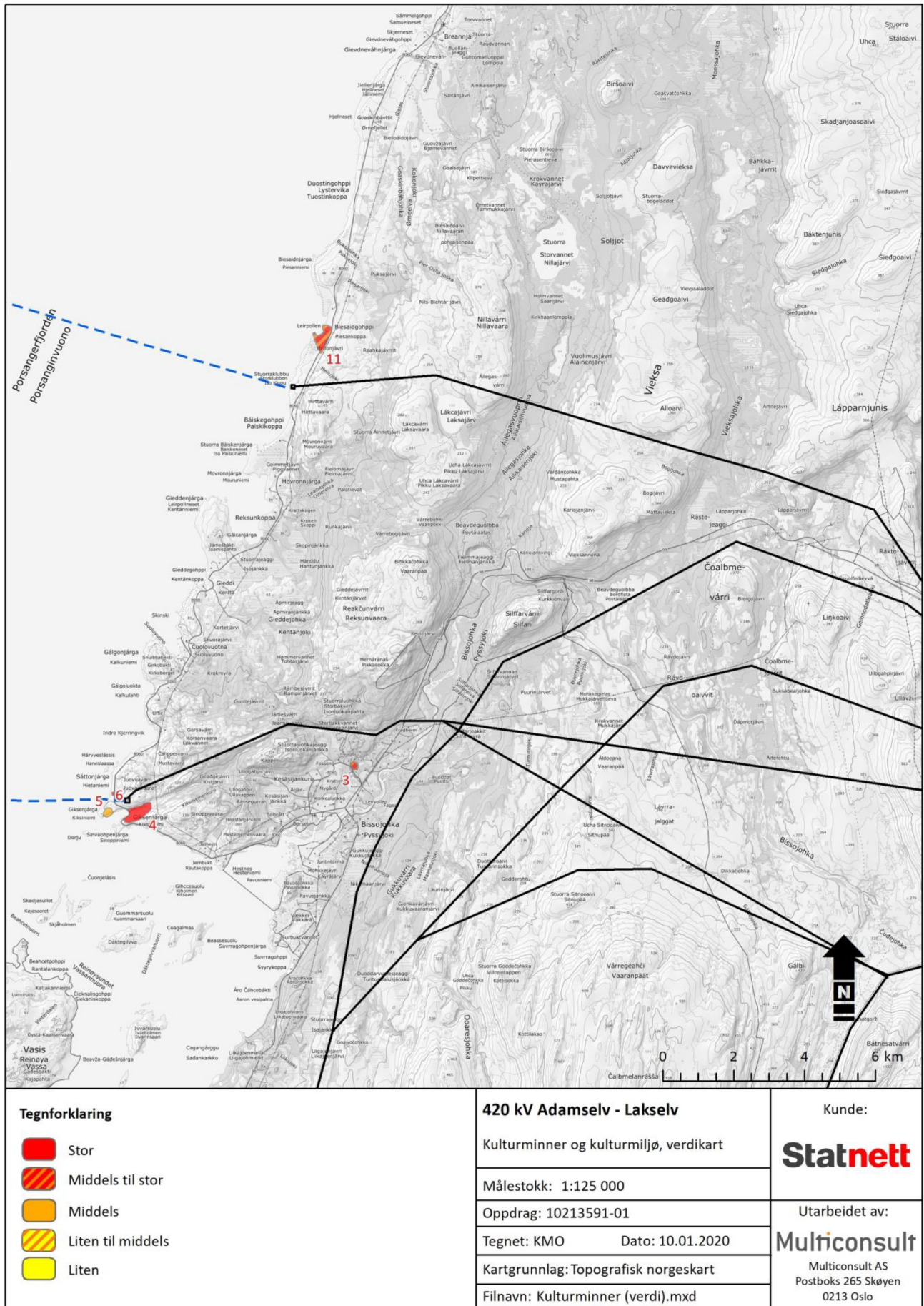
På 1500-tallet var det gode tider med et stort fiske. Samene levde godt av både fiske og fangst, hvor noen samer også deltok i tørrfiskhandelen. Den økte fangsten på 1500-tallet, som følge av økt handel og skattlegging, førte til at bestanden av villrein og andre pelsdyr ble betraktelig redusert. På 1600-tallet ble også geværet tatt i bruk noe som fikk konsekvenser for bestanden av vilt. På 1600-tallet ble et begrenset jordbruk vanlig langs kysten i Finnmark og en fikk framvekst av tamreindrifta som en spesialisert samisk næring. Dette skjedde samtidig med den norske koloniseringa i form av ekspansjon av norsk bosetting og kirkebygging. Tamreindrifta sin oppkomst og levesettet som reindriftsamer er mye diskutert. Enkelte har hevdet at dette oppsto allerede i siste del av yngre jernalder, mens andre har argumentert at det ikke skjedde før på 1300- og 1400-tallet. Sikkert er det at den spesialiserte reindriftsamiske tilpasningen var etablert i de fleste samiske områdene før 1600.

Den samiske organiseringen i «*siidaer*» ble holdt i hevd fram mot slutten av 1600-tallet. Siidaer er en inndeling av samiske bosettingsområder, et begrep som er både brukt om et lokalsamfunn og et geografisk avgrenset område som siidaen brukte. En siida omfattet flere familiegrupper som årlig samlet seg på en boplass. Siidaens økonomi var basert på jakt, fangst og fiske. Etter hvert som samene i økende grad ble inkorporert i det norske storsamfunnet opphørte siidaen. I kyst- og fjordområdene, som ved Porsangerfjorden, fikk man overgang til mer bofast bosetting og mer selvstendige enkelthusholdninger. Langs store deler av kyst- og fjordområdene i Troms og Finnmark ble det på 1700-tallet etablert en bosettingsstruktur og kombinasjonsøkonomi som var relativ enhetlig som en kjenner som den sjøsamiske kulturen. Den sjøsamiske økonomien var ikke ulik den norske fiskerbondens økonomi, men med en større variasjon og omfang når det gjaldt ressursutnytting. På samme tid med etableringen av den sjøsamiske kulturen på 1700-tallet fikk man en finsk (kvensk) innvandring til fjordområdene i Nord-Troms og Finnmark. En fikk ny kunnskap om jordbruk, husdyrhold og ny teknologi om produksjon av tjære og kull. Den finske/kvenske og samiske befolkningen hadde nært samkvem og en fikk en befolkning med blandet etnisk bakgrunn. Det var heller ikke tette skott mellom reindriftsamer og sjøsamere. I tillegg til «*verdde*»-forhold som var et samarbeid mellom samene, har samene kunnet endre sin tilhørighet i løpet av livet ved giftemål eller ved å endre måten å leve på.

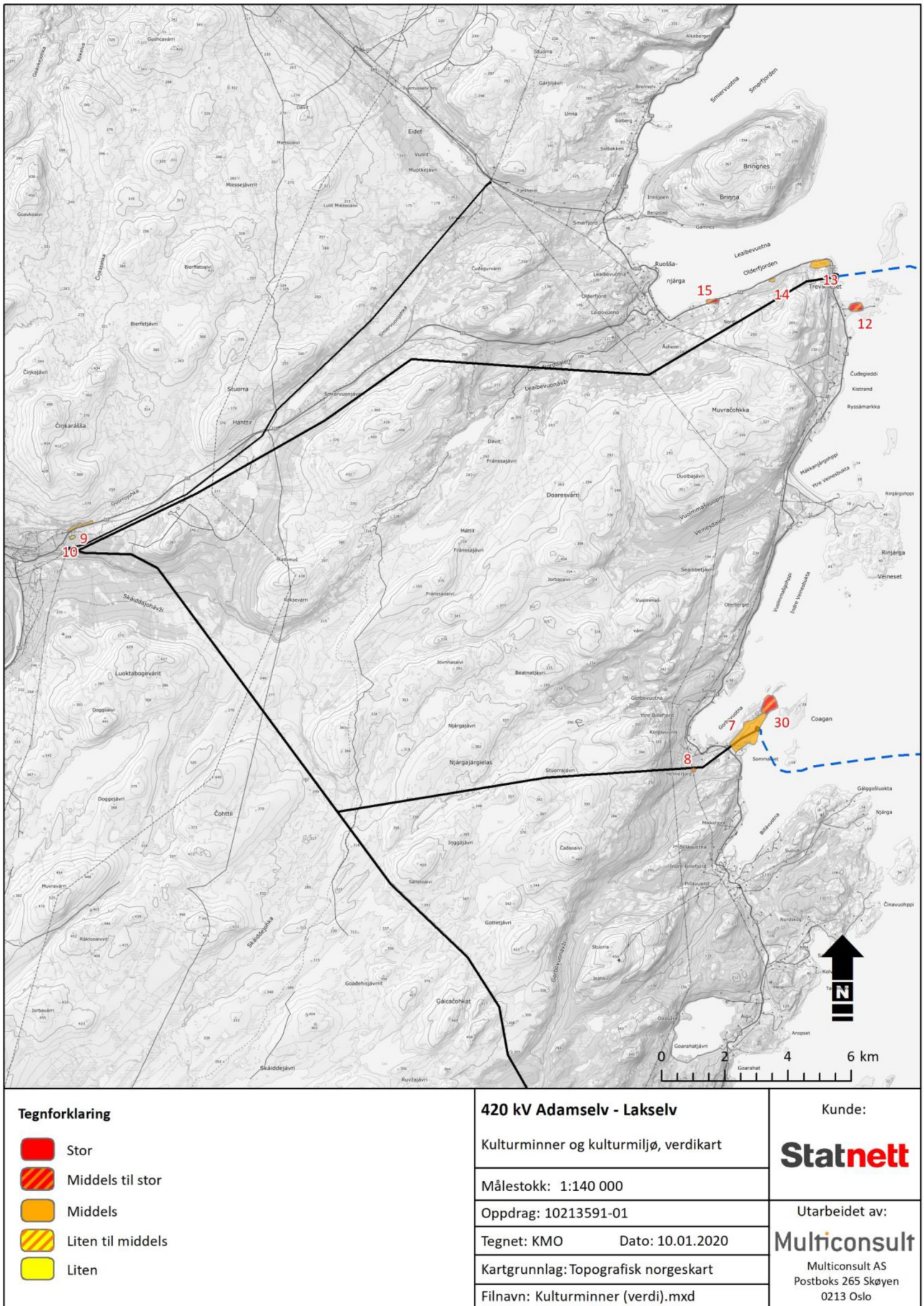
Under andre verdenskrig ble Finnmark hardt rammet av tyskeres «den brente jords taktikk». Okkupasjonen i 1940 skjedde imidlertid uten særlige store ødeleggelser. Det var en storstilt militærutbygging i Finnmark som var strategisk viktig for tyskerne bl.a. i angrep på den allierte konvoitrafikken til og fra Murmansk. Ved krigens slutt var kysten av Norge gjennomfortifisert med stillinger fra nord til sør. Høsten 1944 begynte tyskerne tilbaketrekningen og det ble bestemt at befolkningen skulle flyttes sørover. De som ikke flyttet frivillig, ble tvangsevakuert. Omkring en tredjedel av befolkningen gjemte seg og unngikk tvangsflytting. Tyskerne ødela og brant all bebyggelse etter hvert som de trakk seg vestover. I Vest-Finnmark er det anslått at mellom 90-100 % av bebyggelsen ble ødelagt. Gjenreisningen av Finnmark begynte for alvor i 1946 og ble stor sett gjennomført i løpet av 8-9 år.

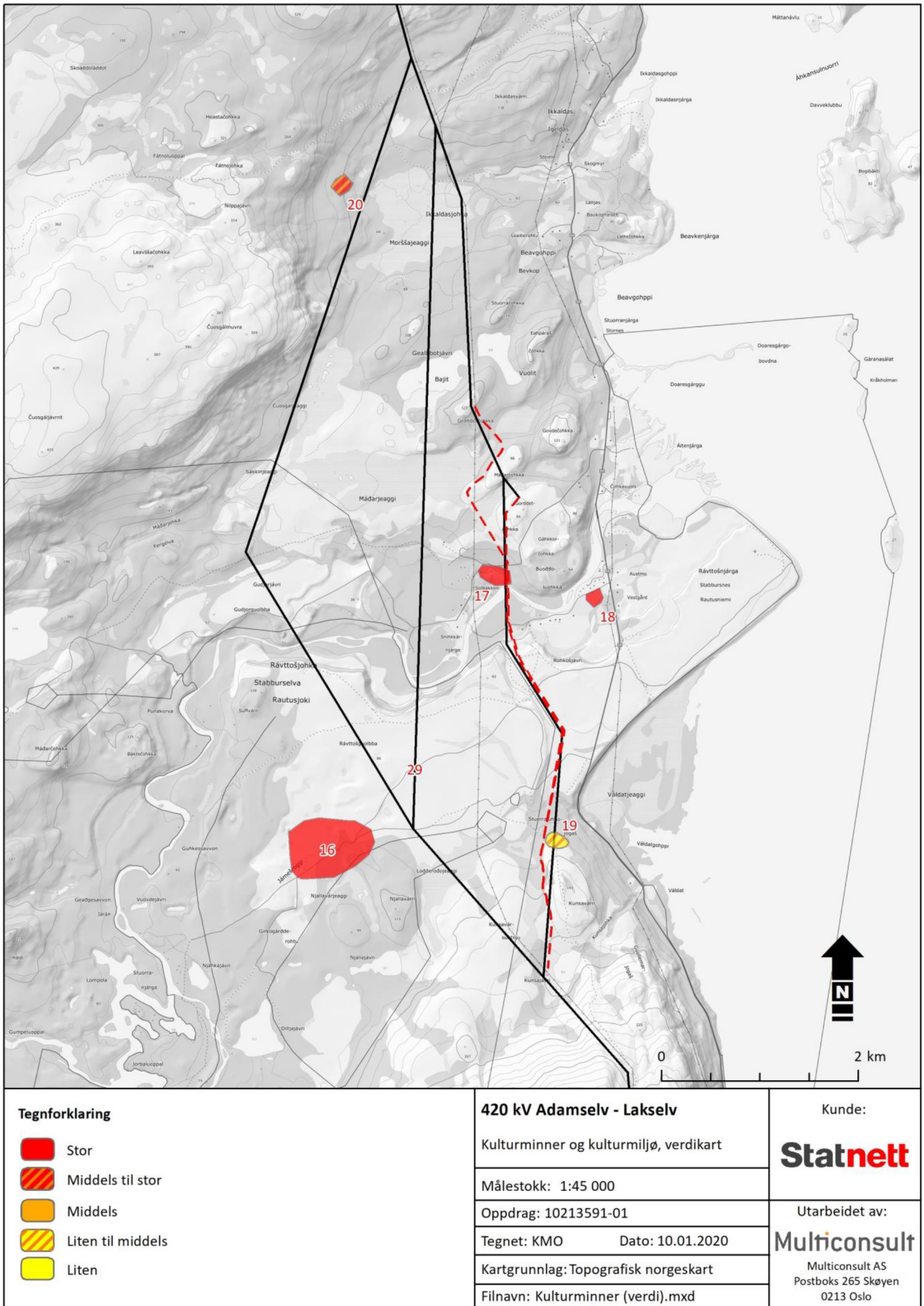
Figur 5-2. Oversikt over kulturminner og kulturmiljø i den østlige delen av influensområdet.

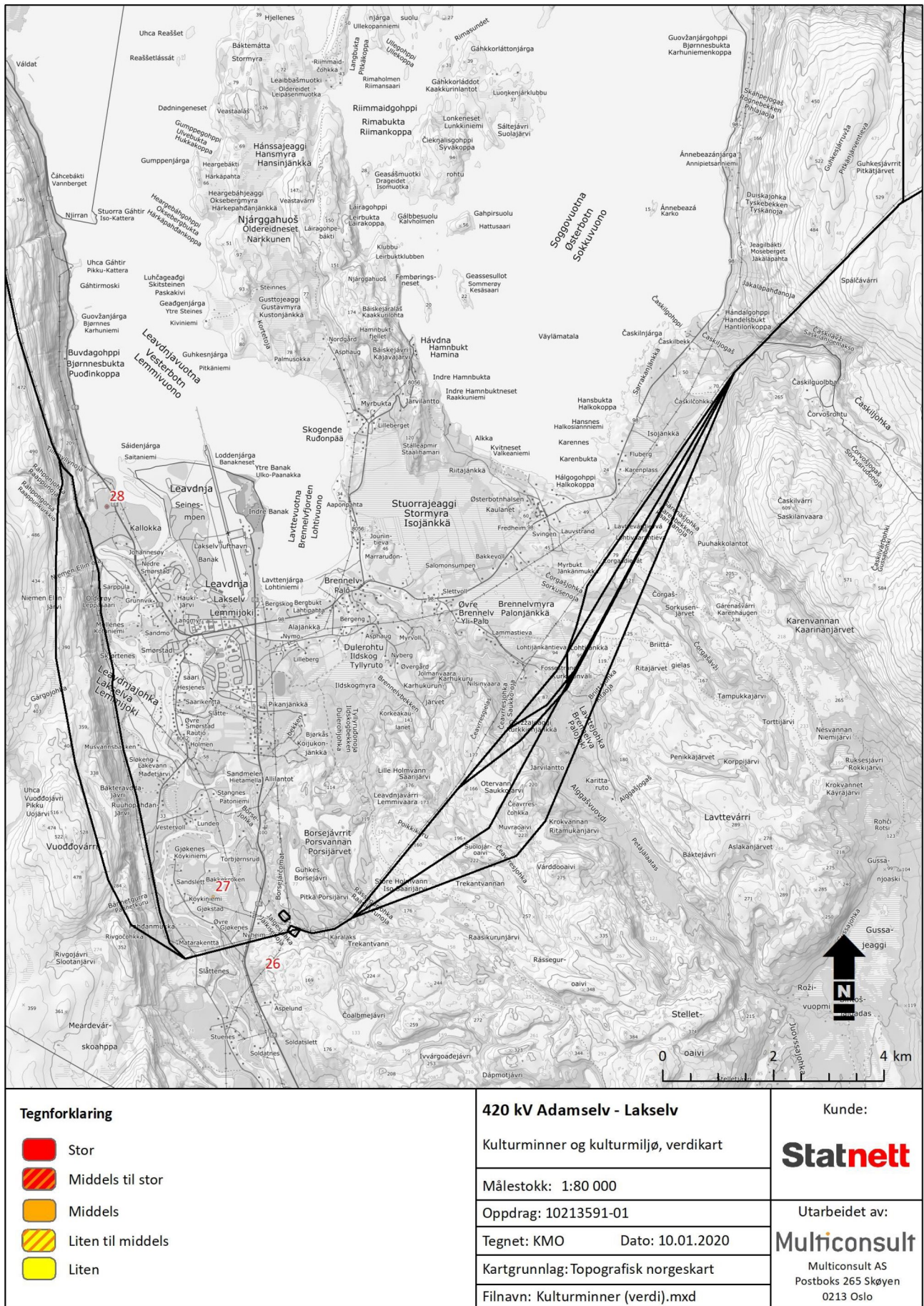
Figur 5-3. Oversikt over kulturminner og kulturmiljø i den midtre delen av influensområdet.

Figur 5-4. Oversikt over kulturminner og kulturmiljø i den vestlige delen av influensområdet.

Figur 5-5. Oversikt over kulturminner og kulturmiljø i den vestlige delen av influensområdet.

Figur 5-6. Oversikt over kulturminner og kulturmiljø i den sørlige delen av influensområdet.

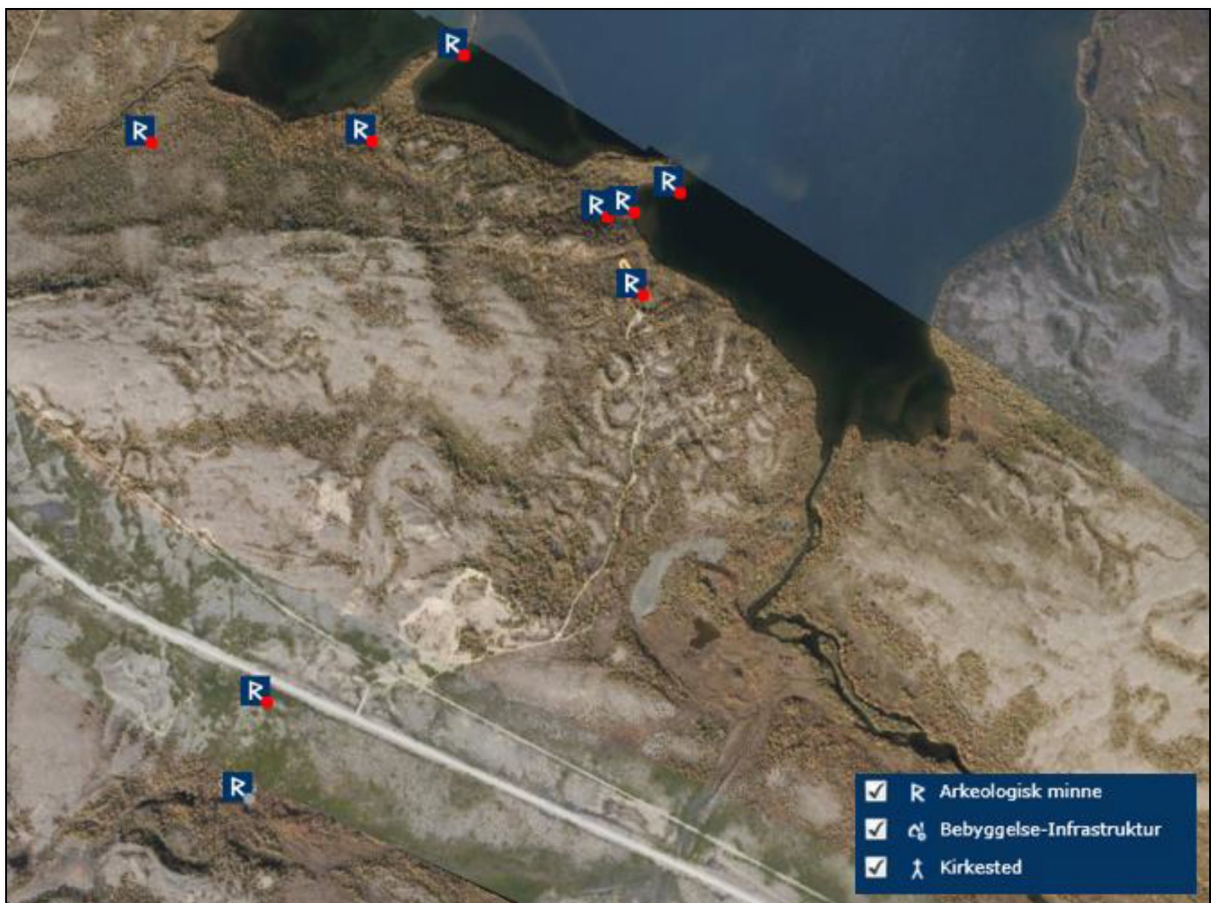
5.3.2 Kulturmiljø

I plan- og influensområdet er det definert til sammen 31 kulturmiljø. Kulturmiljøene er inndelt etter kriteriene i håndbok V712, samt Riksantikvarens metodikk der historisk sammenheng og tidsdybde er viktige kriterier.

Kulturmiljø 1 – Čullojárdielas

Kulturmiljø 1 Čullojárdielas ligger rett ved fv. 98 nær vannet Čullojávri i Lebesby kommune ca. 1 kilometer øst for ledningstrasé 2.3/4.1.

Kulturmiljøet består av to samiske kulturminner. En arran som er automatisk fredet, Askeladden id 213479 og to kjøttgjemmer med uavklart vernestatus, Askeladden id 213480. Arran er en samisk betegnelse på et ildsted i en lavvo eller en gamme. Kjøttgjemme er et sted hvor man oppbevarte mat som var vanlig i bruk av samer. Disse kalles også matgjemmer eller kjølegroper. Det er opplysninger om at en samisk familie hadde sommerboplass i området på 50-tallet. Det er også endel ildsteder i området som kan stamme fra denne tiden. Det er usikkert om kjøttgjemmene er fra samme periode. Rundt en kilometer nord for kulturmiljøet ligger en rekke samiske gammetufter ved vannet Čullojávri, flere av disse har uavklart vernestatus.

Figur 5-7. Flyfoto av kulturmiljø 1 Čullojárdielas. Kilde: Askeladden.

Verdivurdering

Kulturmiljø med samiske kulturminner, et automatisk fredet og et med uavklart vernestatus. Med unntak av vegen er det få nyere inngrep i området. Kulturminnene ligger enkeltvis, men i et område med flere andre samiske kulturminner som viser sammenheng og kontinuitet i bruken av området.

Kulturmiljø 1 Čullojárielas er vurdert til å ha middels kunnskapsverdi, liten til middels opplevelsesverdi og liten til middels bruksverdi. Samlet verdivurdering er *liten til middels verdi*.

Kulturmiljø 2 – Børselv vegmiljø

Kulturmiljø 2 Børselv vegmiljø strekker seg fra vannet Meahccejávri i sør og ca. 2,5 kilometer nordvestover i Lebesby kommune. Den nordligste delen av kulturmiljøet ligger rett under ledningstrasé 4.1.

Kulturmiljøet består av to forskriftsfredete veger fra henholdsvis 1939-1940 og 1981 og en platebru, Askeladden id 249191. Dette er objekt nr. 3 i Statens vegvesens landsverneplan. Det er to generasjoner kjøreveger som ligger parallelt på strekningen mellom Kunes og Børselv. Den eldste vegen ble bygget i 1939-40, og er delvis gjengrodd og er lagt i høyde med terrenget. Vegen er lagt etter en rett linje og har en kjørebredde på ca. 4 meter. Strekningen er ca. 9,5 km lang. Den har grusdekke. I vegen er det flere stikkrenner av tørrmurt stein, av disse har et betongdekke. Langs vegen står noen kilometermerker, og midt i veistrekket ligger Sombbildjohka bru, som er en liten platebru i betong. Vegen brukes til rasteplass, parkeringsplass og som adkomstveg til hytter. Den nyeste har en tverrprofil der vegbanen er løftet opp fra terrenget. Vegmiljøet ligger i et typisk fjellområde for Finnmark med et åpent og kupert viddelandskap. De to vegene er bygd etter ulike vegbyggingsprinsipper. Det eldste veganlegget var den siste strekningen hvor Rv. 50 ble fullført. Norge var da bundet sammen av en veg. Den nye vegen ble bygd som helårsveg etter nye vegbyggingsprinsipper, og sto ferdig i 1981.

Figur 5-8. Børselv vegmiljø, foto hentet fra Nasjonal verneplan for veger, bruer og vegrelaterte kulturminner.

Verdivurdering

Kulturmiljøet består av to forskriftsfredete veger som er bygd etter ulike vegbyggingsprinsipper. De representerer hver sin tidsepoke i veghistorien forvaltet av Statens vegvesenet. Det eldste veganlegget har i tillegg en symbolverdi fordi det var her den siste strekningen av Rv. 50 ble fullført. Landet ble dermed bundet sammen med en veg. Det går en kraftledning parallelt med deler av vegstrekningen. Kulturmiljø 2 Børselv vegmiljø er vurdert til å ha stor kunnskapsverdi, middels til stor opplevelsesverdi og stor bruksverdi. Samlet verdivurdering er *stor verdi*.

Figur 5-9. Flyfoto av kulturmiljø 2 Børselv vegmiljø. Kilde: Askeladden.

Kulturmiljø 3 – Børselv

Kulturmiljø 3 Børselv ligger i utkanten av tettstedet Børselv i Porsanger kommune i underkant av en kilometer sør for ledningstraseen inn til sjøkabel K2.

Det er registrert to automatisk fredete kulturminner, en samisk gammetuft, Askeladden id 27879 og en tuft fra yngre steinalder, Askeladden id 18651 innenfor kulturmiljøet.

Figur 5-10. Flyfoto av automatisk fredete kulturminner nord for Børselv, kulturmiljø 3. Kilde: Askeladden.

Verdivurdering

Kulturmiljøet består av to automatisk fredete kulturminner, hvorav en samisk gammetuft og en lokalitet med en tuft fra yngre steinalder. Dette er synlige kulturminner fra to ulike historiske perioder som ligger i et område med nyere boligbebyggelse. Kulturmiljø 3 Børselv er vurdert til å ha stor kunnskapsverdi, middels opplevelsesverdi og liten til middels bruksverdi. Samlet verdivurdering er *middels til stor verdi*.

Kulturmiljø 4 – Børselvnnes

Kulturmiljø 4 ligger i Børselvdalen og Børselvnnes nær 5 kilometer vest for Børselv i Porsanger kommune, mellom 500 og 700 meter sør for ledningstraseen inn til sjøkabel K2.

Det er registrert en rekke automatisk fredete kulturminner innenfor kulturmiljø 4. På selve Børselvnneset er det registrert fem automatisk fredete kulturminner alle fra steinalder, bl.a. flere hustuffer og en heller, Askeladden id 37275, 48205, 58326, 63625 og 63626. I Børselvdalen er det registrert en rekke fredete samiske hus-, fjøs- og gammetuffer, Askeladden id 177779, 177780 og 178087. Gammetuftene er sannsynligvis fra siste halvdel av 1800-tallet. Det er i tillegg registrert tre fjøsgammer som er fra etter 2. verdenskrig, disse er ikke fredet, Askeladden id 178008.

Innenfor kulturmiljøet er det enkelte bygninger fra siste del av 1900-tallet. Et småbruk med bygninger som sannsynligvis er eldre enn 1960. Ingen av bygningene er SEFRAK-registrert.

Tabell 5-3. Registrerte kulturminner i kulturmiljø 4. Kilde: Askeladden.

Askeladden id	Type	Art	Vernestatus
37275	Lokalitet	Bosetning-aktivitetsområde	AUT
37275-1	Enkeltminne	Heller	AUT
48205	Lokalitet	Bosetning-aktivitetsområde	AUT
48205-1	Enkeltminne	Boplass	AUT
58329	Lokalitet	Bosetning-aktivitetsområde	AUT
58329-1	Enkeltminne	Hustuft	AUT
58329-2	Enkeltminne	Hustuft	AUT
58329-3	Enkeltminne	Hustuft	AUT
63625	Lokalitet	Bosetning-aktivitetsområde	AUT
63625-1	Enkeltminne	Hustuft	AUT
63625-2	Enkeltminne	Hustuft	AUT
63626	Lokalitet	Bosetning-aktivitetsområde	AUT
63626-1	Enkeltminne	Boplass	AUT
177779	Lokalitet	Bosetning-aktivitetsområde	AUT
177779-1	Enkeltminne	Gammetuft	AUT
177780	Lokalitet	Bosetning-aktivitetsområde	AUT
177780-1	Enkeltminne	Hustuft	AUT
177780-2	Enkeltminne	Gammetuft	AUT
177780-3	Enkeltminne	Tuft	AUT
177780-4	Enkeltminne	Gammetuft	AUT
177780-5	Enkeltminne	Gammetuft	AUT
178087	Lokalitet	Bosetning-aktivitetsområde	AUT
178087-1	Enkeltminne	Gammetuft	AUT

Askeladden id	Type	Art	Vernestatus
178088	Lokalitet	Bosetning-aktivitetsområde	IKKE
178088-1	Enkeltminne	Gammetuft	IKKE
178088-2	Enkeltminne	Gammetuft	IKKE
178088-3	Enkeltminne	Gammetuft	IKKE

Figur 5-11. Flyfoto av kulturmiljø 4 Børselvenes. De samiske kulturminnene ligger i dalen. Boplassene fra steinalder ligger på neset. Kilde: Askeladden.

Verdivurdering

Kulturmiljøet består av en rekke automatisk fredete kulturminner, bl.a. tufter og en heller fra steinalder og flere samiske gammetufter. Med unntak av vegen som går gjennom området og noe nyere bebyggelse er det få nye inngrep i kulturmiljøet. Kulturmiljøet har stor tidsdybde og kulturminnene viser kontinuitet i bruken av området med spor både fra historisk og forhistorisk tid. Kulturmiljø 4 er vurdert til å ha stor kunnskapsverdi, stor opplevelsesverdi og middels bruksverdi. Samlet verdi-vurdering er *stor verdi*.

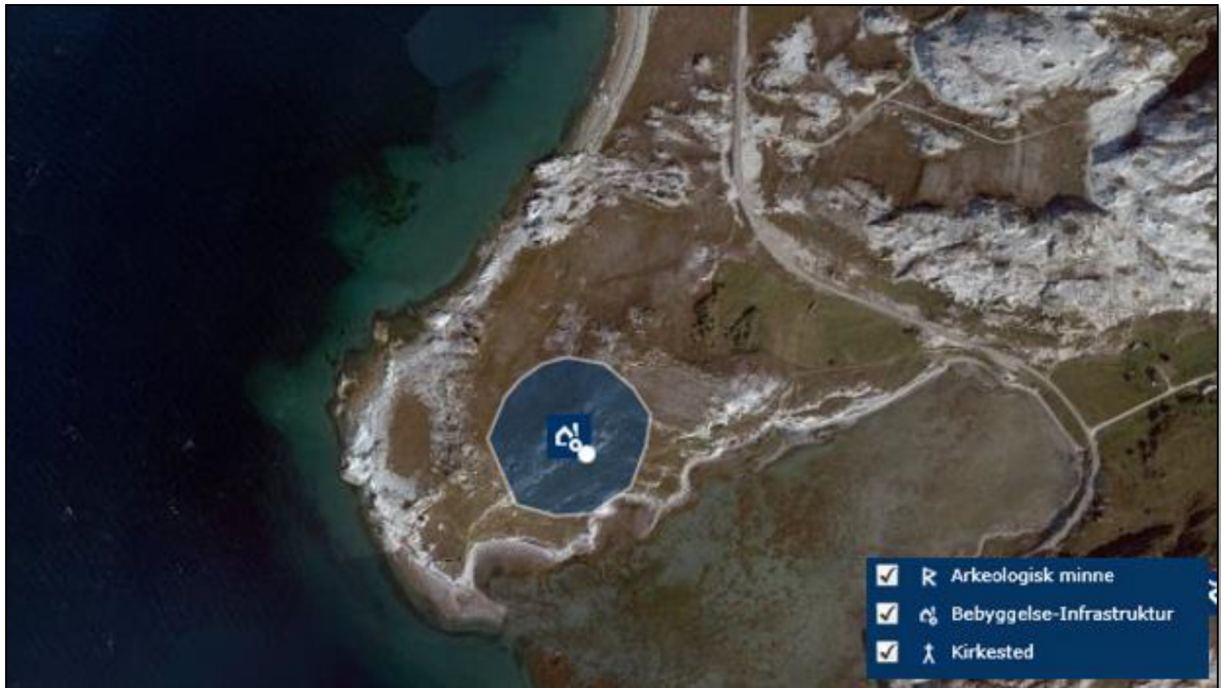
Kulturmiljø 5 – Kiksiniemi – Børselvenes kystfort

Kulturmiljø 5 ligger rett nordøst for Børselvenes om lag 200 meter sør for ledningstraseen inn til sjøkabel K2.

Kulturmiljøet består av et krigsminne, et kystfort fra 2. verdenskrig, Askeladden id 213011. Kystfortet ble etablert i juli 1941, og er et av en rekke kystfort som ble oppført i den første fasen av krigen da tyskerne etablerte et eget hærkystartilleri. Det ble da satt opp hele 160 slike batterier langs norskekysten i løpet av kort tid, våren og sommeren 1941. Dette pågikk samtidig med tyskernes

storstilte utbygging av Porsangerområdet, hvor flyplassen Banak nord for Lakselv var en av hovedflyplassene for angrep på ishavskonvoiene til og fra Murmansk. Batteriet ble evakuert og forlatt høsten 1944. Kulturminnet er ikke fredet.

Rett øst for kystfortet er det registrert et helhetlig kulturlandskap, Båtneset (KF0000444). Kulturlandskapet er registrert som en urterik slåtteeeng og er ikke gitt verdi. Slåtteengen er vurdert under tema naturmiljø.

Figur 5-12. Flyfoto av Børselvnes kystfort. Kilde: Kilden.

Figur 5-13. Børselvnes kystfort. Foto R. Osen, Multiconsult.

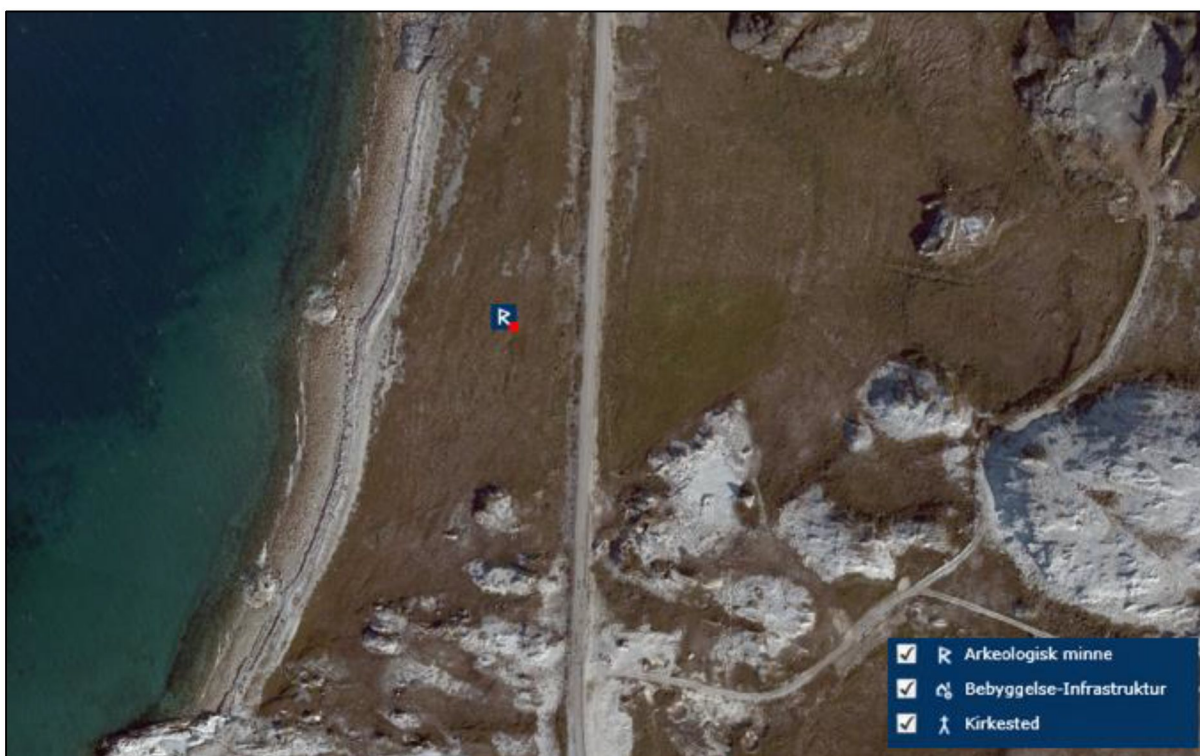
Verdivurdering

Kulturmiljøet består av et kystfort fra andre verdenskrig, et av en rekke kystfort som ble oppført i den første fasen av krigen våren og forsommeren 1941. Det er flere slike kystfort langs Porsangerfjorden og norskekysten. Kulturmiljø 5 er vurdert til å ha middels kunnskapsverdi, middels opplevelsesverdi og middels bruksverdi. Samlet verdivurdering er *middels verdi*.

Kulturmiljø 6 – Kuotrunlaatas - Børselvnes

Kulturmiljø 6 ligger nord for Børselvnes på vestsiden av fv. 183 i Porsanger kommune i underkant av 200 meter nord for ledningstraseen inn til sjøkabel K2.

Det er registrert en automatisk fredet lokalitet med åtte enkeltminner innenfor kulturmiljø 6, Askeladden id 57641. Det er fem hustuffer, to hellekister og en grop datert til yngre steinalder. Kulturminnet har en betydelig større utstrekning enn vist i Askeladden. Det er ingen andre registrerte kulturminner i nærheten.

Figur 5-14. Flyfoto av kulturmiljø 6 Kuotrunlaatas – Børselvnes. Kilde: Askeladden.

Verdivurdering

Kulturmiljø 6 består av ulike typer automatisk fredete kulturminner fra yngre steinalder. Kulturminnene er godt synlige i terrenget og ligger i et relativt uberørt kystlandskap. Nord for fv. 183 er det et par mindre grustak. Kulturmiljø 6 er vurdert til å ha stor kunnskapsverdi, stor opplevelsesverdi og middels til stor bruksverdi. Samlet verdivurdering er *stor verdi*.

Kulturmiljø 7 – Billefjord sjøflyhavn

Kulturmiljø 7 ligger på neset Klubben på østsiden av Ytre Billefjord i Porsanger kommune. Lednings-trasé 3.0. går gjennom området, og en muffestasjon er planlagt innenfor kulturmiljøet.

Kulturmiljøet består av et krigsminne, Billefjord sjøflyhavn med et kystbatteri fra 2. verdenskrig. Kulturminnet er ikke registrert i Askeladden. Sjøflyhavnen ble etablert mai 1941, og var stadig under

utbygging og utbedring frem til anlegget ble sprengt 11. desember 1944. Det er et relativt stort anlegg som strekker seg over en stor del av neset Klubben. I tillegg til de betydelige militære installasjonene var det her mellom 20-40 mannskapsbrakker, sanitetsbrakke, matmesse og kinosal. Den 1. juni 1943 var det stasjonert 956 mann på anlegget. Byggingen av anlegget ble i stor grad utført av russiske krigsfanger og det var en relativt stor fangeleir i tilknytning til Billefjord sjøflyhavn. Det er oppgitt at det skal ha vært 1500 krigsfanger fordelt på to leire her. Det var totalt gravlagt 105 krigsfanger på Klubben, disse gravene ble senere flyttet til Tjøtta i Nordland i 1950. Det er oppført et minnesmerke over de russiske krigsfangene ved sjøen. Opplysningene er hentet fra informasjonsskilt ved Billefjord sjøflyhavn. Kulturminnet er ikke registrert i Askeladden.

Figur 5-15. Foto tatt fra kystbatteriet på Klubben mot sørøst. Foto. R. Osen, Multiconsult Norge.

Figur 5-16. Billefjord sjøflyhavn 1941-1944. Bilde på infotavle ved sjøflyhavna. Rød sirkel markerer ca. hvor dagens næringsbygg ligger. Vegen til venstre i bildet er E6.

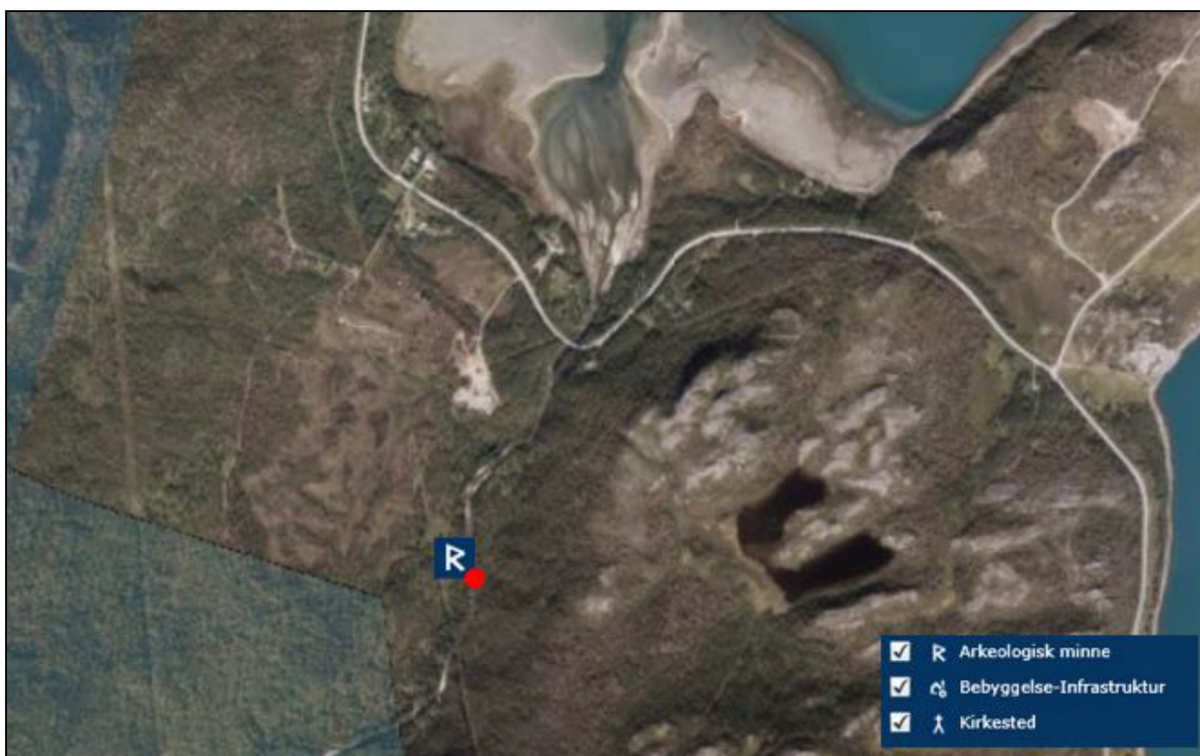
Verdivurdering

Kulturmiljøet består av et sjøflyanlegg og et kystfort fra 2. verdenskrig. Sjøflyanlegget er betydelig mindre enn flyplassen Banak lengre sør ved Lakselv, men strekker seg over store deler av neset Klubben. Det er spor etter mange ulike typer kulturminner fra andre verdenskrig på stedet, de fleste i form av ruiner. Kulturminnene er skiltet og tilrettelagt med merka stier. Området er noe forstyrret av et større opparbeidet næringsområde og E6 ligger sør for kulturmiljøet. Kulturmiljø 7 er vurdert til å ha middels kunnskapsverdi, middels opplevelsesverdi og middels til stor bruksverdi. Samlet verdivurdering er *middels verdi*.

Kulturmiljø 8 – Ulvemyra

Enkeltminne 8 ligger på vestsiden av Ytre Billefjordelva under en kilometer fra Melen i Porsanger kommune rett under ledningstrasé 3.0.

Enkeltminnet består av ett automatisk fredet kulturminne, en tuft, Askeladden id 18304. Tufta ligger i et sjøsamisk kulturlandskap og er trolig samisk.

Figur 5-17. Flyfoto av enkeltminne 8 Ulvemyra. Kilde: Askeladden.

Verdivurdering

Kulturmiljøet består av ett enkelt synlig automatisk fredet kulturminne, sannynligvis en samisk tuft. Eksisterende kraftledning går rett over kulturminnet. Enkeltminne 8 er vurdert til å ha middels kunnskapsverdi, liten til middels opplevelsesverdi og liten bruksverdi. Samlet verdivurdering er *liten til middels verdi*.

Kulturmiljø 9 – Skaidi

Kulturmiljø 9 ligger langs elva Guorrojohka øst for Skaidi i Kvalsund kommune, ca. 600 meter nordøst for ledningstrasé 4.0.

I kulturmiljøet er det registrert fem lokaliteter med uavklart vernestatus langs elva Guorrojohka, en

gammetuft, en ovn, ett kjøttgjemme, ett ildsted og en boplass. Alle er samiske kulturminner hvor det er muntlige opplysninger om at disse skal ha vært i bruk på 1900-tallet.

Tabell 5-4. Registrerte kulturminner i kulturmiljø 9. Kilde: Askeladden.

Askeladden id	Type	Art	Vernestatus
143052	Lokalitet	Bosetning-aktivitetsområde	UAV
143052-1	Enkeltminne	Gammetuft	UAV
143053	Lokalitet	Bosetning-aktivitetsområde	UAV
143053-1	Enkeltminne	Ovn	UAV
143054	Lokalitet	Bosetning-aktivitetsområde	UAV
143054-1	Enkeltminne	Ildsted	UAV
143055	Lokalitet	Bosetning-aktivitetsområde	UAV
143055-1	Enkeltminne	Kjøttgjemme	UAV
143057	Lokalitet	Bosetning-aktivitetsområde	UAV
143057-1	Enkeltminne	Boplass	UAV

Figur 5-18. Flyfoto av kulturmiljø 9 Skaidi. Kilde: Askeladden.

Verdivurdering

Kulturmiljø 9 har flere samiske kulturminner med uavklart vernestatus. Kulturminnene skal være spor etter samisk bruk av området på 1900-tallet i forbindelse med reindrift. Kulturminnene viser en sammenhengende og kontinuerlig samisk bruk av området i nyere tid. Kulturmiljø 9 er vurdert til å ha middels til stor kunnskapsverdi, middels opplevelsesverdi og middels bruksverdi. Samlet verdivurdering er *middels verdi*.

Kulturmiljø 10 – Gourrojohka - Skaidi

Kulturmiljø 10 ligger øst for Skaidi i Kvalsund kommune, ca. 450 meter nordøst for ledningstrasé 4.0.

Kulturmiljøet består av to lokaliteter med uavklart vernestatus, en vannkilde og en hustuft, Askeladden id 143060 og 143061. Begge er samiske kulturminner hvor det er muntlige opplysninger om at disse skal ha vært i bruk på 1900-tallet. Den reindriftssamiske boplassen er nå flyttet nærmere veien.

Figur 5-19. Flyfoto av kulturmiljø 10 Gourrojhoka – Skaidi. Kilde: Askeladden

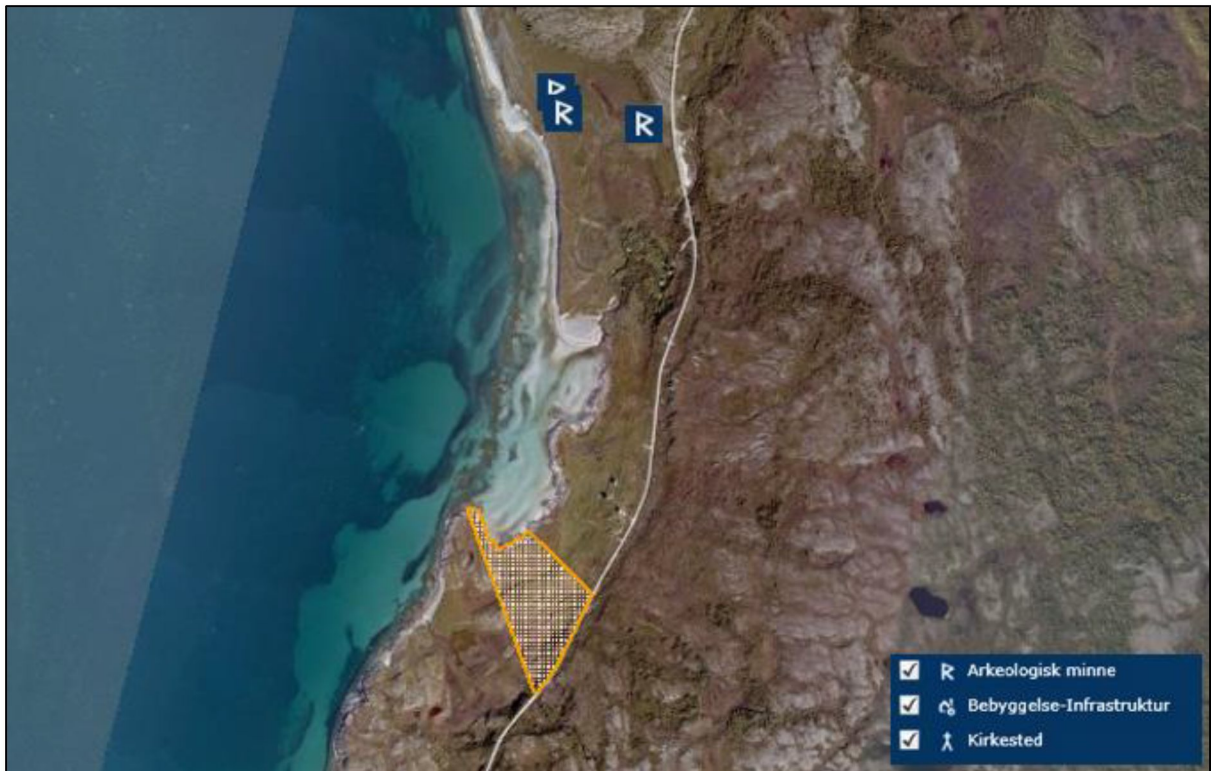
Verdivurdering

Kulturmiljø 10 består av samiske kulturminner med uavklart vernestatus. Kulturminnene viser en sammenhengende og kontinuerlig samisk bruk av området i nyere tid. Kulturmiljø 10 er vurdert til å ha middels kunnskapsverdi, liten til middels opplevelsesverdi og liten til middels bruksverdi. Samlet verdivurdering er *liten til middels verdi*.

Kulturmiljø 11 – Ytre Leirpollen

Kulturmiljø 11 ligger på østsiden av Porsangerfjorden ved fv. 183 i Ytre Leirpollen i Porsanger kommune, rett under ledningstrasé 4.1.

I kulturmiljøet er det registrert et nasjonalt og regionalt viktig kulturlandskap, Ytre Leirpollen (KF0000059) som er vurdert som et svært verdifullt kulturhistorisk element. Det er et sjøsamisk kulturlandskap. Nord for det registrerte kulturlandskapet er det enkelte bygninger fra siste del av 1900-tallet. Et småbruk med bygninger som sannsynligvis er eldre enn 1960, typisk for det sjøsamiske kombinasjonsbruket. Ingen av bygningene er SEFRAK-registrert. Litt over en kilometer nord for kulturmiljøet er det registrert flere automatisk fredete kulturminner, en steinsetting og fem hustuffer, Askeladden id 59668, 67880, 18305 og 37833.

Figur 5-20. Flyfoto av kulturmiljø 11 Ytre Leirpollen. Kilde: Askeladden.

Figur 5-21. Sjøsamisk kulturlandskap i Ytre Leirpollen. Foto R. Osen, Multiconsult.

Verdivurdering

Kulturmiljø 11 er et kulturlandskap i et sjøsamisk miljø som har stor kulturhistorisk verdi. Det er et par bygninger i kulturmiljøet som sannsynligvis er eldre enn 1960. Ingen av bygningene er SEFRAK-registrert. Området fremstår som helhetlig og relativt urørt av nyere inngrep. Enkelte bygninger er fra siste del av 1900-tallet og fv. 183 går ovenfor kulturmiljøet. De kulturhistoriske sporene i landskapet viser den sjøsamiske bruken av området. Kulturmiljø 11 er vurdert til å ha stor kunnskapsverdi, stor opplevelsesverdi og stor bruksverdi. Samlet verdivurdering er *stor verdi*.

Kulturmiljø 12 – Kistrandnes

Kulturmiljø 12 ligger på Kistrandnes på vestsiden av Porsangerfjorden i Porsanger kommune ca. 1 kilometer sør for ledningstrasé 4.2.

Kulturmiljøet består av Kistrandnes kirkegård som sannsynligvis er fra første del av 1900-tallet, Askeladden id 95211. Kirkegården er etnisk blandet og kulturminnet har uavklart vernestatus. Kirkegården ble vigslet i 1905 og er utvidet i 1956 og 1979. I 2004 fantes omkring 800 graver på kirkegården, bl.a. graven til noaiden Johan M. Kaaven (1834-1918) fra Indre Billefjord. Eldste del ligger mot øst og er preget av gjengroing. En god del av de eldre støttene er veltet. Kirkegårder som denne er som regel tilknyttet ei kirke eller et kapell, men kan òg være såkalte hjelpekirkegårder. Ca. 1 kilometer sør for kirkegården ligger Kistrand kirke fra 1856 som er listeført. Det har vært kirke og kirkested på Kistrand fra tidlig 1700-tall.

Figur 5-22. Kistrandnes kirkegård. Foto R. Osen, Multiconsult.

Figur 5-23. Kulturmiljø 12 Kistrandnes kirkested. Kilde: Askeladden.

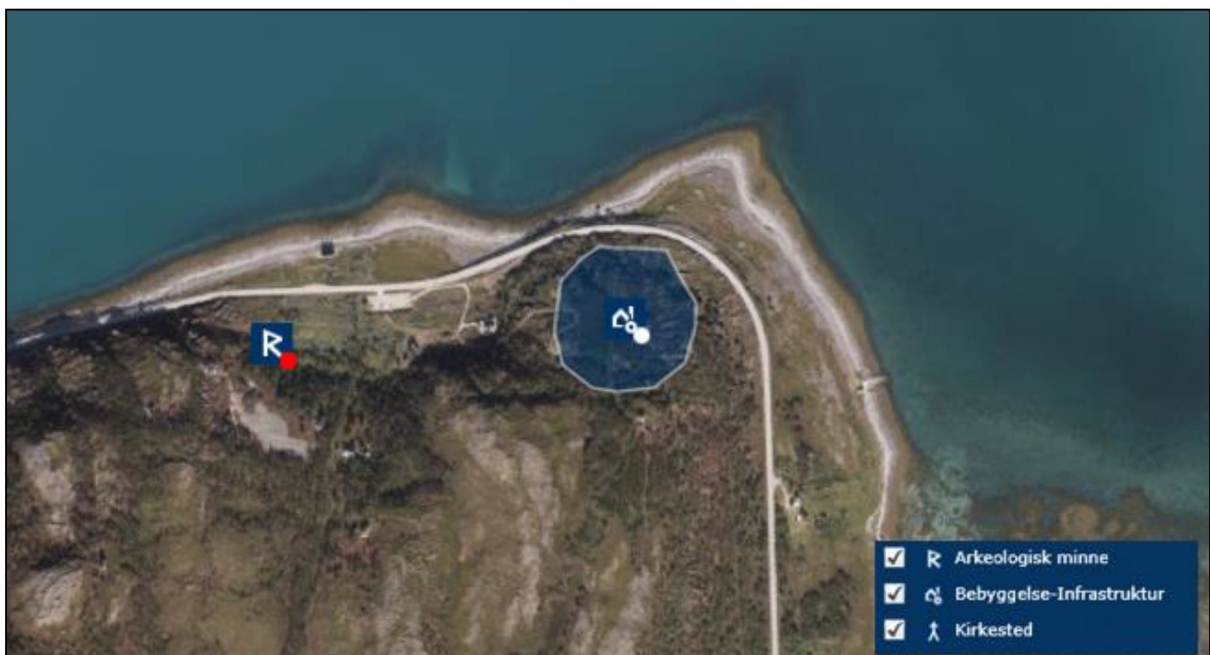
Verdivurdering

Kulturmiljøet består av en kirkegård med uavklart vernestatus med graver med ulikt etniske opphav. Norsk-samiske kirkegårder fra perioden ca. 1750-1900 er den mest vanlige typen kirkegårder i Finnmark og Troms. Kirkegården ligger åpent og godt synlig på en markert utstikker, Kistrandneset i Porsangerfjorden. Det er få nyere inngrep i området. Kulturmiljø 12 er vurdert til å ha middels kunnskapsverdi, middels til stor opplevelsesverdi og middels til stor bruksverdi. Samlet verdivurdering er *middels til stor verdi*.

Kulturmiljø 13 – Trevikneset

Kulturmiljø 13 ligger på rett ved E6 på Trevikneset på vestsiden av Porsangerfjorden i Porsanger kommune ca. 500 meter nord for ledningstrasé 4.2.

Det er registrert ett automatisk fredet kulturminne innenfor kulturmiljø 13, en samisk gammetuft, Askeladden id 57650. Rett øst for den samiske gammetufta ligger et av kystforta i Porsangerfjorden fra 2. verdenskrig, Askeladden id 212975. Fortet ble etablert i oktober 1940, som en del av tyskernes utbygging av forsvaret av Norge i den aller første fasen av krigen. Tyskerne overtok norske fort samt utførte en moderat utbygging av kystbatterier til forsvar av havner og viktige kommunikasjonsknutepunkter fram til sen vinteren 1940. Batteriet ble evakuert ved årsskifte 1944/45. Kystfortet er ikke fredet.

Figur 5-24. Flyfoto av kulturmiljø 13 Trevikneset. Kilde: Askeladden.

Verdivurdering

Et enkeltliggende synlig automatisk fredet kulturminne rett ved E6. Kulturminnet er vurdert til å ha liten til middels verdi. Et krigsminne, et kystfort fra andre verdenskrig. Et av kystforta som ble oppført i den aller første fasen av krigen frem til sen vinteren 1940 og et av flere kystfort i Porsangerfjorden. Kulturmiljø 13 er vurdert til å ha middels kunnskapsverdi, middels opplevelsesverdi og middels bruksverdi. Samlet verdivurdering er *middels verdi*.

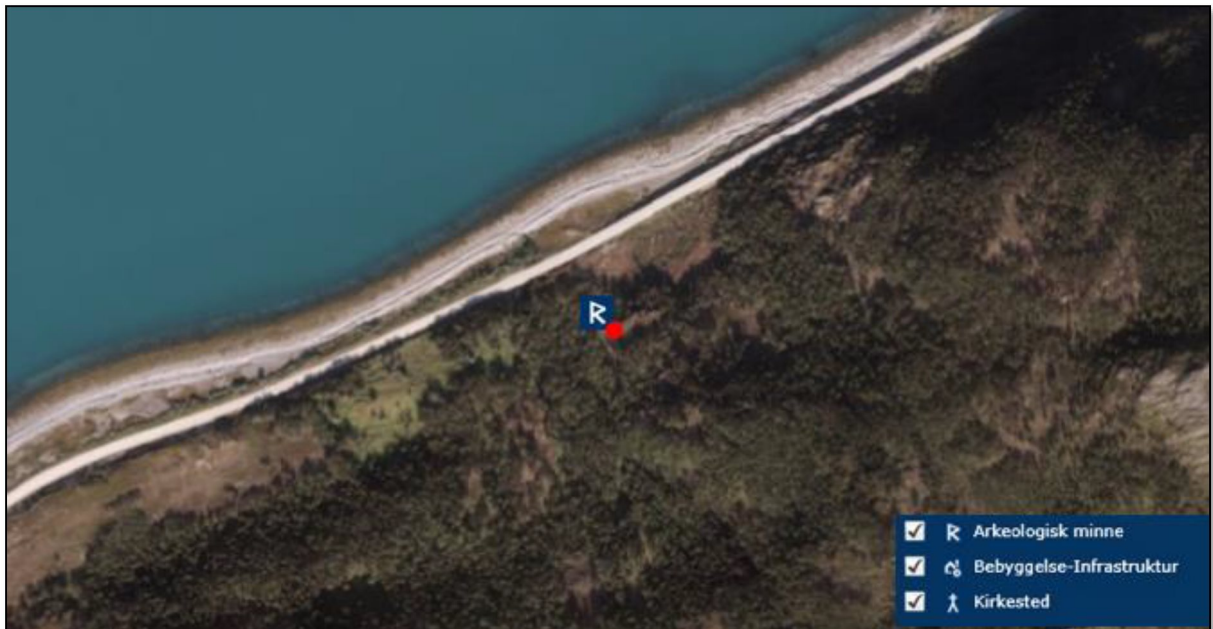

Figur 5-25. Trevikneset kystfort. Foto R. Osen, Multiconsult.

Enkeltminne 14 – Kvitvika

Kulturmiljø 14 Kvitvika ligger rett ved E6 ved Kvitvika på sørsiden av Olderfjorden i Porsanger kommune ca. 600 meter nord for ledningstrasé 4.2.

Det er registrert et automatisk fredet kulturminner innenfor kulturmiljø 14, en samisk gammetuft, Askeladden id 27876.

Figur 5-26. Flyfoto av enkeltminne 14 Kvitvika. Kilde Askeladden.

Verdivurdering

Enkeltminnet består av et enkelt synlig automatisk fredet kulturminne rett ved E6. Enkeltminne 14 Kvitvika er vurdert til å ha middels kunnskapsverdi, middels opplevelsesverdi og liten bruksverdi.

Samlet verdivurdering er *middels verdi*.

Kulturmiljø 15 – Nordli

Kulturmiljø 15 ligger rett ved E6 på sørsiden av Olderfjord i Porsanger kommune ca. 900 meter nordøst for ledningstrasé 4.2.

Det er registrert fem automatisk fredete kulturminner i kulturmiljø 15, de fleste på sørsiden av E6. Dette er en tuft og fire gammetufter, alle samiske kulturminner i dyrka mark, i et sjøsamisk kulturlandskap.

Figur 5-27. Flyfoto av kulturmiljø 15 Nordli. Kilde: Askeladden.

Tabell 5-5. Kulturminner registrert i kulturmiljø 15. Kilde: Askeladden

Askeladden id	Type	Art	Vernestatus
27873	Lokalitet	Bosetning-aktivitetsområde	AUT
27873-1	Enkeltminne	Gammetuft	AUT
46850	Lokalitet	Bosetning-aktivitetsområde	AUT
46850-1	Enkeltminne	Gammetuft	AUT
57651	Lokalitet	Bosetning-aktivitetsområde	AUT
57651-1	Enkeltminne	Tuft	AUT
59812	Lokalitet	Bosetning-aktivitetsområde	AUT
59812-1	Enkeltminne	Gammetuft	AUT
63223	Lokalitet	Bosetning-aktivitetsområde	AUT
63223-1	Enkeltminne	Gammetuft	AUT

Verdivurdering

Kulturmiljøet består av fem automatisk fredete synlige samisk kulturminner rett ved E6 og en campingplass. Kulturminnene viser en sammenhengende og kontinuerlig samisk bruk av området. Kulturmiljøet er noe endret av nyere inngrep. Kulturmiljø 15 er vurdert til å ha stor kunnskapsverdi, middels til stor opplevelsesverdi og middels bruksverdi. Samlet verdivurdering er *middels til stor verdi*.

Kulturmiljø 16 – Rávttosguolbba

Kulturmiljø 16 ligger i Stabbursdalen i Porsanger kommune langs en grusveg inn mot Stabbursdalen nasjonalpark ca. 800 meter sørvest for ledningstrasé 1.1.

Innenfor kulturmiljøet er det registrert seks lokaliteter, hvorav fem er automatisk fredet. Tre teltboplasser, fire arran, Askeladden id 136852 og 136854. En lokalitet med en teltboplass og tre groper, Askeladden id 136853. Gropenes alder og funksjon er usikker og har uavklart vernestatus, men det kan ikke utelukkes at gropene kan knyttes til stedsnavnet Girrogárdderohtu, dvs. at gropene kan være begravelser. Teltboplassen, arran, er automatisk fredet, Askeladden id 136853. En tjærmile som er automatisk fredet, Askeladden id 136856. Et automatisk fredet veganlegg, veg-/stiskjæring i en gammel elveskråning som hører til det gamle veifaret mellom sjøen og Stabbursdalen, går gjennom Girkugárdderohtu, Askeladden id 136855. I tillegg er det gjort et løsfunn, en jerngjenstand, nordøst for disse kulturminnene, denne har uavklart vernestatus, Askeladden id 136851. Alle de registrerte kulturminnene er samiske.

Figur 5-28. Flyfoto av kulturmiljø 16. Kilde: Askeladden

Tabell 5-6. Registrerte kulturminner i kulturmiljø 16. Kilde: Askeladden

Askeladden id	Type	Art	Vernestatus
136852	Lokalitet	Bosetning-aktivitetsområde	AUT
136852-1	Enkeltminne	Arran	AUT
136852-2	Enkeltminne	Arran	AUT
136853	Lokalitet	Bosetning-aktivitetsområde	AUT
136853-1	Enkeltminne	Arran	AUT
136853-2	Enkeltminne	Grop	UAV
136853-3	Enkeltminne	Grop	UAV
136853-4	Enkeltminne	Grop	UAV
136854	Lokalitet	Bosetning-aktivitetsområde	AUT
136854-1	Enkeltminne	Arran	AUT
136855	Lokalitet	Veganlegg	AUT
136855-1	Enkeltminne	Veg	AUT

Askeladden id	Type	Art	Vernestatus
136856	Lokalitet	Tjærebrenningsanlegg	AUT
136856-1	Enkeltminne	Tjæremile	AUT
136851	Lokalitet	Funnsted	UAV
136851-1	Enkeltminne	Løsfunn	UAV

Verdivurdering

I kulturmiljøet er det flere automatisk fredete samiske kulturminner som er synlige i terrenget. Kulturminnene ligger i en sammenhengende kontekst uten særlige nyere forstyrrelser, med unntak av en grusveg rett ved og en kraftlinje ca. en kilometer øst for kulturmiljøet. Det er flere ulike typer kulturminner som vitner om den samiske bruken av området. Kulturmiljø 16 er vurdert til å ha stor kunnskapsverdi, stor opplevelsesverdi og middels til stor bruksverdi. Samlet verdivurdering er *stor verdi*.

Kulturmiljø 17 - Solbakken

Kulturmiljø 17 ligger rett nord for Stabburselva på Solbakken i Porsanger kommune 100 meter øst for eksisterende kraftledning. Ledningstrasé 1.7 går gjennom kulturmiljøet.

Innenfor kulturmiljøet er det registrert fem automatisk fredete kulturminner, tre hustuffer og to gamle-tufter etter kystsamisk bosetting, en av tuftene kan være fra 1500- og 1600-tallet.

Tabell 5-7. Registrerte kulturminner i kulturmiljø 17. Kilde: Askeladden

Askeladden id	Type	Art	Vernestatus
8512	Lokalitet	Bosetning-aktivitetsområde	AUT
8512-1	Enkeltminne	Hustuft	AUT
27878	Lokalitet	Bosetning-aktivitetsområde	AUT
27878-1	Enkeltminne	Hustuft	AUT
57654	Lokalitet	Bosetning-aktivitetsområde	AUT
57654-1	Enkeltminne	Gammetuft	AUT
59663	Lokalitet	Bosetning-aktivitetsområde	AUT
59663-1	Enkeltminne	Hustuft	AUT
59823	Lokalitet	Bosetning-aktivitetsområde	AUT
59823-1	Enkeltminne	Gammetuft	AUT

Verdivurdering

I kulturmiljøet er det flere automatisk fredete samiske kulturminner som er synlige i terrenget og som ligger i en sammenhengende kontekst uten særlige nyere forstyrrelser. Kulturminnene viser en sammenhengende og kontinuerlig samisk bruk av området. Eksisterende kraftledning ligger rett vest for kulturmiljøet. Kulturmiljø 17 er vurdert til å ha stor kunnskapsverdi, stor opplevelsesverdi og middels til stor bruksverdi. Samlet verdivurdering er *stor verdi*.

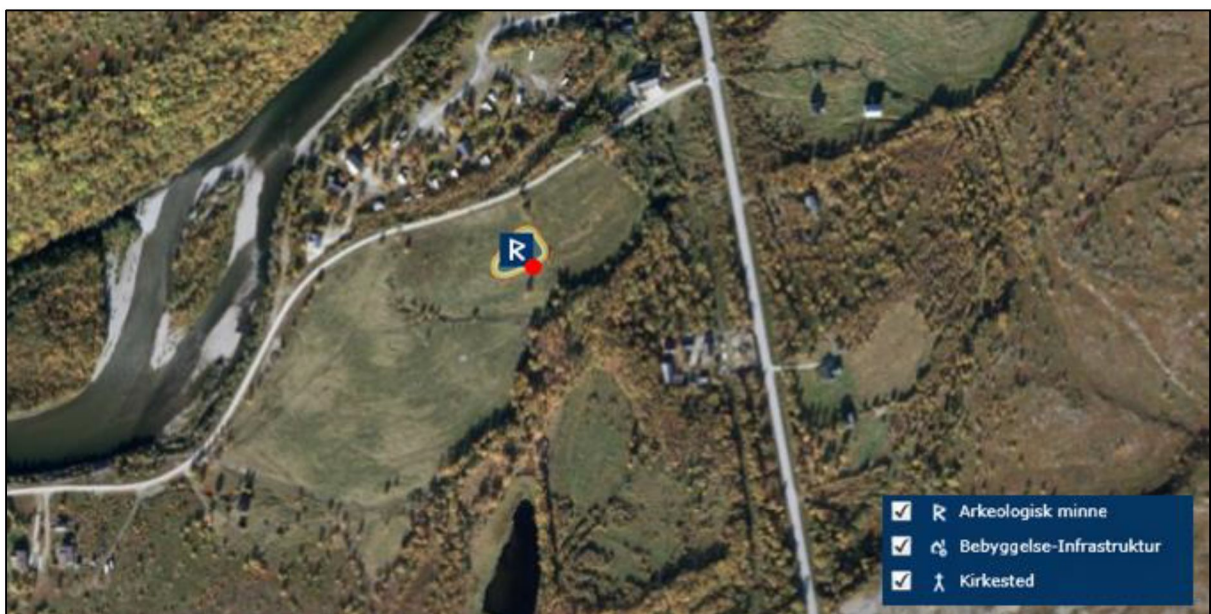

Figur 5-29. Flyfoto av kulturmiljø 17 Solbakken. Kilde Askeladden

Kulturmiljø 18 - Vestgård

Kulturmiljø 18 ligger ca. 175 meter sør for Stabburselva og ca. 200 meter vestover mot Øvrenes, i Porsanger kommune rett vest for eksisterende kraftledning og ca. 1 kilometer vest for ledningstrasé 1.7.

I kulturmiljøet er det registrert fire gammetufter, alle er automatisk fredete samiske kulturminner, Askeladden id 118327. Tuftene ligger i beitemark.

Figur 5-30. Flyfoto av kulturmiljø 18 Vestgård. Kilde: Askeladden

Verdivurdering

Kulturmiljøet består av flere automatisk fredete samiske kulturminner som er synlige i terrenget og

som ligger i en sammenhengende kontekst. Kulturminnene viser en sammenhengende og kontinuerlig samisk bruk av området. Kulturmiljø 18 er vurdert til å ha stor kunnskapsverdi, stor opplevelsesverdi og middels til stor bruksverdi. Samlet verdivurdering er *stor verdi*.

Kulturmiljø 19 - Kunsavárri

Kulturmiljø 19 ligger rett nord for Kunsavárri på vestsiden av Porsangerfjorden i Porsanger kommune under ledningstrasé 1.7.

På befaringen i juni 2016 ble det observert en rekke skyttergraver fra 2. verdenskrig som ligger på rekke og rad ved foten av Kunsavárri. Sannsynligvis har skyttergravene dekket ferdselsårene gjennom området. Kulturminnet er ikke registrert i Askeladden.

Verdivurdering

Kulturmiljøet består av et krigsminne, en rekke skyttergraver. Det kan være andre tilsvarende kulturminner i området. Kulturminnet er et av mange krigsminner i Finnmark. Kulturmiljø 19 er vurdert til å ha middels kunnskapsverdi, liten til middels opplevelsesverdi og liten til middels bruksverdi. Samlet verdivurdering er *liten til middels verdi*.

Figur 5-31. Skyttergrav i kulturmiljø 19. Foto K. Mork, Multiconsult.

Kulturmiljø 20 - Mårsajæggifelbma

Kulturmiljø 20 ligger ca. 2,5 kilometer øst for Lánjas og E6 i Porsanger kommune, ca. 200 meter vest for ledningstrasé 1.1.

Kulturmiljøet består av et automatisk fredet kulturminne, en fangstlokalitet med to dyregraver, Askeladden id 27322. Dette er to traktforma dyregraver på hver sin terrasse, begge er runde. Det kan være flere liknende dyregraver i området. En del av de mindre naturdanna grytene i området kan også ha vært benyttet i fangstøyemed.

Verdivurdering

Kulturmiljøet består av to automatisk fredete kulturminner som er synlige i terrenget i et område uten nyere forstyrrelser. Kulturmiljø 20 er vurdert til å ha stor kunnskapsverdi, middels opplevelsesverdi og middels bruksverdi. Samlet verdivurdering blir *middels til stor verdi*.

Figur 5-32. Flyfoto av kulturmiljø 20 Mårsajæggifelbma. Kilde: Askeladden.

Kulturmiljø 21 - Landersfjorden

Enkeltminne 21 ligger mellom Landersfjordvannet og vika Issátgohppi på vestsiden av fv. 98 i Lebesby kommune. Det ligger rundt 400 meter vest for eksisterende trafostasjon i Adamselv, og 200 meter vest for alternativ 1. for plassering av ny trafostasjon.

Kulturmiljøet består av to automatisk fredete bosetningslokaliteter og en gammetuft med uavklart vernestatus, Askeladden id 260774, 260786 og 260784. Den første bosetningslokaliteten består av 5 tufter fra førreformatorisk tid, og den andre av 3 tufter som er eldre enn 100 år. Den uavklarte gammetuften er av usikker alder.

Figur 5-33. Flyfoto av kulturmiljø 21 Landersfjorden. Kilde: Askeladden.

Verdivurdering

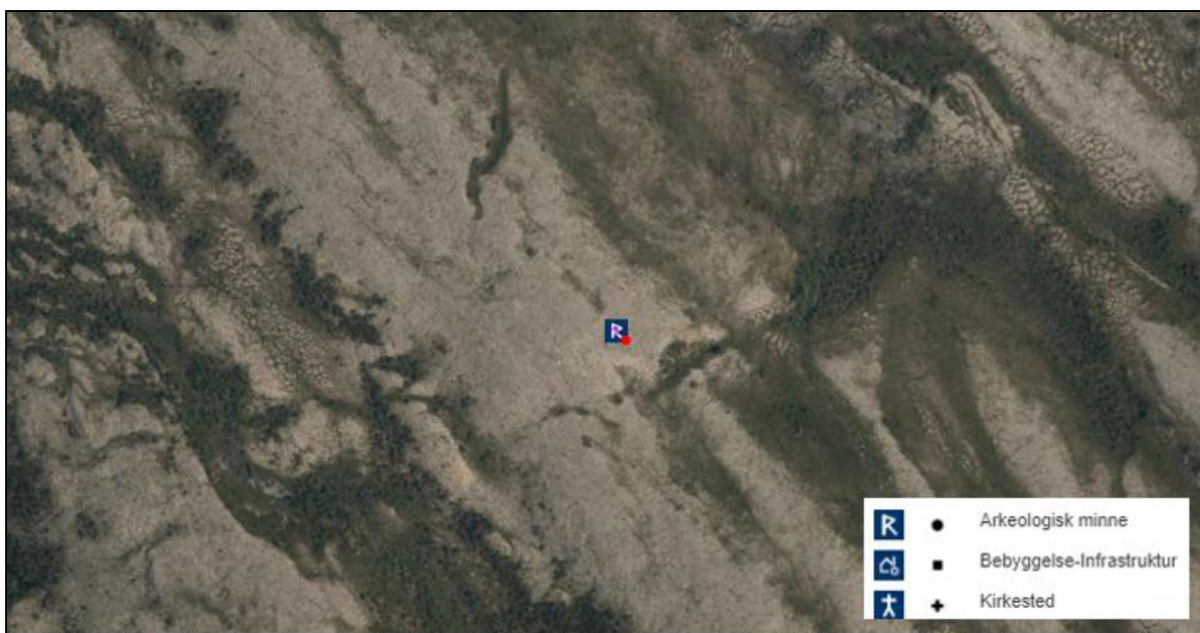
Kulturmiljøet består av to automatisk fredete kulturminner og et kulturminne med uavklart

vernestatus. Alle enkeltminnene er tufter og de utgjør et enhetlig kulturmiljø. Den største lokaliteten ligger på et gårdstun og er noe forstyrret av nyere tiltak. Kulturmiljø 21 er vurdert til å ha middels til stor kunnskapsverdi, middels opplevelsesverdi og middels bruksverdi. Samlet verdivurdering blir *middels verdi*.

Enkeltminne 22 - Uhcáskaidi

Enkeltminne 22 ligger ca. 3,5 km sør for Kunes og fv. 98 i Lebesby kommune. Det ligger mellom eksisterende kraftlinje og ledningstrasé 1.0.

Enkeltminnet er et automatisk fredet kjøttgjemme, Askeladden id 24795. Den er registrert her som et gjemme, men på grunn av størrelsen er det er like sannsynlig at den er et skjul. Hvis det er et skjul så kan det være opparbeidet i forbindelse med reindrift eller rester av tysk observasjonspost.

Figur 5-34. Flyfoto av enkeltminne 22 Uhcáskaidi. Kilde: Askeladden.

Verdivurdering

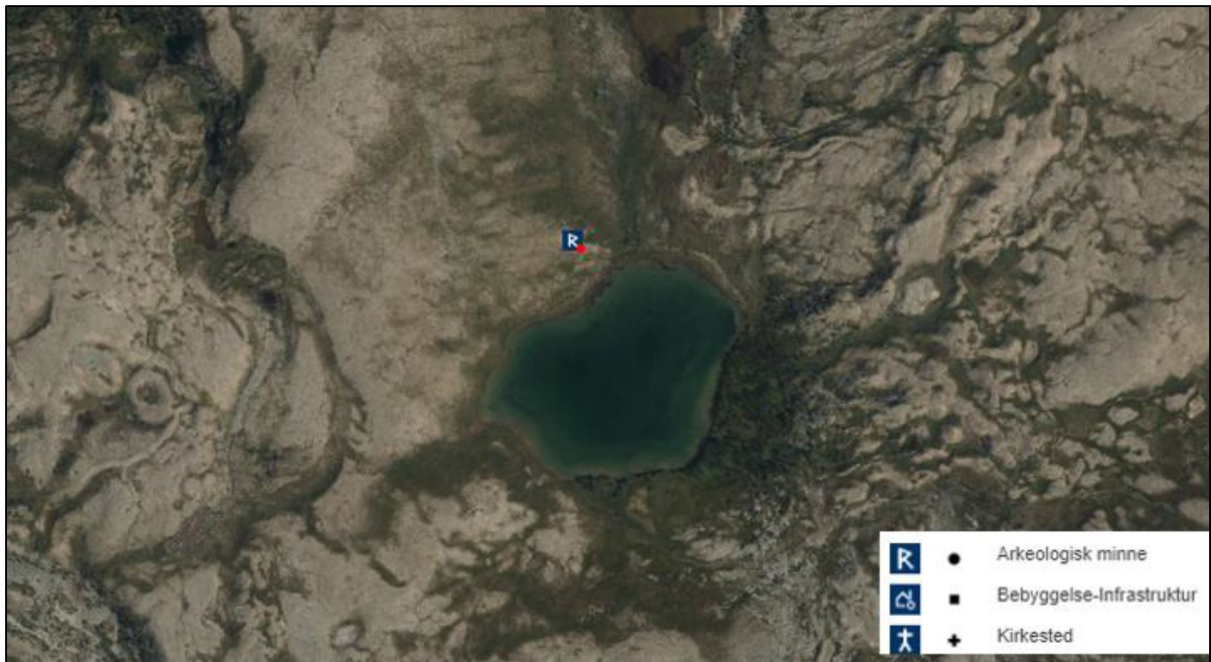
Enkeltminnet er et automatisk fredet kjøttgjemme, og er synlig i terrenget. Det ligger bare rundt 21 meter fra eksisterende kraftlinje, men er ellers uten nyere forstyrrelser. Enkeltminne 22 er vurdert til å ha liten til middels kunnskapsverdi, liten opplevelsesverdi og liten bruksverdi. Samlet verdivurdering blir *liten verdi*.

Enkeltminne 23 - Guorgápmirjávri

Enkeltminne 23 ligger ca. 9 km sørvest for Kunes og 1,7 km sørøst for fv. 98 i Lebesby kommune. Det ligger på nordsiden av vannet Guorgápmirjávri, like sørøst for eksisterende kraftlinje og ledningstrasé 1.0. Enkeltminnet består av ett automatisk fredet kulturminne, et kjøttgjemme, Askeladden id 249850.

Verdivurdering

Enkeltminnet består av ett automatisk fredet kjøttgjemme som er synlig i terrenget. Det ligger 80 meter fra eksisterende kraftlinje, men er uten nyere forstyrrelser. Enkeltminne 23 er vurdert til å ha liten til middels kunnskapsverdi, liten opplevelsesverdi og liten bruksverdi. Samlet verdivurdering blir *liten verdi*.

Figur 5-35. Flyfoto av enkeltminne 23 – Guorgápmirjávri. Kilde: Askeladden

Kulturmiljø 24 - Storrajojka

Kulturmiljø 24 ligger 1-2 km sør for fv. 98 i Lebesby kommune. Det ligger på østsiden av Storelva, langs og like nord for eksisterende ledningstrasé.

Kulturmiljøet består av tre automatisk fredete kulturminner. Den østligste lokaliteten består av et kjøttgjemme og en merkestein, Askeladden id 249310. Lenger vest langs eksisterende kraftlinje er det en lokalitet som også består av et kjøttgjemme og en merkestein, Askeladden id 249311. Nord for denne er en árran/ildsted med armer, Askeladden id 243780.

Figur 5-36. Flyfoto av kulturmiljø 24 – Storrajojka. Kilde: Askeladden.

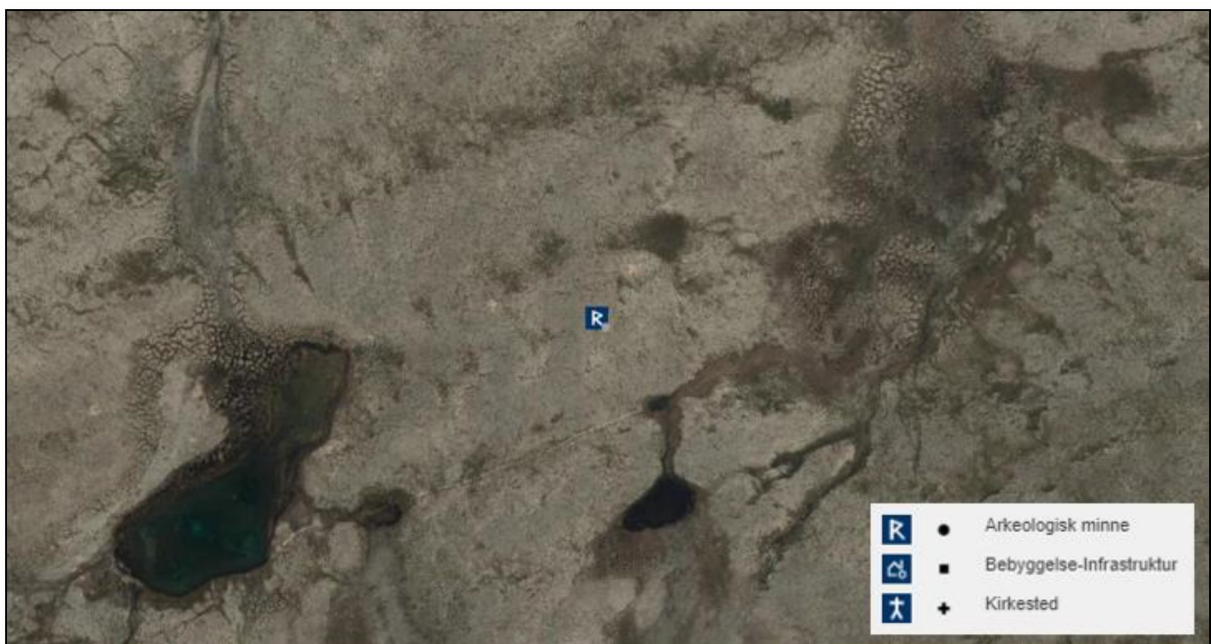
Verdivurdering

Kulturmiljøet består av tre automatisk fredete lokaliteter som er synlig i terrenget. To av lokalitetene ligger rett under eksisterende kraftlinje og ledningstrasé 1.0, mens den tredje ligger mellom ledningstraseene 1.0 og 1.06/2.3. Kulturmiljø 24 er vurdert til å ha stor kunnskapsverdi, middels opplevelsesverdi og middels bruksverdi. Samlet verdivurdering blir *middels til stor verdi*.

Enkeltminne 25 - Heandaratavzi

Enkeltminne 25 ligger litt over 4 km sør for fv. 98 i Lebesby kommune. Det ligger på østsiden av Storelva, langs- og like nord for eksisterende ledningstrasé.

Enkeltminnet består av et uavklart arkeologisk minne. Det er en oval steinring av heller på 2 x 1,5 m, Askeladden id 249843. Steinringen ligger rundt 45 meter sør for eksisterende krafttrasé, og like ved ledningstrasé 1.0.

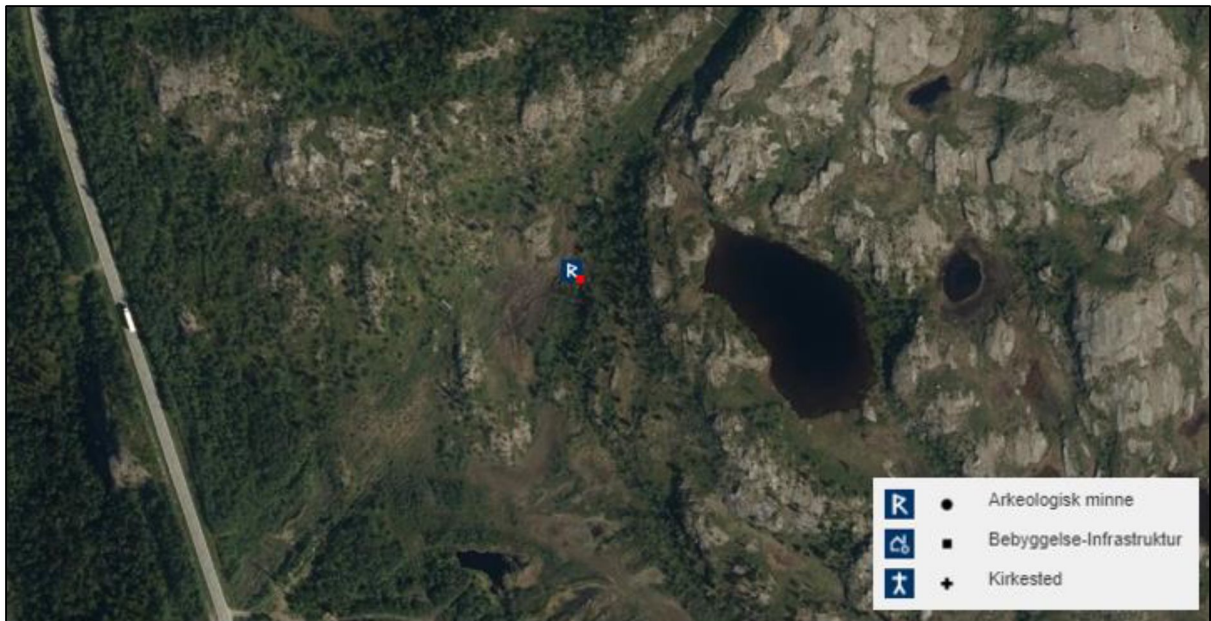
Figur 5-37. Flyfoto av enkeltminne 25 – Heandaratavzi. Kilde: Askeladden.

Verdivurdering

Enkeltminnet er et uavklart arkeologisk minne, en steinring, og er synlig i terrenget. Det ligger 45 meter sør for eksisterende kraftlinje, men er uten nyere forstyrrelser. Enkeltminne 25 er vurdert til å ha liten til middels kunnskapsverdi, liten opplevelsesverdi og liten bruksverdi. Samlet verdivurdering blir *liten verdi*.

Enkeltminne 26 - Aspelund

Enkeltminne 26 ligger 6 km sør for Lakselv sentrum, 280 meter øst for E6 og 420 meter øst for Lakselva i Porsanger kommune. Det ligger rett sørøst for eksisterende 66 kV kraftlinje Lakselv-Karasjok, og 630 meter sør for ledningstrasé 1.0. Enkeltminnet er en automatisk fredet teltboplass, Askeladden id 134740.

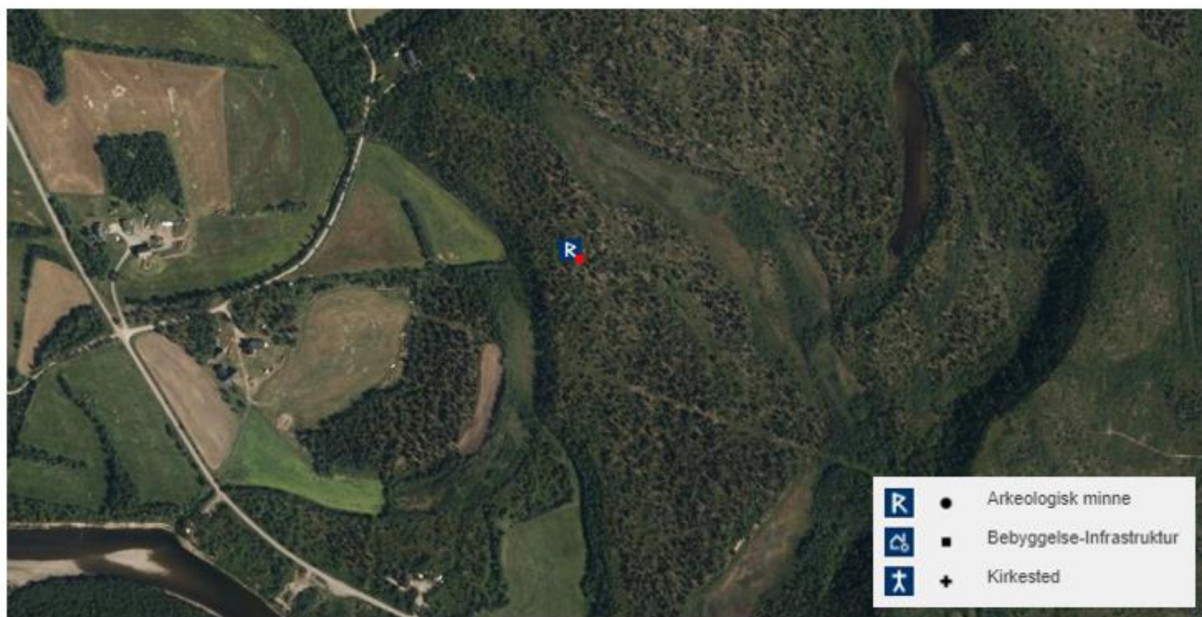
Figur 5-38. Flyfoto av enkeltminne 26 – Aspelund. Kilde: Askeladden.

Verdivurdering

Enkeltminnet er en teltboplass som ligger rett ved eksisterende kraftlinje. Enkeltminne 26 er vurdert til å ha liten til middels kunnskapsverdi, liten opplevelsesverdi og liten bruksverdi. Samlet verdivurdering blir *liten verdi*.

Enkeltminne 27 - Gjøkenes

Enkeltminne 27 ligger 5 km sør for Lakselv sentrum, 800 meter vest for E6 og 5-600 meter øst for Lakselva i Porsanger kommune. Det ligger 1 km øst for ledningstrasé 1.0, og 950 meter nord for ledningstrasé 1.0. Enkeltminnet er en automatisk fredet grop uten sikker fastslått bruk, og kan være en Gressbakkentuft eller en fangstgrop, Askeladden id 38240.

Figur 5-39. Flyfoto av enkeltminne 27 – Gjøkenes. Kilde: Askeladden.

Verdivurdering

Enkeltminnet er en grop som kan være en Gressbakkentuft eller en fangstgrop, og er uten nyere forstyrrelser. Enkeltminne 27 er vurdert til å ha middels til stor kunnskapsverdi, middels opplevelsesverdi og middels bruksverdi. Samlet verdivurdering blir *middels verdi*.

Enkeltminne 28 - Rahppa

Enkeltminne 28 ligger rundt 2,8 km nordvest for Lakselv sentrum, og 130 meter vest for E6 i Porsanger kommune. Det ligger rundt 130 meter nordøst for et grus-/sanduttak, og 500 meter øst for ledningstrasé 1.0. Enkeltminnet er et automatisk fredet ringformet offersted, Askeladden id 159022.

Figur 5-40. Flyfoto av enkeltminne 28 – Rahppa. Kilde: Askeladden.

Verdivurdering

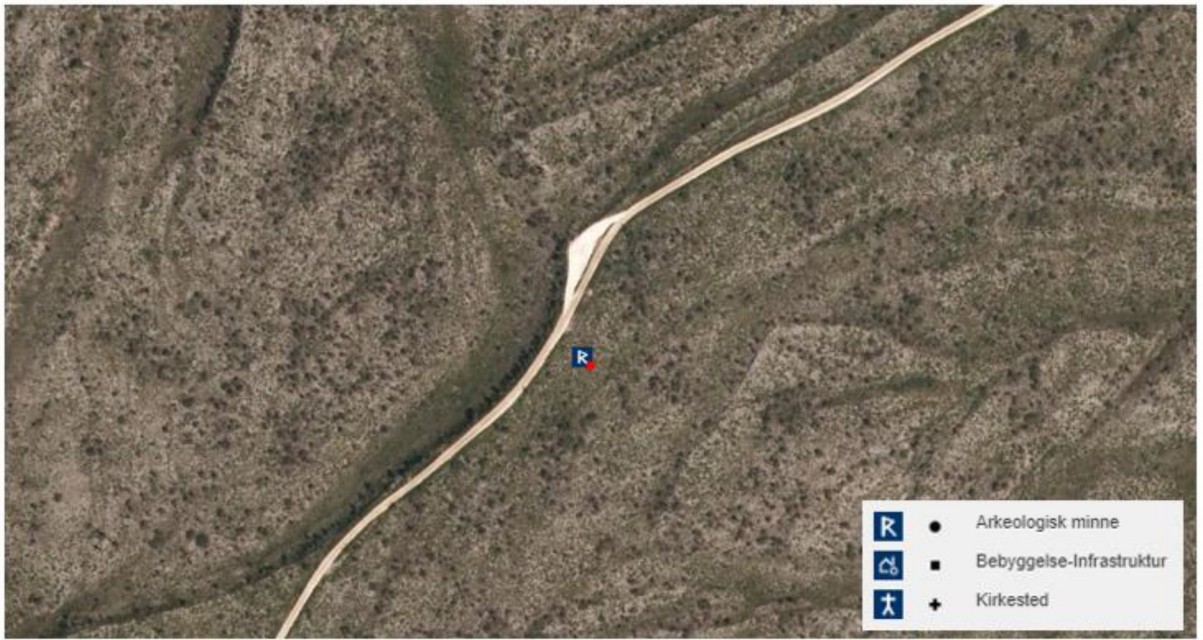
Enkeltminnet er et offersted som det knytter seg tro og tradisjon til. Det ligger 130 meter fra et grus-/sanduttak. Enkeltminne 28 er vurdert til å ha stor kunnskapsverdi, middels opplevelsesverdi og middels bruksverdi. Samlet verdivurdering blir *middels til stor verdi*.

Enkeltminne 29 - Lombolavegen

Enkeltminne 29 ligger 15 meter øst for Lombolavegen i Porsanger kommune. Det ligger mellom to alternative ledningstraseer, rundt 100 meter fra ledningstrasé 1.0 i øst og rundt 170 meter fra ledningstrasé 1.1 i sørvest. Enkeltminnet er en automatisk fredet årran/ildsted, Askeladden id 223554.

Verdivurdering

Enkeltminnet er et ildsted som er spor etter samisk bosetning og bruk av området. Enkeltminne 29 er vurdert til å ha liten til middels kunnskapsverdi, liten opplevelsesverdi og liten bruksverdi. Samlet verdivurdering blir *liten verdi*.

Figur 5-41. Flyfoto av enkeltminne 29 - Lombolavegen. Kilde: Askeladden.

Kulturmiljø 30 - Guoskatnjårga

Kulturmiljø 30 ligger på neset Klubben på østsiden av Ytre Billefjord i Porsanger kommune. Lednings-trasé 3.0. går 700 meter sør for kulturmiljøet og det planlegges en ny muffestasjon rundt 750 meter sør for kulturmiljøet.

Kulturmiljøet består av tre automatisk fredete lokaliteter. Det er en lokalitet med to firkantede hustuffer fra steinalderen, Askeladden id 73760, og en lokalitet med to hustuffer og en jordkjeller fra 1900-tallet første kvartal, Askeladden id 262703. Den siste er en rektangulær hustuft som i SEFRAK-registret er oppført datert til 1900-tallet, 2. kvartal, SEFRAK nr. 2020-0011-020, og i Askeladden som eldre enn 100 år, Askeladden id 262704.

Figur 5-42. Flyfoto av kulturmiljø 30 – Guoskatnjårga. Kilde: Askeladden.

Verdivurdering

Kulturmiljøet består av tre automatisk fredete lokaliteter som er synlig i terrenget. Det er to tufter fra steinalderen, og fire fra første halvdel av 1900-tallet. Tuftene er fra ulike tidsaldre, men ligger samlet ute på neset. Kulturmiljø 30 er vurdert til å ha stor kunnskapsverdi, middels opplevelsesverdi og middels bruksverdi. Samlet verdivurdering blir *middels til stor verdi*.

Kulturmiljø 31 - Leivset

Kulturmiljø 31 ligger vest for Leiveset, på nordsiden av Smørfjordelva, i Porsanger kommune. Eksisterende ledningstrasé ligger rundt 40 meter nordvest for kulturmiljøet, mens ledningstrasé for ny 132 kV Skaidi-Smørfjord ligger parallelt med eksisterende trasé, rundt 65 meter nordvest for kulturmiljøet.

Kulturmiljøet består av en automatisk fredet lokalitet, et fangstanlegg med 7 fangstgroper og en uavklart grop fra førreformatorisk tid, Askeladden id 270904.

Figur 5-43. Flyfoto av kulturmiljø 31 – Leivset. Kilde: Askeladden.

Verdivurdering

Kulturmiljøet består av en automatisk fredet lokalitet som er synlig i terrenget. Det er et fangstanlegg med 7 mindre fangstgroper og en uvaklart grop fra førreformatorisk tid. Ifølge Askeladden består fangstanlegget av en rekke av mindre fangstgroper med utkastet masse i nedkant i motsetning til mer typiske vollkransede typer. Videre at det er mulig at det har blitt fjernet en grop der går et ATV-spor over området. Lokaliteten er med andre ord noe forstyrret av moderne inngrep. Kulturmiljø 31 er vurdert til å ha middels kunnskapsverdi, middels opplevelsesverdi og middels bruksverdi. Samlet verdivurdering blir *middels verdi*.

5.4 Omfang og mulige konsekvenser

5.4.1 0-alternativet

0-alternativet utgjør referansealternativet og representerer forventet utvikling for kulturminner og kulturmiljø innenfor influensområdet uten omsøkt spenningsoppgradering. Vi er ikke kjent med at det

foreligger andre planer som berører kjente kulturminner eller kulturmiljø, og konsekvensen av 0-alternativet settes per definisjon til *ubetydelig/ingen (0)*.

5.4.2 Ny 420 kV kraftledning Adamselv – Lakselv - Skaidi

Strekningen Adamselv - Lakselv - Skaidi er delt opp i seks delstrekninger (se figur 4-13); 1) Adamselv - Guorgápmir, 2) Guorgápmir – Guhkesjávrret, 3) Guhkesjávrret - Lakselv trafo, 4) Lakselv trafo – Stabbursdalen sør, 5) Stabbursdalen og 6) Stabbursdalen nord - Skaidi. Disse delstrekningene er igjen delt opp i alternative traseer.

Konsekvenser i anleggsfasen

Generelt er det vurdert at tiltaket vil få mindre virkninger i anleggsfasen for kulturminner og kulturmiljø. Tilkomstveiene går for det meste langs eksisterende veier og barmarksløyper. Det er noen få som går gjennom kulturmiljøer på eksisterende veier, men ingen går direkte over enkeltminner. Det fire kulturmiljøer og tre enkeltminner som ligger innenfor 40-meters ryddebeltet for kraftledning i luft: kulturmiljø 24 Stuurrajohka, kulturmiljø 17 Solbakken, kulturmiljø 19 Kunsavárri, kulturmiljø 7 Billefjord sjøflyhavn, enkeltminne 22 Uhcáskaidi, enkeltminne 23 Guorgápmirjávri og enkeltminne 25 Heandaravzi. De vil potensielt kunne ødelegges gjennom arbeider langs traseen, og konsekvensen kan bli stor eller meget stor negativ. For kabelalternativene i Stabbursdalen vil det bli boret en mikrotunnel under Stabburselva og KM 17 Solbakken. Dette kulturmiljøet blir derfor ikke fysisk påvirket, verken i anleggs- eller driftsfasen, men vil kunne bli noe visuelt påvirket av anleggsarbeid i nærområdet i anleggsfasen. I driftsfasen vil kabeltrasèene ikke prege landskapet og har på lengre sikt intet omfang, og ubetydelig konsekvens.

Konsekvenser i driftsfasen

Delstrekning 1: Adamselv – Guorgápmir via 1.0 C

Delstrekningen berører ett kulturmiljø og to enkeltminner, kulturmiljø 21 Landersfjorden, enkeltminne 22 Uhcáskaidi og enkeltminne 23 Guorgápmirjávri.

Tabell 5-8. Omfang og konsekvens kulturmiljø, delstrekning 1: Adamselv – Guorgápmir via 1.0 C

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
KM 21 Landersfjorden	Middels	Middels negativt	Middels negativ (--)
EM 22 Uhcáskaidi	Liten	Stort negativt	Liten negativ (-)
EM 23 Guorgápmirjávri	Liten	Stort negativt	Liten negativ (-)
Samlet konsekvensvurdering			Middels negativ (--)

Delstrekning 1: Adamselv – Guorgápmir via 1.0 A

Delstrekningen berører to enkeltminner, enkeltminne 22 Uhcáskaidi og enkeltminne 23 Guorgápmirjávri.

Tabell 5-9. Omfang og konsekvens kulturmiljø, delstrekning 1: Adamselv – Guorgápmir via 1.0 A

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
EM 22 Uhcáskaidi	Liten	Stort negativt	Liten negativ (-)
EM 23 Guorgápmirjávri	Liten	Stort negativt	Liten negativ (-)
Samlet konsekvensvurdering			Liten negativ (-)

Delstrekning 1: Adamselv – Guorgápmir via 1.0 B

Delstrekningen berører to enkeltminner, enkeltminne 22 Uhcáskaidi og enkeltminne 23 Guorgápmirjávri.

Tabell 5-10. Omfang og konsekvens kulturmiljø, delstrekning 1: Adamselv – Guorgápmir via 1.0 B

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
EM 22 Uhcáskaidi	Liten	Stort negativt	Liten negativ (-)
EM 23 Guorgápmirjávri	Liten	Stort negativt	Liten negativ (-)
Samlet konsekvensvurdering			Liten negativ (--)

Delstrekning 2: Guorgápmir-Guhkesjávrrit via 1.0

Delstrekningen berører ett kulturmiljø og ett enkeltminne, kulturmiljø 24 Stuorrajohka og enkeltminne 25 Heandaratavzi.

Tabell 5-11. Omfang og konsekvens kulturmiljø, delstrekning 2: Guorgápmir-Guhkesjávrrit via 1.0

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
KM 24 Stuorrajohka	Middels til stor	Stort negativt	Stor negativ (---)
EM 25 Heandaratavzi	Liten	Stort negativt	Liten negativ (-)
Samlet konsekvensvurdering			Stor negativ (---)

Delstrekning 2: Guorgápmir-Guhkesjávrrit via 1.03

Delstrekningen berører ett kulturmiljø, kulturmiljø 24 Stuorrajohka.

Tabell 5-12. Omfang og konsekvens kulturmiljø, delstrekning 2: Guorgápmir-Guhkesjávrrit via 1.03

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
KM 24 Stuorrajohka	Middels til stor	Stort negativt	Stor negativ (---)
Samlet konsekvensvurdering			Stor negativ (---)

Delstrekning 2: Guorgápmir-Guhkesjávrrit via 1.04

Delstrekningen berører ett kulturmiljø og ett enkeltminne, kulturmiljø 24 Stuorrajohka og enkeltminne 25 Heandaratavzi.

Tabell 5-13. Omfang og konsekvens kulturmiljø, delstrekning 2: Guorgápmir-Guhkesjávrrit via 1.04

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
KM 24 Stuorrajohka	Middels til stor	Stort negativt	Stor negativ (---)
EM 25 Heandaratavzi	Liten	Stort negativt	Liten negativ (-)
Samlet konsekvensvurdering			Stor negativ (---)

Delstrekning 2: Guorgápmir - Guhkesjávrrit via 2.3 + 1.06

Delstrekningen berører tre kulturmiljø, kulturmiljø 24 Stuorrajohka, kulturmiljø 1 Čullojárgielas og kulturmiljø 2 Børselv vegmiljø.

Tabell 5-14. Omfang og konsekvens kulturmiljø, delstrekning 2: Guorgápmir-Guhkesjávrrit via 2.3 + 1.06

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
KM 24 Stuorrajohka	Middels til stor	Middels negativt	Middels negativ (--)
KM 1 Čullojárgielas	Liten til middels	Lite negativt	Liten negativ (-)
KM 2 Børselv vegmiljø	Stor	Lite negativt	Liten negativ (-)
Samlet konsekvensvurdering			Middels negativ (---)

Delstrekning 3: Guhkesjávrrit – Lakselv trafo via 1.0

Delstrekningen berører ett enkeltminne, enkeltminne 26 Aspelund.

Tabell 5-15. Omfang og konsekvens kulturmiljø, delstrekning 3: Guhkesjávrrit – Lakselv trafo via 1.0

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
EM 26 Aspelund	Liten	Ubetydelig til lite negativt	Liten negativ (-)
Samlet konsekvensvurdering			Liten negativ (-)

Delstrekning 3: Guhkesjávrrit – Lakselv trafo via 1.01

Delstrekningen berører ett enkeltminne, enkeltminne 26 Aspelund.

Tabell 5-16. Omfang og konsekvens kulturmiljø, delstrekning 3: Guhkesjávrrit – Lakselv trafo via 1.01

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
EM 26 Aspelund	Liten	Ubetydelig til lite negativt	Liten negativ (-)
Samlet konsekvensvurdering			Liten negativ (-)

Delstrekning 3: Guhkesjávrrit – Lakselv trafo via 1.02

Delstrekningen berører ett enkeltminne, enkeltminne 26 Aspelund.

Tabell 5-17. Omfang og konsekvens kulturmiljø, delstrekning 3: Guhkesjávrrit – Lakselv trafo via 1.02

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
EM 26 Aspelund	Liten	Ubetydelig til lite negativt	Liten negativ (-)
Samlet konsekvensvurdering			Liten negativ (-)

Delstrekning 3: Guhkesjávrrit – Lakselv trafo via 1.3

Delstrekningen berører ett enkeltminne, enkeltminne 26 Aspelund.

Tabell 5-18. Omfang og konsekvens kulturmiljø, delstrekning 3: Guhkesjávrrit – Lakselv trafo via 1.3

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
EM 26 Aspelund	Liten	Ubetydelig til lite negativt	Liten negativ (-)
Samlet konsekvensvurdering			Liten negativ (-)

Delstrekning 3: Guhkesjávrrit – Lakselv trafo via 1.05

Delstrekningen berører ett enkeltminne, enkeltminne 26 Aspelund.

Tabell 5-19. Omfang og konsekvens kulturmiljø, delstrekning 3: Guhkesjávrrit – Lakselv trafo via 1.05

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
EM 26 Aspelund	Liten	Ubetydelig til lite negativt	Liten negativ (-)
Samlet konsekvensvurdering			Liten negativ (-)

Delstrekning 3: Guhkesjávrrit – Lakselv trafo via 1.07

Delstrekningen berører ett enkeltminne, enkeltminne 26 Aspelund.

Tabell 5-20. Omfang og konsekvens kulturmiljø, delstrekning 3: Guhkesjávrrit – Lakselv trafo via 1.05

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
EM 26 Aspelund	Liten	Ubetydelig til lite negativt	Liten negativ (-)
Samlet konsekvensvurdering			Liten negativ (-)

Delstrekning 4: Lakselv trafo – Stabbursdalen sør via 1.0

Delstrekningen berører tre enkeltminner, enkeltminne 26 Aspelund, enkeltminne 27 Gjølkenes og enkeltminne 28 Rahppa.

Tabell 5-21. Omfang og konsekvens kulturmiljø, delstrekning 4: Lakselv trafo–Stabbursdalen sør via 1.0

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
EM 26 Aspelund	Liten	Lite negativt	Liten negativ (-)
EM 27 Gjølkenes	Middels	Lite negativt	Liten negativ (-)
EM 28 Rahppa	Middels til stor	Lite negativt	Liten negativ (-)
Samlet konsekvensvurdering			Liten negativ (-)

Delstrekning 4: Lakselv trafo – Stabbursdalen sør via 1.2

Delstrekningen berører to kulturmiljø og ett enkeltminne, kulturmiljø 26 Aspelund, kulturmiljø 27 Gjølkenes og enkeltminne 28 Rahppa.

Tabell 5-22. Omfang og konsekvens kulturmiljø, delstrekning 4: Lakselv trafo–Stabbursdalen sør via 1.2

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
KM 26 Aspelund	Liten	Lite negativt	Liten negativ (-)
KM 27 Gjølkenes	Middels	Lite negativt	Liten negativ (-)
EM 28 Rahppa	Middels til stor	Lite negativt	Liten negativ (-)
Samlet konsekvensvurdering			Liten negativ (-)

Delstrekning 5: Stabbursdalen via 1.0

Delstrekningen berører to kulturmiljø og ett enkeltminne, kulturmiljø 16 Rávttosguolbba, kulturmiljø 17 Solbakken og enkeltminne 29 Lombolavegen.

Tabell 5-23. Omfang og konsekvens kulturmiljø, delstrekning 1: Stabbursdalen via 1.0

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
KM 16 Rávttosguolbba	Stor	Lite negativt	Liten negativ (-)
KM 17 Solbakken	Stor	Lite negativt	Liten negativ (-)
EM 29 Lombolavegen	Liten	Middels negativt	Liten negativ (-)
Samlet konsekvensvurdering			Liten negativ (-)

Delstrekning 5: Stabbursdalen via 1.1

Delstrekningen berører to kulturmiljø og ett enkeltminne, kulturmiljø 16 Rávttosguolbbe, kulturmiljø 20 Mårsajæggifelbma og enkeltminne 29 Lombolavegen.

Tabell 5-24. Omfang og konsekvens kulturmiljø, delstrekning 1: Stabbursdalen via 1.1

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
KM 16 Rávttosguolbba	Stor	Lite til middels negativt	Middels negativ (--)
KM 20 Mårsajæggifelbma	Middels til stor	Middels negativt	Middels negativ (--)
EM 29 Lombolavegen	Liten	Middels negativt	Liten negativ (-)
Samlet konsekvensvurdering			Middels negativ (--)

Delstrekning 5: Stabbursdalen via 1.7

Delstrekningen berører tre kulturmiljø, kulturmiljø 17 Solbakken, kulturmiljø 18 Vestgård og kulturmiljø 19 Kunsavárri. Luftledningen krysser kulturmiljø Solbakken og to av de automatisk fredete kulturminnene, to hustufter, ligger innenfor rydebeltet (Askeladden id 59663, 27878). De ligger henholdsvis rundt 13 og 30 meter øst for planlagt ledning. De andre registrerte automatisk fredete kulturminnene ligger mellom 40 og 100 meter fra planlagt ledning. Kraftledningen vil gå gjennom kulturmiljø 19 Kunsavárri. De observerte skyttergravene innenfor kulturmiljø 19 er ikke målt inn nøyaktig. Det er noe usikkert om kulturminnene vil bli ødelagt eller kun forringet av ledningen.

Tabell 5-25. Omfang og konsekvens kulturmiljø, delstrekning 1: Stabbursdalen via 1.7 kun luftledning.

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
KM 17 Solbakken	Stor	Middels til stort negativt	Stor negativ (---)
KM 18 Vestgård	Stor	Ubetydelig til lite negativt	Liten negativ (-)
KM 19 Kunsavárri	Liten til middels	Stort negativt	Middels negativ (--)
Samlet konsekvensvurdering			Middels til stor negativ (-/--)

Delstrekning 5: Stabbursdalen via 420 kV jordkabel

Delstrekningen berører tre kulturmiljø, kulturmiljø 17 Solbakken, kulturmiljø 18 Vestgård og kulturmiljø 19 Kunsavárri. Kabelen krysser kulturmiljø Solbakken og ett av de automatisk fredete kulturminnene, en hustuft (Askeladden id 59663), i tunnel under bakken. Som del av etableringen av 420 kV kabelen vil det anlegges en permanent kjørevei som vil gå prarallelt med kabeltraséen. Nøyaktig plassering av veien er ikke avklart, men den vil enten komme tett på eller være i direkte konflikt med kulturmiljø 17 og 19. Jordkabelen går like vest for kulturmiljø 19 Kunsavárri, som i tillegg til kjørevegen blir noe påvirket av planlagt muffestasjon.

Tabell 5-26. Omfang og konsekvens kulturmiljø, delstrekning 1: Stabbursdalen via 420 kV jordkabel.

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
KM 17 Solbakken	Stor	Middels til stort negativt	Stor negativ (---)
KM 18 Vestgård	Stor	Lite negativt	Liten negativ (-)
KM 19 Kunsavárri	Liten til middels	Middels til stort negativt	Middels negativ (-)
Samlet konsekvensvurdering			Middels til stor negativ (-/--)

Delstrekning 5: Stabbursdalen via 132 + 66 kV jordkabel

Dette alternativet medfører en positiv virkning for KM17 som følge av kablingen av de eksisterende ledningene, som ligger bare 10-50 m unna kulturmiljøet, samt at man unngår en stor muffestasjon i nærområdet til KM 19 (sammenlignet med alternativet ovenfor).

Tabell 5-27. Omfang og konsekvens kulturmiljø, delstrekning 1: Stabbursdalen via 132 + 66 kV jordkabel.

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
KM 17 Solbakken	Stor	Middels positivt	Middels positiv (++)
KM 18 Vestgård	Stor	Intet	Ubetydelig (0)
KM 19 Kunsavárri	Liten til middels	Lite negativt	Ubetydelig til liten negativ (0/-)

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
Samlet konsekvensvurdering			Liten til middels positiv (+/++)

Delstrekning 5: Stabbursdalen via 420 + 132 + 66 kV jordkabel

Delstrekningen berører tre kulturmiljø, kulturmiljø 17 Solbakken, kulturmiljø 18 Vestgård og kulturmiljø 19 Kunsavárri. Kabelen krysser kulturmiljø Solbakken og ett av de automatisk fredete kulturminnene, en hustuft (Askeladden id 59663), i tunnel under bakken. Som del av etableringen av 420 kV kabelen vil det anlegges en permanent kjørevei som vil gå prarallelt med kabeltraséen. Nøyaktig plassering av veien er ikke avklart. Som del av etableringen av 420 kV kabelen vil det anlegges en permanent kjørevei som vil gå prarallelt med kabeltraséen. Nøyaktig plassering av veien er ikke avklart, men den vil enten komme tett på eller være i direkte konflikt med kulturmiljø 17 og 19. Jordkabelen går like vest for kulturmiljø 19 Kunsavárri, som i tillegg til kjørevegen blir noe påvirket av planlagt muffestasjon.

Tabell 5-28. Omfang og konsekvens kulturmiljø, delstrekning 1: Stabbursdalen via 420 kV jordkabel.

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
KM 17 Solbakken	Stor	Middels til stort negativt	Stor negativ (---)
KM 18 Vestgård	Stor	Lite negativt	Liten negativ (-)
KM 19 Kunsavárri	Liten til middels	Middels til stort negativt	Middels negativ (-)
Samlet konsekvensvurdering			Middels til stor negativ (--/---)

Delstrekning 6: Stabbursdalen nord – Skaidi via 1.0

Delstrekningen berører to kulturmiljø, kulturmiljø 9 Skaidi og kulturmiljø 10 Gourrojhoka.

Tabell 5-29. Omfang og konsekvens kulturmiljø, delstrekning 1: Stabbursdalen nord – Skaidi via 1.0

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
KM 9 Skaidi	Middels	Ubetydelig til lite negativt	Liten negativ (-)
KM 10 Gourrojhoka	Liten til middels	Lite negativt	Liten negativ (-)
Samlet konsekvensvurdering			Liten negativ (-)

Transformatorstasjon Lebesby C

Stasjonsområdet ligger ved ett kulturmiljø: kulturmiljø 21 Landersfjorden. Kulturminnene ligger 180-250 meter fra stasjonsområdet.

Tabell 5-30. Omfang og konsekvens kulturmiljø, transformatorstasjon Lebesby C.

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
KM 21 Landersfjorden	Middels	Middels negativt	Middels negativ (--)

Samlet konsekvensvurdering	Middels negativ (--)
-----------------------------------	-----------------------------

Transformatorstasjon Lebesby A

Stasjonsområdet ligger ved ett kulturmiljø: kulturmiljø 21 Landersfjorden. Kulturminnene ligger 500-750 meter fra stasjonsområdet.

Tabell 5-31. Omfang og konsekvens kulturmiljø, transformatorstasjon Lebesby A.

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
KM 21 Landersfjorden	Middels	Lite negativt	Lite negativ (-)
Samlet konsekvensvurdering			Lite negativ (-)

Transformatorstasjon Lebesby B

Det er ikke registrert kulturminner eller kulturmiljø innenfor eller i nærheten av stasjonsområdet. Intet omfang gir *ubetydelig konsekvens (0)* for selve transformatorstasjonen.

I tillegg innebærer valg av Lebesby B at det må bygges nye 132 kV ledninger mellom transformatorstasjonen i Adamsfjorddalen og Sopmir/Lille Måsvannet, hvor de kobles til eksisterende ledninger mellom Adamselv og Varangerbotn, samt at eksisterende 132 kV ledninger mellom Adamselv og Sopmir/Lille Måsvannet kan saneres / rives. Det er ikke registrert kulturminner eller kulturmiljø i nærheten av verken nye eller eksisterende 132 kV ledninger.

Bygging av nye 132 kV ledninger mellom Adamsfjorddalen og Sopmir vurderes medføre *ubetydelig konsekvens (0)*, og sanering av eksisterende 132 kV ledninger mellom Adamselv og Sopmir vurderes også å medføre *ubetydelig konsekvens (0)* for kulturminner og kulturmiljø.

Samlet sett vurderes derfor en etablering av ny 420 kV transformatorstasjon i Adamsfjorddalen, inkl. bygging av nye 132 kV ledninger til Sopmir og sanering av eksisterende ledninger mellom Adamselv og Sopmir, å medføre *ubetydelig konsekvens (0)* for kulturminner og kulturmiljø.

Transformatorstasjon Lakselv alt. 1

Stasjonsområdet ligger ved ett enkeltminne: enkeltminne 25 Heandaratavzi. Kulturminnet ligger 850 meter sørvest for stasjonsområdet.

Tabell 5-32. Omfang og konsekvens kulturmiljø, transformatorstasjon Lakselv alt. 1.

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
EM 25 Heandaratavzi	Liten	Ubetydelig til lite negativt	Lite negativ (-)
Samlet konsekvensvurdering			Lite negativ (-)

Transformatorstasjon Lakselv alt. 2

Det er ikke registrert kulturminner eller kulturmiljø, i eller i nærheten av, stasjonsområdet.

Intet omfang gir *ubetydelig konsekvens (0)*.

5.4.3 Sjøkabelalternativene

Sjøkabelalternativene er delt opp i følgende delstrekninger: Adamselv - Guorgápmir, Guorgápmir – Porsangerfjorden, kryssingen av Porsangerfjorden og Porsangerfjorden – Skaidi.

Sjøkabelalternativene vil omfatte ny transformatorstasjon i Lebesby og utvidelse av eksisterende transformatorstasjon i Adamselv. Det er tre alternativer for Lebesby transformatorstasjon.

Delstrekning 1: Adamselv – Guorgápmir via 1.0 C

Delstrekningen berører ett kulturmiljø og to enkeltminner: kulturmiljø 21 Landersfjorden, enkeltminne 22 Uhcáskaidi og enkeltminne 23 Guorgápmirjávri.

Tabell 5-33. Omfang og konsekvens kulturmiljø, delstrekning 1: Adamselv – Guorgápmir via 1.0 C.

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
KM 21 Landersfjorden	Middels	Middels negativt	Middels negativ (--)
EM 22 Uhcáskaidi	Liten	Stort negativt	Liten negativ (-)
EM 23 Guorgápmirjávri	Liten	Stort negativt	Liten negativ (-)
Samlet konsekvensvurdering			Middels negativ (--)

Delstrekning 1: Adamselv – Guorgápmir via 1.0 A

Delstrekningen berører ett kulturmiljø og to enkeltminner: kulturmiljø 21 Landersfjorden, enkeltminne 22 Uhcáskaidi og enkeltminne 23 Guorgápmirjávri.

Tabell 5-34. Omfang og konsekvens kulturmiljø, delstrekning 1: Adamselv – Guorgápmir via 1.0 A.

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
KM 21 Landersfjorden	Middels	Lite negativt	Liten negativ (-)
EM 22 Uhcáskaidi	Liten	Stort negativt	Liten negativ (-)
EM 23 Guorgápmirjávri	Liten	Stort negativt	Liten negativ (-)
Samlet konsekvensvurdering			Liten negativ (-)

Delstrekning 1: Adamselv – Guorgápmir via 1.0 B

Delstrekningen berører to enkeltminner: enkeltminne 22 Uhcáskaidi og enkeltminne 23 Guorgápmirjávri.

Tabell 5-35. Omfang og konsekvens kulturmiljø, delstrekning 1: Adamselv – Guorgápmir via 1.0 B.

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
EM 22 Uhcáskaidi	Liten	Stort negativt	Liten negativ (-)
EM 23 Guorgápmirjávri	Liten	Stort negativt	Liten negativ (-)
Samlet konsekvensvurdering			Liten negativ (-)

Delstrekning 2: Guorgápmir - Porsangerfjorden via 2.0

Delstrekningen berører fem kulturmiljø og ett enkeltminne, to ved Storelv, et i Børselv og tre ved Børselvnes. I tabellen under er omfang vurdert og konsekvensen identifisert.

Tabell 5-36. Omfang og konsekvens kulturmiljø, delstrekning 2 Guorgápmir- Porsangerfjorden via alternativ 2.0.

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
KM 24 Stuorrajohka	Middels til stor	Middels negativt	Middels negativ (--)
EM 25 Heandaratazvi	Liten	Stort negativt	Liten negativ (-)
KM 3 Børselv	Middels til stor	Lite til ubetydelig negativt	Ubetydelig til liten neg. (0/-)
KM 4 Børselvnes	Stor verdi	Lite negativt	Liten negativ (-)
KM 5 Kiksinieme - Børselvnes	Middels verdi	Middels negativt	Middels negativ (--)
KM 6 Kuotrunlaatas- Børselvnes	Stor verdi	Middels negativt	Stor negativ (---)
Samlet konsekvensvurdering			Middels negativ (--)

Delstrekning 2: Guorgápmir - Porsangerfjorden via 2.2 + 2.0

Delstrekningen berører fem kulturmiljø, et ved Storelv, et i Børselv og tre ved Børselvnes.

Tabell 5-37. Omfang og konsekvens kulturmiljø, delstrekning 2 Guorgápmir-Porsangerfjorden via alternativ 2.2 + 2.0.

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
KM 24 Stuorrajohka	Middels til stor	Middels negativt	Middels negativ (--)
KM 3 Børselv	Middels til stor	Lite til ubetydelig negativt	Ubetydelig til liten neg. (0/-)
KM 4 Børselvnes	Stor verdi	Lite negativt	Liten negativ (-)
KM 5 Kiksinieme - Børselvnes	Middels verdi	Middels negativt	Middels negativ (--)
KM 6 Kuotrunlaatas- Børselvnes	Stor verdi	Middels negativt	Stor negativ (---)
Samlet konsekvensvurdering			Middels negativ (--)

Delstrekning 2: Guorgápmir - Porsangerfjorden via 2.3 + 2.0

Delstrekningen berører syv kulturmiljø, et ved Storelv, to på strekningen Stuorarohtu, et i Børselv og tre ved Børselvnes.

Tabell 5-38. Omfang og konsekvens kulturmiljø, delstrekning 2: Guorgápmir- Porsangerfjorden via 2.3 + 2.0.

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
KM 24 Stuorrajohka	Middels til stor	Middels negativt	Middels negativ (--)
KM 1 Čullojárdielas	Liten til middels	Lite negativt	Liten negativ (-)
KM 2 Børselv vegmiljø	Stor	Lite negativt	Liten negativ (-)
KM 3 Børselv	Middels til stor	Lite negativt til ubetydelig	Ubetydelig til liten negativ (0/-)
KM 4 Børselvnes	Stor verdi	Lite negativt	Liten negativ (-)
KM 5 Kiksinieme - Børselvnes	Middels verdi	Middels negativt	Middels negativ (--)
KM 6 Kuotrunlaatas - Børselvnes	Stor verdi	Middels negativt	Stor negativ (---)

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
Samlet konsekvensvurdering			Middels negativ (--)

Delstrekning 2: Guorgápmir - Porsangerfjorden via 4.1

Delstrekningen berører fire kulturmiljø, et ved Storelv, to på strekningen Stuorrajohka og et i Ytre Leirvik.

Tabell 5-39. Omfang og konsekvens kulturmiljø, delstrekning 2: Guorgápmir-Porsangerfjorden via 4.1

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
KM 24 Stuorrajohka	Middels til stor	Middels negativt	Middels negativ (--)
KM 1 Čullojárdielas	Liten til middels	Lite negativt	Liten negativ (-)
KM 2 Børselv vegmiljø	Stor	Lite negativt	Liten negativ (-)
KM 11 Ytre Leirpollen	Stor	Middels negativt	Middels negativ (--)
Samlet konsekvensvurdering			Middels negativ (--)

Delstrekning 3: Kryssing av Porsangerfjorden via K2

Delstrekningen berører ingen kjente kulturminner direkte. Siden kabelalternativ ikke er synlig etter anleggsperioden vil den heller ikke ha visuell innvirkning på kulturminner og kulturmiljø.

Intet omfang gir ubetydelig konsekvens (0).

Delstrekning 3: Kryssing av Porsangerfjorden via K4

Delstrekningen berører ingen kjente kulturminner direkte. Siden kabelalternativ ikke er synlig etter anleggsperioden vil den heller ikke ha visuell innvirkning på kulturminner og kulturmiljø.

Intet omfang gir ubetydelig konsekvens (0).

Delstrekning 4: Porsangerfjorden – Skaidi via 3.0 + 1.0

Delstrekningen berører fem kulturmiljø, to ved Billefjord, et ved Ytre Billefjordelva og to ved Skaidi.

Tabell 5-40. Omfang og konsekvens kulturmiljø, delstrekning 4: Porsangerfjorden – Skaidi via 3.0 + 1.0

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
KM 30 Guoskatnjárga	Middels til stor	Lite negativt	Liten negativ (-)
KM 7 Billefjord	Middels	Middels negativt	Middels negativ (--)
KM 8 Ulvemyra	Liten til middels	Middels til stort negativt	Middels negativ (--)
KM 9 Skaidi	Middels	Lite negativt til ubetydelig	Liten negativ (-)
KM 10 Gourrojhka - Skaidi	Liten til middels	Lite negativt	Liten negativ (-)
Samlet konsekvensvurdering			Liten til middels negativ (-/--)

Delstrekning 4: Porsangerfjorden – Skaidi via 4.0 + 4.2

Delstrekningen berører seks kulturmiljø, et ved Kistrandnes og fire ved Olderfjorden og to ved Skaidi.

Tabell 5-41. Omfang og konsekvens kulturmiljø, delstrekning 4: Porsangerfjorden – Skaidi 4.0 + 4.2

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
KM 9 Skaidi	Middels	Ubetydelig til lite negativt	Liten negativ (-)
KM 10 Gourrojhoka - Skaidi	Liten til middels	Lite negativt	Liten negativ (-)
KM 12 Kistrandnes	Middels til stor	Ubetydelig til lite negativt	Liten negativ (-)
KM 13 Trevikneset	Middels	Lite negativt	Liten negativ (-)
KM 14 Kvitvika	Middels	Lite negativt	Liten negativ (-)
KM 15 Nordli	Middels til stor	Ubetydelig til lite negativt	Liten negativ (-)
Samlet konsekvensvurdering			Liten negativ (-)

Transformatorstasjon Lebesby C, A og B

Se omtale i kapittel 5.4.2.

5.4.4 Ny 132 kV Skaidi – Smørfjord og sanering av eks. 66 kV Ikkaldas - LakselvNy 132 kV Skaidi-Smørfjord Alternativ sør

Delstrekningen berører tre kulturmiljø, kulturmiljø 9 Skaidi, kulturmiljø 10 Gourrojhoka og kulturmiljø 31 Leivset. Ingen kulturmiljø vil bli direkte berørt, men kulturmiljø 9 og 10 ligger på nordsiden av de første 2,5 km ut fra Skaidi, og vil derfor bli mindre skjemmet/påvirket av alt. sør.

Det er ingen kjente kulturminner i nærområdet rundt planlagt GIS-anlegg og trafostasjon.

Tabell 5-42. Omfang og konsekvens kulturmiljø, Ny 132 kV Skaidi - Smørfjord

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
KM 9 Skaidi	Middels	Lite negativt	Liten negativ (-)
KM 10 Gourrojhoka	Liten til middels	Lite negativt	Liten negativ (-)
KM 31 Leivset	Middels	Lite negativt	Liten negativ (-)
Samlet konsekvensvurdering			Liten negativ (-)

Ny 132 kV Skaidi-Smørfjord Alternativ nord

Delstrekningen berører tre kulturmiljø, kulturmiljø 9 Skaidi, kulturmiljø 10 Gourrojhoka og kulturmiljø 31 Leivset. Ingen kulturmiljø vil bli direkte berørt, men kulturmiljø 9 og 10 ligger på nordsiden av de første 2,5 km ut fra Skaidi, og derfor vil bli mest påvirket/skemmet av alt. nord.

Det er ingen kjente kulturminner i nærområdet rundt planlagt GIS-anlegg og trafostasjon.

Tabell 5-43. Omfang og konsekvens kulturmiljø, Ny 132 kV Skaidi - Smørfjord

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
KM 9 Skaidi	Middels	Lite negativt	Liten negativ (-)
KM 10 Gourrojhoka	Liten til middels	Lite negativt	Liten negativ (-)
KM 31 Leivset	Middels	Lite negativt	Liten negativ (-)
Samlet konsekvensvurdering			Liten negativ (-)

Sanering av eks. 66 kV Ikkaldas - Lakselv

Delstrekningen berører to kulturmiljø og to enkeltminner, kulturmiljø 19 Kunsavárri, kulturmiljø 17 Solbakken, enkeltminne 28 Rahppa og enkeltminne 29 Lombolavegen. Ingen av kulturminnene ligger under traseen som skal saneres.

Tabell 5-44. Omfang og konsekvens kulturmiljø ved sanering av eks. 66 kV Ikkaldas - Lakselv

Kulturmiljø	Verdi	Omfang	Konsekvens
EM 28 Rahppa	Middels til stor	Middels positivt	Middels positiv (++)
KM 19 Kunsavárri	Liten til middels	Lite positivt	Lite positiv (+)
EM 29 Lombolavegen	Liten	Lite positivt	Lite positiv (+)
KM 17 Solbakken	Stor	Middels positivt	Middels positiv (++)
Samlet konsekvensvurdering			Middels positiv (++)

5.5 Oppsummering av konsekvenser og rangering

Tabellen under oppsummerer konsekvensene og rangerer de ulike alternativene.

Tabell 5-45. Oppsummering av konsekvenser for kulturminner og kulturmiljø.

		Konsekvens	Rangering	Kommentar
420 kV Adamselv - Lakselv - Skaidi	Delstrekning 1: Adamselv - Guorgápmir			
	1.0 C (trafo ved Adamselv)	Middels negativ (--)	3	Berører 3 kulturmiljø
	1.0 A (trafo ved Landersfjordvannet) ¹	Liten negativ (-)	2	Berører 2 kulturmiljø
	1.0 B (trafo i Adamsfjorddalen) ²	Liten negativ (-)	1	Berører 2 kulturmiljø
	Delstrekning 2: Guorgápmir - Guhkesjávrret			
	1.0	Stor negativ (---)	3	Berører 2 kulturmiljø
	1.03	Stor negativ (---)	2	Berører 1 kulturmiljø
	1.04	Stor negativ (---)	3	Berører 2 kulturmiljø
	2.3 + 1.06	Middels negativ (--)	1	Berører 3 kulturmiljø
	Delstrekning 3: Guhkesjávrret - Lakselv trafo			
	1.0	Liten negativ (-)	1	Berører 1 kulturmiljø
	1.01	Liten negativ (-)	1	Berører 1 kulturmiljø
	1.02	Liten negativ (-)	1	Berører 1 kulturmiljø
	1.3	Liten negativ (-)	1	Berører 1 kulturmiljø

	Konsekvens	Rangering	Kommentar
1.05	Liten negativ (-)	1	Berører 1 kulturmiljø
1.07	Liten negativ (-)	1	Berører 1 kulturmiljø
Delstrekning 4: Lakselv trafo – Stabbursdalen sør			
1.0	Liten negativ (-)	2	Berører 3 kulturmiljø
1.2	Liten negativ (-)	1	Berører 3 kulturmiljø
Delstrekning 5: Kryssing av Stabbursdalen			
1.0	Liten negativ (-)	1	Berører 3 kulturmiljø
1.1	Middels negativ (--)	2	Berører 3 kulturmiljø
1.7	Middels til stor negativ (--/---)	4	Berører 3 kulturmiljø
420 kV jordkabel	Middels negativ (--)	6	Berører 3 kulturmiljø
132 + 66 kV jordkabel	Middels negativ (--)	3	Berører 3 kulturmiljø
420 + 132 + 66 kV jordkabel	Middels negativ (--)	5	Berører 3 kulturmiljø
Delstrekning 6: Stabbursdalen nord - Skaidi			
1.0	Liten negativ (-)	1	Berører 2 kulturmiljø
Transformatorstasjonene			
Lebesby C	Middels negativ (--)	3	Berører 1 kulturmiljø
Lebesby A	Lite negativt (-)	2	Berører 1 kulturmiljø
Lebesby B, inkl. bygging av nye 132 kV ledninger til Sopmir og sanering av eks. ledninger mellom Adamselv og Sopmir.	Ubetydelig konsekvens (0)	1	Ingen registrerte kulturminneverdier
Lakselv, alt.1	Lite negativt (-)	2	Berører 1 kulturmiljø
Lakselv, alt. 2	Ubetydelig konsekvens (0)	1	Ingen registrerte kulturminneverdier
Beste (minst konfliktfylte) helhetlige løsning			
Delstrekning 1: Adamselv – Guorgåpmir via 1.0 Delstrekning 2: Guorgåpmir-Guhkesjávrrit via 2.3 + 1.06 Delstrekning 3: Guhkesjávrrit – Lakselv trafo - Alle alternativene er likestilte Delstrekning 4: Lakselv trafo - Stabbursdalen sør via 1.2 Delstrekning 5: Kryssing av Stabbursdalen via 1.0 Delstrekning 6: Stabbursdalen nord – Skaidi – Kun ett alternativ Transformatorstasjon Lebesby B Transformatorstasjon Lakselv alt. 2	Liten negativ (-)	1	Berører 14 kulturmiljø
Dårligste (mest konfliktfylte) helhetlige løsning			
Delstrekning 1: Adamselv – Guorgåpmir via 1.0	Middels til stor negativ (--/---)	-	Berører 15 kulturmiljø

	Konsekvens	Rangering	Kommentar	
Delstrekning 2: Guorgápmir-Guhkesjávrret via 1.0 eller 1.04 Delstrekning 3: Guhkesjávrret – Lakselv trafo – Alle alternativene er likestilte Delstrekning 4: Lakselv trafo - Stabbursdalen sør via 1.0 Delstrekning 5: Kryssing av Stabbursdalen via 420 kV jordkabel Delstrekning 6: Stabbursdalen nord – Skaidi – Kun ett alternativ Transformatorstasjon Lebesby C Transformatorstasjon Lakselv alt. 1				
Sjøkabelalternativene³	Delstrekning 1: Adamselv – Guorgápmir			
	1.0 C (trafo ved Adamselv)	Middels negativ (--)	3	Berører 3 kulturmiljø
	1.0 A (trafo ved Landersjordvannet) ¹	Liten negativ (-)	2	Berører 3 kulturmiljø
	1.0 B (trafo i Adamsjorddalen) ²	Liten negativ (-)	1	Berører 2 kulturmiljø
	Delstrekning 2: Guorgápmir – Porsangerfjorden			
	2.0	Middels negativ (--)	3	Berører 6 kulturmiljø
	2.2 + 2.0	Middels negativ (--)	2	Berører 5 kulturmiljø
	2.3 + 2.0	Middels negativ (--)	4	Berører 7 kulturmiljø
	4.1	Middels negativ (--)	1	Berører 4 kulturmiljø
	Delstrekning 3: Kryssingen av Porsangerfjorden			
	K2	Ubetydelig konsekvens (0)	1	Ingen registrerte kulturminneverdier
	K4	Ubetydelig konsekvens (0)	1	Ingen registrerte kulturminneverdier
	Delstrekning 4: Porsangerfjorden – Skaidi			
	3.0 + 1.0	Liten til middels negativ (-/--)	2	Berører 5 kulturmiljø
	4.0 + 4.2	Liten negativ (-)	1	Berører 6 kulturmiljø
	Transformatorstasjonene			
	Lebesby C	Middels negativ (--)	3	Berører 1 kulturmiljø
	Lebesby A	Liten negativ (-)	2	Berører 1 kulturmiljø
	Lebesby B, inkl. bygging av nye 132 kV ledninger til Sopmir og sanering av eks. ledninger mellom Adamselv og Sopmir.	Ubetydelig konsekvens (0)	1	Ingen registrerte kulturminneverdier
	Beste (minst konfliktfylte) helhetlige løsning			
	Delstrekning 1: Adamselv – Guorgápmir via 1.0 Delstrekning 2: Guorgápmir-Porsangerfjorden via 4.1 Delstrekning 3: Kryssing av Porsangerfjorden - Begge alternativene er likestilte Delstrekning 4: Porsangerfjorden – Skaidi via 4.0 + 4.2	Liten negativ (-)	1	Berører 12 kulturmiljø

		Konsekvens	Rangering	Kommentar
	Transformatorstasjon Lebesby B			
	Dårligste (mest konfliktfylte) helhetlige løsning			
	Delstrekning 1: Adamselv – Guorgápmir via 1.0 Delstrekning 2: Guorgápmir - Porsangerfjorden via 2.3 og 2.0 Delstrekning 3: Kryssing av Porsangerfjorden - Begge alternativene er likestilte Delstrekning 4: Porsangerfjorden – Skaidi via 3.0 + 1.0 Transformatorstasjon Lebesby C	Middels negativ (--)	-	Berører 15 kulturmiljø
132 kV Skaidi – Smørfjord	132 kV Skaidi – Smørfjord			
	Alternativ sør	Liten negativ (-)	1	Berører 3 kulturmiljø
	Alternativ nord	Liten negativ (-)	2	Berører 3 kulturmiljø
	Sanering av eks. 66 kV Ikkaldas - Lakselv	Middels positiv (++)	-	

¹ Innebærer bygging av ny 132 kV ledning, til erstatning for dagens 132 kV ledning, mellom Adamselv trafo og ny 420 kV trafo øst for Landersfjordvannet.

² Innebærer bygging av ny 132 kV ledning, til erstatning for dagens 132 kV ledning, mellom Adamselv trafo og ny 420 kV trafo i Adamsfjorddalen.

³ Forutsetter samtidig bygging av ny 132 kV ledning mellom Adamselv og Lakselv og sanering av eksisterende 132 kV ledninger Adamselv - Lakselv - Skaidi. Dette er ikke tatt med i vurderingen.

5.6 Mulige avbøtende tiltak

Avbøtende tiltak som omfatter kulturminner og kulturmiljø er nært knyttet til både naturlandskap og kulturlandskap. Avbøtende tiltak knyttet til landskap vil derfor i mange tilfeller ha virkning også for kulturminner og kulturmiljø innenfor samme landskapsrom. I utforming av planer og tiltak bør det være et generelt prinsipp å dempe negative virkninger på kulturminner og kulturlandskap. En god landskapstilpasning kan redusere negative konsekvenser, og nye inngrep i området bør ideelt sett legges i god avstand til kulturminner og kulturmiljø.

For å redusere virkningen vil gjennomføring av avbøtende tiltak være viktig for et godt sluttresultat, for eksempel gjennom bearbeiding av terreng (master, fyllinger, skjæringer, deponi, tilkomstveier og riggområder).

En bør søke å justere traseene for å unngå konflikt eller for tett nærføring med de kulturminnene som er mest uberørt og har høyest verdi i området. Dette gjelder bl.a. kulturmiljø 17 Solbakken (alt. 1.7) og kulturmiljø 24 Stuorrajohka (alt. 1.0). Alternativt kan man velge trasèer som ikke krysser kulturmiljøene, i den grad alternative trasèer foreligger.

Dersom tiltak medfører direkte konflikt med automatisk fredete kulturminner, og det ikke lar seg gjøre med justering av tiltak, kreves det dispensasjon fra kulturminneloven, jf. § 8, 1. ledd. Dersom dispensasjon blir gitt av Finnmark Fylkeskommune / Sametinget, vil det normalt bli satt vilkår om arkeologiske utgravninger. Ved fjerning av automatisk fredete kulturminner etter dispensasjonsvedtak, vil sikring av kunnskapsverdien som kulturminnene har gjennom utgraving, være et viktig avbøtende tiltak.

En skjøtelses- og tilretteleggingsplan er et avbøtende tiltak som kan virke positivt for kulturminneverdiene i plan- og influensområdet. Eventuelle undersøkelser i forbindelse med dispensasjon fra kulturminneloven for berørte lokaliteter i dette området kan gi ny og viktig kunnskap om bruken av området i forhistorisk tid. Det er positivt om dette kan bli formidlet i tråd med en skjøtelses- og tilretteleggingsplan.

5.7 Potensialvurdering

En kan forvente å gjøre funn av samiske kulturminner i områder knyttet til reindrift og sjøsamisk bosetting langs deler av traséområdene. I områder med planlagte terrenginngrep har Sametinget vurdert at det er aktuelt med arkeologiske befaringer og registreringer langs deler av traseen for å avklare forholdet til ukjente, fredete kulturminner. Med unntak av en begrenset undersøkelse mellom Skaidi og Lakselv er området mellom Skaidi og Adamselv ikke tidligere arkeologisk undersøkt, men har stort potensiale for funn, særskilt relatert til fangst. Mellom Lakselv og Časkil er det tidligere påvist bergkunst. Det er her potensial for funn av bergkunst i disse områdene. Det er stort potensial for funn av boplasser fra steinalder langs Porsangerfjorden. I fjellområdene er det kun utført begrensede eller ingen arkeologiske undersøkelser tidligere, det er et stort potensial for funn av kulturminner relatert til fangst i disse områdene. Finnmark fylkeskommune har vurdert at det er stort potensial for funn av automatisk fredete kulturminner i deler av tiltaksområdene og at det er behov for § 9 undersøkelser etter kulturminneloven. Det er ikke registrert kjente kulturminner under vann, men det finnes tette konsentrasjoner av automatisk fredete kulturminner fra ulike perioder i fjordområdene mellom Sommarset og Børselvenes i sør og Trevikneset og Ytre Leirpollen i nord. Tromsø Museum har vurdert at det er behov for § 9 undersøkelser etter kulturminneloven i tiltaksområdet i sjø.

5.8 Oppfølgende undersøkelser

I forbindelse med konsesjonssaken, vil tiltak bli vurdert opp mot § 9 i kulturminneloven, og arkeologiske registreringer vil eventuelt bli gjennomført. Finnmark Fylkeskommune, Sametinget og Tromsø Museum har meldt at det er behov for § 9 undersøkelser etter kulturminneloven i tiltaksområdene. Finnmark fylkeskommune påpeker også at § 9 undersøkelser av aktuelle traseér og transformatorstasjoner bør skje så tidlig som mulig. Dersom en planlagt utbygging kommer i konflikt med automatisk fredete kulturminner må planen justeres/endres, eller det må søkes dispensasjon fra kulturminneloven, jf. § 8, 1. ledd. Ved en eventuell dispensasjon stiller kulturminneloven vilkår, jf. § 10, at tiltakshaver dekker utgiftene til nødvendige arkeologiske undersøkelser for å sikre kunnskapsverdien.

6 Friluftsliv

6.1 Datagrunnlag og datakvalitet

6.1.1 Datagrunnlag og –kvalitet

Denne utredningen er basert på følgende kilder:

- Porsanger kommunes kartlegging av friluftsområder iht. håndbok M98 – foreløpige resultater per november 2019.
- Lebesby kommunes kartlegging av friluftsområder iht. håndbok M98.
- Kvalsund kommunes kartlegging av friluftsområder iht. håndbok M98 i forbindelse med regodkjenning av snøscooterløyper – foreløpige resultater per oktober 2019.
- Muntlig og skriftlig (e-post) kontakt med berørte kommuner
- Offentlige kartdatabaser
 - Regionalt viktige friluftslivsområder
 - Statlig sikrede friluftslivsområder
 - Landskapsregioner
 - INON-områder
 - Barmarks- og scooterløyper, jaktområder (FeFo)
- Telefonintervju og e-postkommunikasjon med FeFo
- Kommuneplaner
- Fylkesdelplan for vindkraft
- Turportalen Ut.no
- Skiportalene skisporet.no og skiinfo.no
- Egen befarings

Utredningen ble utført i 2017, men er i 2019/2020 oppdatert med informasjon fra foreløpig kartlegging av friluftsområder i Porsanger og Kvalsund. Utredningen er i oktober 2020 oppdatert med resultatene fra kartlegging av friluftsområder i Lebesby kommune som ble mottatt fra kommunen i mai 2020. Andre deler av datagrunnlaget er ikke oppdatert.

Samlet vurderes datagrunnlaget som middels til godt.

6.1.2 Verdi- og omfangskriterier

Utredningen baserer seg på metodikk for kartlegging og verdisseting av friluftsområder iht. Miljødirektoratets håndbok M98 fra 2013. *Tabell 6-1* og

tabell 6-2 viser kriteriene for kartlegging og verdisseting. Omfangskriteriene som er benyttet er basert på DN-håndbok 18-2001, som vist i *tabell 6-3*.

Tabell 6-1. Verdikriterier for temaet friluftsliv. Kilde: Miljødirektoratets håndbok M98.

Verdsettingskriterier						
		1	2	3	4	5
Brukerfrekvens	Hvor stor er dagens brukerfrekvens?	Liten	Noe	Middels	Ganske stor	Stor
Regionale og nasjonale brukere	Brukes området av personer som ikke er lokale?	Aldri	Neste aldri	Middels	Ganske ofte	Ofte
Opplevelseskvaliteter	Har området spesielle natur- eller kulturhistoriske opplevelseskvaliteter? Har området et spesielt landskap?	Ingen	Litt	Middels	Ganske mange	Mange
Symbolverdi	Har området en spesiell symbolverdi?	Ingen	Litt	Middels	Ganske stor	Stor
Funksjon	Har området en spesiell funksjon (atkomstzone, korridor, parkeringsplass el.)?	Ikke spesiell funksjon	Noe spesiell funksjon	Middels funksjon	Ganske spesiell funksjon	Spesiell funksjon
Egnethet	Er området spesielt godt egnet for en eller flere enkeltaktiviteter som det ikke finnes like gode alternative områder til?	Dårlig	Ganske dårlig	Middels	Ganske godt	Godt
Tilrettelegging	Er området tilrettelagt for spesielle aktiviteter eller grupper?	Ikke tilrettelagt	Litt tilrettelagt	Middels tilrettelagt	Ganske godt tilrettelagt	Høy grad av tilrettelegging
Kunnskapsverdier	Er området egnet i undervisningssammenheng eller har området spesielle natur- eller kulturvitenskaplige kvaliteter?	Få	Ganske få	Middels	Ganske mange	Mange
Lydmiljø	Har området et godt lydmiljø?	Dårlig	Ganske dårlig	Middels	Ganske godt	Godt
Inngrep	Er området inngrepsfritt?	Utbygd	Ganske utbygd	Middels	Ganske inngrepsfritt	Inngrepsfritt
Utstrekning	Er området stort nok for å utøve de ønskede aktivitetene?	For lite	Mangler mye	Mangler noe	Mangler lite	Stort nok
Tilgjengelighet	Er tilgjengelig god, eller kan den bli god?	Dårlig	Ganske dårlig	Middels	Ganske god	God
Potensiell bruk	Har området potensial utover dagens bruk?	Liten	Ganske liten	Middels	Ganske stor	Stor

Tabell 6-2. Verdisetting for temaet friluftsliv. Kilde: Miljødirektoratets håndbok M98.

Verdi	
Verdi	Anbefalt skala
A svært viktig friluftslivsområde	Brukerfrekvens = 4,5 eller Regionale/nasjonale brukere 4,5 eller Opplevelseskvaliteter = 5 eller Symbolverdi = 5 eller Funksjon = 5 eller Egnethet = 5 eller Tilrettelegging = 5 eller En generell høy skåre
B viktig friluftslivsområde	Brukerfrekvens = 3 eller Regional/nasjonal bruk 3 eller Opplevelseskvaliteter = 3,4 eller Symbolverdi = 3,4 eller Funksjon = 3,4 eller Egnethet = 3,4 eller Tilrettelegging = 3,4 eller En generell middels skåre
C Registrert friluftslivsområde	Brukerfrekvens = 2 eller Regional/nasjonal bruk 2 eller Opplevelseskvaliteter = 2 eller Symbolverdi = 2 eller Funksjon = 2 eller Egnethet = 2 eller Tilrettelegging = 2 eller En generell lav skåre
D ikke klassifisert friluftslivsområde	Områder som ikke blir verdsatt som A, B eller C.

Iht. konsekvensutredningsmetodikken i håndbok V712 fra 2018* er friluftsområdene gitt følgende verdi basert på bokstavverdiene i tabellen over:

C – noe verdi, liten til middels verdi, middels verdi

B – middels verdi, middels til stor verdi, stor verdi

A – stor verdi, stor til svært stor verdi, svært stor verdi**

**foreliggende utredning er utført iht. V712 fra 2015, som ikke refererte til friluftsområder kartlagt iht. M98. I foreliggende utredning er slike områder imidlertid tatt inn.*

*** verdien «svært stor» er ikke benyttet i V712 fra 2015, men benyttes i foreliggende utredning for å fange opp spekteret i verdisettingen etter V712. Ved bruk av konsekvensvifta (figur 3-3) i konsekvensvurderingene, er disse områdene «plassert» lengst til høyre innenfor verdiområdet «stor».*

Tabell 6-3. Omfangskriterier for friluftsliv. Kilde: DN-håndbok 18-2001.

Virkninger	Kriterier
Betydelig negative (stort negativt omfang)	Den totale bruken forventes å bli vesentlig redusert i forhold til dagens nivå, <i>eller</i> mulighetene for å utøve friluftsliv for bestemte grupper blir vesentlig redusert*, <i>eller</i> områdets verdi for framtidig bruk blir vesentlig redusert
Negative (middels negativ omfang)	Den totale bruken forventes å bli merkbart redusert i forhold til dagens nivå, <i>eller</i> mulighetene for å utøve friluftsliv for bestemte grupper blir merkbart redusert*, <i>eller</i> områdets verdi for framtidig bruk blir merkbart redusert
Begrenset (lite negativt omfang)	Den totale bruken forventes å bli litt redusert i forhold til negative dagens nivå, <i>eller</i> mulighetene for å utøve friluftsliv for bestemte grupper blir litt redusert*, <i>eller</i> områdets verdi for framtidig bruk blir litt redusert
Positive	Tiltaket vil ha positive virkninger for dagens eller framtidig friluftslivsutøvelse i området

6.2 Områdebeskrivelse og verdivurdering

6.2.1 Landskap og naturforhold

Landskapsregioner

Tiltakets influensområde berører landskapsregionene *38 Kystbygdene i Vest-Finnmark, 40 Fjordene i Finnmark, 41 Dalbygdene i Finnmark og 44 Gaissene i Finnmark.*

Kystbygdene i Vest-Finnmark består av store og dypt fjordinnskårne øyer med som oftest bratt kystlinje mot hav og fjorder. Innersida har lunere beliggenhet, kortere avstand til nærmeste øy, ofte noe roligere landformer, smalere sund og trangere landskapsrom.

Fjordene i Finnmark, herunder Porsangerfjorden og Laksefjorden, er regionens mest markante landskapstrekk. Fjordene omgis av lange og lave åser med slake skråninger ned mot vide og grunne senkninger, samt Laksefjorden som er omgitt av storkupert hei. Bakenforliggende landskap er oftere en småkupert og lavtliggende vidde med rolige former.

Dalbygdene i Finnmark består av fylkets største elvedaler og flere av Europas beste lakseelver. I landskapssammenheng er likevel regionens fremste varemerke de brede elvene, de tydelige dalformene og ikke minst det markante skogpreget.

Gaissene i Finnmark er et karrig høyfjellsområde mellom fjordene og vidda i sør, med tinder på opp mot 1100 moh. mellom småkupert vidde, storkupert hei og grunndaler. Gaissene tilhører de mest urørte og villmarkspregede landskapsregionene i Norge.

I temautredningen for landskap er influensområdet delt inn i seks delområder. Delområdene Porsangerfjorden, Indre del av Laksefjorden, Cakkarassa (omfatter bl.a. Stabbursdalen) og Rásttigáisá/Laksefjordvidda er alle vurdert å ha stor landskapsverdi pga. landskapskvaliteter ut over det vanlige. Karalaks og Skaidi er vurdert å ha middels verdi på bakgrunn av vanlig gode landskapskvaliteter. Det henvises til temautredningen for landskap for en mer detaljert beskrivelse.

Høyere- og mer avsidesliggende områder er i stor grad uberørt av tekniske inngrep, og her finner man betydelige arealer innenfor alle de tre INON-kategoriene. De største INON-områdene i nærheten av ledningsalternativer er på Laksefjordvidda, Børselvfjellet og området videre nordover, Stabbursdalen med omkringliggende viddeområde, samt et viddeområde sør for Olderfjorddalen.

Verdifulle kulturlandskap

Goarahat og Sandvikhalvøya ved Porsangerfjorden et stykke nord for Stabbursdalen er utvalgt nasjonalt viktig kulturlandskap. Dette er et sjøsamisk område, rikt på kulturminner med blant annet tufter fra yngre steinalder, bergkunst og samiske sagn knyttet til dolomittsøyler i Trollholmsund, samt et svært rikt biologisk mangfold.

På Børselvnes finnes et helhetlig kulturlandskap, Båtneset, som består av en pent utformet og skarpt avgrenset urterik slåtteng. Børselvneset er også et viktig utfartssted for folk fra omkringliggende områder.

Et helhetlig kulturlandskap som representativt sjøsamisk miljø finnes på Ytre Leirpollen som ligger litt lenger nord på østsiden av fjorden.

Nasjonalparker, verneområder og naturreservater

Innenfor influensområdet finnes sju naturreservater, ett landskapsvernområde og en nasjonalpark, samt to områder som er foreslått vernet (se figur 6-1).

Det er et naturreservat i Adamsfjord.

I Børselvdalen ligger naturreservatene Børselvdalen og Bihkkacohkka, og ved fjorden Børselvosen og Vækker. Vieksa er foreslått vernet som naturreservat pga. høy botanisk og zoologisk verdi.

Det er naturreservat også på Roddines mellom Børselv og Lakselv.

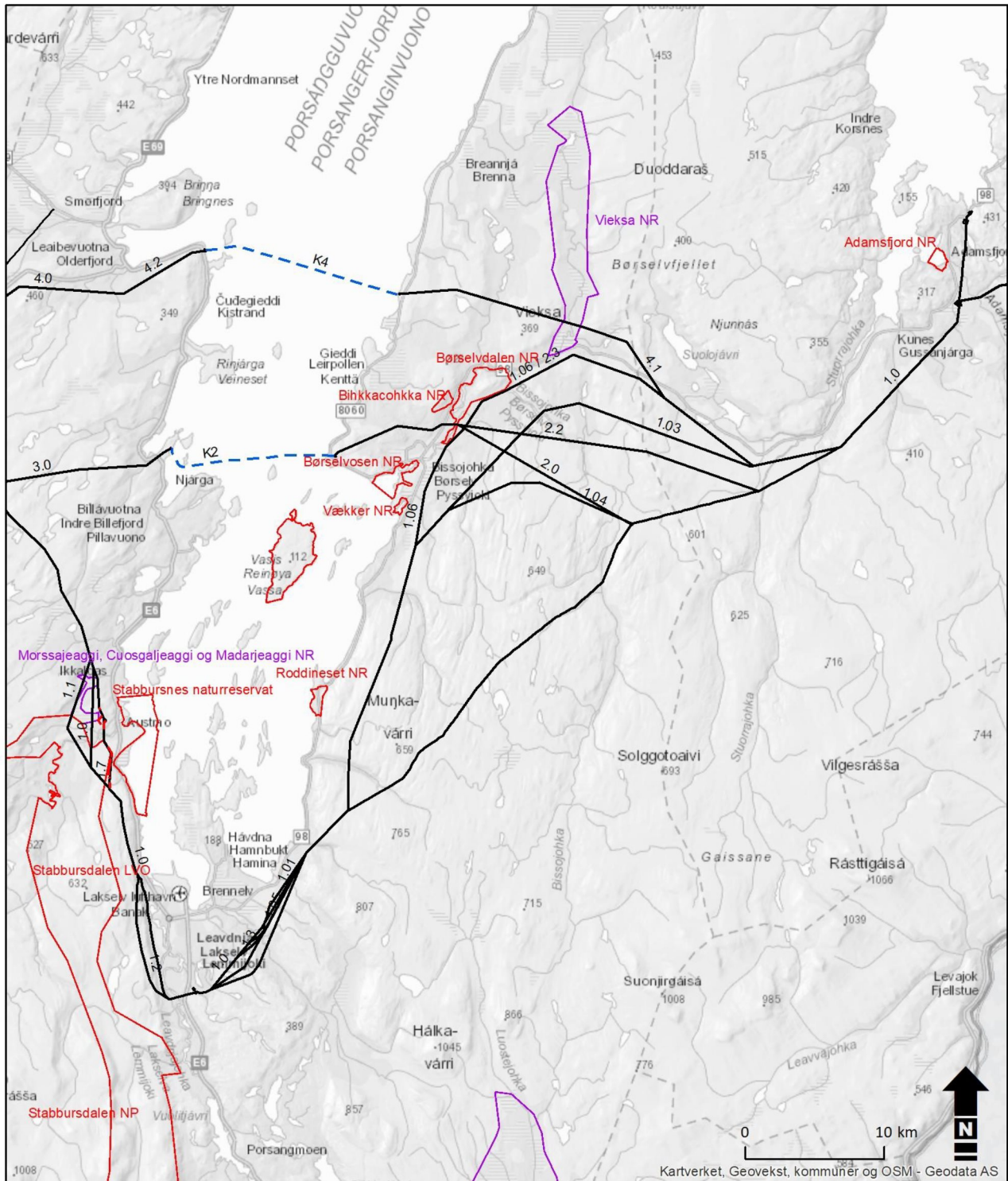
Nedre del av Stabbursdalen er landskapsvernområde og naturreservat, mens indre deler er nasjonalpark. Nord for Stabbursdalen ligger dessuten i tillegg et foreslått vernet område, Morssajeaggi, Cuosgaljeaggi og Madarjeaggi. Området er foreslått vernet som naturreservat hovedsakelig pga. myrtypene og –vegetasjonen.

6.2.2 Fritidsbebyggelse

Som det framgår av av figur 6-2 ligger de fleste av eksisterende fritidsboliger langs fjordene og nede i dalførene. Spredte fritidsboliger ligger innenfor influensområdet for traseen i Adamsfjord og Kunes, mens det er få fritidsboliger i nærheten av ledningstraseer som går over viddeområdene.

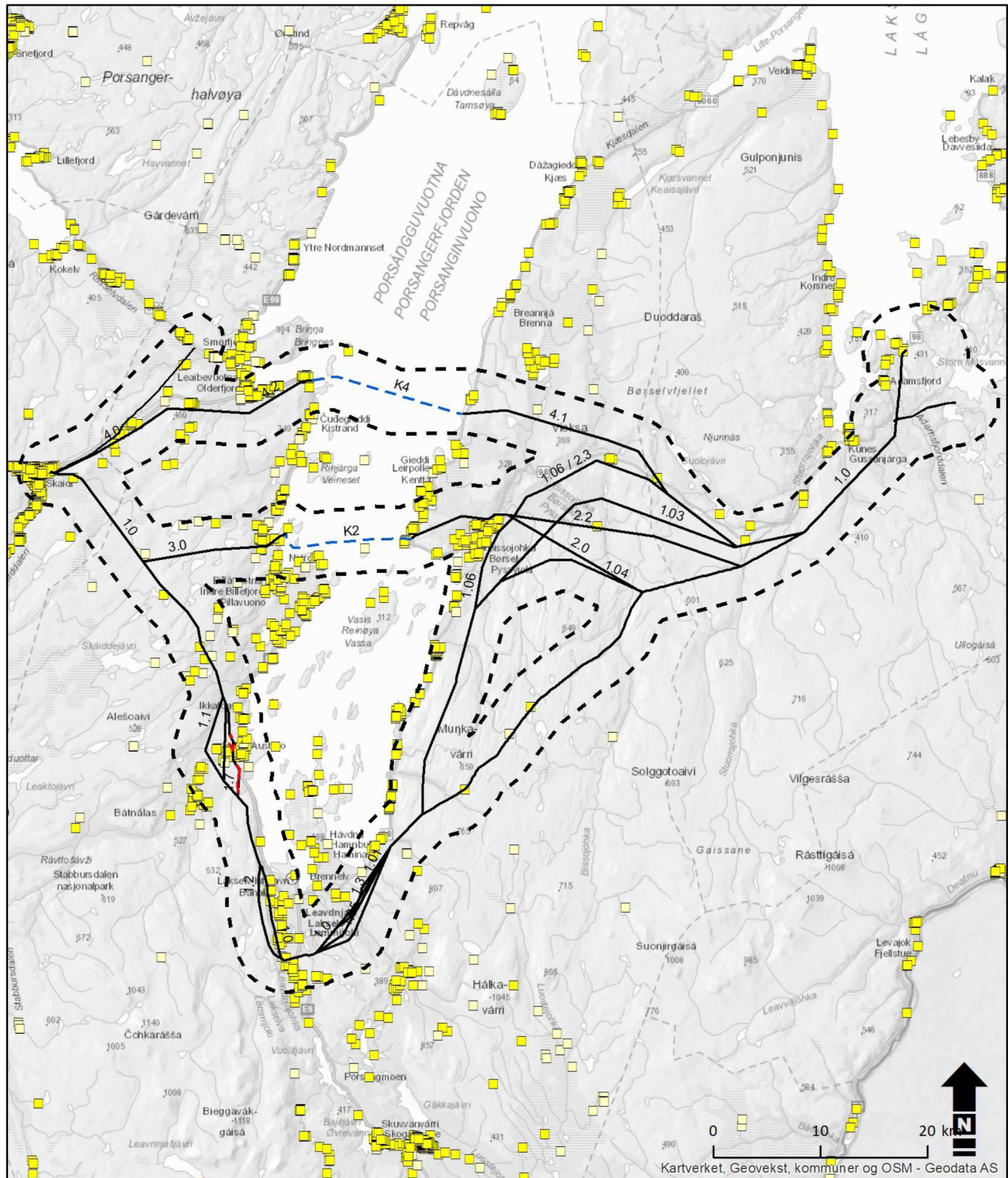
Sjøkabelalternativene innebærer at luftledningstraseene på østsiden av Porsangerfjorden med tilhørende influensområde omfatter fritidsboliger i Børselvområdet og et fåtall ved Ytre Leirpollen. På vestsiden omfattes hytteområder på Trevikneset, i Olderfjorddalen, i Skaidi (høyt antall hytter) og i Billefjordområdet (Indre og Ytre) samt i nedre del av Stabbursdalen.

Alle ledningsalternativene går i hovedsak gjennom LNF-områder iht. arealdelen i kommuneplanene for de tre berørte kommunene. I tillegg er det små områder avsatt til nåværende eller fremtidig fritidsbebyggelse. I Lebesby ligger transformatorstasjonene tett på LNF-områder hvor det er åpnet for spredt bebyggelse, se figur 6-3.

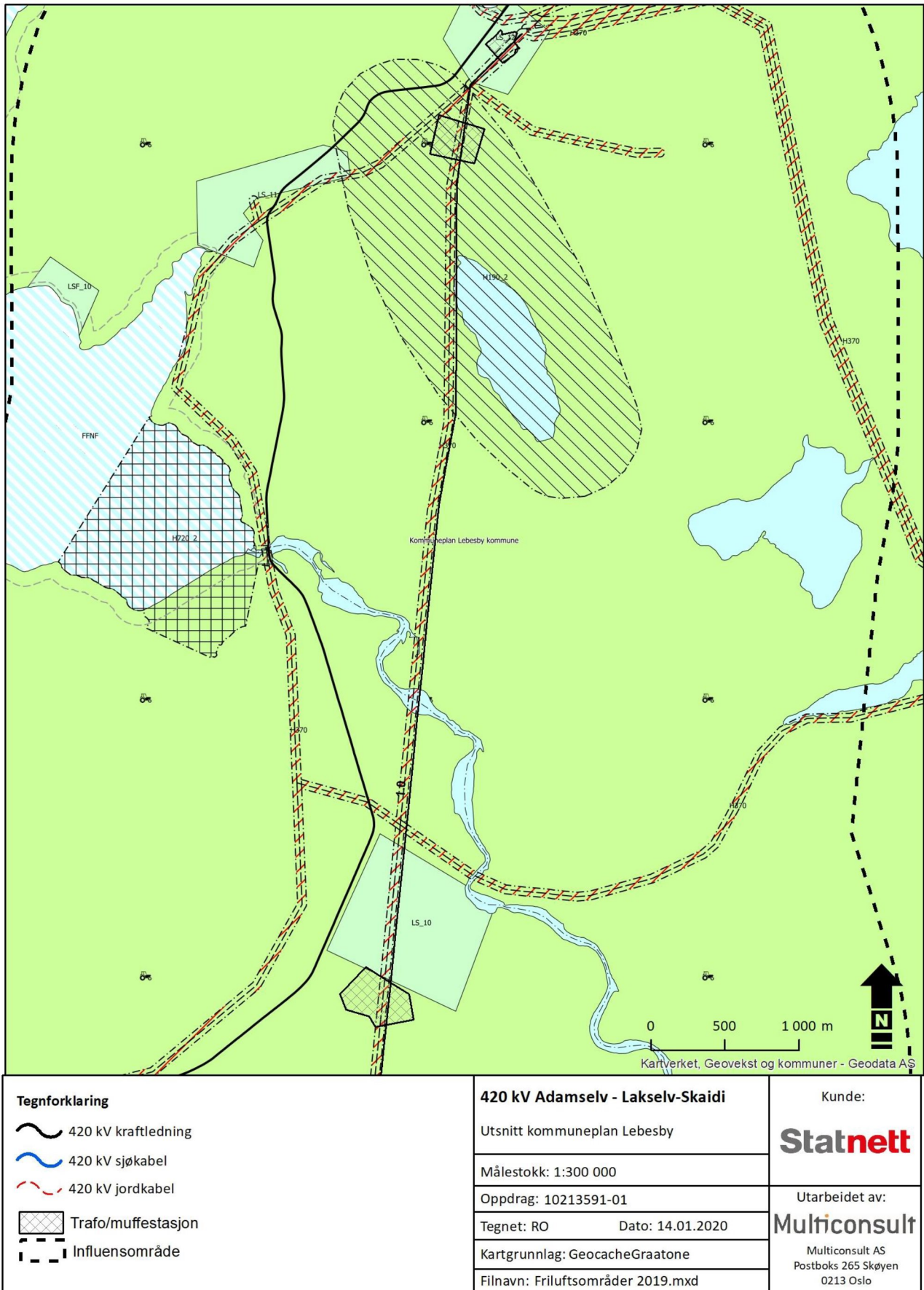
Tegnforklaring 420 kV kraftledning 420 kV sjøkabel 420 kV jordkabel 132 kV kraftledning Naturvernområde Foreslått naturvernområde	420 kV Adamselv - Lakselv-Skaidi		Kunde:	
	Verneområder			
	Målestokk: 1:350 000			
	Oppdrag: 10213591-01		Utarbeidet av:	
	Tegnet: RO Dato: 09.10.2020			
Kartgrunnlag: GeocacheGraatone		Multiconsult AS Postboks 265 Skøyen 0213 Oslo		
Filnavn: Vern.mxd				

Figur 6-1. Oversikt over områder som er vernet eller foreslått vernet.

<p>Tegnforklaring</p> <p> 420 kV kraftledning Influensområde 420 kV sjøkabel Fritidsbolig 420 kV jordkabel Skogs- og utmarkskoie gamle 132 kV kraftledning </p>	<p>420 kV Adamselv - Lakselv-Skaidi</p> <p>Fritidsbebyggelse</p>		<p>Kunde:</p> <p>Statnett</p>
	<p>Målestokk: 1:450 000</p>		<p>Utarbeidet av:</p> <p>Multiconsult</p> <p>Multiconsult AS Postboks 265 Skøyen 0213 Oslo</p>
	<p>Oppdrag: 10213591-01</p>		
	<p>Tegnet: RO Dato: 09.10.2020</p>		
	<p>Kartgrunnlag: GeocacheGraatone</p> <p>Filnavn: Friluftsområder 2019.mxd</p>		

Figur 6-2. Oversikt over fritidsboliger samt skogs- og utmarkskoier/gammer.

Figur 6-3. Utsnitt fra kommuneplanens arealdel i Lebesby. Lys grønne avgrensninger viser LNF-områder med spredt bebyggelse rett ved lokaliteter for transformatorstasjon.

6.2.3 Friluftslivet i Finnmark og influensområdet

Lokalbefolkningens utøvelse av friluftsliv er i stor grad knyttet til jakt, fiske og bærplukking, og i mindre grad til rene fot- og skitur. Dette gjelder også den samiske delen av befolkningen, der det tradisjonelt har vært slik at man sjelden drar på fjellet kun for turen sin skyld, men oftest har et mål knyttet til bruk av utmarksressursene. Det meste av influensområdet er brukt i forbindelse med friluftsliv, jakt og fiske. Det er imidlertid få områder med vesentlig grad av tilrettelegging i form av merkede stier og hytter for overnatting.

Det finnes flere barmarks- og scooterløyper på Laksefjordvidda, i viddeområdene nord for Børselv og på vestsiden av Porsangerfjorden (se figur 6-4). Motorbaserte aktiviteter inngår ikke i tema friluftsliv, slik at løypene og kjøringen i seg selv ikke tillegges vekt i denne temautredningen. Rekreasjonsaktiviteter i tilknytning til kjøringen vil imidlertid gå inn under temaet. Løypene gir derfor en pekepinn på hvor folk ferdes også i forbindelse med friluftslivsaktiviteter som camping, jakt og fiske. I tillegg er det en del ferdsel i elvedalene der det er beite for vilt som elg og rype i tillegg til leve- og gyteområder for laksefisk og stasjonær fisk. En anleggsvei opp Adamsfjorddalen i Lebesby er en svært viktig atkomstvei til Laksefjordvidda når den er åpen om sommeren.

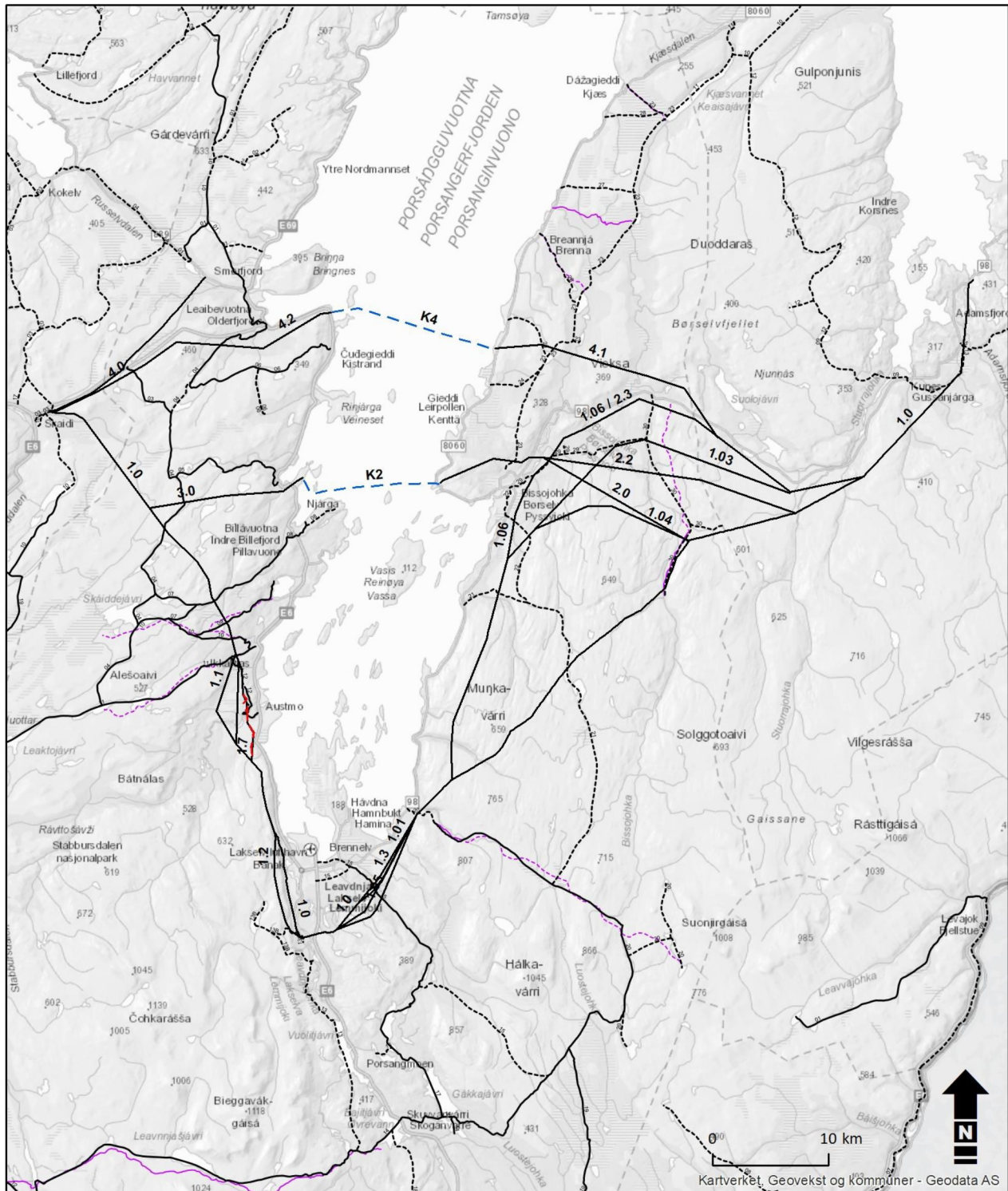
I en litteraturstudie av NINA der man så på allmennhetens utmarksbruk i Finnmark, ble det konkludert med at det er en tendens til at andelen finnmarkinger som deltar i småviltjakt, laksefiske og innlandsfiske var høyere enn landsgjennomsnittet (Aas m.fl. 2010). Influensområdet for kraftledningsalternativene består i hovedsak av utmark med gode muligheter for disse aktivitetene.

Innenfor influensområdet finnes iht. lakseregisteret sju anadrome elver av betydning (se figur 6-5). Lakselva og Stabburselva i Porsanger er blant landets mest attraktive lakseelver. De andre elvene er Børselva, Brennelva, Ytre Billefjordelva og Smørfjordelva (alle i Porsanger), Storelva (Lebesby) og Repparfjordelva (Kvalsund/Porsanger; sideelva Skaidielva) er andre viktige lakseelver i influensområdet. Figur 6-6 viser fangststatistikk basert på samlet vekt av de anadrome fiskeslagene laks, sjøørret og sjørøye for de åtte elvene fra 1969 til 2018. Som figuren viser er det Repparfjordelva og Lakselva som kan oppvise den største fangsten samlet, etterfulgt av Stabburselva og Børselva. Det er FeFo som forvalter alle laksevasdragene (de fleste elvene forpaktes).

FeFo forvalter også fiskeretten på ca. 95 % av arealet i fylket. Det er primært røye og ørret som er tilgjengelige innlandsmatfisk i influensområdet, og det er svært mange tilgjengelige fiskevann. Attraktive fiskevann/-plasser ligger ifølge FeFo gjerne i tilknytning til scooter- og barmarksløyper. Av ledningsnære innlandsfiskeplasser kan nevnes Skaiddejohka, Stuurajavri vest for Billefjord, Porsvannene (øst for Lakselv transformatorstasjon), og småvann i Cuodejohka sør for Gottevárri.

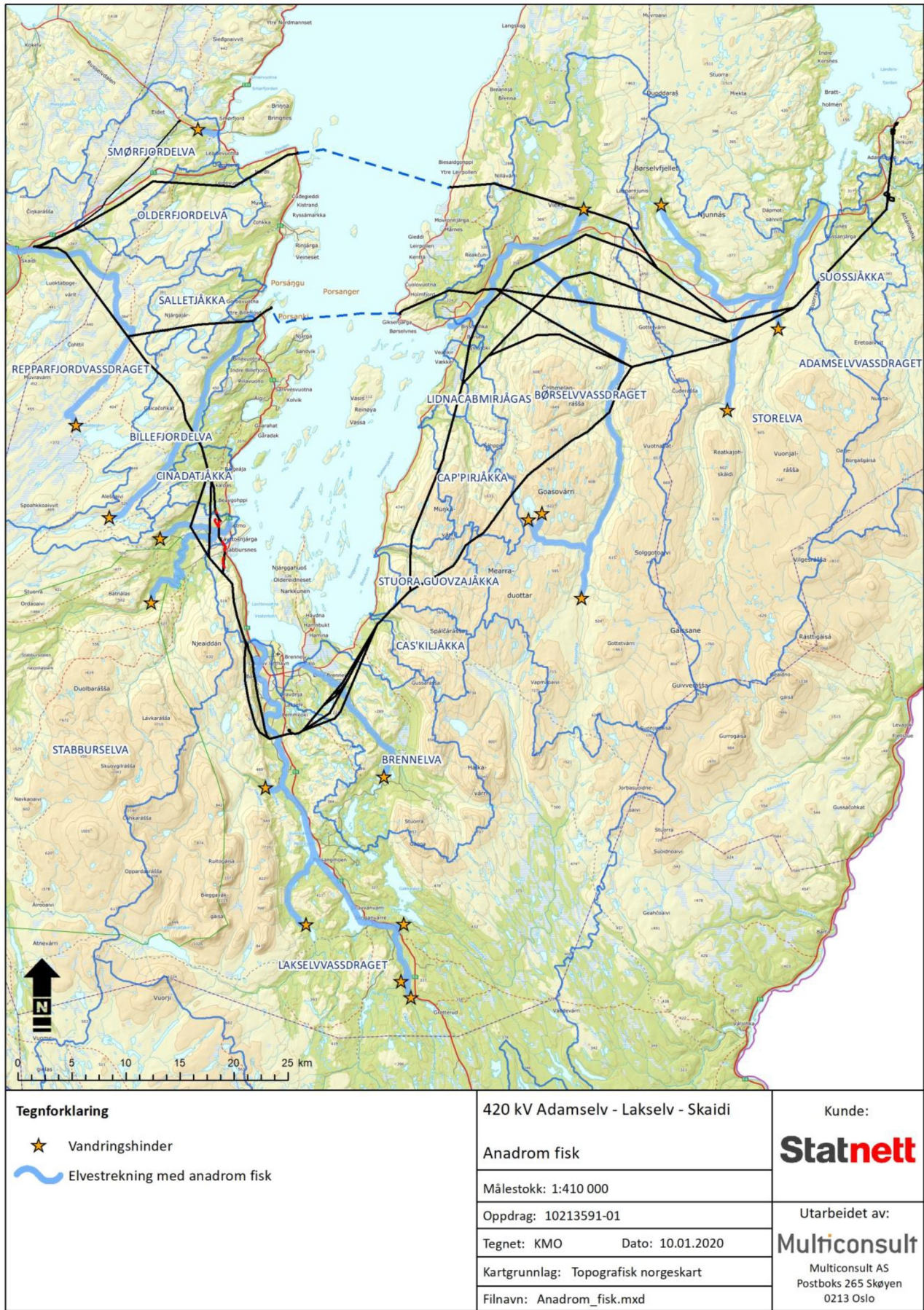
FeFo er grunneier for det meste av areal som blir berørt av ledningstraseer. Det meste av influensområdet omfattes av elgjaktvald i tillegg til at det foregår småviltjakt her, primært på rype og hare. Ytre del av Porsangerfjorden fra Børselv-Billefjord og ut er område for grågåsjakt.

Populære jaktområder langs ledningstraseer identifisert av FeFo er vidda mellom Storelva og området ved samløpet mellom Børselva og Vieksa (småvilt), langs Vieksa og Allegasjohka (elg), vest for Leirpollen (rype), Trevikneset (gås), områdene langs E6 i Olderfjorddalen mellom Háttir og Cudegurvárri, Børselvdalen (elg), Børselvnes (gås), Coagan (gås), Brennelvområdet (småvilt), og de mest vegnære områdene av vidda mellom Børselv og Brennelv (rype).

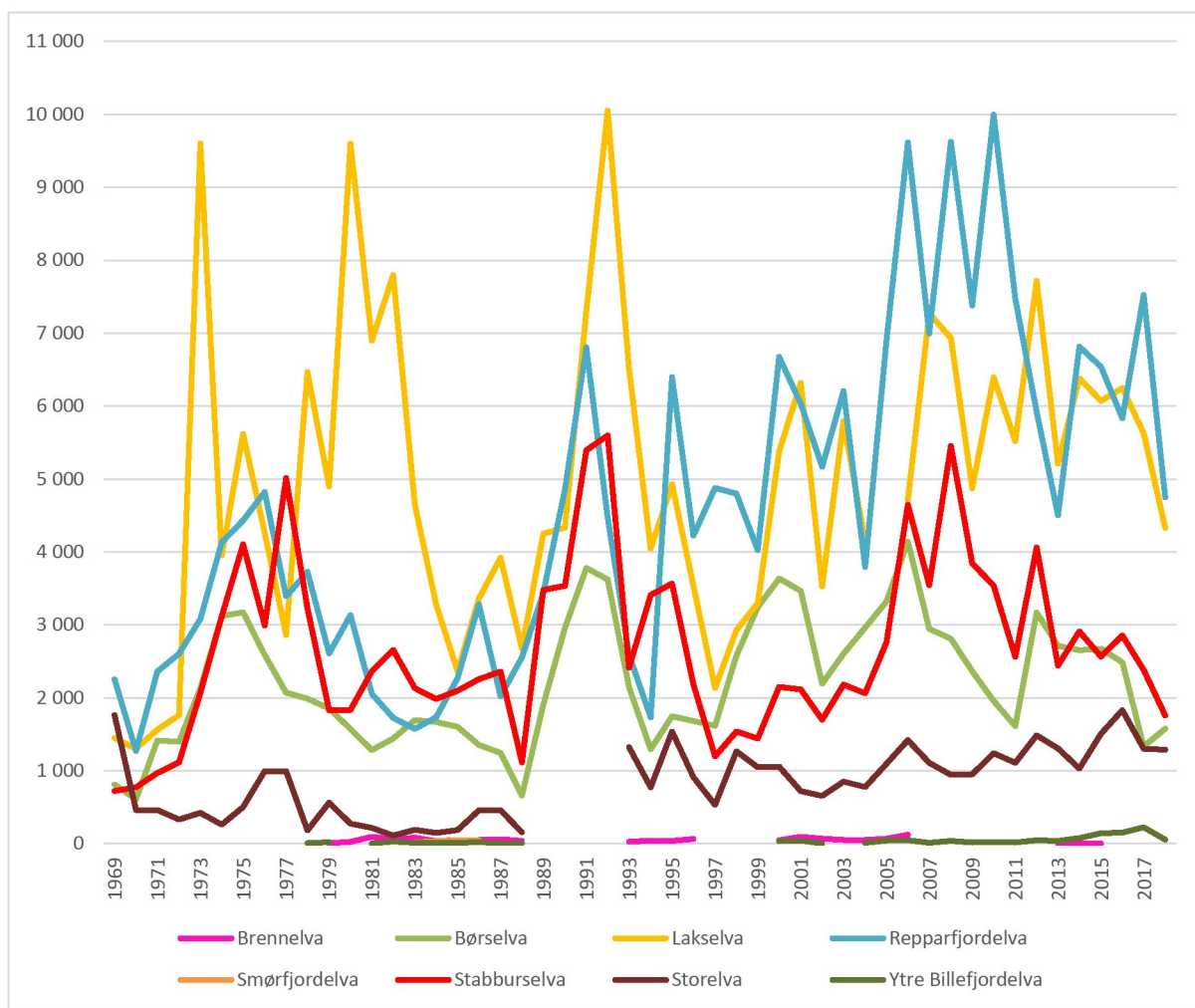

<p>Tegnforklaring</p> <p> 420 kV kraftledning 420 kV sjøkabel 420 kV jordkabel Scooterløype Barmarksløype </p>	<p>420 kV Adamselv - Lakselv - Skaidi</p>		<p>Kunde:</p> <p>Statnett</p>
	<p>Løyper for motorferdsel</p>		<p>Utarbeidet av:</p> <p>Multiconsult</p> <p>Multiconsult AS Postboks 265 Skøyen 0213 Oslo</p>
	<p>Målestokk: 1:290 000</p>		
	<p>Oppdrag: 10213591-01</p>		
	<p>Tegnet: RO Dato: 15.01.2020</p>		
<p>Kartgrunnlag: GeocacheGraatone</p>			
<p>Filnavn: Scooterløyper.mxd</p>			

Figur 6-4. Oversikt over traseer for snøscooter og ATV.

Figur 6-5. Oversikt over anadrome vassdrag i influensområdet, med vandringshinder.

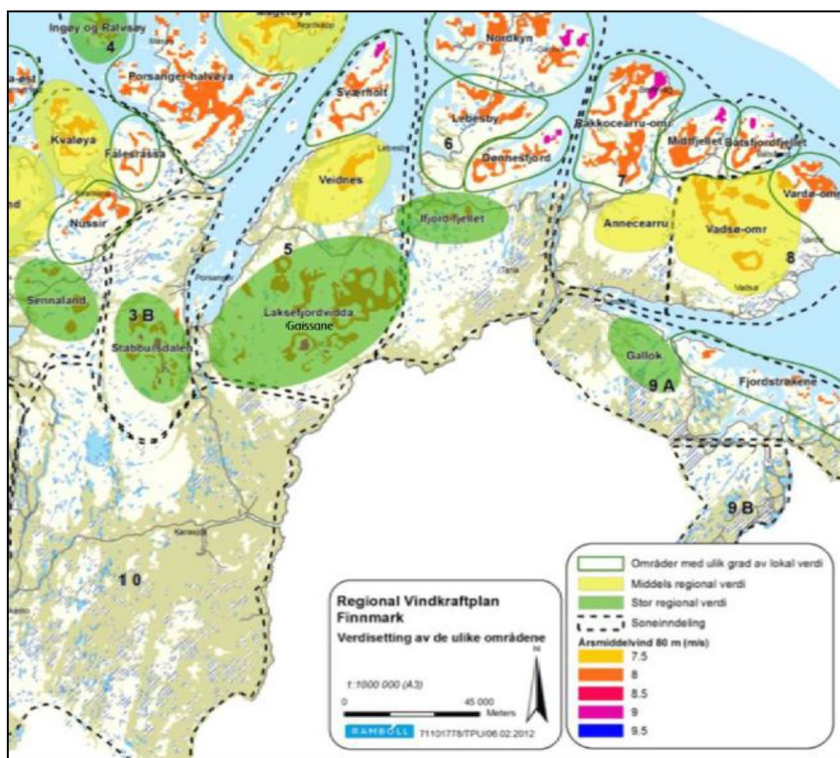
Figur 6-6. Samlet vekt (kg) av anadrome fisk (laks, sjørørret og sjørøye) fanget i de sju anadrome elvene i influensområdet per år i perioden 1969-2018.

Bærplukking er trolig en viktig friluftaktivitet i deler av influensområdet. Herunder er molte i særdeleshet et attraktivt bærslag. Det er ikke framskaffet informasjon om bruken av Porsangerfjorden i forbindelse med fiske, havkajak/rafting e.l., ettersom denne aktiviteten i liten grad vil bli berørt av kraftledninger. Det foreligger lite informasjon om bruken av influensområdets elver i forbindelse med elvesport ut over i Vieksa i Porsanger. Padling og kajakking i området elver må forventes å forekomme flere steder. Det foreligger for øvrig lite informasjon om bruken av influensområdet til øvrige aktiviteter. Den tidligere siterte NINA-studien om allmennhetens bruk av utmarka i Finnmark, konkluderte med at andelen finnmarkinger som sykler i naturen, ror/padler og er på båtutur, soler seg og bader var lavere enn landsgjennomsnittet.

6.2.4 Tidligere kartlagte friluftsområder

Det er ingen statlig sikrede friluftsområder i influensområdet.

Det ble i forbindelse med utarbeidelse av regionalplan for vindkraft gjort en overordnet kartlegging av friluftsområder. Av områdene som ble registrert ligger Laksefjordvidda/Gaissane og Stabbursdalen-Billefjord innenfor influensområdet, og disse områdene ble konkludert å være blant de sju mest verdifulle områdene i fylket med stor regional verdi. Området Veidnes ligger i utkant av influensområdet mellom Adamsfjord og Børselv. Figur 6-7 viser utsnitt fra temakart friluftsliv fra regionalplanen med en grov avgrensning av områdene.

Figur 6-7. Temakart friluftsliv fra Regionalplan for vindkraft. Grønne områder er vurdert å ha stor regional verdi.

Resultatet per november 2019 av Porsanger kommunes kartlegging av friluftsområder er vist i figur 6-8. Kartet gir en grov oversikt over områdetypene, men er basert på kartleggingsresultatet før høring, og inneholder en del unøyaktigheter. Svært mye av arealet innenfor influensområdet er avgrenset som friluftsområde. Det er hovedsakelig snakk om turområder uten tilrettelegging (TU) og utfartsområder (UO). I kartet er det benyttet forkortelser for navn på områdetypene:

TU = turområde uten tilrettelegging

UO = utfartsområde

GK = grønnkorridor

MA = markaområde

NT = nærturområde

SK = særskilt kvalitetsområde

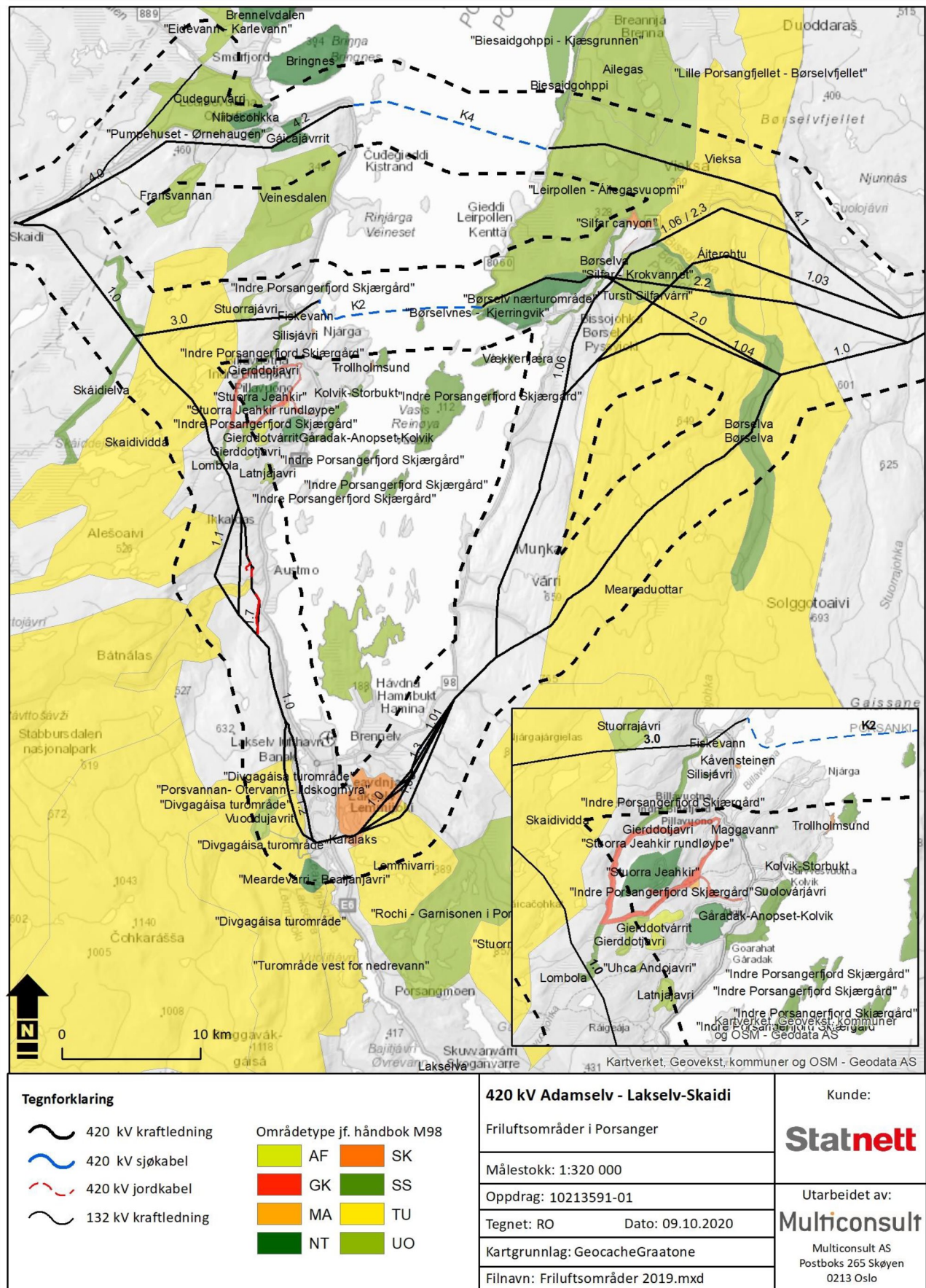
SS = strandsone med sjø og vassdrag

AF = andre friluftsområder

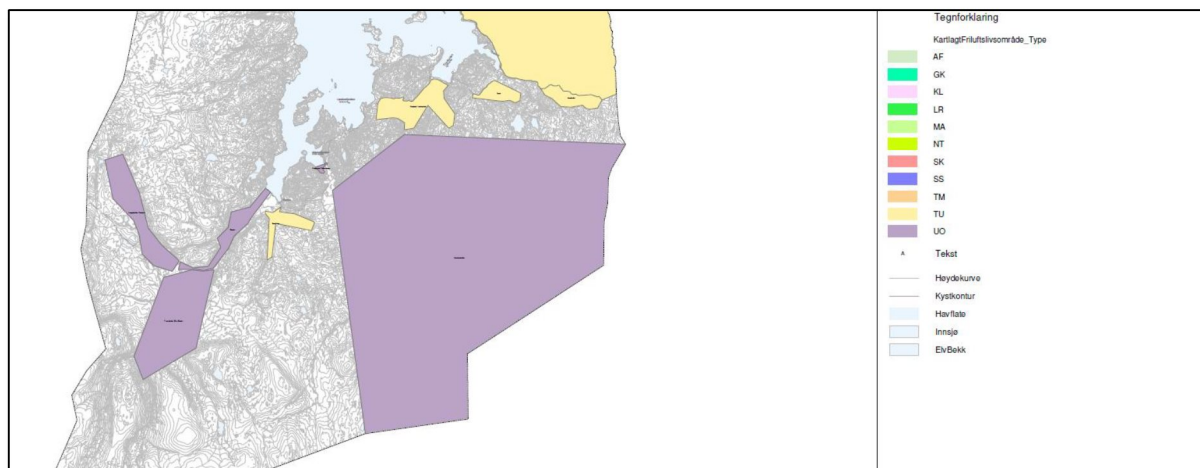
Datsett for Porsanger er gjennomgått og supplert/redigert i samråd med Porsanger kommune, og resultatet presentert i beskrivelsen av friluftsområder med verdisetting i kapittel 6.2.5. I dette arbeidet er det gjort noen forenklinger, der bl.a. områder i sjø ikke er tatt med (sjøkabel vil ikke påvirke disse områdene), mens andre områder er slått sammen. Det er også avgrenset noen områder som ikke forelå i grunnlaget fra kommunen, delvis i samråd med kommunen.

Fra Lebesby kommune er det mottatt en oversikt over kartlagte friluftsområder. Disse er tegnet opp i GIS basert på kart på pdf-format mottatt av kommunen, se Figur 6-9 og beskrivelse med verdisetting i kapittel 6.2.5.

Fra tidligere Kvalsund kommune (fra 1.1.2020 sammenslått med Hammerfest kommune) ble det mottatt håndtegnede skisser og områdebeskrivelser, se kapittel 6.2.5.

Figur 6-8. Oversikt over friluftsområdene kartlagt av Porsanger kommune per november 2019. Datasettet kartet er basert på inneholder noen feil og unøyaktigheter, bl.a. når det gjelder navnetting. Se forklaring på forkortelse av områdetyper i teksten over kartet.

Figur 6-9. Utsnitt fra Lebesby kommunes kart over friluftslivsområder.

6.2.5 Verdivurdering

Tabell 6-4 beskriver friluftsområdene innenfor influensområdet. Områdene er også vist i kartene i figur 6-10 og figur 6-11.

Friluftsområdene er i utredningen avgrenset av influensområdet, selv om mange av dem også strekker seg ut over området.

Det er sannsynligvis områder utenfor avgrensningene som kunne ha blitt kartlagt som friluftsområder med verdi «registrert». Områder med slik verdi vil imidlertid gi lite utslag i den samlede konsekvensutredningen, og det er derfor ikke prioritert for kartlegging.

Tabell 6-4. Friluftsområder i influensområdet. ID i venstre kolonne henviser til nummereringen i verdikartene. Tekstlig beskrivelse og verdisetting med bokstav er i stor grad hentet fra kommunenes egne beskrivelser og gjennom samtale med de berørte kommunene. Denne bygger på metodikken i Miljødirektoratets håndbok M98. Verdibeskrivelse som tekst er iht. Statens vegvesens håndbok V712.

ID	Navn	Verdi	Beskrivelse
1	Laksefjordvidda	B / Middels til stor	Omfatter nordvestre del av et større videområde kalt Laksefjordvidda som er kjent nasjonalt blant friluftsfolk. Området innenfor influensområdet er tilgjengelig pga. anleggsvegen (sommerstid) og snøscooterløyper. Laksefjordvidda har stor utstrekning, og kan by på store opplevelseskvaliteter spesielt i form av mange gode fiskevann, urørthet og fravær av støy. Store Måsevann rett utenfor influensområdet er et populært fiskevann. Laksefjordvidda var i 2017 det mest populære fiskeområdet i hele Finnmark målt i antall solgte kort. Vidda brukes ofte av friluftsfolk som ikke er lokale, spesielt finner, en del svensker og nordmenn fra sørlige deler av landet. En del av de som besøker området bor på helårscampingen på Kunes. Området har store opplevelseskvaliteter, høy bruksfrekvens samt regional og nasjonal bruk. Verdien er satt med utgangspunkt i Lebesby kommunes verdisetting (B).
2	Børselvfjellet	C / Liten til middels	Videområder rundt Børselva og sør og øst for fv. 98. Store deler av området i Porsanger er i kommunens foreløpige kartlegging avgrenset som turområder uten tilrettelegging med C-verdi (Mearraduottar og Áiterothu). Området er ikke avgrenset i forbindelse med Lebesby kommunes avgrensning, men er i forbindelse med denne utredningen utvidet østover til Storelva. Brukes sommer og vinter. Elg- og småviltjakt samt fiske er viktige bruksformer, og flere fiskevann ligger langs scooterløyper. Det antas også at molteplukking er en aktivitet som blir bedrevet i deler av området. Området er i noen grad også brukt i forbindelse med ski- og fotturer, herunder for langturer mellom Lebesby/Porsanger til Tana. Bruksfrekvensen er ifølge foreliggende

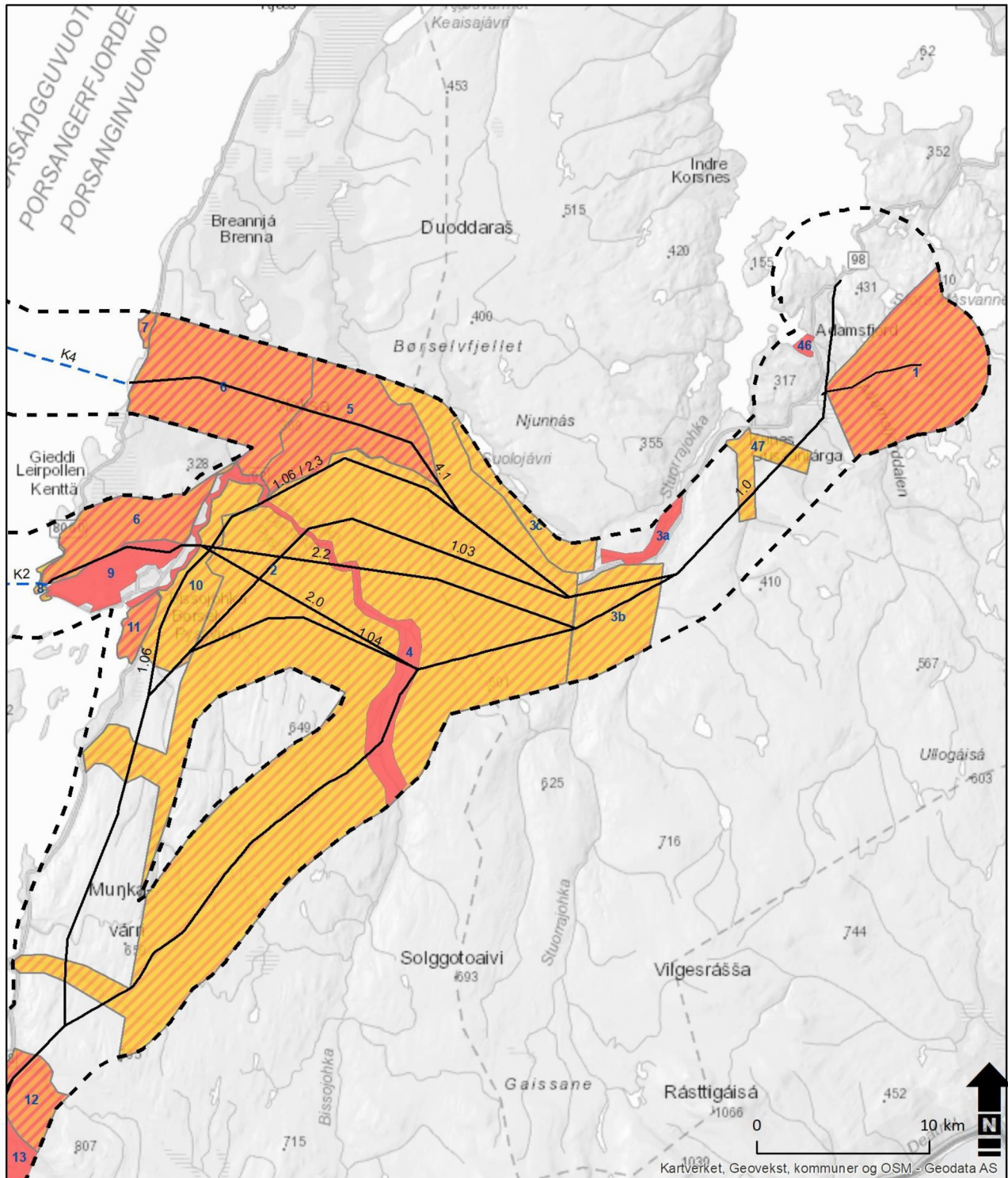
ID	Navn	Verdi	Beskrivelse
			opplysninger relativt lav, både når det gjelder lokale og regionale brukere. Mye av ferdselen er konsentrert til nærområder langs fylkesveien, Børselva samt langs snøscooter- og barmarksløypene.
3a	Storelva	A / Stor	Registrert som utfartsområde av Lebesby kommune. Lakseførende vassdrag med sti/turveinett langs elva. Her finnes parkeringsmuligheter og tilrettelagte rasteplasser. Det er organisert fiskekort til elva, og selges årlig opp til 800 døgnkort. Området brukes i forbindelse med elg- og småviltjakt. Noen få fritidsboliger ligger langs/nær elva.
3b	Vuonaljokka – Øvre Storelva	C / Liten til middels	Vassdrag/bi-elver til hovedløpet Storelva. Registrert som utfartsområde av Lebesby kommune. Det er lite laksefisk i Storelvas løp sør for fv. 98, og elva har de senere årene vært stengt for fiske. Denne delen av elva har derfor lavere verdi. Elva kan bli gjenåpnet om bestandsmålene for laksefisk nås. Det er en del ferdsel i området i forbindelse med jakt.
3c	Luoppaljokka - Suolojavri	C / Liten til middels	Vassdrag knyttet til Storelva. Registrert som utfartsområde av Lebesby kommune. Det fiskes i vassdraget, inkl i Suolojavri, og det er området for elgjakt.
4	Børselva	A / Stor	Svært viktig laksevassdrag og populær sportsfiskeelv blant lokalbefolkning og tilreisende. Vassdraget er avgrenset som områdetype SS og gitt verdi A i kommunal kartlegging i Porsanger. Store deler av lakseførende strekning er lett tilgjengelig fra veg, sti barmarks- og snøscooterløype, mens vassdraget oppstrøms innsjøen Båtnesatjavvri er tilgjengelig kun til fots og på ski og har et lavere antall fiskere. Børselv jeger- og fiskerforening opplyser om at fiskerne i vassdraget kommer fra mange nasjoner, og flere returnerer år etter år (Jon Jægervand, pers.medd.). Laksefiske er en viktig opplevelseskvalitet, i tillegg er det elg- og småviltjakt i elvedalen. Bruksfrekvens og opplevelseskvaliteter vurderes som høye (4-5 iht. M98). Området omfatter også Silfar canyon, som er et spektakulært naturområde.
5	Viekxa	B / Middels til stor	Store turområder uten tilrettelegging i Porsanger kommunes foreløpige kartlegging av friluftsområder. Innenfor området ligger vassdraget Vieksa, som er en sideelv til Børselva med en anadrom strekning. Vieksa er dessuten et viktig padleområde og viktig område for elgjakt i tillegg til at det jaktes småvilt og fiskes. Det antas også at molteplukking er en friluftaktivitet som utøves i området.
6	Leirpollen-Børselv	B / Middels til stor	Delområdet består i hovedsak av et området Leirpollen-Áilegasvuopmi samt søndre del av deler av Áilegas som er kartlagt av Porsanger kommune som utfartsområder med B-verdi. Delområdet består av videområder øst for Leirpollen og nord for Børselv, inkl. dalføret Áilegasvuopmi. Det meste er klassifisert som inngrepsfritt. Området benyttes i forbindelse med rype- og elgjakt, fiske, tur m.m. Áilegasvuopmi er et populært elgjaktområde. Det går scooterløyper fra flere innfallsporter. Leirpollen-Áilegasvuopmi brukes mye av hyttefolk, tilreisende jegere, fiskere, bærplukkere etc. Denne delen er lett tilgjengelig med flere innfallsporter.
7	Biesaidgohppi	B / Middels til stor	Strandsone langs Porsangerfjorden kartlagt av Porsanger kommune. Lett tilgjengelig område ved havet.
8	Børselvnes-Kjerringvik	C / Liten til middels	Strandsone langs Porsangerfjorden kartlagt av Porsanger kommune. Området har spesiell geologi (dolomitt) og tilhørende kalkkrevende flora, og er et lett tilgjengelig område ved havet.
9	Børselv nærturområde	A / Stor	Nærturområde kartlagt av Porsanger kommune. Det lokale bygdelaget merker stier. Brukes sommer og vinter til bl.a. topp- og trimturer og har nokså høy lokal bruksfrekvens. Det finnes kalksjøer i området og spesiell geologi i form av bergarten dolomitt.

ID	Navn	Verdi	Beskrivelse
10	Børselv-Silfarvárrí	C / Liten til middels	Lokalbefolkningen i Børselv bruker de lavereliggende områdene rundt Børselv i forbindelse med bærplukking, jakt og fiske. Tursti til toppen av Silfarvárrí samt utfartsområdet Silfar-Krokvannet er kartlagt av Porsanger kommune med C-verdi.
11	Vækkerfjæra	B / Middels til stor	Deler av strandsone med sjø og vassdrag kartlagt av Porsanger kommune, utvidet til å omfatte sjønære områder vest for veien til Børselv. Lett tilgjengelig og naturskjønt turområde med rikt fugleliv (naturreservater). Trolig en del brukt, men primært lokalt fra Børselv og hytteområde.
12	Caskilvarri	B / Middels til stor	Caskilvarri og Handelsbukttoppen er toppturmål nær Lakselv. Området er veldig mye brukt av folk fra Lakselv. Det går dels merkede topptur med utgangspunkt Caskilbekk til Kufjellet (Kussavaara) og Caskilvárrí. Scooterløype opp langs Caskiljohka gir tilkomst til populære fiske- og campingområder rundt Luostejohjeakkit, samt videre til øvrige viddeområder. Stien til Caskilvarri har trolig noe høyere verdi enn området for øvrig.
13	Lavttévárri	A / Stor	Nærturområde med noe tilrettelegging av Brennelv Bygdelag i form av stier, gapahuker, hytter, skiløype slåddet opp av snøscooter. Mye brukt, særlig lokalt i Brennelv og fra Lakselv.
14	Brennelva	A / Stor	Laks- og sjøørretelv som er gjenåpnet for fiske med kortsalg i 2019 etter tidligere stengning. Nærturområde tilrettelagt med gapahuker og sti langs elva. Fungerer også som atkomst til andre områder.
15	Lemmivarri	B / Middels til stor	Stort og populært turområde uten tilrettelegging kartlagt av Porsanger kommune. Brukes hele året. Her finnes svært mange fiskevann, og området er godt egnet for fiske, sinking og rekreasjon. Ligger nært Lakselv og er tilgjengelig fra mange kanter.
16	Porsvannan-Karalaks	A / Stor	Omfatter områdene Karalaks og Porsvannan-Otervann-Ildskogmyra kartlagt av Porsanger kommune som to ulike særskilte kvalitetsområder. Karalaks er et turområde mye brukt i forbindelse med organiserte aktiviteter. Her er det mulig å leie båt og kano. Området fungerer også som atkomstsone til Porsvannan og Lemmivarri. Også mye brukt klatreområde med aktiv klatreklubb på Borsejarcomat nord for veien inn til Karalaks. Området er lett tilgjengelig fra bebodde områder og benyttes til småviltjakt, fiske, bærplukking (primært molter, men også blåbær og tyttebær), fotturer, skigåing, padling og camping. En fin badeplasser tilrettelagt med stupebrett ligger ved Lille Holmvann. Mye bruk av skoler og ved arrangementer for barn.
17	Lakselva	A / Svært stor	En av fylkets tre beste lakseelver, kjent for stor laks. Det er også sjøørret og sjørøye i elva i tillegg til innlandsarter som harr, gjedde, lake, abbor m.fl.
18	Divgagísa	B/C / Middels	Området består av flere områder kartlagt med samme navn av Porsanger kommune som turområder uten tilrettelegging samt innsjøen Vuoddojávrit og nærturområdet Meardevárri-Bealjánjávri i sørøst. Divgagaisa har bratt tilkomst. Vuoddojávrit mye brukt til jakt, fiske og bærplukking. Områdene brukes sommer og vinter.
19	Ráhponfossen	A / Stor	Utfartsområde med sti fra grustak ved E6 langs Ráhponjohka og opp til den spektakulære Ráhponfossen. Man kan også gå videre til en topp som ligger rett nord for elva.
20	Bjørnnes	B / Middels	Utkikkspunkt og fiskeplass på vestsiden av Porsangerfjorden.
21	Njeaiddan	A/B / Stor	Utfartsområde sør for Stabbursdalen, delvis innenfor landskapsvernområdet. Flere fiskevann og toppturmogigheter innenfor og vestover herfra. Området er lett tilgjengelig og brukes av befolkningen i Porsanger og tilreisende. Det går bl.a. en anleggsveg merket som tursti fra Stabbursdalen til Nurotatt Njeaiddán.

ID	Navn	Verdi	Beskrivelse
22	Stabbursdalen - nedre del	A / Svært stor	Nasjonalpark og landskapsvernområde vest for Porsangerfjorden. Det meste av området er avgrenset som friluftsområde av Porsanger kommune med A-verdi. Landskapet er variert med tydelige spor av isavsmeltingen. I temarapport for landskap er Stabbursdalen gitt stor verdi. Verdens nordligste furuskog er et av de viktigste verneformålene for nasjonalparken, mens våtmarksområder med stor verdi for fugl og havstrandvegetasjon er verneformål for naturreservatet som ligger ned mot fjorden. Flere fuglearter har sin nordligste utbredelse i området, og Stabburselva er nasjonalt laksevassdrag og en av landets beste lakseelver. Her lever også sjørøye, sjørørret, brunørret, gjedde og lake. Jakt, fiske og førsanking har vært viktig utmarksbruk for den sjøsamiske befolkningen i området. Jakt, fiske, bærplukking og turer til fots og på ski er i dag typiske friluftaktiviteter, herunder toppturer. Det er merkede turløyper og åpne hytter og gammer i området. Stabbursnes Naturhus og Museum (nasjonalparksenteret) tilbyr ulike typer guidede turer. Langturkonseptene E1 og Norge på langs med barn går gjennom området.
23	Mádirvann	B / Middels til stor	Lett tilgjengelig nærturområde med åpen vei inn på sommeren og scooterløype til Mádirvann på vinter. Området brukes i forbindelse med bærplukking, skiturer samt hundekjøring (sommer og vinter) og er innfallsport til fiskevann på Skaidividda/ øvrige områder. Meardevárri er toppturmål (primært barmarkssesongen), og Bealjánjavri er et populært mål særlig for familier med barn (hele året). Fiskevann og badeplass som også brukes til skoleturer og utfluktsområde for barnehager. I hovedsak brukt av lokalbefolkning og tilreisende til camping i Stabbursdalen.
24	Skaidividda	B / Middels til stor	Turområde uten tilrettelegging kartlagt av Porsanger kommune. Stort og populært. Rekreasjon i form av jakt, fiske, bærplukking. Helårig, men særlig vinterstid som øker tilgjengelighet (snøscooterløyper og ski). Det finnes gammer i området. Flere store vann er populære mål vinterstid. Området er i foreliggende utredning utvidet vestover til Skaidejohka. E1, en sammenhengende langrute på 8000 km som går fra Nordkapp til Sicilia, går gjennom området. Konseptet «Norge på langs med barn» følger samme rute. Her går også sti som er en del av langturkonseptene E1 og Norge på langs med barn.
25	Latnjjavri	B / Middels til stor	Lett tilgjengelig fiske og turområde kartlagt av Porsanger kommune som utfartsområde. Brukes hele året. Også i skolesammenheng. Det er to adkomstmuligheter: én fra Gáradakvannet med muligheter for parkering, og tydelig sti fra parkeringen (ca. 2 km). Den andre er kortere (ca. 400 m) med dårlige muligheter for parkering.
26	Gorbovuonjohka	A/B / Stor	Delområdet omfatter flere friluftsområder kartlagt av Porsanger kommune, herunder Gorbovuonjohka (Ytre Billefjordelva), utfartsområdet Gierdotjavvri (innsjø) og grøntkorridoren langs Billefjordelva nedstrøms, nærturområdet Stuorra Jeahkir og Uhca Andojavri som er forbundet til området forøvrig via sti. Gorbovuonjohka er en smålakselv som munner ut i Ytre Billefjord. Den lakseførende strekningen er på om lag 20 km. Det er også sjørørret og sjørøye i elva. Lombola (indre del) er et flott turområde med gode bade- og fiskemuligheter. Sommer- og vinterbruk, tilrettelagt med åpen hytte. Det går en rundløype rundt fjellet Suorra Jeahkir med stor verdi (A) for befolkning i Billefjord. Skiløype kjøres opp senvinter. Løypa brukes delvis som atkomst til andre friluftsområder i tillegg til trim og rekreasjon. Stuorra Jeahkir er et topptur med egen turmarsj og trimturkasser. Spesielt lett tilgjengelig trimtur sommerstid. Gierdotjavrit er et lett tilgjengelig turområde mest brukt til jakt og sanking. Fin utsikt, mest brukt i barmarkssesongen. Uhca Andojavri er et populært fiske- og turområde. Ved vannet ligger det en gjeterhytte til utleie. Brukes både sommer og vinter. Adkomst via tydelig sti og løype vinterstid.

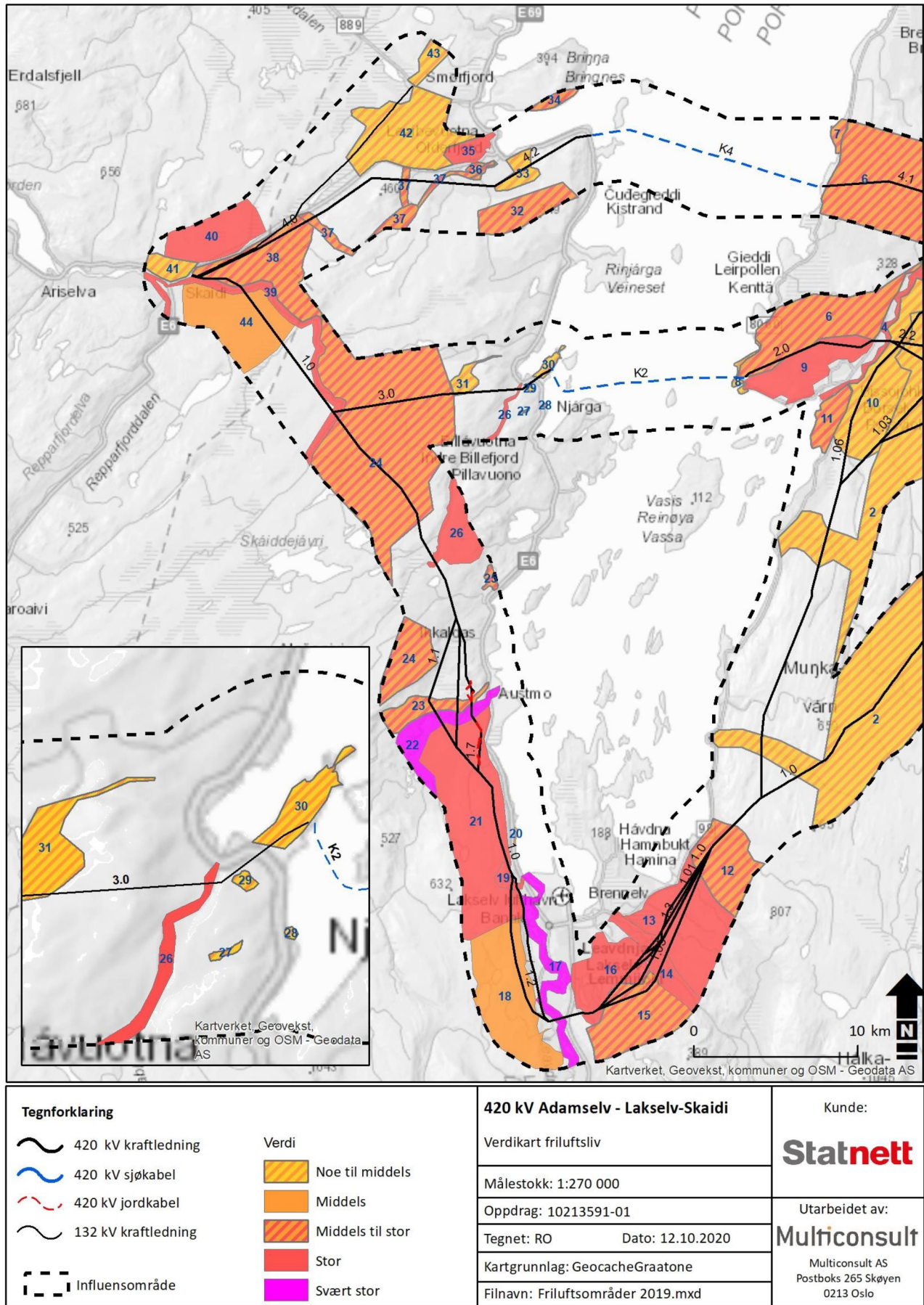
ID	Navn	Verdi	Beskrivelse
27	Silisjávri	C / Liten til middels	Nærturområde kartlagt av Porsanger kommune. Fiskevann. Brukes av og til under skoleturer sommer og vinter.
28	Kåvensteinen	C / Liten til middels	Kulturminne med stor lokalhistorisk verdi.
29	Fiskevann	C / Liten til middels	Område som tidvis brukes til feltskyting vinterstid. Brukes av det lokale skytterlaget.
30	Kluppunarga	C / Liten til middels	Lokalt utfartsområde med sjøflyhavn og skytterstillinger fra andre verdenskrig. Området er tilrettelagt med sti og opplysningsskilt. Området brukes i forbindelse med gåsejakt. I temarapport for landskap er området vurdert å ha stor verdi. Lett tilgjengelig. Brukes mest i barmarkssesongen.
31	Stuorrajávri	C / Liten til middels	Lett tilgjengelig via vei som går over i kjørespor. Populært fiske- og turområde. Brukes hele året.
32	Veinedsdalen	B / Middels til stor	Del av utfartsområdet Veinesdalen kartlagt av Porsanger kommune. Veinesdalen beskrives som lett tilgjengelig, naturskjønt, brukes hele året. Deler ligger i en dal som gir god ly for vær og vind (utenfor influensområdet). To gammer og gapahuker tilgjengelig for alle. Skiløype fra p-plass til Atnatjávri (dalføret) som ligger innenfor delområde Skaidividda. Fiske- og turområde sommer og vinter. Mye av ferdselen på fjellet vinter avhengig av snøscooter. Vannene langs scooterløypa mye brukt.
33	Gáicajávrit	C / Liten til middels	Del av nærturområde kartlagt av Porsanger kommune. Ski- og fotturer, lett tilgjengelige fiskevann. Brukes av lokalbefolkning og hyttefolk
34	Bringnes	B / Middels til stor	Del av nærturområde kartlagt av Porsanger kommune. Stier til fyr og topturer. Landskapet er en opplevelsesverdi. Tur til fyret er Perletur i Porsanger.
35	Niibecohkka	A / Stor	Utfartsområde med stier. Trimturer, bærplukking m.m. God tilgjengelighet.
36	Pumpehuset-Ørnehaugen	B / Middels til stor	Nærområde for trimturer med poster. Merket turløyp og bru over elv. Brukes mest i barmarkssesongen mn også vinterstid. Tilrettelagt med gapahuk.
37	Fransvannan	B / Middels til stor	Del av området Fransvannan med tilførselsstier som er kartlagt av Porsanger kommune. Dette er fiskevann og mye brukt utfartsområde for skiturer og arrangement som isfiskekonkurranser om vinteren. Selve Fransvannan ligger ca. 1,3 km utenfor det definerte influensområdet. En strekning av langturen E1 går gjennom området.
38	Lille Hatter	B / Middels til stor	Område kartlagt av Kvalsund kommune som turområde uten tilrettelegging. Området er utvidet østover forbi kommunegrensa mot Porsanger. Området har helsårsbruk, og brukes i forbindelse med fiske, jakt, bærplukking og tur. Det er stier i området.
39	Skaidejohka og Repparfjordelva	A/B / Stor	Skaidielva (sideelv til Repparfjordelva) er en smålakselv i Porsanger og Kvalsund. I Skaidielva går laksen 6 km fra samløpet opp til Skaidifossen, men noe laks går også forbi fossen og 21 km videre til Skaiddejávri (325 moh.). Strekningen i Porsanger er av kommunen kartlagt som områdetype SS med verdi B, mens strekningen i Kvalsund er kartlagt med A-verdi av kommunen. Hovedelva Repparfjordelva er også kartlagt med A-verdi. Brukes mest om sommeren (laksefiskeperioden), men i Skaidiområdet også i forbindelse med bading (Skaidikulpa).
40	Skinka	A / Stor	Omfatter nedre del av område med samme navn kartlagt av Kvalsund kommune som turområde uten tilrettelegging. Utvidet østover til Stuorra Hatthir og omfatter dermed skiløype som rundtur gjennom området. Her finnes merkede stier, jakt- og fiskemuligheter. Helårsbruk.
41	Hofsethøgda	C / Liten til middels	Område kartlagt av Kvalsund kommune som Markaområde. Omfatter hytteområde med nærområder i Skaidi med stier og helårsbruk.
42	Cudergurvárri	C / Liten til middels	Del av utfartsområde kartlagt av Porsanger kommune. Området er nært og lett tilgjengelig for befolkningen i Olderfjord/Smørfjord. Brukes for turer vinter og sommer.

ID	Navn	Verdi	Beskrivelse
43	Eidevann- Karlevann	C / Liten til middels	Utfartsområde i Smørfjord kartlagt av Porsanger kommune.
44	Luoktabogevårit	B / Middels	Utfartsområde i Skaidi. Kun området innenfor influensområdet er tegnet på kartet. Det går scooterløype gjennom området, men det er ikke kartlagt som friluftsområde av tidligere Kvalsund kommune. Det kjøres opp skiløyper som går i en rundtur rundt fjellet Luoktabogevårit. Det er også en merket tursti til Linken på Louktabouge som ligger innenfor området. Her er det trimpostkasse og vidt utsyn.
45	Smørfjordelva	Middels	Elv med laks- og ørret i Smørfjord i Porsanger. Sonen fra brua over E69 og ned til sjø er fredningszone. Sonen innenfor influensområdet ligger i grenseområdet mellom områdene 42 og 43, og er ikke vist i kartet på neste side. Kun en kort del av anadrom strekning ligger innenfor synlighetsområdet for ny ledning (ny 132 kV kraftledning fra Smørfjord).
46	Adamsfjord/ Adamsfossen	Stor	Kartlagt av Lebesby kommune. Området er lokalisert i indre del av Storfjorden i Lebesby, og har en spesiell topografi og spor etter tidligere tiders bosetting. Inngår i et naturreservat. Et vann her benyttes som badevann. Adamsfossen ligger innenfor området.
47	Sørelvdalen	Noe til middels	Kartlagt av Lebesby kommune. Turområde uten tilrettelegging lokalisert sør for Kunes. Benyttes av lokalbefolkningen som tur-område sommer og vinter.

<p>Tegnforklaring</p> <p>~ 420 kV kraftledning</p> <p>~ 420 kV sjøkabel</p> <p>~ 420 kV jordkabel</p> <p>~ 132 kV kraftledning</p> <p>--- Influensområde</p>	<p>Verdi</p> <p>■ Noe til middels</p> <p>■ Middels</p> <p>■ Middels til stor</p> <p>■ Stor</p> <p>■ Svært stor</p>	<p>420 kV Adamselv - Lakselv-Skaidi</p>		<p>Kunde:</p> <p>Statnett</p>
		<p>Verdikart friluftsliv</p>		<p>Utarbeidet av:</p> <p>Multiconsult</p> <p>Multiconsult AS Postboks 265 Skøyen 0213 Oslo</p>
		<p>Målestokk: 1:280 000</p>		
		<p>Oppdrag: 10213591-01</p>		
		<p>Tegnet: RO Dato: 12.10.2020</p>		
<p>Kartgrunnlag: GeocacheGraatone</p>		<p>Filnavn: Friluftsområder 2019.mxd</p>		

Figur 6-10. Verdikart for friluftslivsområder innenfor influensområdet på strekningen Adamselv – Lakselv. Nummereringen av friluftsområder vist med blå skrift.

Figur 6-11. Verdikart for friluftslivsområder innenfor influensområdet på strekningen Lakselv - Skaidi. Nummereringen av friluftsområder vist med blå skrift.

6.3 Mulige konsekvenser

6.3.1 0-alternativet

0-alternativet utgjør referansealternativet og representerer forventet utvikling for friluftslivet innenfor influensområdet uten utbygging innenfor et 20 års perspektiv.

Vi er ikke kjent med at det foreligger andre offentlige eller private planer som er vedtatt og kan medføre vesentlige endringer når det gjelder bruken av området til friluftsliv de neste 20 årene.

Konsekvensenes omfang og betydning settes per definisjon lik *ubetydelig/ingen (0)*.

6.3.2 Ny 420 kV kraftledning Adamselv - Lakselv - Skaidi

Strekningen Adamselv – Lakselv- Skaidi er delt opp i seks delstrekninger; 1) Adamselv - Guorgápmir, 2) Guorgápmir - Guhkesjávrret, 3) Guhkesjávrret - Lakselv trafo, 4) Lakselv trafo - Stabbursdalen sør, 5) Stabbursdalen, 6) Stabbursdalen nord - Skaidi. Disse delstrekningene er igjen delt opp i alternative traseer.

Konsekvenser i anleggsfasen

Viktige ulemper knyttet til anleggsfasen vil være

- Støy fra anleggsarbeid og terrengtransport, herunder innenfor verdifulle friluftsområder, hvorav de fleste i dag har et svært godt lydmiljø der støy er fraværende.
- Økt trafikk langs veier, herunder scooterløyper og barmarksløyper inn til /gjennom anleggsområder.
- Terrenginngrep ifm. etablering av mastefundamenter.

Alle utbyggingsløsningene medfører ledningstraseer gjennom viktige friluftsområder, og tiltaket vil kunne påvirke områdenes egnethet og verdi som friluftsområder i anleggsfasen. Lokalt redusert jaktubytte vil også kunne inntreffe i anleggsnære områder, som følge av at viltet trekker unna de mest belastede områdene. Stedvis vil også arbeidene kunne få midlertidige konsekvenser for ferdsel langs eksisterende stier. Konsekvensene i anleggsfasen er imidlertid av kortvarig karakter, og derfor ikke vektlagt i den samlede vurderingen av de ulike alternativene.

Konsekvenser i driftsfasen

Delstrekning 1: Adamselv - Guorgápmir via 1.0 C (trafo ved Adamselv)

Alternativet innebærer ny 420 kV fra Adamselv trafo som vil gå parallelt med eksisterende 132 kV ledning forbi friluftslivsområdet 46 Adamsfjord/Adamsfossen (stor verdi), i ytterkant eller rett utenfor 1 Laksefjordvidda (middels til stor verdi) og gjennom 47 Sørrelvdalen (noe til middels verdi). Den vil også bli synlig fra 3a Storelva (stor verdi) og 3b Vuonaljokka – Øvre Storelva (noe til middels verdi). Ledningen vil dessuten krysse anleggsvegen og scooterløypa i Adamsfjord/Kunes som er en viktig innfallsport til Laksefjordvidda.

Ledningen vil på det nærmeste gå ca. 900 m fra og være lite synlig fra det meste av Adamsfjord/Adamsfossen. Den vil imidlertid bli synlig fylkesveien som går over fossen. Den vil bli godt synlig fra 1 Laksefjordvidda i området Adamsfjorddalen og omkringliggende områder. Omfanget vurderes som intet til lite negativt for Adamsfjord/Adamsfossen og lite negativt for Laksefjordvidda. Sørrelvdalen krysses av ledningen, og der vil ledningen dermed ha en større negativ virkning, her vurdert til lite negativt omfang.

Fjernvirkningen for 3a Storelva og 3b Vuonaljokka – Øvre Storelva vurderes å medføre hhv. ubetydelig til lite negativt omfang og lite negativt omfang for de to områdene.

Konsekvensgraden vil derfor spenne fra ubetydelig til liten negativ til liten til middels negativ for (Sørelvdalen).

Konsekvensen er samlet sett vurdert som *liten til middels negativ (- / - -)*.

Delstrekning 1: Adamselv – Guorgápmir via 1.0 A (trafo ved Landersfjordvannet)

Alternativet innebærer ny 420 kV ledning fra ny transformatorstasjon ved Landersfjordvannet forbi og gjennom de samme friluftslivsområdene som beskrevet for alternativ 1.0 C. Det vil fremdeles gå en 132 kV ledning på strekningen fra Adamselv, som legges innom den nye trafoen.

Det vurderes å være liten forskjell på omfanget av ledningen fra alternativet omtalt over (trafo er ikke vurdert som del av omfanget, denne vurderes separat senere).

Konsekvensen vurderes som *liten til middels negativ (- / - -)*.

Delstrekning 1: Adamselv – Guorgápmir via 1.0 B (trafo i Adamsfjorddalen)

Alternativet innebærer ny 420 kV ledning fra ny trafo i Adamsfjorddalen.

Til forskjell fra alternativene 1.0 C og 1.0 A unngås ny ledning forbi 46 Adamsfjord/Adamsfossen og en del av nærføringen/kryssingen av 1 Laksefjordvidda (konsekvenser av bygging av trafo i Adamsfjorddalen og omlegging av eksisterende 132 kV kraftledning er vurdert separat).

Virkningen for 47 Sørelvdalen, 3a Storelva og 3b Vuonaljokka – Øvre Storelva blir som for alternativ 1.0 C.

Konsekvensen vurderes samlet som *liten til middels negativ (-)*. Ledningen er, når man ser bort i fra etablering av ny transformatorstasjon og omlegging av eksisterende 132 kV ledning, det minst konfliktfylte alternativet på delstrekningen.

Delstrekning 2: Guorgápmir - Guhkesjávrret via 1.0

Traseen går langs eksisterende 132 kV ledning gjennom friluftsområdene 3 Vuonaljokka – Øvre Storelva (noe til middels verdi), 2 Børsefjell (noe til middels verdi) og 4 Børselva (stor verdi). Med unntak av 132 kV-ledningen oppleves disse områdene som ganske urørte. I dette området vil den også bli synlig fra områdene 3a Storelva (stor verdi).

Traseen går på en nesten 5 km lang strekning parallelt med Børselva samt barmarks- og scooterløypa som går inn her. Den krysser innenfor 2 Børsefjell scooterløypa fra fv. 98 innover langs Cahppiljokka til fiskevannene Uhca Suolojavr og Suolojavri og videre innover vidda, samt Store Bjørndalen som trolig også er en innfallsport til vidda.

Den nye ledningen vil, til tross for parallellføring med dagens 132 kV ledning, redusere opplevelsesverdien av relativt urørte områder, dels der få ferdes, dels i områder langs løyper med noe mer ferdsel. Omfanget vurderes som lite til middels negativt for de tre friluftsområdene. Konsekvensen vil da variere fra liten negativ (Børsefjell) til opp mot middels negativ (Børselva).

Konsekvensen vurderes samlet som *liten til middels negativ (- / - -)*.

Delstrekning 2: Guorgápmir - Guhkesjávrret via 1.03

Dette alternativet krysser deler av 2 Børsefjell, 3 Vuonaljokka – Øvre Storelva og 4 Børselva der det trolig er noe mer ferdsel enn ved kryssingspunktene for 1.0 (ledningen går noe nærmere allfarvei) og er dessuten vurdert å ha større negativ konsekvens for landskapet. Ledningen krysser de nevnte barmarks- og snøscooterløypene, men i tillegg ytterligere en scooterløype fra Børselv. Omfanget vurderes som opp mot middels negativt for de berørte delområdene pga. større negativ virkning for landskapsopplevelsen enn alternativ 1.0 på denne strekningen.

Konsekvensen vurderes som *middels negativ* (- -).

Delstrekning 2: Guorqápmir - Guhkesjávrrit via 1.04

Alternativet følger 1.0 fram til Børselva, men krysser her elva og gjør en bue mot nord før det går sørover langs kanten på vidda mot Guhkesjávrrit. Alternativet krysser samme scooterløyper som omtalte 1.03 (inkl. over innfallsportene langs Cahppiljohka og Store Bjørndalen, men går for øvrig på mye av strekningen utenfor kartlagte friluftsområder.

For friluftslivet vurderes derfor alternativet som noe bedre enn 1.0 og 1.03.

Konsekvensen vurderes som *liten til middels negativ* (- / - -).

Delstrekning 2: Guorqápmir - Guhkesjávrrit via 2.3 + 1.06

Alternativet går gjennom 2 Børselvfjellet nær fv. 98, uten parallellføring med eksisterende 132 kV ledning. Den blir synlig fra toppurmålet Silffarvárrit og stien hit fra Børselv, samt områder sør for Børselva som er utfartsområde fra Børselv. Den krysser lavereliggende del av både 3 Vuonaljokka – Øvre Storelva og 4 Børselva enn tidligere omtalte alternativ, og går på en strekning nær elva kort fra Silfar canyon og en strekning ned mot Børselv.

Traseen kan i tillegg bli synlig fra område 11 Vækkerfjæra (middels til stor verdi) samt 6 Leirpollen - Børselv 9 og Børselv nærturområde (stor verdi).

Fra Børselv går traseen utenfor kartlagte friluftsområder med unntak av innfallsportene til 2 Børselvfjellet gjennom Store Bjørndalen og Cahppiljohka som alternativ 1.04 (traseen er sammenfallende gjennom disse områdene).

Traseen påvirker deler av friluftsområdene Børselva og Børselvfjellet som er mer brukt enn delene 1.0 og 1.04 påvirker, og kan bli synlig fra flere friluftsområder i/rundt Børselv. Den gir i tillegg ingen fordel med parallellføring.

Omfanget vurderes som middels negativt for områdene 2 Børselvfjellet (liten til middels verdi), 4 Børselva (stor verdi), lite til middels negativt for 3 Vuonaljokka – Øvre Storelva (liten til middels verdi). For øvrige områder rundt Børselv (stor verdi, middels til stor verdi) vurderes omfanget som lite negativt.

Strekningen 1.06 vil kunne bli eksponert fra diverse fritidsboliger i Børselv.

Samlet sett vurderes konsekvensen som *middels negativ* (- -). Alternativet vurderes som det dårligste på delstrekning 2.

Delstrekning 3: Guhkesjávrrit - Lakselv trafo via 1.0

Ledningen går parallelt med eksisterende 132 kV gjennom 12 Caskilvárrit (middels til stor verdi), hvor den også krysser en snøscooterløype langs Caskiljohka som gir tilkomst til populære fiske- og campingområder rundt Luostejohjeakkitt, samt stien fra Caskilbakk til Kufjellet (Kussavaara) og Caskilvárrit.

Videre går traseen i noen hundre meters avstand fra 132 kV ledningen gjennom 13 Lavttevárrit (stor verdi) hvor den krysser flere stier, og deretter over 14 Brennelva (stor verdi) og scooterløypa innover langs elva.

Fra Brennelva går ledningen parallelt med 132 kV ledning gjennom 16 Porsvannan-Karalaks (stor verdi) og ytterkanten av 15 Lemmivárrit (middels til stor verdi) til Lakselv trafo.

Ledningen vil gi en negativ visuell virkning for sentrale deler av friluftsområdene, selv om vegetasjon stedvis vil dempe virkningen. Parallellføring vurderes også som positivt for å samle inngrepene, selv om parallellføringen i dette tilfellet er et nokså vidt begrep.

Omfanget vurderes som opp mot middels negativt for de tre friluftsområdene, som gitt områdenes verdi tilsier *middels negativ konsekvens* (- -).

Delstrekning 3: Guhkesjávrrit - Lakselv trafo via 1.01

Alternativet er i praksis sammenfallende med 1.0 gjennom 12 Caskilvárri (middels til stor verdi), men går i større avstand til eksisterende 132 kV ledning gjennom 13 Lavttevárri (stor verdi) og 14 Brennelva (stor verdi). Den ligger også stedvis noe høyere og mer eksponert. Innenfor 16 Porsvannan-Karalaks (stor verdi) har traseen en mer uheldig kryssing av Otervann, men er herfra sammenfallende med 1.0 til Lakselv trafo.

Konsekvensen vurderes som *middels negativ* (- -), men alternativet vurderes som dårligere for friluftslivet enn 1.0.

Delstrekning 3: Guhkesjávrrit - Lakselv trafo via 1.02

Alternativet er en variant som kobler 1.0 og 1.01 ved kryssing av 14 Brennelva. Den vurderes som mer konfliktfylt enn 1.0, og noe mindre konfliktfylt enn 1.01 som følge av bedre linjeføring over Otervann innenfor 16 Porsvannan-Karalaks.

Konsekvensen er *middels negativ* (- -)

Delstrekning 3: Guhkesjávrrit - Lakselv trafo via 1.3

Alternativet er sammenfallende med 1.01 fram til Brennelva. Kryssingen av Otervann innenfor 16 Porsvannan-Karalaks er dels noe uheldig (krysser over vannet i vik i sør), og det samme gjelder ved kryssing over Suolajavri innenfor 15 Lemmivárri. Dette området blir mer berørt enn av de tidligere omtalte alternativene. Traseen gir også langt mindre parallellføring enn tidligere omtalte alternativ, og vurderes som mer konfliktfylt.

Konsekvensen vurderes som *middels negativ* (- -).

Delstrekning 3: Guhkesjávrrit - Lakselv trafo via 1.05

Alternativet er vurdert som et av de mest negative landskapsmessig (se temautredning landskap). Det gir inngrep lenger inn i de omtalte friluftsområdene (enn alternativene omtalt forut), og svært lite parallellføring. Det gir også kryssing av flere vann. Alternativet er derfor vurdert som det meste negative for friluftslivet.

Konsekvensen vurderes som *middels negativ* (- -).

Delstrekning 3: Guhkesjávrrit – Lakselv trafo via 1.07

Alternativet går parallelt med eksisterende ledning over en lengre strekning enn de andre alternativene på delstrekningen. Den følger samme trasé som 1.01 fra før kryssingen av Fossestrandveien og fram til der 1.01 er sammenfallende med 1.0 fram til Lakselv trafo.

Parallellføringen innebærer et mindre rotete ledningsbilde gjennom 12 Caskilvarri og deler av 13 Lavttevárri enn de øvrige alternativene, og reduserer dermed virkningen noe for disse områdene. For 14 Brennelva og 16 Porsvannan-Karalaks er virkningen den samme som av 1.01, dvs. noe mer negativ enn hva som er tilfellet for 1.0, og for 15 Lemmivárri er virkningen den samme som av 1.0.

Alternativet har altså større negativ virkning for noen områder sammenlignet med 1.0, og noe mindre virkning for andre. Ettersom alternativet gir en lengre strekning med nærføring til eksisterende 132 kV ledning, og at heller ikke noen av de andre alternativene gir noen reell nærføring til den eksisterende ledningen igjennom 14 Brennelva og 16 Porsvannan-Karalaks, vurderes alternativ 1.07 som det minst konfliktfylte av alternativene på delstrekningen.

Alternativet medfører samlet sett *middels negativ konsekvens* (- -).

Delstrekning 4: Lakselv trafo – Stabbursdalen sør via 1.0

Fra Lakselv trafo går ledningen parallelt med 132 kV ledningen ved kryssing over 17 Lakselva (svært stor verdi) og dreier nordover og krysser innfallsporten med scooterløype til 18 Divgagáisa (middels verdi) i retning Porsangerfjorden. Underveis er det nærføring til 21 Njeaiddán (stor verdi) og kryssing av 19 Rappafossen (stor verdi) og turstien gjennom dette området. Herfra går traseen i fjellsiden ved fjorden, før den gradvis dreier mer innover fjellet innenfor 21 Njeaiddán. Underveis kan den bli noe synlig fra 20 Bjønnes (middels verdi) ved E6 nede ved fjorden.

Strekningen fram til fossen hvor ledningen vil gå lenger innover i fjellet er preget av en del tidligere inngrep, og påvirkningen på friluftsområdene vil være liten (lite negativt omfang).

Ved 19 Rappafossen vil imidlertid den nye 420 kV ledningen bli et tydelig inngrep som reduserer opplevelsesverdien av området (middels negativt omfang). Videre innover i 21 Njeaiddán vil ledningen ha nærføring til Nurotatt Njeaddan og turstien hit. Omfanget vurderes som lite til middels negativt.

Ledningen vil bli eksponert fra flere fritidsboliger langs Lakselva.

Samlet sett vurderes konsekvensen som *liten til middels negativ (- / - -)*.

Delstrekning 4: Lakselv trafo – Stabbursdalen sør via 1.2

Alternativ 1.2 går lenger opp på fjellet etter kryssingen av Lakselva enn 1.0, og gir dermed større inngrep innenfor 18 Divgagáisa (middels verdi). Topper øst for fiskevannene Rivgojávri og Stuorra Vuoddojávri skjermes mot utsikt til ledningen fra vannene, mens den kanskje kan bli synlig fra og Ucha Vuoddojávri. Omfanget vurderes som middels negativt for området.

Ledningen vil krysse Rappafossen i en annen trasé enn 1.0, fremdeles med middels negativ virkning for området.

Herfra går 1.2 i samme trasé som 1.0 fram til Stabbursdalen, med nevnte nærføring til turstien til Nurotatt Njeaddan.

Konsekvensen vurderes samlet sett som *middels negativ (- -)*.

Delstrekning 5: Stabbursdalen via 1.0

Alternativet krysser alle tre friluftsområder som er avgrenset i Stabbursdalen; 21 Njeaiddán (stor verdi), 22 Stabbursdalen nedre del (svært stor verdi) og 23 Madrvann (middels til stor verdi). Herunder går det innenfor landskapsvernområdet, og krysser Stabburselva i et fiskeområde i sone 1. Ledningen krysser videre flere turstier og blir synlige fra diverse toppturmål innenfor områdene. Inngrepet er vurdert som svært negativt både for naturmiljø og landskap, som omfatter de viktigste verneverdiene i området.

Ledningen vil gå nær fritidsboliger ved Snihkkárnjårga nord for Børselva. Her er det en del vegetasjon som kan skjerme for noe av innsynet, men den nærmeste ligger ca. 30 m fra senterlinjen.

Omfanget for friluftsliv vurderes som middels negativt på bakgrunn av forventning om redusert opplevelsesverdi.

Konsekvensen vurderes som *middels negativ (- -)*.

Delstrekning 5: Stabbursdalen via 1.1

Dette alternativet går gjennom de samme friluftsområdene som 1.0, men gir en lengre strekning innenfor Stabbursdalen landskapsvernområde enn alternativ 1.0, og krysser Stabburselva og turstier lenger inne i verneområdet og i større avstand fra eksisterende kraftledninger. Landskapsmessig er deler av traseen bedre forankret til landskapet enn alternativ 1.0. Når det gjelder naturmiljø, er også

dette alternativet konfliktfylt, spesielt når det gjelder våtmarksfugl. Omfanget vurderes som middels negativt.

Ledningen går i god avstand fra fritidsboliger.

Konsekvensen blir *middels til stor negativ* (- - / - - -).

Delstrekning 5: Stabbursdalen via 1.7 kun luftledning

Alternativet krysser samme friluftsområder som overnevnte alternativer på stekningen, men går rett utenfor Stabbursdalen landskapsvernområde. Det krysser stien opp til Nurotatt Njeaddan og fiskeplass (Solbakkulpen) i Stabburselva. Også dette alternativet krysser flere turstier, og regnes som spesielt negativt for tema kulturmiljø pga. konflikt med flere kulturmiljøer, herunder samiske. Omfanget vurderes som middels negativt.

Ledningen vil bli eksponert fra fritidsboliger langs Stabburselva.

Konsekvensen blir *middels negativ* (- -).

Delstrekning 5: Stabbursdalen via 420 kV jordkabel

Alternativet følger stort sett samme trasé som 1.7 med luftledning.

Overgang fra luftledning til jordkabel vil kreve at det bygges muffestasjon i hver ende av jordkabelen; et anlegg som vil være av betydelige dimensjoner. Det sørligste er lokalisert innenfor 21 Njeaddan kort fra stien til Nurotatt Njeaddan, mens det nordligste er lokalisert utenfor kartlagte friluftsområder, og noe skjermet bak toppen Gorddetcohkka.

Kryssing av Stabburselva vil skje ved boring av mikrotunnel under elva. Det forventes at arbeidene utføres uten inngrep i elvebunn med gyte- og leveområder, og at tiltaket derfor ikke vil få noen virkning for fisket.

Til tross for muffeanleggene vil alternativet ha noe mindre påvirkning på landskap og kulturminner. Den negative virkningen for friluftsområdet 22 Stabbursdalen nedre vil være langt mindre enn for de øvrige alternativene. Omfanget vurderes som lite negativt for Stabbursdalen nedre og som intet for 23 Madrvann. For 21 Njeaddan vurderes omfanget som lite til middels negativt.

Det planlegges imidlertid bygd en «smal», permanent grusvei langs kabelgrøfta for tilgang til framtidig vedlikehold. Vi har ikke sett planer eller hatt ytterligere detaljer om vegen og hvilke terrenginngrep som må gjøres i forbindelse med byggingen. Vi antar at vegen vil medføre en relativt liten tilleggsbelastning i forhold til det kabelgrøfta allerede vil medføre, og at kabling av kraftledningen uansett vil være et mindre konfliktfylt alternativ enn luftledning.

Konsekvensen vurderes basert på dette som *liten til middels negativ* (- / - -).

Delstrekning 5: Stabbursdalen via 132 + 66 kV jordkabel

Alternativet innebærer ny 420 kV luftledning gjennom Stabbursdalen, mens eksisterende 132 kV og 66 kV ledninger legges som kabel. Alle tre overnevnte traseer er aktuelle for luftledningen.

Kabling av 132 kV og 66 kV ledninger gjennom Stabbursdalen reduserer negativ visuell virkning i forhold til dagens situasjon, og gir et mer ryddig inntrykk enn dersom disse kombineres med ny 420 kV luftledning. Dette gjelder for friluftsområdene 21 Njeaddan, 22 Stabbursdalen nedre og 23 Madrvann.

Som for kabling av 420 kV ledning (alternativet beskrevet over) forventes det her at kryssing av Stabburselva gjennom boret mikrotunnel ikke påvirker elva og laksen.

Som for 420 kV-kabelen er det planlagt å bygge en vei langs traseen.

Konsekvensen vil samlet sett avhenge av hvilken trasé som velges for ny 420 kV luftledning. Kombinert med alternativ 1.0 eller 1.7 vurderes konsekvensen som *middels negativ* (- -). Kombinert med 1.1 vurderes konsekvensen fremdeles som *middels negativ* (- -), men som mer konfliktfylt enn overnevnte. Hvert av disse alternativene er mindre konfliktfylte enn dersom 132 og 66 kV ledninger *ikke* kables.

Delstrekning 5: Stabbursdalen via 420 + 132 + 66 kV jordkabel

Dette alternativet innebærer kabling av 66 og 132 kV ledninger som beskrevet over – i tillegg kables 420 kV ledning, noe som krever muffestasjon i hver ende som beskrevet tidligere. Ny muffestasjon kommer altså innenfor 21 Njeaidan (stor verdi), og vurderes å medføre lite til middels negativt omfang for området. Konsekvensen blir dermed liten til middels negativ (- / -). For 22 Stabbursdalen nedre (svært stor verdi) og 23 Madrvann (middels til stor verdi) vil virkningen overveiende være positiv. Selv om muffestasjon kan bli synlig herfra, er avstanden lang (> 3 km). Virkningen vurderes som liten til middels positiv for disse områdene, og konsekvensen som middels positiv for 22 Stabbursdalen og liten til middels positiv for 23 Madrvann. På samme måte som for kabling av 420 kV ledning (som beskrevet over), vil det anlegges en permanent vei langs grøftetraseen (det antas her at vegen vil gå langs 420 kV traseen, og at det ikke bygges en veg *også* langs 132 kV ledningen).

Konsekvensen vurderes derfor samlet sett som *ubetydelig* (0).

Delstrekning 6: Stabbursdalen nord – Skaidi via 1.0

Ledningen går parallelt med eksisterende 132 kV ledning hele veien.

Fra Stabbursdalen krysser den flere scooter- og barmarksløyper, og kan muligens på et stykke bli synlig mot horisonten på avstand fra 25 Latnasjavri (middels til stor verdi). Omfanget vurderes som lite/intet.

Den krysser i ytterkant av friluftsområdet 15 Gorbovuonjohka (stor verdi) og går videre gjennom 24 Skaidividda (middels til stor verdi) hvor den også krysser en scooterløype og turruten E1. Omfanget vurderes som lite til middels negativt for begge områdene.

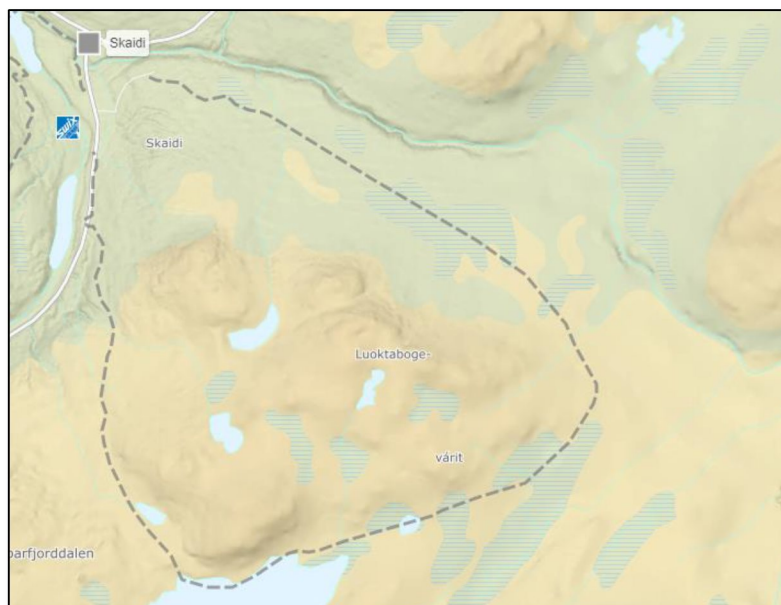
Den krysser 39 Skaidijohka (stor verdi) to ganger innenfor anadrom strekning, og gir dessuten en del nærføring til elva. Tiltaket vil ikke påvirke fiskemulighetene, men i noen grad redusere naturoplevelsen. Omfanget vurderes som lite til middels negativt.

Ledningen vil også krysse 44 Luoktabogevárit (middels verdi) i Skaidi, samt ytre del av 38 Lille Hatter (middels til stor verdi)

Innenfor 44 Luoktabogevárit vil den gå rett ved eller over den oppkjørte skiløypa (se løypekart i figur 6-12) der begge krysser bekken Lásotjohka (sidebekk til Skaidijohka) og et stykke videre før ledningen krysser Skaidejohka. Den vil også bli synlig fra toppen av Louktabouge, men avstanden hit er lang (3 km), noe som reduserer omfanget betydelig i et så stort landskap. Omfanget vurderes som lite til middels negativt for dette området, og lite negativt for Lille Hatter.

Ledningen bgår nær spredte fritidsboliger

Konsekvensen vurderes samlet sett som *liten til middels negativ* (- / - -).

Figur 6-12. Kart fra www.skisporet.no som viser skiløypa i rundt Luoktabogevårit. En strekning av ny 420 kV ledning vil gå parallelt eller over løypa et stykke på nordsiden av fjellet.

Lebesby C (utvidelse av eksisterende trafo i Adamselv)

Transformatorstasjonen ligger utenfor og i god avstand til kartlagte friluftsområder. Omfanget vurderes som intet.

Konsekvensen vurderes som *ubetydelig (0)*.

Lebesby A (øst for Landersfjordvannet)

Transformatorstasjonen ligger utenfor og i god avstand til kartlagte friluftsområder. Omfanget vurderes som intet.

Konsekvensen vurderes som *ubetydelig (0)*.

Lebesby B (i Adamsfjorddalen)

Stasjonen er lokalisert i Adamsfjorddalen i randsonen til friluftsområdet 1 Laksefjordvidda (middels til stor verdi). Lokaliseringen er nær fv. 98, men ca. 350 m vest for scooterløypen som går innover Adamsfjorddalen.

Omfanget vurderes som lite til middels negativt. Konsekvensen av selve transformatorstasjonen vurderes som *liten til middels negativ (-/-)*.

I tillegg innebærer valg av Lebesby B at det må bygges nye 132 kV ledninger mellom transformatorstasjonen i Adamsfjorddalen og Sopmir/Lille Måsvannet, hvor de kobles til eksisterende ledninger mellom Adamselv og Varangerbotn, samt at eksisterende 132 kV ledninger mellom Adamselv og Sopmir/Lille Måsvannet kan saneres / rives. De nye 132 kV ledningene gir en lengre trasé gjennom 1 Laksefjordvidda enn den eksisterende ledningene som saneres. Til gjengjeld går de nye ledningene nærmere eksisterende inngrep (anleggsveien og en mindre kraftledning). Eksisterende 132 kV ledninger går delvis langs stien inn til småvannene vest for Store Måsevann, mens de nye 132 kV ledningene vil gå nærmere selve atkomsten til Laksefjordvidda fra Adamselv (anleggsvei og snøscooterløype). Omfanget av saneringen vurderes som lite til middels positivt, mens omfanget av bygging av nye ledninger vurderes som lite til middels negativt.

Bygging av nye 132 kV ledninger mellom Adamsfjorddalen og Sopmir vurderes medføre *liten til middels negativ konsekvens (-/-)* for friluftslivet i området, mens sanering av eksisterende 132 kV ledninger

mellom Adamselv og Sopmir vurderes å medføre *liten til middels positiv konsekvens (+/+ +)*.

Samlet sett vurderes en etablering av ny 420 kV transformatorstasjon i Adamsfjorddalen, inkl. bygging av nye 132 kV ledninger til Sopmir og sanering av eksisterende ledninger mellom Adamselv og Sopmir, å medføre *liten til middels negativ konsekvens (-/- -)* for friluftslivet.

Transformatorstasjon i Lakselv, alt. 1

Alternativet er samlokalisert med eksisterende transformatorstasjon, men lokalisert nedenfor veien inn til denne og berører derfor 16 Porsvannan-Karalaks (stor verdi). Etableringen vil kreve at bekken i området legges om. Denne bekken er en av flere som forbinder fiskevann i området, og det er trolig derfor viktig å sikre at omleggingen ikke reduserer muligheten for fiskevandring (innlandsfisk). Forutsatt at omleggingen ikke påvirker slike, vurderes omfanget som lite negativt.

Konsekvensen vurderes som *liten negativ (-)*.

Transformatorstasjon i Lakselv alt. 2

Stasjonsarealet ligger delvis innenfor 16 Porsvannan-Karalaks, opp mot fjelltoppen Borsejárcomat. Dette gir behov for en god del terrengarbeider med konsekvenser for landskapet.

Stasjonen ligger i god avstand og ikke eksponert fra klatrefeltet i Borsejárcomat.

Beste (minst konfliktfylte) helhetlige løsning

Beste helhetlige løsning vurderes å være:

Delstrekning 1 Adamselv - Guorgápmir via 1.0 B

Delstrekning 2 Guorgápmir-Guhkesjávrret via 1.04.

Delstrekning 3: Guhkesjávrret – Lakselv trafo via 1.07.

Delstrekning 4: Lakselv trafo – Stabbursdalen via 1.0.

Delstrekning 5: Kryssing av Stabbursdalen via 420 + 132 + 66 kV jordkabel.

Delstrekning 6: Stabbursdalen nord – Skaidi via 1.0.

Transformatorstasjon Lebesby A eller C.

Transformatorstasjon Lakselv alt. 2

Samlet vurdering for denne utbyggingsløsningen er *middels negativ konsekvens (- -)*.

Kraftledningsalternativ 1.0 B, som er minst konfliktfylt på delstrekning 1, kan ikke kombineres med trafoalternativ Lebesby A eller C som er mindre konfliktfylt enn Lebesby B. Den minst konfliktfylte *realiserbare* løsningen vurderes å være kraftledningsalternativene 1.0 C eller A kombinert med hhv. Lebesby C eller A.

Dårligst (mest konfliktfylte) helhetlige løsning

Dårligste helhetlige løsning vurderes å være

Delstrekning 1: Adamselv – Guorgápmir via 1.0 A/C

Delstrekning 2: Guorgápmir-Guhkesjávrret via 2.3 + 1.06

Delstrekning 3: Guhkesjávrret – Lakselv trafo via 1.05.

Delstrekning 4 Lakselv trafo – Stabbursdalen via 1.2.

Delstrekning 5 Kryssing av Stabbursdalen via 1.1

Delstrekning 6 Stabbursdalen nord – Skaidi via 1.0.

Transformatorstasjon Lebesby B.

Transformatorstasjon Lakselv alt. 1.

Samlet vurdering for denne utbyggingsløsningen er *middels til stor negativ konsekvens (- / - -)*.

Kraftledningsalternativ 1.0 A/C, som er mest konfliktfylt på delstrekning 1, kan ikke kombineres med trafoalternativ Lebesby B. Den mest konfliktfylte *realiserbare* løsningen vurderes å være kraftledningsalternativet 1.0 B kombinert med Lebesby B.

6.3.3 Sjøkabelalternativene

Delstrekning 1: Adamselv - Guorqápmir via 1.0 C (trafo ved Adamselv)

Alternativet er nær identisk med luftledningsalternativ med samme navn vurdert i kapittel 6.3.2.

Konsekvensen er *liten til middels negativ (- / - -)*.

Delstrekning 1: Adamselv – Guorqápmir via 1.0 A (trafo ved Landersfjordvannet)

Alternativet er nær identisk med luftledningsalternativ med samme navn vurdert i kapittel 6.3.2.

Konsekvensen vurderes som *liten til middels negativ (- / - -)*.

Delstrekning 1: Adamselv – Guorqápmir via 1.0 B (trafo i Adamsfjorddalen)

Alternativet er nær identisk med luftledningsalternativ med samme navn vurdert i kapittel 6.3.2.

Konsekvensen er vurdert som *liten til middels negativ (-)*.

Delstrekning 2: Guorqápmir – Porsangerfjorden via 1.0 + 2.0

Traseen går som for alternativ 1.0 mot Lakselv trafo langs eksisterende 132 kV ledning gjennom friluftsområdet 2 Børselv fjellet (liten til middels verdi) og 3 Vuonaljokka – Øvre Storelva (liten til middels verdi) fram til Børselva (stor verdi) som den krysser i en ny trasé. Med unntak av 132 kV-ledningen oppleves disse områdene som ganske urørte, og en del av området er klassifisert som inngrepsfritt.

Fra Børselva går 2.0 i retning Børselv i ny trasé gjennom 2 Børselv fjellet der det krysser en scooterløype før nedre del av 4 Børselva hvor den krysser stien opp mot Silfarvarri, men ligger i god avstand fra toppen av fjellet (nær 4 km). På denne strekningen av Børselva er det fine sandbanker og trolig fiskeplasser.

Ledningen vil gi en redusert opplevelsesverdi av landskapet innenfor alle disse områdene uten å direkte redusere mulighetene for friluftsliv. Omfanget vurderes som lite til middels negativt for alle omtalte områdene.

Fra Børselva går ledningen gjennom 9 Børselv nærturområde (stor verdi) med kryssing av scooterløype, og videre i randsonen til det utfartsområdet 7 Leirpollen-Børselv (middels til stor verdi). Disse er populære friluftsområder for hyttefolk og fastboende i Børselvområdet. Omfanget vurderes som lite til middels negativt for disse områdene.

Ledningen vil også bli synlig fra 8 Børselvnes – Kjerringvik (liten til middels verdi) – et område med spesielt landskap og geologi. Virkningen vurderes som liten negativ.

Strekningen 2.0 kan stedvis bli synlig fra fritidsboliger i Børselv.

Konsekvensgraden vil variere fra liten til middels negativ konsekvens til middels negativ konsekvens.

Konsekvensen vurderes samlet sett som *middels negativ (- -)*.

Delstrekning 2: Guorqapmir – Porsangerfjorden via 1.0 + 2.2 + 2.0

Alternativet avviker fra 1.0 + 2.2 (beskrevet over) på strekningen fra Storelva fram til andre kryssing av Børselva. Det innebærer at dette alternativet avviker fra eksisterende 132 kV ledning på en lengre strekning, og at første kryssing av Børselva skjer lenger ned i vassdraget. Dette vurderes som noe mer negativt for både 2 Børselvfjellet og 4 Børselva, selv om omfanget fremdeles er lite til middels negativt.

Konsekvensen vurderes som *middels negativ* (- -).

Delstrekning 2: Guorqapmir – Porsangerfjorden via 2.3 + 2.0

Alternativet avviker fra 1.0 + 2.2 på strekningen fra Storelva fram til andre kryssing av Børselva. På denne strekningen går det i en trasé som allerede er omtalt under luftledningsalternativene fra Adamselv til Lakselv.

Dette innebærer at alternativet går gjennom 2 Børselvfjellet nær fv. 98, uten parallellføring med eksisterende 132 kV ledning, og blir synlig fra toppturnmålet Silffarvárri og stien hit fra Børselv. Den krysser lavereliggende del av både 3 Vuonaljokka – Øvre Storelva og 4 Børselva enn tidligere omtalte alternativ med sjøkabel, og går på en strekning nær elva kort fra Silfar canyon og en strekning ned mot Børselv.

Samlet sett vurderes konsekvensen som *middels negativ* (- -).

Delstrekning 2: Guorqapmir – Porsangerfjorden via 4.1

Alternativet gir ingen nærføring til eller kryssing av Børselva og går kun i randsonen til 2 Børselvfjellet. Til gjengjeld krysses 5 Vieksa (middels til stor verdi) og 6 Leirpollen – Børselv med scooterløyper. Landskapsmessig er traseen konfliktfylt spesielt pga. kryssing av flere vassdrag. Omfanget vurderes som lite til middels negativt.

Konsekvensen blir *middels negativ* (- -).

Delstrekning 3: Kryssing av Porsangerfjorden via K2

Bygging av jordkabel og muffeanlegg på Børselvnes (Kuotrunlaatas) innebærer kryssing av riksvei 183 med jordkabel. Plassering av muffeanlegget i Kuotrunlaatas er i et lite dalsøkk i ytterkanten av 6 Leirpollen – Børselv (middels til stor verdi). Anlegget vil bli godt synlig fra riksveg 183 og dermed også 8 Børselvnes – Kjerringvik (liten til middels verdi), men ikke fra sentrale deler av Leirpollen - Børselv. Omfanget vurderes som lite negativt for begge områdene.

På vestsiden av fjorden vil muffeanlegget bli liggende på østsiden av 30 Kluppunjarga (liten til middels verdi). Omfanget vurderes som middels negativt for området.

Selve sjøkabelen vil sannsynligvis ikke ha en vesentlig virkning for friluftslivet (dvs. fritidsfisket).

Muffeanlegget blir synlig fra noe fritidsbebyggelse på Børselvnes.

Konsekvensen er samlet sett vurdert som *liten til middels negativ* (- / - -).

Delstrekning 3: Kryssing av Porsangerfjorden via K4

Muffeanlegg på både øst- og vestsiden av fjorden er planlagt utenfor kartlagte friluftsområder. Anlegget vil kunne gis noe skjerming mot innsyn fra 6 Leirpollen – Børselv (middels til stor verdi) og ha ingen eller liten virkning for dette området.

Ilandførings- og muffeanlegg på Trevikneset vil framstå som skjemmende konstruksjoner sett fra fritidsboliger på Trevikneset på vestsiden av Porsangerfjorden og for de som ferdes her i forbindelse med gåsejakt. Selve sjøkabelen vil sannsynligvis ikke ha en vesentlig virkning for friluftslivet (dvs. fritidsfisket). Omfanget vurderes som lite negativt.

Konsekvensen vurderes som *liten negativ (-)*.

Delstrekning 4: Porsangerfjorden – Skaidi via 3.0 + 1.0

Ledningen vil gå gjennom sjøflyhavnområdet på 30 Kluppunjarga (liten til middels verdi). Herfra blir den også synlig fra 28 Kåvensteinen (liten til middels verdi). Omfanget vurderes som hhv. lite til middels negativt og lite negativt.

Det meste av traseen forbi 29 Fiskevann (liten til middels verdi) er lagt bak en fjelltopp. På det nærmeste av strekningen som blir eksponert, går traseen ca. 70 m unna området. Området brukes til feltskyting, og tiltaket vil ikke ha en vesentlig virkning for bruken av området.

Den krysser videre nedre del av Gorbovuonjohka (stor verdi) og randsonen av 31 Stuorrajávri (liten til middels verdi). Gorbovuonjohka (Ytre Billefjordelva) er fiskeelv, og kryssingen vil ikke påvirke selve fisket negativt selv om områdets opplevelsesverdi blir noe redusert. Dette gjelder også det populære fiske- og turområdet Stuorrajávri, der ledningen vil bli svært eksponert fra svært mye av området inkludert selve innsjøen. Omfanget vurderes som lite til middels negativt for disse to områdene.

Den går deretter gjennom sentrale deler av 24 Skaidividda (middels til stor verdi), langturstien E1 og scooterløype her før den møter 1.0 ved 39 Skaidejohka (stor verdi). Herfra er traseen til Skaidi trafo som beskrevet under luftledningsalternativ 1.0 fra Stabbursdalen nord. Dvs. den krysser 39 Skaidijohka (stor verdi) to ganger innenfor anadrom strekning, og gir en del nærføring til elva. Omfanget vurderes som lite til middels negativt for begge områdene.

Ledningen vil også krysse 44 Luoktabogevárit (middels verdi) i Skaidi, samt ytre del av 38 Lille Hatter (middels til stor verdi). Omfanget vurderes som lite til middels negativt for dette området, og lite negativt for Lille Hatter.

Konsekvensen vurderes samlet sett som *liten til middels negativ (- / - -)*.

Delstrekning 4: Porsangerfjorden – Skaidi via 4.0 + 4.2

Fra ilandføringen vil ledningen bli eksponert fra 34 Bringnes (middels til stor verdi) ca. 2,3 km nord for traseen. Omfanget vurderes som lite negativt.

Den krysser tvers gjennom nærturområdet 33 Gáicajávrit (liten til middels verdi) nær noen av fiskevannene. Den gir videre nærføring til og krysser innfallsrutene med scooterløype innenfor 37 Fransvannan (middels til stor verdi). Her krysses også langturleden E1. Omfanget er vurdert som lite til middels negativt for begge områdene.

På denne strekningen blir den også eksponert fra områdene 36 Pumpehuset-Ørnehaugen (middels til stor verdi), Niibecohkka (stor verdi) og Cudergurvári (lite til middels verdi). Omfanget vurderes som lite negativt.

Fram til trafoen i Skaidi går den i randsonen til 38 Lille Hatter (middels til stor verdi), dels i parallellføring med eksisterende 132 kV ledning mellom Skaidi og Smørfjord. Her vil den også bli synlig fra 40 Skinka (stor verdi) nord for E6. Gitt inngreppssituasjonen vurderes omfanget her som lite negativt.

Ledningen vil gå forbi og være eksponert fra en del fritidsboliger spesielt i Olderfjord. Til forskjell fra 3.0 + 1.0 vil dette alternativet gå nær E6 på det meste av strekningen. Dette er områder som er tilgjengelige og ifølge foreliggende informasjon trolig mer i bruk i forbindelse med jakt; samtidig som det er positivt med nærføring til hovedveien.

Konsekvensgraden for områdene spenner fra liten negativ til liten til middels negativ.

Konsekvensen vurderes samlet sett som *liten til middels negativ (-)*.

Alternativet rangeres som mindre konfliktylt enn 3.0 + 1.0 grunnet at 3.0 gir ny trasé fra Olderfjorden

til Skaidejohka.

Lebesby C (utvidelse av eksisterende trafo i Adamselv)

Som beskrevet i kapittel 6.3.2.

Konsekvensen er *ubetydelig (0)*.

Lebesby A (øst for Landersfjordvannet)

Som beskrevet i kapittel 6.3.2.

Konsekvensen er *ubetydelig (0)*.

Lebesby B (i Adamsfjorddalen)

Som beskrevet i kapittel 6.3.2.

Konsekvensen er *liten til middels negativ (- / - -)*.

Beste (minst konfliktfylte) helhetlige løsning

Delstrekning 1: Alternativ 1.0 B

Delstrekning 2: Guorgapmir – Porsangerfjorden via 4.1 (foretrekkes framfor Guorgapmir – Porsangerfjorden via 1.0 + 2.0 som følge av at K4 er foretrukket framfor K2 på delstrekning 3).

Delstrekning 3: Kryssing av Porsangerfjorden via K4

Delstrekning 4: Porsangerfjorden – Skaidi via 4.0 + 4.2

Transformatorstasjon Lebesby A/C

Samlet vurdering for denne utbyggingsløsningen er *middels negativ konsekvens (- -)*.

Kraftledningsalternativ 1.0 B, som er minst konfliktfylt på delstrekning 1, kan ikke kombineres med trafoalternativ Lebesby A eller C som er mindre konfliktfylt enn Lebesby B. Den minst konfliktfylte *realiserbare* løsningen vurderes å være kraftledningsalternativene 1.0 A eller C kombinert med hhv. Lebesby A eller C.

Dårligste (mest konfliktfylte) helhetlige løsning

Delstrekning 1: Alternativ 1.0 A/C

Delstrekning 2: Guorgapmir – Porsangerfjorden via 2.3 + 2.0

Delstrekning 3: Kryssing av Porsangerfjorden via K2

Delstrekning 4: Porsangerfjorden – Skaidi via 3.0 + 1.0

Transformatorstasjon Lebesby B

Samlet vurdering for denne utbyggingsløsningen er *middels negativ konsekvens (- -)*.

Kraftledningsalternativ 1.0 A/C, som er mest konfliktfylt på delstrekning 1, kan ikke kombineres med trafoalternativ Lebesby B. Den mest konfliktfylte *realiserbare* løsningen vurderes å være kraftledningsalternativet 1.0 B kombinert med Lebesby B.

6.3.4 Ny 132 kV Skaidi – Smørfjord og sanering av eksisterende 66 kV Stabbursdalen – Lakselv

For ny 132 kV ledning på strekningen Skaidi – Smørfjord vil alternativ sør gå parallelt med eksisterende 66 kV ledning på hele strekningen mens alternativ nord vil avvike på de siste 2,5 km inn til Skaidi transformatorstasjon.

Traseene går igjennom utfartsområdet 42 Cudergurvári (liten til middels verdi) og i randsonen til 38

Lille Hatter (middels til stor verdi) som er turområder uten tilrettelegging. Omfanget vurderes for begge alternativene som lite til middels negativt for førstnevnte og lite negativt for sistnevnte. Parallellføringen og nærhet til E6 på en del av traseen reduserer det negative omfanget i forhold til om ledningen ble bygd i et tidligere uberørt område.

Ledningen vil i tillegg bli synlig fra bl.a. 37 Fransvannan (middels til stor verdi) og 40 Skinka (stor verdi) på motsatt side av E6, samt muligens fra 45 Smørfjordelva (området er representert i form av anadrom strekning i kartutsnittet under). Omfanget av dette er vurdert som intet til lite negativt.

Utvidelse av Smørfjord transformatorstasjon skjer ved eksisterende anlegg og utenfor friluftsområder. Stasjonen ligger imidlertid helt inntil 42 Cudergurvárri (liten til middels verdi) og vil dermed bli synlig herfra samt fra 43 Eidevann – Karlevann (liten til middels verdi). Omfanget vurderes som lite negativt.

Stasjonen er lokalisert ca. 1,8 km fra friluftsområdet Smørfjordelva (omfatter anadrom strekning som vist i kartutsnittet under), og vil være lite eller ikke synlig herfra.

Konsekvensgraden spenner fra liten til liten til liten negativ konsekvens for begge alternativer. Konsekvensen vurderes samlet som *liten til middels negativ (- / - -)*.

Figur 6-13. Anadrom strekning av Smørfjordelva, vist med rødt polygon. Lokalisering av Smørfjord trafo vist med blå prikk. Utsnittet er hentet fra www.lakseregisteret.no.

Sanering av eksisterende 66 kV ledning på strekningen Ikkaldas på nordsidxen av Stabbursdalen til Lakselv vil være positivt for 17 Lakselva, 18 Ráhponfossen (stor verdi), 20 Bjørnnes (middels verdi), 21 Njeaiddán (stor verdi), 22 Stabbursdalen nedre (svært stor verdi) og til dels 23 Madrvann (middels til stor verdi).

De fleste av disse områdene ligger i storskala landskap hvor en 66 kV ledning kan «forsvinne» litt i landskapet, og effekten av å fjerne den vil i tillegg være begrenset ettersom det likevel vil gå en 132 kV og en 420 kV ledning gjennom området.

Virkingen vil trolig være størst i området Ráhponfossen, der ledningen er svært eksponert mot fossen og fra turstien. Omfanget vurderes som lite til middels positivt for dette området. For øvrige områder vurderes omfanget som lite positivt.

Konsekvensen spenner dermed fra liten positiv konsekvens til liten til middels positiv konsekvens. Den vurderes samlet sett som *liten positiv (+)*.

6.4 Oppsummering av konsekvenser og rangering

Tabellen under oppsummerer konsekvensene og rangerer de ulike alternativene.

Tabell 6-5. Oppsummering av konsekvenser for friluftsliv.

	Konsekvens	Rangering	Kommentar
Delstrekning 1: Adamselv - Guorgápmir			
1.0 C (trafo ved Adamselv)	Liten til middels negativ (- / - -)	3	
1.0 A (trafo ved Landersfjordvannet) ¹	Liten til middels negativ (- / - -)	3	
1.0 B (trafo i Adamsfjorddalen) ²	Liten til middels negativ (- / - -)	1	
Delstrekning 2: Guorgápmir – Guhkesjávrret			
1.0	Liten til middels negativ (- / - -)	2	
1.03	Middels negativ (- -)	3	
1.04	Liten til middels negativ (- / - -)	1	
2.3 + 1.06	Middels negativ (- -)	4	
Delstrekning 3: Guhkesjávrret – Lakselv trafo			
1.0	Middels negativ (- -)	2	
1.01	Middels negativ (- -)	4	
1.02	Middels negativ (- -)	3	
1.3	Middels negativ (- -)	5	
1.05	Middels negativ (- -)	6	
1.07	Middels negativ (- -)	1	
Delstrekning 4: Lakselv trafo – Stabbursdalen sør			
1.0	Liten til middels negativ (- / - -)	1	
1.2	Middels negativ (- -)	2	
Delstrekning 5: Kryssing av Stabbursdalen			
1.0	Middels negativ (- -)	4	
1.1	Middels til stor negativ (- - / - - -)	5	
1.7	Middels negativ (- -)	3	
420 kV jordkabel	Liten til middels negativ (- / - -)	2	
132 + 66 kV jordkabel	Middels negativ (- -)	*	Rangering vil avhenge av luftledningstrasé
420 + 132 + 66 kV jordkabel	Ubetydelig (0)	1	

420 kV Adamselv – Lakselv - Skaidi

		Konsekvens	Rangering	Kommentar	
Delstrekning 6: Stabbursdalen nord - Skaidi					
1.0		Middels negativ (- -)	1		
Transformatorstasjonene					
Lebesby C		Ubetydelig (0)	1		
Lebesby A		Ubetydelig (0)	1		
Lebesby B, inkl. bygging av nye 132 kV ledninger til Sopmir og sanering av eks. ledninger mellom Adamselv og Sopmir.		Liten til middels negativ (- / - -)	3		
Lakselv, alt.1		Liten negativ (-)	2		
Lakselv, alt. 2		Liten negativ (-)	1		
Beste (minst konfliktfylte) helhetlige løsning					
Delstrekning 1: Adamselv – Guorgápmir via 1.0 A/C (trafo ved Landersfjordvannet eller i Adamsfjord) ⁴ Delstrekning 2: Guorgápmir-Guhkesjávrret via 1.04. Delstrekning 3: Guhkesjávrret – Lakselv trafo via 1.07. Transformatorstasjon Lebesby A/C Transformatorstasjon Lakselv alt. 2 Delstrekning 4 Skaidi trafo – Stabbursdalen via 1.0 Delstrekning 5 Kryssing av Stabbursdalen via 420 + 132 + 66 kV jordkabel. Delstrekning 6: Stabbursdalen nord – Skaidi via 1.0		Middels negativ konsekvens (- -)			
Dårligste (mest konfliktfylte) helhetlige løsning					
Delstrekning 1: Adamselv – Guorgápmir via 1.0 B (trafo i Adamsfjorddalen) ⁵ Delstrekning 2: Guorgápmir-Guhkesjávrret via 2.3 + 1.06 Delstrekning 3: Guhkesjávrret – Lakselv trafo via 1.05 Transformatorstasjon Lebesby B Transformatorstasjon Lakselv alt. 1 Delstrekning 4: Lakselv trafo – Stabbursdalen via 1.2 Delstrekning 5: Kryssing av Stabbursdalen via 1.1 Delstrekning 6: Stabbursdalen nord – Skaidi via 1.0		Middels til stor negativ konsekvens (- - / - - -)			
Sjøkabelalternativene ³	Delstrekning 1: Adamselv – Storelva/Stuorrajohka				
	1.0 C (trafo ved Adamselv)		Liten til middels negativ (- / - -)	3	
	1.0 A (trafo ved Landersfjordvannet) ¹		Liten til middels negativ (- / - -)	3	
	1.0 B (trafo i Adamsfjorddalen) ²		Liten til middels negativ (- / - -)	1	
	Delstrekning 2: Storelva/Stuorrajohka – Porsangerfjorden				
	2.0		Middels negativ (- -)	2	
	2.2 + 2.0		Middels negativ (- -)	3	
	2.3 + 2.0		Middels negativ (- -)	4	
	4.1		Middels negativ (- -)	1	
	Delstrekning 3: Kryssingen av Porsangerfjorden				

		Konsekvens	Rangering	Kommentar
	K2	Liten til middels negativ (- / - -)	2	
	K4	Liten negativ (-)	1	
	Delstrekning 4: Porsangerfjorden – Skaidi			
	3.0 + 1.0	Liten til middels negativ (- / - -)	2	
	4.0 + 4.2	Liten til middels negativ (- / - -)	1	
	Transformatorstasjonene			
	Lebesby C	Ubetydelig (0)	1	
	Lebesby A	Ubetydelig (0)	1	
	Lebesby B, inkl. bygging av nye 132 kV ledninger til Sopmir og sanering av eks. ledninger mellom Adamselv og Sopmir.	Liten til middels negativ (- / - -)	3	
	Beste (minst konfliktfylte) helhetlige løsning			
Delstrekning 1: Adamselv – Guorgåpmir via 1.0 A/C (trafo ved Landersfjordvannet eller i Adamsfjord) ⁴ Delstrekning 2: Guorgåpmir - Porsangerfjorden via 4.1 Delstrekning 3: Kryssing av Porsangerfjorden via K4 Delstrekning 4: Porsangerfjorden – Skaidi via 4.0 + 4.2 Trafo: Lebesby A/C	Middels negativ konsekvens (- -)			
Dårligste (mest konfliktfylte) helhetlige løsning				
Delstrekning 1: Adamselv – Guorgåpmir via 1.0 B (trafo i Adamsfjorddalen) ⁵ . Delstrekning 2: Guorgåpmir - Porsangerfjorden via 2.3 + 2.0 Delstrekning 3: Kryssing av Porsangerfjorden via K2 Delstrekning 4: Porsangerfjorden – Skaidi via 3.0 + 1.0 Trafo: Lebesby B	Middels negativ konsekvens (- -)			
132 kV Skaidi – Smørffjord	132 kV Skaidi – Smørffjord			
	Alternativ sør	Liten til middels negativ (- / - -)	1	
	Alternativ nord	Liten til middels negativ (- / - -)	2	
	Sanering av eks. 66 kV Stabbursdalen - Lakselv	Liten positiv (+)		

¹ Innebarer bygging av ny 132 kV ledning, til erstatning for dagens 132 kV ledning, mellom Adamselv trafo og ny 420 kV trafo øst for Landersfjordvannet (konsekvensen av trafo er vurdert separat).

² Innebarer bygging av ny 132 kV ledning, til erstatning for dagens 132 kV ledning, mellom Adamselv trafo og ny 420 kV trafo i Adamsfjorddalen (konsekvensen av trafo er vurdert separat).

³ Forutsetter samtidig bygging av ny 132 kV ledning mellom Adamselv og Lakselv og sanering av eksisterende 132 kV ledninger Adamselv - Lakselv - Skaidi. Dette er ikke tatt med i vurderingen.

⁴ Vurderes samlet som beste løsning fordi transformatorstasjonalternativene Lebesby A og C har mindre negativ konsekvens for friluftslivet enn Lebesby B (trafo i Adamsfjorddalen).

⁵ Vurderes samlet sett som mest konfliktfylte løsning fordi transformatorstasjonsalternativet Lebesby B har større negativ konsekvens for friluftslivet enn alternativene Lebesby A og C ved hhv. Landersfjordvannet og Adamselv trafo.

6.5 Mulige avbøtende tiltak

Viktige avbøtende tiltak for dette temaet vil omfatte tiltak som er foreslått under temaene *Landskap*, *Kulturminner/kulturmiljø* og *Naturmangfold*.

I tillegg vil det i anleggsfasen være viktig med informasjon ut til nærmiljø, lokale friluftsansjoner m.m. om planlagte anleggsaktiviteter i de tilfeller hvor disse vil pågå i friluftsområder eller påvirke atkomstmulighetene til disse.

6.6 Oppfølgende undersøkelser

Det er ikke foreslått oppfølgende undersøkelser.

7 Reiseliv

7.1 Datagrunnlag og datakvalitet

7.1.1 Datagrunnlag og -kvalitet

Denne utredningen er basert på følgende informasjon:

- Kontakt med lokale reiselivsaktører
- Kontakt med Finnmarkseiendom (FeFo)
- Kontakt med Hammerfest Turistforening AS
- Kontakt med turistkontoret i Lakselv v/ Roger Albrigtsen
- Kontakt med Sapminh Næringshage v/ Svein Sjøveian
- Kontakt med Porsanger og Lebesby kommuner
- Regionale/lokale turistbrosjyrer og reiselivsportaler
- Regionalplan for vindkraft, Finnmark
- Reiselivsstatistikk fra Statistikknett Reiseliv

Utredningen er utarbeidet i 2017. En oppdatering ble gjort i januar 2020 for å innlemme strekningene Lakselv – Stabbursdalen og Stabbursdalen – Skadi, som ikke var inkludert i første versjon. Det er i den forbindelse fanget opp noen endringer for reiselivet i Porsanger i sin helhet, men ikke foretatt en full ny gjennomgang. En ny oppdatering ble gjort i oktober 2020 for å innlemme et nytt alternativ (1.07) i Brennelvområdet samt bygging av nye og sanering av eks. 132 kV ledninger sørøst for Lebesby (ved realisering av transformatorstasjonsalternativet Lebesby 3 i Adamsfjorddalen). Det er ikke hentet inn nye opplysninger om reiselivet i forbindelse med denne siste oppdateringen.

Datagrunnlaget vurderes kun som middels godt pga. lite detaljert kunnskap om turisters bruk av friluftsområder i influensområdet og betydningen av dette for det lokale reiselivet.

7.1.2 Verdi- og omfangskriterier

Tabell 7-1 viser verdikriteriene som er benyttet for temaet reiseliv og turisme. Tiltakets omfang for reiseliv og turisme vurderes utfra kriteriene beskrevet i Tabell 7-2.

Tabell 7-1. Verdikriterier for reiseliv/turisme.

Verdi	Kriterier
Stor	Flere og ulike næringsaktører. Mange markeder og segmenter til stede, både nasjonale og utenlandske besøkende. Attraksjoner og næringsaktører av nasjonal betydning. Næringen av stor betydning for kommunene i området. Område som er vesentlige for ivaretagning av det norske reiselivsproduktet og nasjonalt viktige reiselivsdestinasjoner hvor landskapet eller naturen er en vesentleg del av attraksjonen.
Middels	Signifikant næring med flere bedrifter. Varierte markeder som besøker ulike attraksjoner. Hovedsakelig hjemmemarkedet. Område som er vesentlige for ivaretagning av det regionale eller lokale reiselivsproduktet, og regionalt og lokalt viktige reiselivsdestinasjoner hvor landskapet eller naturen er en vesentlig del av attraksjonen.
Liten	Lite utviklet næring med enkeltbedrifter som kan ha en viss lokal betydning. Få gjester. Hovedsakelig regionale markeder. Andre reiselivsdestinasjoner der landskap eller natur er en vesentleg del av attraksjonen.

Tabell 7-2. Omfangskriterier for turisme og reiseliv.

Omfang	Kriterier
Stort negativt	Tiltaket vil i stor grad redusere mulighetene for vekst og utvikling innen næringen.
Middels negativt	Skadevirkningene er merkbare og betydelige, men først og fremst for deler av området eller en gren av næringen, mens andre i mindre grad påvirkes negativt.
Lite negativt	Tiltaket vil ha mindre, oftest lokale og avgrensede skadevirkninger for næringen.
Intet/ubetydelig	Tiltaket har ingen/ubetydelige virkninger på dagens eller fremtidig aktivitet.
Lite positivt	Tiltaket vil ha små positive virkninger for dagens eller framtidig aktivitet i området.
Middels positivt	Tiltaket vil ha middels positive virkninger for dagens eller framtidig aktiviteter i området.
Stort positivt	Tiltaket vil ha store positive virkninger for dagens eller framtidig aktivitet i området.

7.2 Områdebeskrivelse og verdivurdering

7.2.1 Finnmark generelt

Reiselivet i Finnmark er som ellers i Norge i stor grad knyttet til naturopplevelser, gjerne med det kulturhistoriske aspektet. Finnmark og Nord-Norge er unikt med den arktiske naturen og ikke minst fenomener som nordlys, midnattssol og Nordkapp, sistnevnte Finnmarks mest besøkte turistattraksjon (Enger m.fl. 2013). Som beskrevet i regionalplanen for vindkraft er det i stor grad mektigheten i naturopplevelsen og de store, åpne landskapsrommene og -elementene som sammen med historien om hvordan mennesket har livnært seg til lands og havs som gjør Finnmark spesielt. Nord-Norge har også en unik kultur og kulturhistorie, både gjennom samisk kultur, krigshistorien og livet langs kysten. Nord-Norge har etter hvert fått en rekke festivaler og arrangementer som bidrar å fylle opp gjestesenger også utenfor hovedsesongen (Enger m.fl. 2013).

Turisme knyttet til dyreliv og ikke minst til fiske er attraktivt, og fylkets lakseelver trekker årlig tilreisende fra inn- og utland. Finnmark har flere av landets beste lakseelver, attraktive bl.a. pga. storlaks eller høy produksjon. Tilreisende finske fiskere i Finnmark utgjorde i 2008 den største gruppen med ca. 6000 fiskere, noe som utgjorde om lag 30 % av det totale antallet. Bosatte i Finnmark utgjorde en knapp fjerdedel, etterfulgt av bosatte i Troms og Nordland, og deretter bosatte på Østlandet (Aas 2010). Turistkontoret i Porsanger kan opplyse om at norske og finske fiskere utgjør de største gruppene

også i lakseelvene i kommunen (Roger Albrigtsen, pers.medd.), mens FeFo supplerer at det siden 2008 har blitt betydelig flere utlendinger fra flere nasjoner (Steinar Normann Christensen, pers.medd.).

Det er også flere tusen innlandsfiskevann, med de attraktive fiskeartene aure og røye som de mest utbredte (hele fylket). Turistfisket har vært en helårsaktivitet, og antall solgte fiskekort til Finnmarkseiendommen har de siste årene vært jevnt økende, men i 2019 ble det innført reguleringer i turistfisket, der fiskere i perioden 15. mars – 15. juni må ha bostedsadresse i Norge. Dispensasjon fra dette kan gis på nærmere angitte områder, men fortrinnsvis til lokalt reiseliv.

Elgjakt på statlig grunn (Finnmarkseiendom) forbeholdes i stor grad kommunenes innbyggere, og er dermed av liten betydning for reiselivet.

I perioden 1985-2006 økte kortsalget for småviltjakt vesentlig, hovedsakelig pga. jegere bosatt utenfor Finnmark. I slutten av perioden ble over 50 % av drøyt 8000 kort solgt til denne gruppen. Kortsalget vil imidlertid variere med kvotereguleringer som er nødvendige pga. bestandsvariasjoner hos småviltet, noe som trolig var tilfellet da det ble en nedgang i antall solgte kort fram til 2010. Det nå innført restriksjoner for småviltjakt som prioriterer bosatte i Finnmark framfor tilreisende. Bosatte i Finnmark har tilgang til kjøp av sesongkort fra 1. juli med aktivering 1. august. Tilreisende kan kun kjøpe dagskort fram til 25. september og deretter sesongkort for enkeltkommuner.

7.2.2 Berørte kommuner

Reiselivet i Lebesby kommune er i stor grad knyttet til Nordkynhalvøya utenfor influensområdet, organisert gjennom Visit Nordkyn. Én kjent aktør, Kunes Opplevelse og Handel, driver med naturbasert reiseliv i området rundt Kunes, i Adamsfjorddalen og på Laksefjordvidda. Generelt må det antas at de mer tilgjengelige delene av naturområdene (nær veg og løyper for snøscooter/ATV) besøkes av turister også utenom turer organisert av reiselivsaktører. Anleggsvegen opp Adamsfjorddalen er en viktig atkomst til Laksefjordvidda når den er åpen på sommeren. De fleste fiskerne i Storelva, med 7-8000 døgnkort i året, er tilreisende og da primært fra Finland (Emil Moilanen, pers.medd.).

Tilbakemeldinger fra turistkontoret i Lakselv og de to lokale hotellene (Lakselv og Olderfjord) tyder på at en god del av turistene i Porsanger enten er på gjennomreise til store turistattraksjoner som Nordkapp og Honningsvåg, eller bruker overnattingssteder i kommunen som base for dagsturer til de nevnte attraksjonene og/eller turer i skog og mark i nærområdet. I Porsanger er det meste av reiselivsaktivitet knyttet til Lakselv, Børselv og Stabbursdalen. Reiselivet er også i Porsanger knyttet til naturbaserte opplevelser som fiske og rypejakt i tillegg til ulike typer turer med eller uten guiding. Langturruta E1 går, som beskrevet i temautredningen for friluftsliv, gjennom influensområdet. Lakseelvene Lakselva, Stabburselva og Børselva er blant landets mest attraktive. Turistkontoret i Porsanger har opplyst om at norske og finske fiskere utgjør de største gruppene også i lakseelvene i kommunen (Roger Albrigtsen, pers.medd.). Laksefisket genererer i sesongen belegg hos en del av overnattingsstedene, primært Stabbursdalen resort, andre campingplasser og hos private utleiere av hytter og rom. I tillegg legger tilreisende igjen penger til forpleining og andre typer innkjøp.

Porsangerfjorden ser ut til per i dag å være lite utnyttet i reiselivssammenheng, selv om potensialet er tilstede med storslått landskap og fiskemuligheter. Det ble i 2017 bygd en cruisekai i Hamnbukt som var tenkt som ilandføringshavn for turister som skal videre med fly fra Banak flyplass. En vellykket satsing kan gi kundegrunnlag for lokale aktører, men trafikken har foreløpig vært begrenset og det er uvisst hva som skjer videre med havna.

Det finnes enkeltaktører som tilbyr ulike former for natur- og adventurebasert reiseliv. Det er hentet inn informasjon fra turistkontoret i Porsanger, Sapminh Næringshage og utført nettsøk for å kartlegge disse. De som er kartlagt på denne måten er kort beskrevet i tabellen. De fleste av er små.

Per i dag er det begrenset med reiselivstilbud vinterstid, selv om det er noe nordlysturisme, scooter- og hundekjøring med slede. Det er imidlertid planer om å endre dette med økt satstning på helårsturisme (Svein Sjøhagen, pers.medd.).

Kvalsund kommune er markedsført i reiselivssammenheng under Hammerfest Turist AS. Også her er naturopplevelser hovedattraksjonen. Blant det som markedsføres spesielt er laksefiske i Repparfjordelva, turmuligheter på ski, til fots, på sykkel, scooter- og ATV i Skaidi, fjellfiske og bærplukking bl.a. på Sennalandet og Hatter, samt et lite alpinanlegg og golfbane i Skaidi. Skaidi ligger sentralt langs E6, med ca. en times kjøring til hver av Hammerfest og Alta. Det er flere ulike arrangementer knyttet til området, herunder konserter o.l. i påsken, Skaidi Fatbike, Skaidi Extreme mv. Det kjøres opp skiløyper flere steder i Skaidi, herunder rundt Luoktabogevárit som beskrevet i temautredningen for friluftsliv og vist i figur 6-12. Det er få tilbydere av ulike typer guiding for turer, jakt og fiske i Kvalsund per i dag, og det er ikke kartlagt aktører som bruker influensområdet i denne sammenheng.

I alle de tre berørte kommunene finnes en rekke traseer for snøscooter- og/eller ATV-kjøring (barmarksløyper). En oversikt over slike løyper er vist i Figur 7-3. Det er ikke kartlagt hvilke løyper som benyttes i reiselivssammenheng, men potensialet for slik bruk er tilstede. Olderfjord Hotell opplyser også om at en del av deres besøkende benytter barmarksløypene til terrengsykling (Heli Korhonen, pers.medd.).

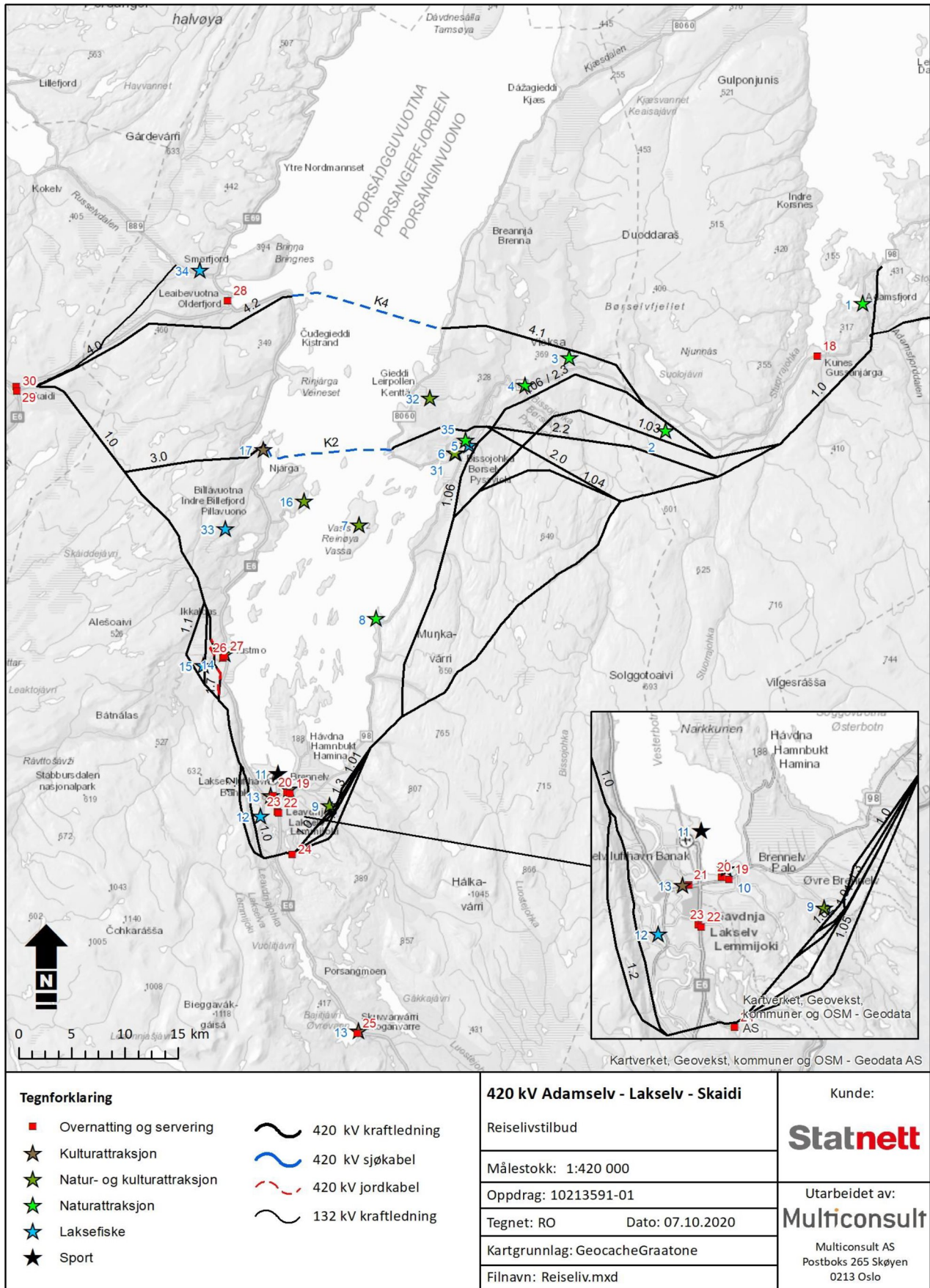

Figur 7-1. Børselva er en meget populær fiskeelv.

7.2.3 Oversikt over kartlagte reiselivstilbud

Reiselivet i området er i stor grad naturbasert, knyttet til laksefiske, organiserte og uorganiserte aktiviteter i form av b.a. sledeturer, fjellfiske, jakt og annet friluftsliv samt enkelte naturattraksjoner. Tabell 7-3 gir en kort beskrivelse av tilbudene som er kartlagt. De fleste av tilbudene er vist i kartet i Figur 7-2. Det finnes enkelte aktører i de berørte kommunene, primært små foretak, som potensielt driver naturbasert reiseliv også innenfor influensområdet uten at de er fanget opp i denne kartleggingen.

Overnattingstilbudet i nærheten av ledningstraseer i de tre berørte kommunene er kort beskrevet i tabellen og vist i kartet. Som det framgår av tabellen består tilbudet av flere campingplasser i tillegg et fåtall hoteller og vertshus. De fleste er lokalisert i Porsanger. Private tilbydere av rom/campingplasser f.eks. i forbindelse med laksefiske er ikke kartlagt. Flere av tilbyderne driver også med utmarksbasert reiseliv.

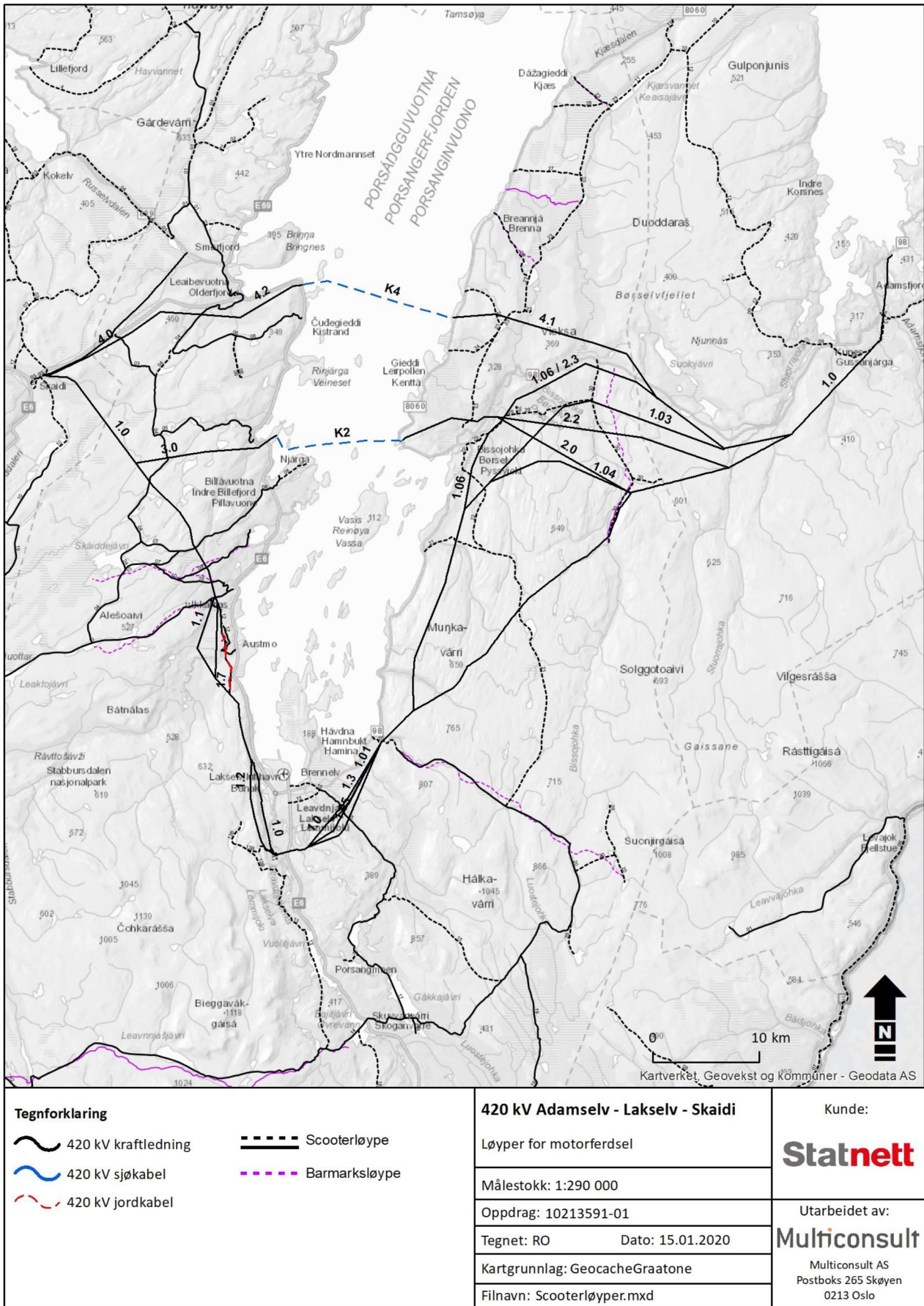
Figur 7-2. Oversikt over reiselivstilbudet i nærheten av ledningstraseene i de berørte kommunene. Rød nummerering viser overnattingssteder, blå nummerering viser andre tilbud (noen inkluderer også overnatting).

Tabell 7-3. Turistattraksjoner, overnattings- og aktivitetstilbud i tilknytning til influensområdet.

Nr.	Tilbud / aktør	Kommune	Beskrivelse
1	Adamsfjordfossen	Lebesby	Naturattraksjon i nedre del av Adamselva.
2	Ruostajávri	Lebesby	Geologisk naturfenomen vest for Kunes. Jernholdig vann bobler opp fra underjordisk kilder, også kalt «rustvulkaner». Trolig lite kjent og besøkt i reiselivssammenheng.
3	Padling i Vieksa	Porsanger	Lett tilgjengelig og familievennlig padleelv.
4	Silfar canyon	Porsanger	Med 80 m dybde er denne canyonen i Børselva en av Nord-Europas største og mest dramatiske.
5,12,15,33 og 34	Lakseelver	Porsanger, Lebesby og Kvalsund	De viktigste lakseelvene Stabburselva, Lakselva og Børselva trekker et høyt antall turister til området lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Flere aktører selger fiskekort og tilbyr guiding. Fisketurisme skaper ringvirkninger i for bl.a. handel, overnattings- og serveringsvirksomhet. Se for øvrig oversikt over anadrome strekninger av elver i figur 6-5.
6	Kventunet	Porsanger	Nasjonalt senter for kvensk språk og kultur lokalisert i Børselv. Instituttet skal etablere og drifte et kvensk språkråd samt å drive opplysningsarbeid om språk og kultur. Det er permanent utstilling med fotografier av den finske folkelivsgranskeren Samuli Paulaharju fra tidsrommet 1926-1934 med bilder fra hele det kvenske området og stor tematisk variasjon.
7	Reinøya	Porsanger	Reinøya ligger i Porsangerfjorden, like sørvest for Børselv. Øya har spesiell geologi og en interessant flora, og er vernet som naturreservat. Dolomittsteinen som har en hvit farge, som sammen med øyas størrelse, gjør at øya er godt synlig fra begge sider av Porsangerfjorden. Atkomst krever båt.
8	Strandvollene på Roddines	Porsanger	Deler av Roddesnes er vernet som naturreservat pga. de flotte strandvollene som ble avsatt under landhevingen etter siste istid. I området er det etablert en ca. 2,5 km lang rundtur i lett terreng med poster med informasjon om kvartærgeologiske forekomster. Gapahuk og bål plass.
9	Fossestrand gård	Porsanger	Gårdsbutikk i Brennelv. Diverse husdyr og vareutsalg.
10	Midnattsrocken	Porsanger	Nord-Norges eldste utendørs rockefestival lokalisert på Brennelvneset nordøst for Lakselv. Avholdes tre dager i første uke av juli med 10-15 000 besøkende fra hele Nordkalotten.
11	Banaks Link Golfpark	Porsanger	Golfbane i opprinnelig og klassisk stil plassert inntil sandstrendene ved Porsangerfjorden øst for Banak lufthavn. Lokaliseringen gir naturlige vannhindre (fjorden).
13	Porsanger museum	Porsanger	Porsanger museum har lokaler med utstillinger om krigshistorie og annen lokalhistorie i Skoganvarre og i Lakselv sentrum. Tilbyr bl.a. guiding til krigsminner i Skoganvarre og Klubben i Billefjord. I følge turistinformasjonen er krigslasarett i Skoganvarre en av kommunens mest besøkte turistattraksjoner.
14	Stabbursdalen, Stabbursnes Naturhus og museum	Porsanger	Stabbursdalen nasjonalpark kan by på villmark, et interessant dyre- og planteliv samt en av landets beste lakseelver Stabburselva med en severdig foss og raftingmuligheter. Det er museum og besøksenter tilknyttet nasjonalparken. Her selges fiskekort og tilrettelegges for naturopplevelser med naturstier og tematurer. Stabbursnes i Porsangerfjorden er naturreservat og et godt sted for fuglekikking.

Nr.	Tilbud / aktør	Kommune	Beskrivelse
16	Steintrollene i Trollheimsund	Porsanger	Store kalksteinstøtter skapt av isbreen for ca. 12 000 år siden. Sagnet forteller at støttene er troll som ble forsteinet da de kom forbi og ble til steinstøtter da de ikke rakk å gjemme seg før sola rant. I følge kommunen en av kommunens mest besøkte turistattraksjoner.
17	Sjøflyhavna på Klubben	Porsanger	Rester av tysk sjøflyhavn fra andre verdenskrig. Porsanger museum tilbyr guidede turer i området.
18	Kunes Opplevelse og Handel	Lebesby	Campingplass og dagligvarehandel på Kunes samt aktør innen naturbasert reiseliv. Arrangerer ulike friluftsturer fra Adamsfjordområdet til Laksefjordvidda, fiskekortsalg til Storelva, utleie av båt og snøscooter.
19	Solstad Camping	Porsanger	Campingplass i Lakselv.
20	Fjordutsikten Porsanger	Porsanger	Overnatting og hybelutleie, samt oppstillingsplasser for bobil og campingvogn i Lakselv.
20	Wild Caribou AS	Porsanger	Liten reiselivsbedrift som tilbyr villmarksopplevelser i form av alt fra bålturer, hundesledeturer og nordlyssafari til klatring og mer ekstreme aktiviteter (adventure). Tilbyr også overnatting. Bedriften har daglig aktivitet i Lavtvevárriområdet øst for Brennelva i forbindelse med turer og guding samt hundesledeturer. Dette er et tilgjengelig, nærliggende «villmarksområde» som er viktig for bedriften.
21	Porsanger vertshus	Porsanger	Vertshuset lokalisert i Lakselv har 70 senger fordelt på 39 rom, kafé, restaurant, bar, pub og diskotek.
21	Fjellivet AS	Porsanger	Liten reiselivsbedrift som skreddersyr naturopplevelser. Det tilbys skiturer, fisketurer (laksefiske, ferskvannsfiske og isfiske), fotturer/guiding i fjellet, hundekjøring, jakturer, overnatting etc.
22	Banak Camping AS	Porsanger	Campingplass lokalisert nær Lakselv hotell.
23	Lakselv Hotell	Porsanger	Primært et konferansehotell med 44 dobbelt- og enkeltrom, restaurant, grillhus og velværefasiliteter.
24	Karalaks Leir- og utfartssenter	Porsanger	Lokalisert i friluftsområdet Brennelv (se tema utredning friluftsliv) med fiskevann og 2 km fra Lakselva.
25	Skoganvarre villmark	Porsanger	Campingplass og selskapslokale ved Skoganvarre sør for Porsangermoen.
26	Stabbursdalen Leirskole og adventure	Porsanger	Leirskole i Stabbursdalen.
27	Stabbursdalen Resort	Porsanger	Stabbursdalen Resort har 31 hytter fra to til fem stjerner, restaurant og grillhytte med alle rettigheter. Teltplasser like ved elven, samt plasser for caravan med strøm. For øvrig sauna og jacuzzi rett ved elva og sanitærbygg med dusj, kjøkken og toalett. De tilbyr fjordrafting samt elverafting og kanopadling i Stabburselva i området Lombola (flere kilometer oppstrøms ledningsalternativene). I tillegg tilbys andre typer organiserte turer. Tilbyr via samarbeidspartnere utleie av utstyr, guiding og ferdige programmer fra arrangører. Samarbeider for øvrig med nasjonalparksenteret.
27	Stabbursdalen Lodge	Porsanger	Campingplass i Stabbursdalen. Arrangerer også kongekrabbesafari på Porsangerfjorden.

Nr.	Tilbud / aktør	Kommune	Beskrivelse
28	Olderfjord Hotell Russenes Camping	Porsanger	29 rom på hotellet. Campingplass med 100 oppstillingsplasser og serviceanlegg, samt 14 hytter. Restaurant (kro) og butikk.
29	Skaidi Hotell	Kvalsund	Hotell i Skaididalen med 41 rom, konferansefasiliteter og velværefasiliteter. Lavvo for utendørs servering m.m. Hotellet har restaurant.
30	Skaidi Center	Kvalsund	Butikk (dagligvarer, drivstoff, souvenirer m.m.), kro, overnatting, tømmestasjon for campingvogner, bobiler og busser, utleie av snøscootere og tilhørende utstyr.
31	Trailing Tellervo	Porsanger	Bedrift som tilbyr overnatting i Børselv, natur- og kulturbasert reiseliv. Bedriften markedsfører seg med tilgang til vill natur med vilt, fisk og rikt dyreliv og nordlys, samt til mulighet for å oppleve samisk kultur og levemåte gjennom Sara Siida (se under). Tilbyr utleie av sykler, kano og bistår med formidling av kort for laksefiske, fotturer m.m. Bedriften opplyser om planer om guiding framover, primært da til Silfar Canyon og Leirpollen (Anja Tellervo Hansen, pers.medd.).
32	Sara Siida	Porsanger	Bedrift som driver natur- og kulturbasert turisme i forbindelse med reindrift. Bedriften formidler og selger samisk kultur særlig til det asiatiske turistmarkedet. Turistene tas med på aktiviteter i forbindelse med selve reindriften og annen utmarksbruk, herunder høsting av bær, sennagras, fiske m.m. Lokalisert nord for Børselv. Bruker bl.a. Børselvfjellet i sin virksomhet (Siv Selnes Sara, pers.medd.).
-	Aurora Adventure	Porsanger	Utleie av snøscooter og guidede turer i Porsanger- og Karasjokområdet.
-	Roys naturopplevelse	Porsanger	Naturbasert reiseliv med Porsanger og Karasjok som hovedområde. Guiding og tilrettelegging i forbindelse med jakt, fiske, tur m.m. primært på fjellet.
-	Ravdol Reindeer Herding	Porsanger	Familiebedrift ved Nattvatnet ca. 50 km sør for Lakselv. Driver natur- og kulturbasert reiselivsvirksomhet. Bedriften tilbyr tur med fokus på samisk tradisjon og reindrift innenfor Ravdol Siida. Her serveres også lunsj i lavvuen sammen med tradisjonell joik og historier fra reindriften. Tilbyr også nordlyssafari.
	Fjord Safari AS	Porsanger	Tilbyd safari på Porsangerfjorden med avgang fra Hamnbukt. På turen kan man hjelpe til med å trekke krabbeteiner og observere fugl og andre dyr i og rundt fjorden. Turen avsluttes med krabbemiddag.
-	Snøscooter- og barmarksløyper	Porsanger, Lebesby og Kvalsund	Det finnes en rekke løyper for motorferdsel i de tre kommunene. Disse benyttes av reindriften og i forbindelse med friluftsliv, men åpner også for naturbasert/opplevelsesbasert reiseliv. Løypene gir mulighet for flere turister til å komme ut til videområder og spesifikke attraksjoner/aktiviteter som f.eks. attraktivt fjellfiske, camping i urørt natur og nordlyssafarier. Dette inkluderer både leie av kjøretøy og guiding.
-	Skiløyper i Skaidi	Kvalsund	Skiløyper kjøres opp bl.a. rundt Luoktabogevårit sør for Skaidi.
-	Repparfjord Camping og Misjonscenter (Skaidi Camping)	Kvalsund	Caravanplass i Skaidi med brakke/servicehus med oppholdsrom, kjøkken og toalettfasiliteter, samt grillhytte.
-	Skaidi Alpinsenter	Kvalsund	Lite alpinsenter i Skaididalen med to heiser og fire nedfarter.

Figur 7-3. Oversikt over snøscooter- og barmarksløyper som potensielt kan brukes også i sammenheng med reiseliv/turisme.

7.2.4 Verdiskaping

Året 2017 ble det syvende året på rad med stor vekst i internasjonal turisme, og nok et rekordår for Norge (Innovasjon Norge 2018). Veksten i sommermånedene, som også tradisjonelt er de beste månedene for turistankomster til landet, kompenserte for noe nedgang i vintermånedene. Veksten var større for Nord-Norge og Fjord-Norge enn resten av landet. Veksten de senere årene knyttes bl.a. til lav kronekurs og langsiktig merkevarebygging. Selv om høysesongen i norsk reiseliv er sommeren, finner stadig flere aktiviteter sted på vinteren. Herunder er nordlysturismen til Nord-Norge de siste årene mangedoblet (Innovasjon Norge 2016).

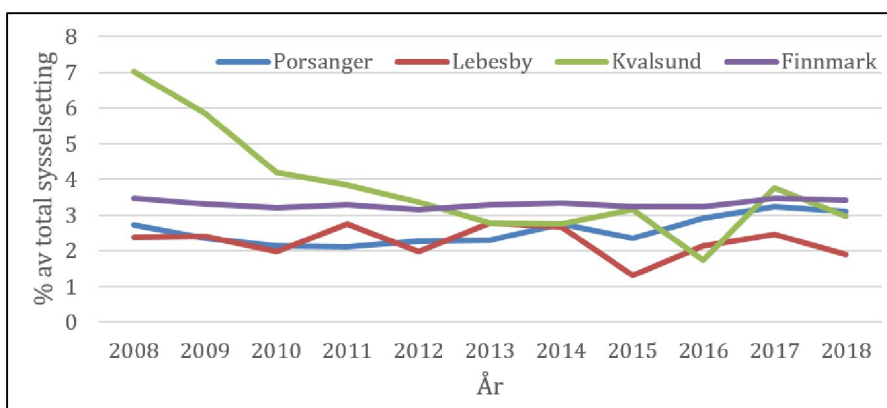
Samlet turistikonsument i Norge ble beregnet til 170 mrd. kr i 2016. Tallet omfatter norske husholdningers konsum, utlendingers konsum og norske næringers utgifter til forretningsreiser i Norge. Totalforbruket består av summen av overnatting, transport, pakketurer, kursavgifter og øvrig forbruk, der sistnevnte post var størst. Posten dekker alt utenom reisekostnader, herunder middager, shopping, lokal transport og inngangsbilletter (Innovasjon Norge 2018).

Næringen har i perioden 2011-2016 hatt en produksjonsvekst (volum) på over 12 %, mens produksjonsveksten i Fastlands-Norge var på 9 %. Den utgjør i dag 4,2 % av bruttonasjonalproduktet i Fastlands-Norge, og sysselsetter 1 av 15 nordmenn.

Det er ikke framskaffet en oversikt over total verdiskaping eller antall sysselsatte innenfor reiselivet i Porsanger, Lebesby og Kvalsund. Statistikkportalen statistikknett.no viser imidlertid andelen sysselsatte innenfor kategorien «servering og overnatting», som altså er de viktigste bransjene etter transport. Tabell 7-4 og Figur 7-4 viser denne andelen som prosent i forhold til andre næringer for de tre berørte kommunene og Finnmark totalt i perioden 2008-2018. I Finnmark samlet har den ligget mellom 3,16 og 3,48 % i perioden. Kvalsund lå tidligere noe over gjennomsnittet i fylket, men svinger nå rundt gjennomsnittet. Porsanger og Lebesby har begge ligget et stykke under i hele perioden. Porsanger har de siste årene svingt rundt 3 %.

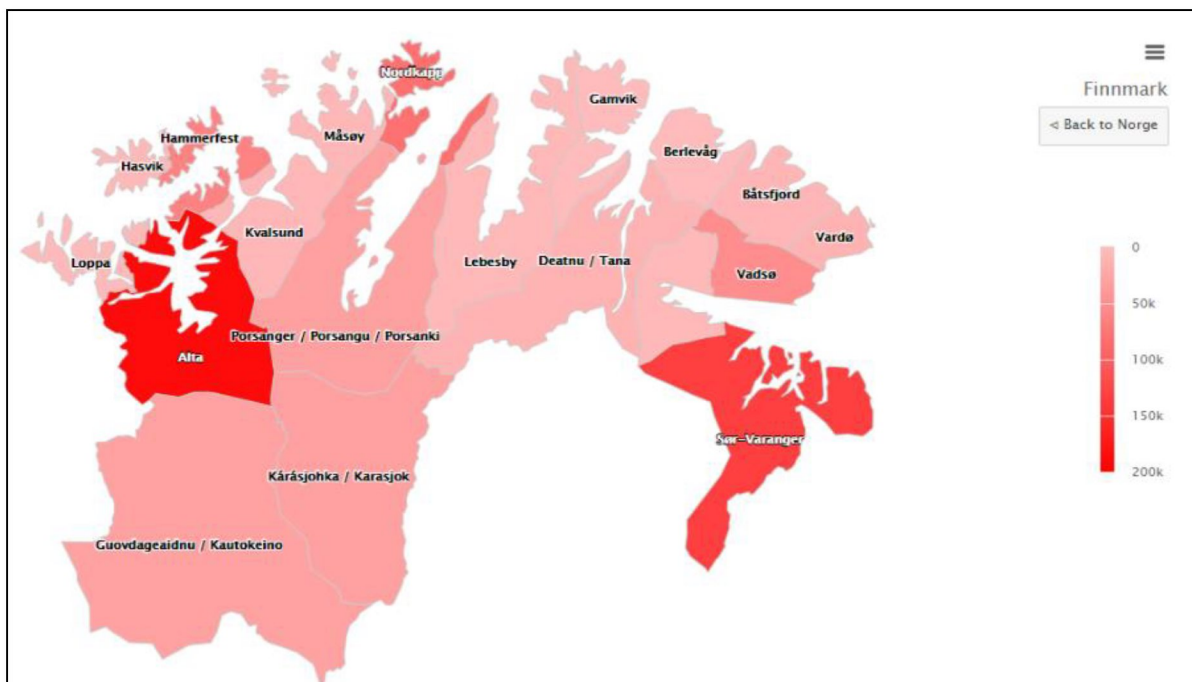
Tabell 7-4. Andel sysselsatte (%) innen overnatting og servering i de tre kommunene i influensområdet og Finnmark totalt over perioden 2008-2018. Kilde: www.statistikknett.no.

Kommune/fylke	År										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Porsanger	2,73	2,35	2,15	2,1	2,28	2,31	2,74	2,34	2,92	3,23	3,09
Lebesby	2,39	2,41	1,97	2,75	1,98	2,79	2,68	1,3	2,15	2,45	1,9
Kvalsund	7,01	5,85	4,2	3,84	3,37	2,79	2,75	3,14	1,75	3,77	2,97
Finnmark	3,48	3,3	3,2	3,28	3,16	3,28	3,33	3,22	3,22	3,46	3,43

Figur 7-4. Andel sysselsatte (%) innen overnatting og servering i de tre kommunene i influensområdet og Finnmark totalt over perioden 2008-2018. Kilde: www.statistikknett.no.

Ifølge Visit Norway har Porsanger høyest verdiskapning fra opplevelsesnæringene sammenlignet med de to øvrige berørte kommunene, men ligger ikke blant kommunene med høyest verdiskapning (Alta, Sør-Varanger, Hammerfest, Nordkapp og Vadsø). Her er servering, overnatting og aktivitet/kultur regnet som opplevelsesnæring (se figur 7-5). Lebesby og Kvalsund er blant kommunene med lavere verdiskapning på fylkesbasis. Verdiskapning er her definert som summen av lønnskostnader og driftsresultat før avskrivninger og nedskrivninger for bedriftene samlet, og måler ikke reiselivets betydning for norsk økonomi.

Figur 7-5. Reiselivets verdiskapning fordelt på fylker og kommuner i 2018. Kilde: Visit Norway bloggen, <https://business.visitnorway.com/no/markedsdata/reiselivets-verdiskapning-i-norge/>

7.2.5 Verdivurdering

Reiselivsnæringen består i hovedsak av små og mellomstore bedrifter som henvender seg både til nasjonale og internasjonale markeder, både direkte og gjennom samarbeidspartnere.

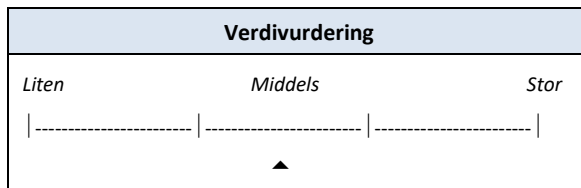
Tilbudet er hovedsakelig naturbasert, med en rekke små og middels store aktører. Porsanger, kommunen som blir mest berørt av ny kraftledning, er i like stor grad en gjennomfartsvei som et stoppested for turister, men har besøk knyttet til naturbasert reiseliv som genererer en del inntekt lokalt til kjøp av mat og utstyr, leie av guidetjenester og overnatting under hele eller deler av oppholdet. Næringen er dessuten i vekst med flere tilkomne aktører de siste årene.

Stabbursdalen, de største lakseelvene og store viddeområder med gode jakt- og fiskemuligheter har i utgangspunktet nasjonal verdi som reiselivsmål. Men bruken av disse områdene genererer ikke nødvendigvis vesentlige inntekter for det lokale reiselivet. Per i dag er reiselivsaktiviteten sesongbasert, med mindre turistbesøk vinterstid. Unntaket er Skaidi, som også er en klar vinterdestinasjon. Det er også pågående en satsning for å styrke tilbudet i vinterhalvåret i Porsanger.

Syssetningen innenfor segmentet overnatting og servering i de tre berørte kommunene ligger noe under fylkesgjennomsnittet. Statistikken fanger riktig nok ikke opp annen reiselivssyssetning, herunder transport, som nok også er av betydning, men gir trolig en pekepinn.

Influensområdet totalt sett vurderes på bakgrunn av dette å ha *middels verdi* for reiseliv. At markedet består både av nasjonale og utenlandske besøkende og at landskap og natur er en vesentlig del av

reiselivsattraksjonen trekker opp. At næringen likevel mangler de helt store aktørene, og at reiselivstilbudet ut over det naturbaserte er lite, trekker noe ned.

7.3 Mulige konsekvenser

7.3.1 Kunnskapsstatus – reiseliv og kraftledninger

Det synes å eksistere lite forskning rundt mulige effekter av kraftledninger på reiseliv/turisme. Aas et al (2006) konkluderte ut fra søk i ulike databaser at det ikke forelå noe litteratur direkte på temaet.

Tikalsky & Willyard (2007) har en kort gjennomgang av forskningen på temaet i 40-årsperioden fra 1960-2000. De konkluderer med at forskningen i denne perioden har vært sprikende, og at resultatene ikke peker i noen klar retning. Fra forskningen blir det likevel fremhevet enkelte som vektlegger at vurderingen av kraftledninger må gjøres "case"-spesifikt, og/eller må knyttes til kontekst, preferanser og spesifikke brukergrupper. Dette passer også med annen mer generell forskning på opplevelser i naturpregede landskap. Fredman & Emmelin (2001) viser at besøkende til en svensk nasjonalpark med det som kalles "villmarkspuristiske" preferanser, har større betalingsvillighet dersom de får besøke et uberørt område enn dersom området har høy grad av tilrettelegging. Derimot hadde besøkende med mer urbanistiske preferanser (foretrekker mer tilrettelegging) høyest betalingsvillighet i områder som var en del tilrettelagte. Dette betyr at i hvilken grad besøkende legger igjen penger i et område vil variere med de spesifikke preferansene til de ulike gruppene som besøker området. Om en overfører dette på reiselivet i influensområdet for foreliggende prosjekt, vil dette bety at de mest naturorienterte besøkende er de som vil være mest tilbøyelig til å bruke mindre penger i området.

Tikalsky & Willyard (2007) refererte også til at undersøkelser ikke helt klarte å identifisere noen direkte positive effekter av design og utformingstiltak, og fremhevet at troen på slike tiltak varierte. I perioder (70-80 tallet) vektla man at det viktigste var at kraftledningene syntes minst mulig.

En nyere finsk studie (Soini et al. 2009) konkluderer med at folk i hovedsak er negative til både etablerte og planlagte kraftledninger i landskapet, men at det finnes et mindretall som er positive. Forskjellen mellom disse gruppene går på hvordan kraftledningene oppfattes. De som var positive forbant kraftledninger med det moderne livet og de nødvendighetene vi bruker i dagliglivet. Dette er igjen et eksempel på at hvordan inngrep fortolkes vil være viktig for hvordan de vurderes. Soini et al (2009) identifiserte også at de som vektlegger mer naturorienterte fritidsaktiviteter reagerer spesielt negativt, noe vi også påpekte ovenfor. Harrison (2002:185) har også fra Queensland i Australia vist at denne typen industrielle installasjoner kan medføre "*major visual disamenity cost*".

Et siste element kan være at folk som bor i områder med kraftledninger i større grad aksepterer disse. En er jo tross alt "glad" i området, og derfor aksepterer en også lettere slike elementer. For reiselivsnæringen betyr dette sannsynligvis at besøkende som har sterkere bånd til stedene er de som i minst grad vil slutte å besøke områdene, dette selv om de isolert sett ikke liker de inngrep kraftledningene representerer (Soini et al. 2009).

Når det gjelder direkte kobling mellom kraftledninger og reiseliv vil vi likevel slutte oss til Aas et al (2006) sin konklusjon om at vi vet for lite om sammenhengene mellom turister, effekter på reiseliv og denne typen naturinngrep. De arbeidene som er referert ovenfor peker imidlertid på at med hensyn

til estetikk vil de fleste oppfatte kraftledninger som noe negativt, men at et mindretall også reagerer positivt ut fra hvordan inngrepet fortolkes. For reiseliv betyr dette at en må se spesifikt på hva slags inngrep som gjøres i området, og hvilke turistgrupper som finnes i områdene der kraftledningen eventuelt skal bygges. Eksempelvis vil mer villmarksorienterte turister i større grad reagere negativt enn turister som aksepterer større grad av menneskepåvirkning i området. Også turister med etablerte langvarige relasjoner til den destinasjonen de bruker, vil sannsynligvis i mindre grad endre bruk enn andre grupper med mindre etablerte bånd til destinasjonen hvor naturinngrepet skjer. Dette er også i overensstemmelse med resultat fra undersøkelser på andre typer miljøinngrep, for eksempel oljesøl (Kleiven 1994) og vindkraftverk (Mork og Melby, 2005).

7.3.2 0-alternativet

0-alternativet utgjør referansealternativet og representerer forventet utvikling for reiselivet innenfor influensområdet uten utbygging innenfor et 20 års perspektiv.

Reiselivet er i betydelig grad underlagt nasjonale og internasjonale svingninger/trender, som bl.a. avhenger av den økonomiske situasjonen i de landene hvor majoriteten av de tilreisende er hjemmørende. Det er vanskelig å spå fremtiden på dette området. En mulig reduksjon i tilreisende fra noen områder, f.eks. eurosone og USA i forbindelse med lavkonjunktur, kan f.eks. delvis oppveies av økt turisme fra store økonomier i Asia.

Det var knyttet optimisme til cruisehavnen i Hamnbukt rett utenfor Lakselv. Denne hadde som formål å skygge cruisepassasjerer til og fra Banak flyplass, med økt turisttilstrømning til Porsanger og influensområdet og økte inntekter til reiselivet. Til nå har dette ikke innfridd. Dersom situasjonen endrer seg framover, vil effekten for det lokale reiselivet avhenge av hvor lang tid turistene har før avgang fra Lakselv, og om det finnes reiselivsaktører som vil satse på denne gruppen. Per i dag finnes flere små aktører som potensielt kan utnytte dette kundegrunnlaget. Sapminh Næringshage opplyser imidlertid om at det sannsynligvis kommer på plass en direkt flyrute fra Oslo i løpet av første kvartal av 2020 (Svein Sjøveian, pers. medd.).

Porsanger og Karasjok kommuner har sammen utviklet en strategiplan for reiselivet med målsetting om en vekst på til sammen 200 arbeidsplasser. Det er særlig fokus på å utvikle vinterturisme; noe som vil basere seg på aktiviteter knyttet til hundekjøring, reindrift, fjellturer og kulturinstitusjonene (Svein Sjøveian, pers.medd.).

Vi er ikke kjent med andre vedtatte planer som i vesentliggrad vil endre reiselivet i området.

Konsekvensenes omfang og betydning settes per definisjon lik *ubetydelig/ingen (0)*.

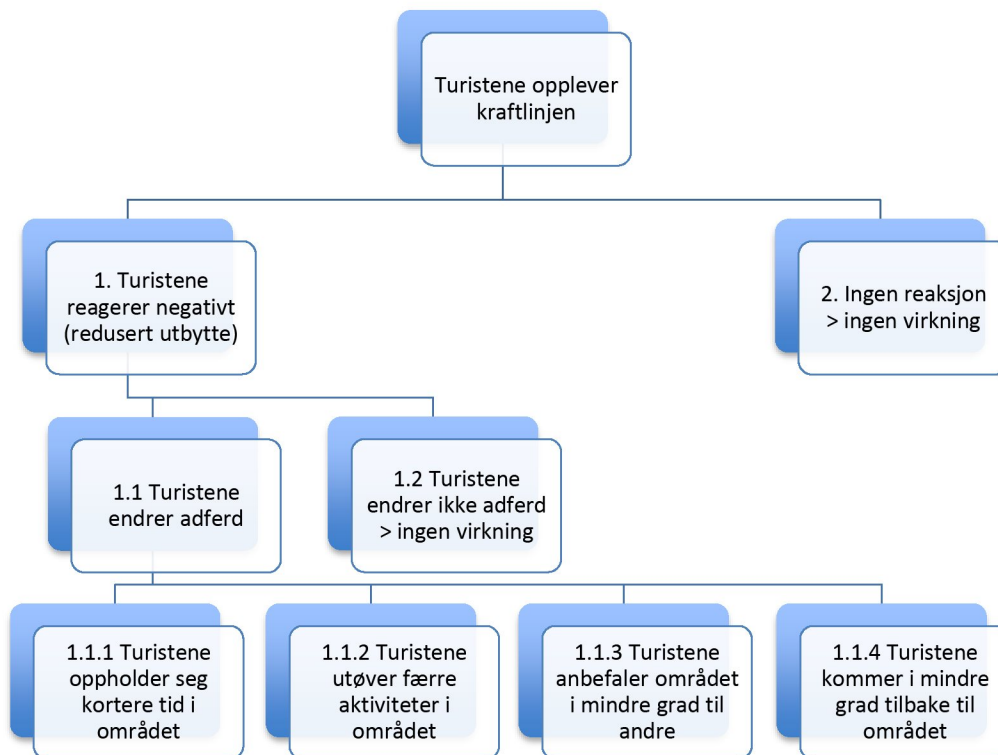
7.3.3 Innledning

Reiseliv har felles med friluftslivet at turister ønsker å få positive opplevelser. Det er derfor også reiselivet ofte inkluderes i den nye termen opplevelsesnæringer (Carlsson et al. 2009). Nettforsterkningen i influensområdet, samt tilhørende infrastruktur (transformatorstasjoner, veger, etc.), vil i all praktisk forstand ikke være til fysisk hinder for turister i å besøke området. Det vil derfor kun være gjennom turistenes opplevelser i området at reiselivet vil berøres, dvs. dersom turistene endrer adferd slik at næringsaktører i området får mindre inntekter enn de ellers ville hatt. En slik tankegang bruker samme modell som anvendes for å vurdere virkning av inngrep på friluftslivet (se Håndbok 18, Direktoratet for naturforvaltning 2001). Modellen justeres imidlertid ut fra at dette dreier seg om næringsvirksomhet, og at negative virkninger derfor først oppstår når næringsaktørene får mindre inntekter fra besøkende. En får altså virkningsdiagram som vist i Figur 7-6.

Som en ser av diagrammet er det først ved endret adferd at negative virkninger for reiselivet oppstår. Reduserte opplevelser som ikke manifesterer seg i endret adferd gir heller ikke negative konsekvenser

for reiselivet. Bare når de reduserte opplevelsene manifesterer seg i reduserte inntekter for reiselivsbedriftene oppstår det negative konsekvenser for næringen.

Neste trinn blir så å se på sammenhengen mellom kraftledningen og virkninger på reiselivet. Basert på tidligere undersøkelser kan en konkludere med at rent estetisk vil hovedvekten av turister oppfatte kraftledninger som et negativt landskapselement, selv om dette ikke vil gjelde alle. Mer utfordrende er det imidlertid å kunne si noe om dette vil påvirke turistenes adferd eller ikke.

Figur 7-6. Virkningsdiagram for kraftledningens mulige påvirkning på reiselivet i området.

I de tilfeller hvor ledningen vil ha moderat påvirkning på landskap, natur- og kulturmiljø av interesser for reiselivet, er det her antatt at virkninger for reiselivet blir små og at turister ikke reagerer, eller ikke endrer atferd til tross for at de reagerer negativt. Dette tilsier virkninger av typen 1/1.2 og 2, jfr. Figur 7-6. Der ledninger gir nærføring til, og evt. skade på konkrete reiselivsattraksjoner av vesentlig betydning, eller går i mer urørte naturområder av vesentlig betydning for reiselivet, vil omfanget bli vurdert som større med mulig atferdsendring av typen 1.1.1.-1.1.4 i figuren.

I anleggsfasen vil anleggsarbeider kunne gi negative påvirkninger innenfor hovedløp 1 og 2 jfr. figuren. Utbyggingen kan imidlertid også medføre positive virkninger for reiselivs- og serveringsbedrifter i denne fasen, dersom entreprenør og Statnett innlosjerer arbeidsstokken hos lokale reiselivsbedrifter og ikke benytter egen brakkerigg. Kjøp av kolonialvarer og besøk på lokale serveringssteder vil sannsynligvis også få et oppsving i anleggsfasen som er positiv for det lokale reiselivet. At denne typen virkninger ofte er større enn eventuelle negative virkninger som følge av landskapsmessige inngrep, er godt dokumentert på andre utbyggingsprosjekter (bl.a. Smøla vindkraftverk).

7.3.4 Ny 420 kV kraftledning Adamselv - Lakselv - Skaidi

Konsekvenser i anleggsfasen

I anleggsfasen vil det være mye aktivitet som følge av transport av materiell, kjøretøy og utstyr til masteplasser. Transport vil, der forholdene tillater det, gjennomføres ved bruk av eksisterende veier og i terreng, men forsterkning og utbedring av eksisterende traktor- og skogsbilveier og etablering av

nye veier kan være aktuelt. Terrengekjøretøy vil bli benyttet i ledningstraseen, og det vil i nødvendig utstrekning vil det bli supplert med helikoptertransport.

Arbeidet vil generere en del støy, noe støv og lysstøy som påvirker opplevelse av landskap, natur og evt. nærliggende turistattraksjoner. Dersom arbeidet medfører midlertidig stengning av løypetraseer, atkomst til fiskeplasser eller atkomstvei til Laksefjordvidda, vil dette kunne hindre aktører som driver med utmarksbasert reiseliv og generell turisttrafikk til naturområder. Det vil være spesielt viktig å opprettholde fri ferdsel på den sommeråpne atkomstveien til vidda gjennom Adamsfjorddalen. Med tilstrekkelig varsling av anleggsaktiviteter antas anleggsgjennomføringen ellers å medføre små konsekvenser for reiselivet.

Som beskrevet i foregående kapittel, kan det imidlertid også forventes et oppsving for lokale overnattings- og serveringsbedrifter, dvs. positive konsekvenser.

Konsekvenser i driftsfasen

Delstrekning 1: Adamselv - Guorqápmir via 1.0 C (trafoalternativ Lebesby C ved Adamselv)

Alternativet innebærer ny 420 kV ledning fra Adamselv trafo som vil gå parallelt med eksisterende 132 kV ledning. Parallellføring vurderes, med noen unntak, generelt sett å være bedre enn å legge kraftledningen til nye og uberørte områder.

Den går i god avstand fra fossen i Adamselva og campingplassen på Kunes. På en del av strekningen går ledningen langs en snøscooterløype. Den gir nye inngrep i Laksefjordvidda og Børselvfjellet, og blir synlig fra Storelva. Dette er alle friluftsområder som også benyttes av turister, og som er i bruk eller kan være aktuelle å bruke også for reiselivsaktører i Børselv. Selv om tiltaket i noen grad reduserer opplevelsesverdien av området, vil det ikke nødvendigvis medføre færre turister eller mindre betalingsvillighet hos disse. F.eks. er mange av de besøkende i Adamselv/Kunes turister som kommer igjen årlig, og derfor være mindre tilbøyelige til å endre sin atferd. Tiltaket vurderes å få fra ubetydelige til mindre, og lokale skadevirkninger, dvs. lite negativt omfang iht. tabell 7-2.

Konsekvensen vurderes som *liten negativ (-)*.

Delstrekning 1: Adamselv – Guorqápmir via 1.0 A (trafoalternativ Lebesby A ved Landersfjordvannet)

Alternativet innebærer ny 420 kV ledning fra ny transformatorstasjon ved Landersfjordvannet. Det vil fremdeles gå en 132 kV ledning på strekningen fra Adamselv, som legges innom den nye trafoen.

Konsekvensen av ledningen vurderes som noenlunde tilsvarende som 1.0 C.

Konsekvensen vurderes som *liten negativ (-)*.

Delstrekning 1: Adamselv – Guorqápmir via 1.0 B (trafoalternativ Lebesby B i Adamsfjorddalen)

Alternativet innebærer ny 420 kV ledning fra ny trafo i Adamsfjorddalen, og 132 kV ledning til Adamselv trafo.

Konsekvensen av ledningen vurderes som noenlunde tilsvarende som 1.0 C.

Konsekvensen vurderes som *liten negativ (-)*.

Delstrekning 2: Guorqápmir - Guhkesjávrri via 1.0

Ny ledning vil gå langs eksisterende 132 kV ledning. Den går ikke nær kartlagte turistattraksjoner, men krysser snøscooter- og barmarksløyper i Børselvdalen, samt snøscooterløyper opp Store Bjørndalen og mellom Børselvdalen og Store Bjørndalen. Den går gjennom friluftsområder hvorav noen deler benyttes av tilreisende. Det er også opplyst fra en aktør innen samisk reiseliv at disse bruker områdene langs Storelva i sin virksomhet. Storelva sør for fv. 98 er som beskrevet i temautredningen for friluftsliv

stengt for laksefiske, og det meste av fisk går i elveløpet nord for fylkesveien. Ledningen vil derfor ha liten betydning for turistfisket i elva. Omfanget vurderes som lite negativt.

Konsekvensen vurderes som *liten negativ (-)*.

Delstrekning 2: Guorqápmir - Guhkesjávrret via 1.03

Dette alternativet går i om lag 1 km avstand fra rustvulkanene vest for Kunes, krysser Børselva i område der det trolig er noe mer ferdsel enn ved kryssingspunktene for tidligere omtalt alternativ på delstrekningen, og er dessuten vurdert å ha større negativ konsekvens for landskapet enn disse. Ledningen krysser barmarks- og snøscooterløyper. Omfanget vurderes som lite negativt.

Konsekvensen vurderes som *liten negativ (-)*.

Delstrekning 2: Guorqápmir - Guhkesjávrret via 1.04

Alternativet vurderes som noe bedre enn 1.03 pga. lengre strekning med parallellføring til 132 kV ledning og kryssing av Børselva i område med antatt mindre ferdsel. Omfanget vurderes som intet til lite negativt.

Konsekvensen vurderes som *liten negativ (-)*.

Delstrekning 2: Guorqápmir - Guhkesjávrret via 2.3 + 1.06

Alternativet har ingen parallellføring med eksisterende 132 kV ledning, og passerer nær rustvulkanen. Den går på en strekning nær Børselva kort fra Silfar canyon og en strekning ned mot Børselv, og har en lang parallellføring med scooterløype. Den går gjennom deler av friluftsområder, herunder Børselva, hvor ferdselen er større enn det som er tilfelle for alternativene omtalt over, og vil stedvis bli synlig fra Børselv.

Konsekvensen vurderes som *liten til middels negativ (- / - -)*.

Delstrekning 3: Guhkesjávrret - Lakselv trafo via 1.0

Ledningen går delvis parallelt med eksisterende 132 kV, men blir i ny trasé eksponert og synlig mot horisonten og fra bebyggelsen i Fossestrand med gårdsbutikken i tillegg til at den krysser Brennelva. Ledningen vil i tillegg gå i ca. 220 m avstand og bli synlig fra området rundt Karalaks leir- og utfartssenter, men langs eksisterende 132 kV ledningen. Den går utenfor eller i ytterkant av området Lavttevárri som brukes av Wild Caribou i forbindelse med ulike typer guidede turer. Traseen vil krysse barmarks- og snøscooterløyper. Ledningen vil gi en forringelse av landskapet, uten at dette er vurdert å medføre sannsynlighet for vesentlig negativ påvirkning av det lokale reiselivet. Omfanget vurderes som lite negativt.

Konsekvensen vurderes som *liten negativ (-)*.

Delstrekning 3: Guhkesjávrret - Lakselv trafo via 1.01

Alternativet vil bli lite synlig fra Fossestrand, men går innover i Lavttevárri som brukes av Wild Caribou. Den har generelt sett også en større negativ virkning for landskapet. Omfanget vurderes derfor som lite negativt.

Konsekvensen vurderes som *liten negativ (-)*, men alternativet rangeres som dårligere for reiselivet enn 1.0.

Delstrekning 3: Guhkesjávrret - Lakselv trafo via 1.02

Alternativet medfører tilsvarende omfang som 1.01 for Fossestrand og Wild Caribou. Den er generelt sett noe bedre for landskapet enn 1.01, men noe mer konfliktfylt enn 1.0.

Konsekvensen vurderes som *liten negativ (-)*.

Delstrekning 3: Guhkesjávrrit – Lakselv trafo via 1.07

Alternativet går parallelt med eksisterende ledning over en lengre strekning enn de andre alternativene på delstrekningen. Den følger samme trasé som 1.01 fra før kryssingen av Fossestrandveien. Alternativet er det beste for landskapet, og for reiselivet vurderes det som positivt at ledningen trekkes lenger vekk fra Fossestrand enn alternativ 1.0.

Konsekvensen vurderes som *liten negativ (-)*

Delstrekning 3: Guhkesjávrrit - Lakselv trafo via 1.05

Alternativet vil ikke bli synlig fra Fossestrand, men går til gjengjeld innenfor Lavvtevarriområdet som brukes av Wild Caribou. Her vil en kraftledning av denne størrelsen redusere villmarkspreget som selskapets turister søker, noe som potensielt kan være negativt for bedriften når det gjelder besøk og betalingsvillighet for opplevelsen. Omfanget vurderes som lite negativt.

Konsekvensen vurderes som *liten til middels negativ (- / - -)*.

Delstrekning 3: Guhkesjávrrit - Lakselv trafo via 1.3

Alternativet medfører tilsvarende omfang som 1.01 for Fossestrand og Wild Caribou, men er mer negativt for landskapet enn de tidligere beskrevne alternativene på delstrekningen.

Konsekvensen vurderes som *liten negativ (-)*.

Delstrekning 4: Lakselv trafo – Stabbursdalen sør via 1.0

Ledningen vil krysse og bli synlig fra nedre del av det viktige laksevassdraget Lakselva hvor landskapet er åpent og vegetasjonsfattig. Kryssingen skjer innenfor sone 2, som er lett tilgjengelig. Et slikt tiltak vil ikke ha konsekvenser for fiskemulighetene, men kan redusere opplevelsesverdien knyttet til fisket. Imidlertid er området allerede påvirket av bl.a. eksisterende kraftledning, og det vurderes som mindre sannsynlig at ny ledning i vesentlig grad vil påvirke tilstrømningen og betalingsvillighet hos fisketuristene. Dette forutsetter at mastepunkt ikke legges ved elvebredden og hindrer tilgang til fiskeplasser.

Fra sentrale deler av Lakselv vil synligheten variere en del. Avstanden er imidlertid såpass stor at virkningen av ledningen i dette landskapet stort sett blir liten, og det er noe vegetasjon samt mer nærliggende inngrep som tar mye av oppmerksomheten.

Den blir synlig også fra E6 og det lille friluftsområdet Bjørnnes samt Porsangerfjorden, herunder der den krysser Rahponfossen som er et interessant element i landskapet. Ledningen vil gå parallelt med eksisterende ledninger på strekningen.

Konsekvensen er liten negativ (-).

Delstrekning 4: Lakselv trafo – Stabbursdalen sør via 1.2

Dette alternativet vil ha noe mindre virkning for Lakselva enn 1.0, men samtidig bli mer synlig mot horisonten sett fra Lakselv. Ettersom avstanden herfra er stor, er det liten grunn til å tro at dette vil påvirke reiselivet i Lakselv økonomisk.

Konsekvensen er liten negativ (-). Alternativet vurderes som noe bedre enn 1.0 som følge av mindre nærføring til Lakselva.

Delstrekning 5: Stabbursdalen via 1.0

Alternativet krysser Stabbursdalen i god avstand fra overnattingsstedene i nedre del av dalen.

Ledningen krysser Stabburselva i fiskeområde i sone 1, samt flere turstier, og går på en strekning gjennom Stabbursdalen landskapsvernområde. Omfanget for reiselivet vurderes som lite negativt på

bakgrunn av at negativ virkning for reiselivet i dette området potensielt kan påvirke flere av bedriftene som er lokalisert til eller bruker dalføret i sin virksomhet.

Konsekvensen vurderes som *liten til middels negativ (- / - -)*.

Delstrekning 5: Stabbursdalen via 1.1

Dette alternativet gir en lengre strekning innenfor Stabbursdalen landskapsvernområde enn alternativ 1.0, og krysser Stabburselva og turstier lenger inne i verneområdet og i større avstand fra eksisterende kraftledninger. Landskapsmessig er deler av traseen bedre forankret til landskapet enn alternativ 1.0. Omfanget for reiselivet vurderes som lite negativt.

Konsekvensen vurderes som *liten til middels negativ (- / - -)*. Alternativet regnes som mer konfliktfylt enn 1.0 ettersom inngrep kommer lenger inne i vernesonen i et område hvor opplevelsen av storslått og «vill» natur er en så sentral del av opplevelsesverdien.

Delstrekning 5: Stabbursdalen via 1.7 kun luftledning

Alternativet går rett utenfor Stabbursdalen landskapsvernområde, men krysser fiskeplass (Solbakkulpen) i Stabburselva. Det går i ca. 800 – 1000 m avstand fra overnattingsstedene nederst i dalen, men her er det andre (mindre) kraftledninger og noe vegetasjon som gjør at innsynet til 1.7 vil være lite eller intet. Det vil imidlertid bli synlig fra spredte fritidsboliger. Også dette alternativet krysser flere turstier, og regnes for tema kulturmiljø å være konfliktfylt for flere kulturmiljøer, herunder samiske. En del av traseen går parallelt med en eksisterende kraftledning. Omfanget for reiselivet vurderes som lite negativt.

Konsekvensen vurderes som *liten til middels negativ (- / - -)*. Alternativet rangeres som bedre for reiselivet enn 1.0.

Delstrekning 5: Stabbursdalen via 420 kV jordkabel

Alternativet følger stort sett samme trasé som 1.7 med luftledning. Muffestasjon i hver ende av jordkabelen innebærer et anlegg av betydelige dimensjoner, men likevel som et mindre inngrep i landskapet totalt sett. Det er dessuten positivt for fiskeinteressene at ledningen kables framfor å gå som luftledning over Stabburselva. Det må bygges vei langs kabelgrøfta, noe som medfører noe mer inngrep enn fra kabelgrøfta alene.

Konsekvensen vurderes som *utbetydelig til liten negativ (0/-)*.

Delstrekning 5: Stabbursdalen via 132 + 66 kV jordkabel

Alternativet innebærer ny 420 kV luftledning gjennom Stabbursdalen, mens eksisterende 132 kV og 66 kV ledninger legges som kabel og med veg langs den ene traseen. Alle tre overnevnte traseer er aktuelle for luftledningen.

Kablingen av eksisterende ledninger vil være positivt for opplevelsen av området som «villmark», og dermed potensielt også for reiselivet i området.

Med etablering av ny og større ledning vurderes omfanget som lite negativt.

Konsekvensen vil samlet sett avhenge av hvilken trasé som velges for ny 420 kV luftledning. Kombinert med alternativ 1.0 eller 1.7 vurderes konsekvensen som *liten negativ (-)*. Kombinert med 1.1 vurderes konsekvensen fremdeles som *liten negativ (-)*, men som mer konfliktfylt enn overnevnte. Hvert av disse alternativene er mindre konfliktfylte enn dersom 132 og 66 kV ledninger ikke kables.

Delstrekning 5: Stabbursdalen via 420 + 132 + 66 kV jordkabel

Alternativet innebærer kabling både av ny 420 kV ledning og eksisterende ledninger gjennom Stabbursdalen. Det forutsettes at det bygges vei kun langs traseen for 420 kV kabelen. Muffestasjoner for 420 kV ledning/kabel ligger ikke synlig fra overnattingstilbudene i nedre del av dalen, men den søndre ligger nær sti som fører opp til lett tilgjengelig toppturmål, Njeaiddan, som mest sannsynlig også brukes av tilreisende.

Denne løsningen vurderes å totalt sett medføre et lite positivt omfang for reiselivet.

Konsekvensen vurderes som *liten positiv (+)*.

Delstrekning 6: Stabbursdalen nord – Skaidi via 1.0

Fra Stabbursdalen krysser ledningen Ytre Billefjordelva, langturruta E1 (som genererer noe turisttrafikk hos f.eks. Olderfjord hotell), Repparfjordvassdraget og skiløyper nord for Luoktabogevárit inn mot Skaidi. I Skaidi er det mange hytter og en rekke tilreisende som bruker friluftsområdene. Ledningen krysser også flere scooterløyper over fjellet.

Den går imidlertid parallelt med eksisterende 132 kV kraftledning, noe som reduserer omfanget til en viss grad. Omfanget vurderes samlet sett som lite negativt.

Konsekvensen vurderes som *liten negativ (-)*.

Lebesby C (utvidelse av eksisterende trafo i Adamselv)

Transformatorstasjonen ligger i god avstand fra kartlagte reiselivstilbud, og en utvidelse har ingen virkning for reiselivet. Omfanget er intet.

Konsekvensen vurderes som *ubetydelig (0)*.

Lebesby A (øst for Landersfjordvannet)

Alternativet ligger i god avstand fra kartlagte reiselivstilbud, men i et område med mindre inngrep enn det som er tilfellet for Lebesby C. Ny trafo vil gi en forringelse av landskapet (i temautredningen for landskap vurdert å medføre stor negativ konsekvens) som generelt sett kan være negativ for reiselivet. Omfanget vurderes som lite negativt.

Konsekvensen er *ubetydelig til liten negativ (0/-)*.

Lebesby B (i Adamsfjorddalen)

Stasjonen er lokalisert i et område hvor Kunes Camping opplyser å ha reiselivsaktivitet. Stasjon og atkomstvei er vurdert å medføre middels til stor negativ konsekvens for landskap, men vil ikke direkte hindre reiselivsaktivitet i området. Omfanget vurderes som lite negativt. Konsekvensen av selve transformatorstasjonen vurderes som *liten negativ (-)*.

I tillegg innebærer valg av Lebesby B at det må bygges nye 132 kV ledninger mellom transformatorstasjonen i Adamsfjorddalen og Sopmir/Lille Måsvannet, hvor de kobles til eksisterende ledninger mellom Adamselv og Varangerbotn, samt at eksisterende 132 kV ledninger mellom Adamselv og Sopmir/Lille Måsvannet kan saneres/rives. De nye 132 kV ledningene vil gå langs Lille Måsvannet (fiskevann) og anleggsveien som er innfallspport til Laksefjordvidda. Her er det også snøscooterløype som ledningene vil krysse. Det går i dag en 22 kV kraftledning mellom Kunes og Store Måsvannet langs veien. Adamsfjorddalen brukes i reiselivssammenheng av Kunes Camping og gjestene her, og nye ledninger anses som negativt for reiselivet. Sanering av eksisterende ledninger er i utgangspunktet positivt, men disse har trolig mindre negativ påvirkning på reiselivet enn de nye vil ha. De eksisterende ledningene krysser også scooterlypa, men krysser for øvrig områder som er mindre i bruk i reiselivssammenheng (ledningen går i god avstand, ca. 900 m, fra Store Måsvannet).

Bygging av nye 132 kV ledninger mellom Adamsfjorddalen og Sopmir vurderes å få fra ubetydelige til

mindre, og lokale skadevirkninger, dvs. lite negativt omfang og *liten negativ konsekvens (-)*, mens sanering av eksisterende 132 kV ledninger mellom Adamselv og Sopmir vurderes å medføre et ubetydelig til lite positivt omfang og *ubetydelig til liten positiv konsekvens (0/+)*.

Samlet sett vurderes en etablering av ny 420 kV transformatorstasjon i Adamsfjorddalen, inkl. bygging av nye 132 kV ledninger til Sopmir og sanering av eksisterende ledninger mellom Adamselv og Sopmir, å medføre *liten til middels negativ konsekvens (- / - -)* for reiselivsnæringen.

Transformatorstasjon i Lakselv, alt. 1

Alternativet er samlokalisert med eksisterende transformatorstasjon. Den ligger ca. 600 m vest for Karalaks. Den vurderes som følge av samlokaliseringen å medføre intet til lite negativt omfang for reiseliv.

Konsekvensen vurderes som *ubetydelig til liten negativ (0/-)*.

Transformatorstasjon i Lakselv, alt. 2

Omfang vurderes tilsvarende som for transformatorstasjon C.

Konsekvensen vurderes som *ubetydelig til liten negativ (0/-)*.

Beste (minst konfliktylte) helhetlige løsning

Beste helhetlige løsning vurderes å være:

Delstrekning 1: Adamselv- Guorgápmir via 1.0 B

Delstrekning 2: Guorgápmir-Guhkesjávrrit via 1.0

Delstrekning 3: Guhkesjávrrit – Lakselv trafo via 1.07

Delstrekning 4 Lakselv trafo – Stabbursdalen via 1.2

Delstrekning 5 Kryssing av Stabbursdalen via 420 + 132 + 66 kV jordkabel

Delstrekning 6 Stabbursdalen nord – Skaidi via 1.0

Transformatorstasjon Lebesby C.

Transformatorstasjon Lakselv alt. 2.

Samlet vurdering for denne utbyggingsløsningen er *liten negativ konsekvens (-)*.

Kraftledningsalternativ 1.0 B, som er minst konfliktylt på delstrekning 1, kan ikke kombineres med trafoalternativ Lebesby A eller C som er mindre konfliktylt enn Lebesby B. Den minst konfliktylte *realiserbare* løsningen vurderes å være kraftledningsalternativene 1.0 A eller C kombinert med hhv. Lebesby A eller C.

Dårligst (mest konfliktylte) helhetlige løsning

Dårligste helhetlige løsning vurderes å være

Delstrekning 1: Adamselv – Guorgápmir via 1.0 A/C

Delstrekning 2: Guorgápmir-Guhkesjávrrit via 2.3 + 1.06

Delstrekning 3: Guhkesjávrrit – Lakselv trafo via 1.05

Delstrekning 4 Lakselv trafo – Stabbursdalen via 1.0

Delstrekning 5 Kryssing av Stabbursdalen via 1.1

Delstrekning 6 Stabbursdalen nord – Skaidi via 1.0

Transformatorstasjon Lebesby B.

Transformatorstasjon Lakselv alt. 1.

Samlet vurdering for denne utbyggingsløsningen er *liten til middels negativ konsekvens* (- / - -).

Kraftledningsalternativ 1.0 A/C, som er mest konfliktfylt på delstrekning 1, kan ikke kombineres med trafoalternativ Lebesby B. Den mest konfliktfylte *realiserbare* løsningen vurderes å være kraftledningsalternativet 1.0 B kombinert med Lebesby B.

7.3.5 Sjøkabelalternativene

Delstrekning 1: Adamselv - Guorqápmir via 1.0 C (trafoalternativ Lebesby C ved Adamselv)

Alternativet er nær identisk med luftledningsalternativ med samme navn vurdert i kapittel 7.3.4.

Konsekvensen vurderes som *liten negativ* (-).

Delstrekning 1: Adamselv – Guorqápmir via 1.0 A (trafoalternativ Lebesby A ved Landersfjordvannet)

Alternativet er nær identisk med luftledningsalternativ med samme navn vurdert i kapittel 7.3.4.

Konsekvensen vurderes som *liten negativ* (-).

Delstrekning 1: Adamselv – Guorqápmir via 1.0 B (trafoalternativ Lebesby B i Adamsfjorddalen)

Alternativet er nær identisk med luftledningsalternativ med samme navn vurdert i kapittel 7.3.4.

Konsekvensen vurderes som *liten negativ* (-).

Delstrekning 2: Guorqápmir – Porsangerfjorden via 1.0 + 2.0

Alternativet krysser Storelva, et område oppgitt brukes av lokal samisk reiselivsaktør, Børselva over fiskeplasser i området Mukka og traseer for snøscooter og ATV langs Børselva. Strekingen 2.0 kan stedvis bli synlig fra fritidsboliger i Børselv og på Børselvnes. Ledningen kan påvirke områder som brukes eller er aktuelle å bruke for reiselivsaktører i Børselv (naturbasert reiseliv).

Omfanget vurderes som lite negativt.

Konsekvensen vurderes som *liten negativ* (-).

Delstrekning 2: Guorqápmir – Porsangerfjorden via 1.0 + 2.2 + 2.0

Alternativet tilsvarer i stor grad alternativ 1.0 + 2.0 omtalt over, men gir mindre grad av parallellføring med eksisterende 132 kV ledning på Børselvfjellet. Omfanget vurderes som lite negativt.

Konsekvensen vurderes som *liten negativ* (-).

Delstrekning 2: Guorqápmir - Porsangerfjorden via 2.3 + 2.0

Alternativet avviker fra 1.0 + 2.2 på strekingen fra Storelva fram til andre kryssing av Børselva. På denne strekingen går det i en trasé som allerede er omtalt under luftledningsalternativene fra Adamselv til Lakselv. Alternativet gir nærføring til og blir synlig fra rustvulkanene vest for Kunes, og gir mer nærføring til Børselva og Silfar Canyon. Omfanget vurderes som lite til middels negativt.

Konsekvensen vurderes som *liten til middels negativ* (- / - -).

Delstrekning 2: Guorqápmir - Porsangerfjorden via 4.1

Alternativet gir som 2.3 nærføring til rustvulkanene, men ikke til Børselva. Til gjengjeld krysser ledningen padle- og fiskeelva Vieksa, omtalt i temautredningen for friluftsliv. Den krysser mer uberørte friluftsområder nord for fv. 98 og Børselv, men blir til gjengjeld lite synlig fra selve Børselv. Omfanget vurderes som lite negativt.

Konsekvensen vurderes som *liten negativ (-)*.

Delstrekning 3: Kryssing av Porsangerfjorden via K2

Ilandførings- og muffeanlegg på begge sider av Porsangerfjorden vil ha en negativ virkning for landskapet. Omfanget vurderes som lite negativt.

Konsekvensen vurderes som *liten negativ (-)*.

Delstrekning 3: Kryssing av Porsangerfjorden via K4

Ilandførings- og muffeanlegg på Trevikneset vil framstå som skjemmende konstruksjoner sett fra fritidsboliger i området. Omfanget vurderes som lite negativt.

Konsekvensen vurderes som *liten negativ (-)*.

Delstrekning 4: Porsangerfjorden – Skaidi via 3.0 + 1.0

Ledningen vil gå gjennom sjøflyhavnområdet på Klubben, og videre inn i friluftsområder der den krysser E1, scooterløyper og skiløyper (i Skaidi). Kryssingen av E1 skjer nær eksisterende kryssing for 132 kV ledning og skiløypene krysses langs samme trasé som den mindre ledningen. Omfanget vurderes som lite negativt.

Konsekvensen vurderes som *liten negativ (-)*.

Delstrekning 4: Porsangerfjorden – Skaidi via 4.0 + 4.2

Ledningen vil gå forbi områder med fritidsboliger og i friluftsområder benyttet av brukerne av fritidsboligene samt gjester ved Olderfjord hotell og andre turister som ferdes i området i forbindelse med turer og småviltjakt. Ledningen krysser dessuten turlenen E1, samt to snøscooterløyper. Den går imidlertid i god avstand fra overnattingsstedene i Olderfjord. På cirka halve strekningen går ledningen langs eksisterende 132 kV ledning. Omfanget vurderes som lite negativt.

Konsekvensen vurderes som *liten negativ (-)*.

Lebesby C (utvidelse av eksisterende trafo i Adamselv)

Se kapittel 7.3.4.

Konsekvensen vurderes som *ubetydelig (0)*.

Lebesby A (øst for Landersfjordvannet)

Se kapittel 7.3.4.

Konsekvensen er *ubetydelig til liten negativ (0/-)*.

Lebesby B (i Adamsfjorddalen)

Se kapittel 7.3.4.

Konsekvensen vurderes som *liten negativ (-)* for transformatorstasjonen isolert, men *liten til middels negativ (-/- -)* ved bygging av sanering av 132 kV kraftledninger hhv. på strekningene Lille Måsevann – Adamsfjorddalen og Lille Måsevann – Adamselv.

Beste (minst konfliktfylte) helhetlige løsning

Delstrekning 1: Adamselv – Guorgapmir via Adamselv – Guorgápmir via 1.0 B

Delstrekning 2: Guorgapmir - Porsangerfjorden via 2.0 + 4.1

Delstrekning 3: Kryssing av Porsangerfjorden via K4

Delstrekning 4: Porsangerfjorden – Skaidi via 4.0 + 4.2

Transformatorstasjon Lebesby C.

Samlet konsekvens er liten negativ (-).

Kraftledningsalternativ 1.0 B, som er minst konfliktfylt på delstrekning 1, kan ikke kombineres med trafoalternativ Lebesby A eller C som er mindre konfliktfylt enn Lebesby B. Den minst konfliktfylte *realiserbare* løsningen vurderes å være kraftledningsalternativene 1.0 A eller C kombinert med hhv. Lebesby A eller C.

Dårligste (mest konfliktfylte) helhetlige løsning

Delstrekning 1: Adamselv – Guorgápmir via Adamselv – Guorgápmir via 1.0 A/C

Delstrekning 2: Guorgápmir - Porsangerfjorden via 2.3 + 2.0

Delstrekning 3: Kryssing av Porsangerfjorden via K2

Delstrekning 4: Porsangerfjorden – Skaidi via 3.0 + 1.0

Transformatorstasjon Lebesby B.

Samlet konsekvens er liten til middels negativ (- / - -).

Kraftledningsalternativ 1.0 A/C, som er mest konfliktfylt på delstrekning 1, kan ikke kombineres med trafoalternativ Lebesby B. Den mest konfliktfylte *realiserbare* løsningen vurderes å være kraftledningsalternativet 1.0 B kombinert med Lebesby B.

7.3.6 Ny 132 kV Skaidi – Smørfjord og sanering av eks. 66 kV Stabbursdalen - Lakselv

Utvidelse av Smørfjord transformatorstasjon kommer i god avstand fra Smørfjordelva.

Alternativ sør for ny ledning går parallelt med eksisterende 66 kV ledning på strekningen, og på nær halvparten av strekningen også nær E6. Konflikten med reiselivet vurderes som begrenset. Selv om alternativ nord avviker fra eksisterende 66 kV ledning på ca. 2,5 km inn mot trafoen i Skaidi, vurderes dette ikke å medføre vesentlige endringer for reiselivet i forhold til alternativ sør.

Konsekvensen er ubetydelig til liten negativ (0/-).

Sanering av eksisterende 66 kV ledning på strekningen fra Stabbursdalen til Lakselv vil gi en positiv virkning for landskap som også er positiv for turistenes opplevelse av naturlandskapet, selv om det ikke forventes noen vesentlig virkning for tilstrømning av turister eller deres betalingsvillighet. Konsekvensen vurderes som ubetydelig til liten positiv (0/+).

7.3.7 Oppsummering av konsekvenser og rangering

Tabellen under oppsummerer konsekvensene og rangerer de ulike alternativene.

Tabell 7-5. Oppsummering av konsekvenser for reiseliv.

		Konsekvens	Rangering	Kommentar
420 kV Adamselv – Lakselv - Skaidi	Delstrekning 1: Adamselv – Guorgápmir			
	1.0 C (trafo ved Adamselv)	Liten negativ (-)	3	
	1.0 A (trafo ved Landersfjordvannet) ¹	Liten negativ (-)	3	
	1.0 B (trafo i Adamsfjorddalen) ²	Liten negativ (-)	1	
	Delstrekning 2: Guorgápmir – Guhkesjávrret			
	1.0	Liten negativ (-)	1	
	1.03	Liten negativ (-)	3	
	1.04	Liten negativ (-)	2	

	Konsekvens	Rangering	Kommentar
2.3 + 1.06	Liten til middels negativ (- / -)	4	
Delstrekning 3: Guhkesjávrrit – Lakselv trafo			
1.0	Liten negativ (-)	2	
1.01	Liten negativ (-)	4	
1.02	Liten negativ (-)	3	
1.3	Liten negativ (-)	5	
1.05	Liten til middels negativ (- / -)	6	
1.07	Liten negativ (-)	1	
Delstrekning 4: Lakselv trafo – Stabbursdalen sør			
1.0	Liten negativ (-)	2	
1.2	Liten negativ (-)	1	
Delstrekning 5: Kryssing av Stabbursdalen			
1.0	Liten til middels negativ (- / -)	5	
1.1	Liten til middels negativ (- / -)	6	
1.7	Liten til middels negativ (- / -)	4	
420 kV jordkabel	Ubetydelig til liten negativ (0/-)	2	
132 + 66 kV jordkabel	Liten negativ (-)	3	
420 + 132 + 66 kV jordkabel	Liten positiv (+)	1	
Delstrekning 6: Stabbursdalen nord – Skaidi			
1.0	Liten negativ (-)	1	
Transformatorstasjonene			
Lebesby C	Ubetydelig (0)	1	
Lebesby A	Ubetydelig til liten negativ (0/-)	2	
Lebesby B, inkl. bygging av nye 132 kV ledninger til Sopmir og sanering av eks. ledninger mellom Adamselv og Sopmir.	Liten til middels negativ (-/-)	3	
Lakselv, alt.1	Ubetydelig til liten negativ (0/-)	2	
Lakselv, alt. 2	Ubetydelig til liten negativ (0/-)	1	
Beste (minst konfliktfylte) helhetlige løsning			
Delstrekning 1: Adamselv- Guorgápmir via 1.0 A/C ⁴			
Delstrekning 2: Guorgápmir-Guhkesjávrrit via 1.0			
Delstrekning 3: Guhkesjávrrit – Lakselv trafo via 1.07	Liten negativ (-)	1	

		Konsekvens	Rangering	Kommentar
	Delstrekning 4 Lakselv trafo – Stabbursdalen via 1.2 Delstrekning 5 Kryssing av Stabbursdalen via 420 + 132 + 66 kV jordkabel Delstrekning 6 Stabbursdalen nord – Skaidi via 1.0 Transformatorstasjon Lebesby C. Transformatorstasjon Lakselv alt. 2.			
	Dårligste (mest konfliktfylte) helhetlige løsning			
	Dårligste helhetlige løsning vurderes å være Delstrekning 1: Adamselv – Guorgápmir via 1.0 B ⁵ Delstrekning 2: Guorgápmir-Guhkesjávrrit via 2.3 + 1.06 Delstrekning 3: Guhkesjávrrit – Lakselv trafo via 1.05 Delstrekning 4 Lakselv trafo – Stabbursdalen via 1.0 Delstrekning 5 Kryssing av Stabbursdalen via 1.1 Delstrekning 6 Stabbursdalen nord – Skaidi via 1.0 Transformatorstasjon Lebesby B. Transformatorstasjon Lakselv alt. 1.	Liten til middels negativ (- / - -)	-	
	Delstrekning 1: Adamselv – Guorgápmir			
Sjøkabelalternativene ³	1.0 C (trafo ved Adamselv)	Liten negativ (-)	3	
	1.0 A (trafo ved Landersfjordvannet) ¹	Liten negativ (-)	3	
	1.0 B (trafo i Adamsfjorddalen) ²	Liten negativ (-)	1	
	Delstrekning 2: Guorgápmir – Porsangerfjorden			
	2.0	Liten negativ (-)	2	
	2.2 + 2.0	Liten negativ (-)	3	
	2.3 + 2.0	Liten til middels negativ (- / - -)	4	
	4.1	Liten negativ (-)	1	
	Delstrekning 3: Kryssingen av Porsangerfjorden			
	K2	Liten negativ (-)	2	
	K4	Liten negativ (-)	1	
	Delstrekning 4: Porsangerfjorden – Skaidi			
	3.0 + 1.0	Liten negativ (-)	2	
4.0 + 4.2	Liten negativ (-)	1		
Transformatorstasjonene				
Lebesby C	Ubetydelig (0)	1		
Lebesby A	Ubetydelig til liten negativ (0/-)	2		
Lebesby B	Liten til middels negativ (- / - -)	3		
Beste (minst konfliktfylte) helhetlige løsning				

		Konsekvens	Rangering	Kommentar
	Delstrekning 1: Adamselv – Guorgapmir via Adamselv – Guorgapmir via 1.0 A/C ⁴	Liten negativ (-)	1	
	Delstrekning 2: Guorgapmir - Porsangerfjorden via 2.0 + 4.1			
	Delstrekning 3: Kryssing av Porsangerfjorden via K4			
	Delstrekning 4: Porsangerfjorden – Skaidi via 4.0 + 4.2			
	Transformatorstasjon Lebesby C.			
Dårligste (mest konfliktfylte) helhetlige løsning				
	Delstrekning 1: Adamselv – Guorgapmir via Adamselv – Guorgapmir via 1.0 B ⁵	Liten til middels negativ (-/-)	-	
	Delstrekning 2: Guorgapmir - Porsangerfjorden via 2.3 + 2.0			
	Delstrekning 3: Kryssing av Porsangerfjorden via K2			
	Delstrekning 4: Porsangerfjorden – Skaidi via 3.0 + 1.0			
	Transformatorstasjon Lebesby B.			
132 kV Skaidi – Smørffjord	132 kV Skaidi – Smørffjord			
	Alternativ sør	Ubetydelig til liten negativ (0/-)	1	
	Alternativ nord	Ubetydelig til liten negativ (0/-)	1	
	Sanering av eks. 66 kV Stabbursdalen - Lakselv	Ubetydelig til liten positiv (0/+)	<i>Ikke relevant</i>	

¹ Innebærer bygging av ny 132 kV ledning, til erstatning for dagens 132 kV ledning, mellom Adamselv trafo og ny 420 kV trafo øst for Landersfjordvannet.

² Innebærer bygging av ny 132 kV ledning, til erstatning for dagens 132 kV ledning, mellom Adamselv trafo og ny 420 kV trafo i Adamsfjorddalen.

³ Forutsetter samtidig bygging av ny 132 kV ledning mellom Adamselv og Lakselv og sanering av eksisterende 132 kV ledninger Adamselv - Lakselv - Skaidi. Dette er ikke tatt med i vurderingen.

⁴ Vurderes samlet som beste løsning fordi transformatorstasjonsalternativene Lebesby A og C har mindre negativ konsekvens for friluftslivet enn Lebesby B (trafo i Adamsfjorddalen).

⁵ Vurderes samlet sett som mest konfliktfylte løsning fordi transformatorstasjonsalternativet Lebesby B har større negativ konsekvens for friluftslivet enn alternativene Lebesby A og C ved hhv. Landersfjordvannet og Adamselv trafo.

7.4 Mulige avbøtende tiltak

Landskapsmessig tilpasning og istandsetting vil være de viktigste avbøtende tiltakene for reiselivet. Se temautredning for landskap.

For øvrig vil det være viktig med informasjon til lokale reiselivsoperatører om planlagte arbeider i anleggfasen, og hvordan disse evt. vil påvirke ferdsel langs atkomstveger til friluftsområder m.m.

7.5 Oppfølgende undersøkelser

Det er ikke foreslått oppfølgende undersøkelser for dette temaet.

Referanser

Litteratur

- Andersen, O. 2005. Hvilke kulturminner er karakteristisk for reindriftslandskapet, og hva sier de om reindriftens oppkomst? En drøfting av reindriftens kulturlandskap i høyfjellet. I: Fra villreinjakt til reindrift, red. O. Andersen. Skriftserie nr. 1-2005, s. 75-94, Árran lulesamisk senter.
- Berg, E. 1996. Estetikk, landskap og kraftledninger. Kraft og miljø nr. 22.
- Enger, A., Jakobsen, E.W., Grünfeld, L.A., Løvland, J., Iversen, E.K. og Holmen, R.B. 2013. Finnmark Fylkeskommune. 2013. Regional vindkraftplan for Finnmark 2013-2025.
- Fredman, P. & Emmelin, L. 2001: Wilderness purism, willingness to pay and management preferences: a study of Swedish mountain tourists. *Tourism Economics*. 7(1):5-20.
- Grydeland, S.E. 2001. Den sjøsamiske siidaen. En studie med utgangspunkt i Kvænangen.
- Harrison, S. 2002. Visual disamenity in the Queensland wet tropics: Estimating the economic impacts of overhead transmission lines. *Economic Analysis & Policy*. 32(2):173-188.
- Hedeager L. og Østmo, E. 2005. Norsk arkeologisk leksikon. PAX forlag.
- Henriksen, J. E. 1995. Hellegropene: Fornminner fra en funntom periode. Hovedoppgave i arkeologi, Universitetet i Tromsø.
- Innovasjon Norge. 2016. Turistundersøkelsen vintersesongen, 2016.
- Innovasjon Norge. 2018. Nøkkeltall for norsk turisme 2017.
- Jacobsen, Erik W, Tore Dirdal, Anne Fossum, Kristian L Gautesen (2002): Kurs for Norge: En verdiskapende reiselivsnæring, Forskningsrapport nr 10/2002, Senter for verdiskapning, Handelshøgskolen BI: Oslo.
- Kamfjord. G. 1993. Reiselivsproduktet. En introduksjon til den regionale besøksindustrien. Reiselivskompetanse AS. Lillehammer.
- Kleiven, J.1994. Kan kystrekreasjon forklares? Hva predikerer valg av ferieform og fritidsadferd blant ulike brukere av Sørlandskysten? I: Emmelin, L. (red) Nordiskt seminarium om friluftslivsforskning.
- Lebesby kommune 2019. Kartlegging og verdsetting av friluftsområder i Lebesby kommune. Høringsdokument.
- Laksefiske for alle. 2012. Laksefiske i Porsanger. Faktaark fra møte 15. november 2012.
- Landsverneplan for forsvaret: <http://www.forsvarsbygg.no/festningene/Verneplaner/Landsverneplan-for-Forsvaret/>
- Landsverneplan for vegvesenet - Vegmiljø, Nasjonal verneplan for veger, bruer og vegrelaterte kulturminner http://www.vegvesen.no/_attachment/62323/binary/16313.
- Menon Business Economics / Nordlandsforskning. Sektoranalyse av reiselivsnæringen i Nord-Norge. Kunnskapsinnhenting – verdiskaping i nord. Rapport.
- Mork, K. og Melby, M. 2005. Konsekvensutredning for Havsul IV. Friluftsliv og reiseliv. Multiconsult AS og Miljøfaglig Utredning AS.

- Miljødirektoratet 2013. Kartlegging og verdisetting av friluftsområder. Veileder M98-2013.
- NIKU rapport 4 2003 <http://niku.no/filestore/Publikasjoner/NIKURapport4.pdf>
- Nordplan 22/4 – 24/4 1992. Rapport 1994:3. Nordplan Nordiska institutet för samhällsplanering. Stockholm.
- Olsen, B. 1994 Bosetning og samfunn i Finnmarks forhistorie. Universitetsforlaget. Oslo
- Panzacchi M, Van Moorter B, Jordhøy P, Strand O. 2013. Learning from the past to predict the future: using archeological findings and GPS data to quantify reindeer sensitivity to anthropogenic disturbance in Norway. *Landscape Ecol.* doi:10.1007/s10980-012-9793-5
- Pearce, D. 1989. Tourist development. Longman Scientific & Technical. London.
- Puschmann, O., 2005; Nasjonalt referansesystem for landskap. Beskrivelse av Norges 45 landskapsregioner. NIJOS rapport 10/2005. Norsk institutt for jord- og skogkartlegging
- Rideng, A og Grue, B. 2008. Gjesteundersøkelsen 2008 - Utenlandske ferie- og forretningsreiser i Norge. Rapport 995/2008. Transportøkonomisk institutt, Oslo.
- Riksantikvaren 2003. *Kulturminne og kulturmiljø i konsekvensutgreiningar*. Rettleiar. Oslo.
- Riksantikvarens database over freda kulturminner <https://askeladden.ra.no/askeladden/>
- Samiske Kirkegårder. Registrering av automatisk freda samiske kirkegårder i Nord Troms og Finnmark
- Samiske kulturminner langs 420 kV-ledning Balsfjord Hammerfest. Resultater av feltarbeid utført 2010, 2011 og 2012. Sámediggi. Sametinget.
- Schanche, K. 1992. Den funntomme perioden. Nord-Troms og Finnmark i første årtusen e.Kr. FOK-programmets skriftserie nr. 2. Norges Allmennvitenskapelige Forskningsråd.
- SEFRAK – registeret tilgjengelig på <http://www.miljostatus.no/kart/>
- Soini, K., Pouta, E., Salmiovirta, M., Uusitalo, M., Kivinen, T. 2009. Perceptions of power transmission lines among local residents: A case study from Finland. Conference paper.
- Storli, I. 1994. Stallo-boplassene: spor etter de første fjellsamer? Oslo.
- Stortingsmelding 16. (2004/2005). Leve med kulturminner.
- Stortingsmelding 35. Framtid med fotfeste, 2013.
- Tikalsky, S.M. & Willyard, C.J. 2007. Aesthetics and Public Perception of Transmission Structures: A Brief History of the Research 1960s 1970s 1980s 1990s. *Right of Way*. March/April 2007. 28-32.
- Troms. Nord-Troms Museums Skrifter 1/2001. Hansen, L.I og Olsen B. 2004. Samens historie fram til 1750. Cappelen Akademiske forlag
- Universitetenes gjenstandsdatabase <http://www.unimus.no/arkeologi/forskning/index.php>
- Visit Porsanger. Porsanger – et lite eventyr – a fairytale. Brosjyre.
- Aas, Ø., Øian, H., Waaler, R. & Skår, M. 2010. Allmennhetens bruk av utmarka i Finnmark. Sammenstilling basert på skrevne kilder. NINA Rapport 642, 94 s.

Personlige meddelelser

Såmediggi – Sametinget	Thor-Andreas Basso
Tromsø museum	Stephen Wickler
Finnmark fylkeskommune	Jan-Ingolf Kleppe
Kunes Camping	Kjetil Hansen
Lebesby kommune	Torill Svendsen
Lebesby kommune	Odd Birkeland
Lakselv Turistkontor	Roger Albrigtsen
Olderfjord Hotell	Heli Korhonen
Porsanger kommune	Henrik Kristoffersen
Kvalsund kommune	Emmy Camilla Nordvik
Lakselv Hotell	Per Gunnar Daleng
Finnmarkseiendom (FeFo)	Steinar Normann Christensen
Finnmarkseiendom (FeFo)	Einar Asbjørnsen
Roys naturopplevelser	Roy Mathisen
Trailing Tellervo	Anja Tellervo Hansen
Sara Siida	Siv Selnes Sara
Wild Caribou AS	Sandrine Bocher
Hammerfest Turist	Christian Dederichs
Sapminh Næringshage	Svein Sjøveian
Emil Moilnanen	Kunes Jeger og Fiskeforening
Jon Jægervand	Børselv jeger- og fiskerforening

Vedlegg 1. KU-programmet

Statnett SF
Postboks 5192 Majorstua
0302 Oslo

Vår dato: **08 APR 2011**
Vår ref.: NVE 200904308-88
Arkiv: 611
Deres dato: 10.06.2010
Deres ref.: 1436561

Saksbehandlere:
Matilde Anker og Siv Sannem Inderberg
22 95 98 90 22 95 94 38

Statnett SF: 420 kV kraftledning Skaidi-Varangerbotn. Fastsetting av utredningsprogram

Vi viser til Deres melding av 10.06.10, møter om saken i august-september 2010, innkomne høringsuttalelser og våre vurderinger i vedlagte notat "Bakgrunn for utredningsprogram" av i dag.

I medhold av forskrift om konsekvensutredninger av 26.06.09, fastsetter herved Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) et utredningsprogram for den planlagte nye 420 kV kraftledningen mellom Skaidi og Varangerbotn. Den meldte 420 kV kraftledningen planlegges fra Skaidi transformatorstasjon i Kvalsund kommune til Varanger transformatorstasjon i Nesseby kommune. Tiltaket inkluderer også mulig nye transformatorstasjoner ved Lakselv og Adamsfjord. Kraftledningen berører Kvalsund, Porsanger, Lebesby, Tana og Nesseby kommuner i Finnmark fylke. Planlagt trasélengde er ca.215 km.

NVE har forelagt utredningsprogrammet for Miljøverndepartementet i henhold til § 8 i forskrift om konsekvensutredninger av 26.06.09.

Sametinget og tre reinbeitedistrikt ba om konsultasjon i forkant av fastsetting av utredningsprogrammet i henhold til kongelig resolusjon av 01.07.05. Dette er gjennomført. Vi viser til notat "Bakgrunn for utredningsprogram" for omtale av prosess og konsultasjonstema.

Konsekvensutredningen skal omfatte meldte traseer og anlegg slik de forekommer i melding av 9. juni.10. Utredningen skal i tillegg omfatte de traséalternativer/ traséjusteringer/ transformatorstasjonsplasseringer som er tatt inn og beskrevet i utredningsprogrammet. Virkninger av baneanlegg og terrenginngrep som f.eks. anleggsveier, bygninger og kaier skal vurderes for alle relevante utredningstema som er angitt i dette programmet. Vurderingene skal også inneholde beskrivelse av virkninger for planlagt og eksisterende infrastruktur (veier, telenett, vann- og avløpsledninger osv.) Virkninger skal vurderes for både anleggs- og driftsfase for alle relevante utredningstemaer.

Utredningsprogrammet er tematisk oppdelt og omtaler både problemstillinger som skal belyses og fremgangsmåte som skal brukes. NVE mener at en konsekvensutredning basert på dette utredningsprogrammet vil gi et godt grunnlag for å beslutte om anlegget skal bygges, eventuelt hvilken trasé og utforming av anlegget som samlet gir minst negative virkninger for natur, miljø og samfunn.

Det totale beslutningsgrunnlaget utgjøres av utredninger i medhold av dette utredningsprogrammet, innkomne høringsuttalelser og de kravene som NVE stiller til en søknad etter energiloven i NVEs "Veileder for utforming av søknad om anleggskonsesjon for kraftoverføringsanlegg".

Naturmangfoldloven trådte i kraft 01.07.09. Utredningen av naturmangfold skal ta sikte på å gi et grunnlag for å kunne foreta vurderinger etter naturmangfoldloven §§ 8-12.

Konsekvensutredningen skal i nødvendig utstrekning omfatte de punkter som er skissert i vedlegg III b i forskrift om konsekvensutredninger av 26.06.09. På bakgrunn av forskriften, forslag til utredningsprogram, innkomne høringsuttalelser og notatet "Bakgrunn for utredningsprogram" fastsetter NVE følgende utredningskrav i tillegg til de krav som er satt i brevets innledning.

1. Beskrivelse av anlegget

NVEs "Veileder for utforming av søknad om anleggskonsesjon for kraftoverføringsanlegg" beskriver hvordan en konsesjonssøknad skal utformes. En søknad etter denne veilederen vil ivareta flere av utredningstemaene som er listet opp i forskrift om konsekvensutredninger, blant annet for temaene begrunnelse, beskrivelse av anlegget og beredskapshensyn. Vurdering av anleggets virkninger for miljø og andre samfunnshensyn vil fremgå av konsekvensutredningen. I konsekvensutredningen skal det derfor kun gis en kort oppsummering av søknaden der følgende punkter inngår:

- Begrunnelse for søknaden
- Beskrivelse av 0-alternativet
- Beskrivelse av omsøkte og vurderte alternativer
- Systemløsning – herunder:
 - vurdering av innvirkning på eksisterende og planlagte kraftledningsnett i området
 - nytten av 420 kV Skaidi-Varangerbotn som en selvstendig løsning og som en del av en nordisk ringforbindelse
 - fordeler og ulemper ved å gå innom meldte transformatorstasjoner
 - hensiktsmessig plassering av nye transformatorstasjoner og en vurdering av hvor mye ny kraftproduksjon som kan tilknyttes disse
 - vurdering av å bruke systemvern
- Teknisk/økonomisk vurdering
- Sikkerhet og beredskap

2. Alternativer

NVE ber om at det i utredningsarbeidet vurderes følgende traséjusteringer/-alternativer i tillegg til de meldte trasealternativer på følgende strekninger/områder:

Traseer

Kvalsund kommune:

Vurder alternative traseer østover fra Skaidi transformatorstasjon i området med gjerdeanlegg for rein drifta for å søke å redusere konflikt med reinbeitedistriktets aktiviteter.

Porsanger kommune:

- Justering av trasé ved kryssing av Lakselva noe lenger sør enn dagens 132 kV kraftledning, jf. innspill fra Einar Svendsen m.fl. og Statens Landbruksforvaltning.
- En alternativ trasé fra Lakselv transformatorstasjon nordøstover mot Børselv, øst for meldt trasé i tråd med innspill fra Torgeir Johnsen m.fl..

Lebesby kommune:

- Justering av alternativ 1.5 med tanke på å samle inngrepene i området.

Hvis det gjennom utredningsarbeidet fremkommer nye aktuelle traséalternativer, skal disse vurderes på samme nivå som de foreslåtte traseene i meldingen. Vurderte løsninger som ikke er aktuelle skal beskrives, slik at det tydelig kommer frem hvorfor man har valgt å ikke utrede alternativet/alternativene videre.

Kabel

Kabel (jord- og sjøkabel) som alternativ til luftledning skal gis en generell beskrivelse for spenningsnivåene 66 kV, 132 kV og 420 kV. Utredningen skal omtale miljømessige, økonomiske, tekniske og driftsmessige forhold. Som grunnlag for den generelle beskrivelsen skal Statnett ta utgangspunkt i tilgjengelig informasjon fra andre tilsvarende prosjekter.

Den generelle beskrivelsen skal eksemplifiseres og konkretiseres med en kort vurdering av følgende strekninger:

Porsanger kommune:

- Kryssing av Stabbursdalen. Statnett skal vurdere kabling av eksisterende 66 kV og 132 kV kraftledninger og/eller kabling av ny 420 kV kraftledning.

Kvalsund, Porsanger og Lebesby kommuner:

- Vurder kabling av 420 kV kraftledning over Porsangerfjorden etter alternativ K2 og K4, inkludert alternative luftledningstraseer på øst og vest siden av Porsangerfjorden. Forholdet til planlagte Lakselv transformatorstasjon skal også omtales.

Tana kommune:

- Kryssing av Tanaelva. Statnett skal vurdere kabling av eksisterende 132 kV kraftledning.

Transformeringspunkter

Statnett skal vurdere alternative lokaliseringer av Varanger transformatorstasjon.

Statnett skal gjøre en vurdering av samlokalisering med eksisterende 132 kV transformatorstasjoner i Skaidi, Lakselv, Adamsfjord og Varangerbotn. Disse vurderingene må skje i nært samarbeid med de regionale og lokale netteierne.

Sanering og omstrukturering av eksisterende kraftledninger

Det skal gjøres en vurdering av muligheten for å sanere og omstrukturere eksisterende kraftoverføringsanlegg i området på bakgrunn av den meldte 420 kV kraftledningen med meldte og utredede transformatorstasjoner. Det skal vurderes hvordan dette kan bidra til å redusere de totale ulempene for området, og hvilke konsekvenser dette kan få for forsyningssikkerheten i området. Statnett skal samarbeide med andre netteiere i området for å finne gode løsninger i dette arbeidet.

Dette kravet må sees i sammenheng med krav om utredning av transformeringspunkter.

En oversikt over forutsetninger som legges til grunn og tidsrekkefølgen for de ulike tiltakene (sanering, nye transformatorstasjoner, omstrukturering) skal fremkomme.

3. **Prosess og metode**

Konsesjonssøknaden skal utarbeides i samsvar med NVEs "Veileder for utforming av søknad om anleggskonsesjon for kraftoverføringsanlegg". Kapittel 6.5 i veilederen skal erstattes av utredningsprogrammets kapittel 3 og 4 som beskriver hvordan utredningene skal gjennomføres og hvilke virkninger av tiltaket som skal utredes.

Konsekvensutredningen skal følge utredningsprogrammets struktur. Overlappende tema skal omtales og dobbeltregistrering av virkninger skal så langt som mulig unngås. NVE forutsetter at de enkelte delutredningene ses i sammenheng der disse bygger på hverandre eller henger sammen for eksempel landskap/ kulturminner/ kulturmiljø/ friluftsliv/ reiseliv/ verneområder/ INON/ naturmangfold/ reindrift/ samiske kulturminner/ utmarksnæring med mer. Under enkelte punkter er det henvist spesielt til behov for samordning av utredning/konklusjoner, men denne vurderingen skal gjøres for alle tema.

Miljøverndepartementets veileder T-1177 om "Konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven" gir veiledning for arbeidet med enkelttemaene miljø, naturressurser og samfunn. NVE anbefaler at det brukes standard metodikk, for eksempel Direktoratet for naturforvaltnings håndbøker og NVEs veileder, der dette anses relevant. Statens vegvesens håndbok 140 anbefales brukt. Sametingets retningslinjer for vurdering av samiske hensyn ved endret bruk av meahcci/utmark kan benyttes. Konsekvensutredningen skal ta utgangspunkt i foreliggende kunnskap og nødvendig oppdatering av denne.

Det skal kort redegjøres for datagrunnlag og metoder som er brukt for å vurdere virkningene av kraftledningen. Eventuelle faglige eller tekniske problemer ved innsamling og bruk av data og metoder skal beskrives.

Både fordeler og ulemper ved prosjektet skal belyses for alle relevante temaer. Tiltak som kan redusere eventuelle negative virkninger i anleggs- og driftsfasen, skal vurderes for alle relevante temaer. Eksempler på slike avbøtende tiltak kan være: tidspunkt for anleggsarbeid, traséjusteringer, bevisst valg av maste- og linetyper, materialvalg- og fargevalg, tiltak for fugl, skånsom trasérydding, vegetasjonsskjermer, revegetering mm.

Dersom kunnskapsgrunnlaget vedrørende naturmangfold er mangelfullt skal det gjennomføres feltbefaring. Det skal vurderes om det er mest hensiktsmessig at befaringsundersøkelser gjennomføres som en del av konsekvensutredningen, eller miljø- og transportplan i forbindelse med detaljprosjektering av anlegget. I de tilfeller der nye registreringer er gjennomført skal det oppgis dato for feltregistreringer, befaringsrute og hvem som har utført feltarbeidet og artsregistreringene.

NVE ber tiltakshaver om i nødvendig grad ta kontakt med regionale myndigheter, berørte kommuner, interesseorganisasjoner, grunneiere og reindriftsnæringen i utredningsarbeidet. Der det er hensiktsmessig bør Statnett vurdere å opprette samrådsgrupper. Tiltakshaver oppfordres videre til å ta kontakt med NVE før søknad med konsekvensutredning ferdigstilles og oversendes til formell behandling.

4. Tiltakets virkninger for miljø og samfunn

Landskap og visualisering

- Det skal gis en beskrivelse av landskapet som anlegget berører.
- Det skal gjøres en vurdering av landskapsverdiene og vurdere hvordan anlegget visuelt kan påvirke disse verdiene. Vurderingen skal ta hensyn til eksisterende inngrep i landskapet.
- Anlegget skal visualiseres. Visualiseringene skal gi et representativt bilde av de utredede traseene og plassering av transformatorstasjonene.

Fremgangsmåte:

De overordnede trekkene ved landskapet beskrives i henhold til Nasjonalt referansesystem for landskap (www.skoglandoglandskap.no). Det anbefales en detaljeringsgrad tilsvarende underregionnivå eller mer detaljert. Verdier i landskapet og påvirkning av tiltaket skal beskrives og vurderes.

Tekst, bilder og kart skal benyttes for å støtte beskrivelsene av landskapsvirkningene.

Det skal utarbeides visualiseringer for å vurdere de visuelle virkningene av anlegget best mulig. Visualiseringene skal utføres som fotomontasjer. Statnett kan vurdere å bruke 3D bilder/animasjon fra standplassene i tillegg til fotomontasjer. Følgende områder skal visualiseres: Kryssing av Stabbursdalen, føring langs Porsangerfjorden/Lakselv, kryssing av Tanaelva og føring på øst og vestsiden av elva og alle vurderte transformatorstasjoner. Tiltakshaver skal også i samarbeid med berørte kommuner vurdere behov for eventuelt øvrige representative fotostandpunkter. Aktuelle områder kan være dal- og elvekryssinger, ved tett bebyggelse, ferdelsårer, særlig viktige friluftsområder og kulturmiljøer mm. Fotostandpunktene og -retning skal vises på et oversiktskart. Utredningen for landskap skal ses i sammenheng med vurderingene for "samiske og norske kulturminner og kulturmiljø" og "friluftsliv".

Samiske og norske kulturminner og kulturmiljø

- Kjente automatisk fredete kulturminner, vedtaksfredete kulturminner, nyere tids kulturminner og kulturmiljø i traseene og i influensområdet, skal beskrives og vises på kart. Med influensområder menes de områder hvor kulturminner og kulturmiljø kan bli visuelt berørt. Influensområdet vil ofte være betraktelig større enn selve tiltaksområdet.
- Kulturminnene og kulturmiljøenes verdi skal vurderes og vises på kart.
- Potensialet for funn av automatisk fredete kulturminner skal beskrives og vises på kart. Dette inkluderer vurdering av kulturminner i sjø/vassdrag.
- Direkte virkninger og visuelle virkninger av tiltaket for kulturminner og kulturmiljø skal beskrives og vurderes. Dette skal gjøres både for tiltaksområdet og influensområdet. Tiltaksområdet omfatter de enkelte traséalternativene med tilhørende tekniske inngrep (transformatorstasjoner, veier, etc.)
- Det skal redegjøres kort for hvordan eventuelle negative virkninger for kulturminner kan unngås ved plantilpasninger.
- Det skal vurderes om det bør lages visualiseringer når spesielt viktige kulturminner eller kulturmiljøer blir berørt. Spesifikke visualiseringer og fremgangsmåte er nevnt under punktet "Landskap og visualisering".

Fremgangsmåte:

Utredningen skal bygge på eksisterende kunnskap, og relevant dokumentasjon skal gjennomgås, for eksempel Askeladden kulturminnedatabase (www.ra.no). Kulturminnemyndighetene og relevante regionale og lokale myndigheter/informanter skal kontaktes. De regionale kulturminnemyndigheter er fylkeskommunen og Sametinget. For kulturminner i sjø i Nord-Norge skal Tromsø museum kontaktes. For strekninger eller områder hvor gjennomgang av dokumentasjonen og kontakten med myndigheter eller lokalkjente viser at potensialet for funn av hittil ukjente automatisk fredete kulturminner er stort, skal vurderingene i nødvendig grad suppleres med befaring av personell med samisk og norsk kulturminnefaglig kompetanse.

Riksantikvarens "*Rettleiar: Kulturminne og kulturmiljø i konsekvensutgreiingar*" (2003) og NVEs veileder 2/2004 "*Hensynet til kulturminner og kulturmiljøer ved etablering av energi- og vassdragsanlegg*", kan benyttes i vurderingen. For å vurdere de visuelle virkningene kan NVEs veileder 3/2008 "*Visuell innvirkning på kulturminner og kulturmiljø*" benyttes. Databasen "*Askeladden*" (oversikt over fredete kulturminner og kulturmiljøer) og SEFRAK-registeret (register over eldre bygninger og andre kulturminner) kan benyttes til utredningsarbeidet. Utredningen for samiske og norske kulturminner og kulturmiljø skal ses i sammenheng med vurderingene for "landskap og visualisering" og "friluftsliv".

Friluftsliv

- Det skal redegjøres for viktige friluftsområder som kan bli berørt av anlegget. Dagens bruk av friluftsområdene skal beskrives.
- Det skal vurderes hvordan anlegget vil kunne påvirke dagens bruk av områdene.

Fremgangsmåte:

Informasjon om dagens bruk av området skal innhentes fra lokale myndigheter, aktuelle interesseorganisasjoner og andre lokalkjente. Direktoratet for naturforvaltnings håndbøker nr. 18 "Friluftsliv i konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven" (2001) og nr. 25 "Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder" (2004) kan benyttes i utredningen. Viktige områder skal vises på kart. Utredningen for friluftsliv skal ses i sammenheng med vurderingene for "landskap og visualisering" og "samiske og norske kulturminner og kulturmiljø".

Naturmangfold

For dette temaet skal fagutredningen forekomme i en offentlig og en ikke-offentlig versjon. Dette for å sikre at sensitive opplysninger skjermes i tråd med retningslinjer for håndtering av stedfestet informasjon om biologisk mangfold og offentlighetsloven § 24.

Naturtyper og vegetasjon

- Det skal utarbeides en oversikt over verdifulle naturtyper, jf. Direktoratet for naturforvaltnings håndbok nr. 13 og Direktoratet for naturforvaltnings naturbase over kjente kritisk truede, sterk truede og sårbare arter, jf. Norsk Rødliste 2010, som kan bli berørt av anlegget.
- Potensialet for funn av kritisk truede, sterkt truede og sårbare arter, jf. Norsk Rødliste 2010, skal vurderes.

Fremgangsmåte:

Vurderingene skal konsentreres til areal som vil bli fysisk berørt, så som veg, masteplassering, oppstillingsplasser osv, og bygge på eksisterende dokumentasjon. Der eksisterende dokumentasjon er mangelfull skal det gjennomføres feltbefaring. Informasjon om naturtyper og vegetasjon som kan bli vesentlig berørt av anlegget skal vises på kart. Sensitive opplysninger skal merkes "unntatt offentlighet". Vurderingene skal også gjøres for anlegg i sjø på basis av eksisterende informasjon.

Fugl

- Det skal utarbeides en oversikt over fugl som kan bli vesentlig berørt av anlegget, med spesielt fokus på arter i Norsk Rødliste, ansvarsarter (herunder dverggås) og jaktbare arter (herunder storfugl).
- Det skal vurderes hvordan anlegget kan påvirke kritisk truede, sterkt truede og sårbare arter jf. nyeste versjon av Norsk Rødliste 2010, gjennom forstyrrelser, påvirkning av trekkruiter, områdes verdi som trekklokalitet, kollisjoner, elektrokusjon og redusert/forringet økologisk funksjonsområde (herunder hekkeområder).

Fremgangsmåte:

Vurderingene skal bygge på eksisterende dokumentasjon og kontakt med lokale og regionale myndigheter og organisasjoner/ressurspersoner. Der eksisterende dokumentasjon av fugl er mangelfull skal det gjennomføres feltbefaring. Informasjon om fugl som kan bli vesentlig berørt av anlegget skal vises på kart. Sensitive opplysninger, skal merkes "unntatt offentlighet".

Andre dyrearter

- Det skal utarbeides en oversikt over dyr som kan bli vesentlig berørt av anlegget, med spesielt fokus på fjellrev og på Norsk Rødliste 2010, ansvarsarter og jaktbare arter.
- Det skal vurderes om viktige økologiske funksjonsområder i og i (nær) tilknytning til traseen(e) for kritisk truede, sterkt truede og sårbare arter, jf. Norsk Rødliste 2010, kan bli vesentlig berørt av anlegget.
- Det skal gjøres en kort vurdering av virkning for laks i Tanaelva ved kryssing med luftledning eller med kabel.

Fremgangsmåte:

Vurderingene skal bygge på eksisterende kunnskap, dokumentasjon og kontakt med lokale og regionale myndigheter og organisasjoner/ressurspersoner. Informasjon om dyr som kan bli vesentlig berørt av anlegget skal vises på kart. Sensitive opplysninger, skal merkes "unntatt offentlighet". Vurderingene skal også gjøres for anlegg i sjø.

Utredningene for naturmangfold skal ses i sammenheng med vurderinger av inngrepsfrie naturområder og verneområder under temaet "arealbruk".

Samlet belastning. jf. naturmangfoldloven § 10

- Det skal gjøres en vurdering av om kraftledningen og andre eksisterende eller planlagte vassdrags- og energiltak i området samlet kan påvirke forvaltningsmålene for en eller flere truede eller prioriterte arter og/eller verdifulle, truede eller utvalgte naturtyper.
- Det skal vurderes om tilstanden og bestandsutviklingen til disse arter/naturtyper kan bli vesentlig berørt.

Fremgangsmåte:

Vurderingene skal bygge på kjent og tilgjengelig informasjon om andre planer (jfr. forholdet til andre planer, se avsnitt om "Arealbruk" i utredningsprogrammet) og utredede virkninger for naturmangfold. I vurderingen skal det legges vekt på tiltakets virkninger for eventuelle forekomster av verdifulle naturtyper jf. Direktoratet for naturforvaltnings Håndbok 13, truede naturtyper i Norsk Rødliste for naturtyper 2010, utvalgte naturtyper utpekt jf. nmfl § 52 og økosystemer som er viktige økologiske funksjonsområder for truede arter i Norsk Rødliste 2010 og prioriterte arter utpekt jf. nmfl § 23.

Nærings og samfunnsinteresser

Verdiskapning

- Det skal beskrives hvordan anlegget kan påvirke økonomien i berørte kommuner, herunder sysselsetting og verdiskapning lokalt og regionalt.

Fremgangsmåte:

Beskrivelsen skal blant annet baseres på erfaringer fra tidligere prosjekter.

Reindrift

- Reindriftnæringens bruk av områder langs traseene skal beskrives.
- Direkte beitetap som følge av kraftledningen skal vurderes. Det skal også gjøres en vurdering av beitetap hvor det tas hensyn til samlet virkning av inngrep, eksempelvis der det foreslås parallellføring med eksisterende ledning, ved veganlegg, hyttefelt og lignende.
- Det skal vurderes hvordan tiltaket i anleggs- og driftsfasen kan påvirke reindriften bruk av området gjennom bl.a. barrierevirkning, skremsel/støy, økt ferdsel og driftsulemper for reindriften (for eksempel økt innsats av menneskelige ressurser, luftfartshinder for reinsamling med helikopter med mer).
- For reinbeitedistrikt 21, som berøres av både omsøkte 420 kV Balsfjord-Hammerfest og meldte 420 kV Skaidi-Varangerbotn, skal det gjøres en samlet vurdering av antatte virkninger dersom begge prosjektene blir gjennomført.
- Det skal gis en kortfattet oppsummering av eksisterende kunnskap om kraftledninger og rein, herunder om valg av mastetyper eller elektromagnetiske felt kan ha innvirkning på reindriften.

Fremgangsmåte:

Utredningen skal gjøres på bakgrunn av eksisterende informasjon om vegetasjon, trekk- og flytteleier, bruksomfang mv. gjennom året, og eksisterende kunnskap om kraftledninger og reindrift, eventuelt supplert med befaringer. NVE anbefaler at det opprettes et samarbeid med reindriftnæringen og at reindriftnæringens kontaktes. Utredningen for reindrift skal sees i sammenheng med vurderinger for "samiske kulturminner og kulturmiljø", "arealbruk", "friluftsliv", "utmarksnæring" og de overordnede vurderinger av alternativer og eventuelle saneringsmuligheter.

Reiseliv

- Reiselivsnæringen i området skal beskrives, og anleggets mulige virkninger for reiselivet skal vurderes.

Fremgangsmåte:

Vurderingene skal bygge på informasjon innhentet hos lokale, regionale og sentrale myndigheter, organisasjoner og reiselivsnæringen. Erfaringer fra andre områder i Norge og eventuelt andre land bør innhentes. Vurderingen av virkninger skal ses i sammenheng med de vurderinger som gjøres under temaene "landskap", "friluftsliv" og "utmarksnæring".

Utmarksnæring

- Utmarksbasert næringsvirksomhet utover reindrift langs traseen skal beskrives kort. Tiltakets mulig innvirkning for næringsvirksomheten skal vurderes.

Fremgangsmåte:

Vurderingen av virkninger skal ses i sammenheng med de vurderinger som gjøres under temaene "landskap", "friluftsliv", "reindrift" og "reiseliv".

Landbruk

- Landbruksaktivitet som blir vesentlig berørt av anlegget skal beskrives, og virkninger for jord- og skogbruk, herunder driftsulemper, typer skogsareal som berøres og virkning for produksjon, skal vurderes.

Framgangsmåte:

Lokale og regionale landbruksmyndigheter skal kontaktes.

Luftfart og kommunikasjonssystemer

- Det skal gjøres rede for anleggets virkninger for omkringliggende radaranlegg, navigasjonsanlegg og kommunikasjonsanlegg for luftfarten.
- Anleggets virkninger for inn- og utflyvningsprosedyrene til omkringliggende sivile og militære flyplasser skal vurderes.
- Det skal vurderes om anlegget utgjør andre hindringer for luftfarten, spesielt for lavtflyvende fly og helikopter.
- Virkninger for andre kommunikasjonssystemer skal vurderes.
- Det skal redegjøres for hvilke luftstrekker som antas at bør merkes etter forskrift om merking av luftfartshinder. Muligheter for dispensasjon eller valg av type merking skal beskrives.

Framgangsmåte:

Avinor, ved flysikringsdivisjonen, skal kontaktes. Aktuelle operatører av lavtflyvende fly og helikopter skal også kontaktes.

Arealbruk

- Areal som båndlegges skal beskrives. Eventuelle virkninger for eksisterende og planlagte tiltak som for eksempel hyttefelt, masseuttak og lignende skal vurderes.
- Forholdet til andre offentlige og private planer og eventuelle krav til endring av gjeldende planer etter plan- og bygningsloven skal beskrives.
- Eksisterende og planlagt bebyggelse langs det nye anlegget kartlegges i et område på 100 meter fra senterlinjen. Det skal skilles mellom bolighus, skoler/barnehager, fritidsboliger og andre bygninger og vises avstand til senterlinjen.
- Områder som er vernet etter naturvernloven (nå naturmangfoldloven), kulturminneloven, og/eller plan- og bygningsloven, herunder vassdrag vernet etter Verneplan for vassdrag, foreslåtte verneplan for myrer og våtmarker i Finnmark, som blir berørt av anlegget skal beskrives og vises på kart. Det skal vurderes hvordan tiltaket eventuelt vil kunne påvirke verneverdiene og verneformålet.
- Tiltakets eventuelle reduksjon av inngrepsfrie naturområder skal tall- og kartfestes. Eventuelt tap av inngrepsfrie naturområder skal også oppgis i prosent for berørte kommuner og Finnmark fylke.

Fremgangsmåte:

Disse punktene må sees i sammenheng med andre utredningskrav om for eksempel ”landskap”, ”reindrift”, ”naturmangfold” og ”kulturminner og kulturmiljøer”. Sametingets retningslinjer kan benyttes for vurdering av samiske hensyn ved endret bruk av meahcci/utmark i Finnmark.

Elektromagnetiske felt

- Bygg som ved gjennomsnittlig årlig strømbelastning kan bli eksponert for magnetiske felt over 0,4 μT , skal kartlegges. Typer bygg, antall bygg og magnetfeltstyrken skal beskrives. Beregningene skal inkludere eventuelle eksisterende ledninger som parallellføres med planlagte tiltak.
- Det skal gis en oppsummering av eksisterende kunnskap om kraftledninger og helse. Statnett skal ta utgangspunkt i gjeldende forvaltningsstrategi for kraftledninger og magnetfelt, nedfelt i St. prp. Nr. 66 (2005-2006), og i strålevernets anbefalinger på www.nrpa.no.
- Dersom bygg blir eksponert for magnetfelt på over 0,4 μT skal det vurderes tiltak som kan redusere feltnivå.

Forurensning

Støy

- Støy fra kraftledningen og aktuelle transformatorstasjoner skal beskrives.
- For transformatorstasjoner skal det utarbeides støysonekart.

Fremgangsmåte:

Støyutredningene skal ta utgangspunkt i ”Retningslinjer for behandling av støy i arealplanlegging” (T-1442) og ”Veileder til retningslinje for behandling støy i arealplanlegging” (TA-2115) utarbeidet av Klima- og forurensningsdirektoratet. Utredningene skal legges til grunn for de utredninger som gjøres for reindrift.

Utslipp og avrenning

- Mulige kilder til forurensning fra anlegget skal beskrives og risiko for forurensning skal vurderes. For transformatorstasjoner skal mengden av olje angis.

Drikkevann

- Virkninger for eventuelle drikkevanns- og reservevannskilder skal beskrives.

5. Formidling av utredningsresultatene

Konsekvensutredningen skal foreligge samtidig med konsesjonssøknad etter energiloven, og vil bli sendt på høring sammen med søknaden. Konsekvensutredning og søknad skal gjøres tilgjengelig på internett.

NVE gjennomfører høring av søknader elektronisk, og all dokumentasjon må derfor sendes NVE digitalt. NVE skal kontaktes for å avtale oversendelse av antall papireksemplarer.

Søknad med konsekvensutredning skal normalt utgjøre et samlet dokument, jf. forskrift om konsekvensutredninger § 9. Tiltakshaver skal utforme et sammendrag av konsekvensutredningen beregnet for offentlig distribusjon. NVE anbefaler at det utarbeides en enkel brosjyre.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Torodd Eggan
seksjonssjef

Vedlegg: Notatet "Bakgrunn for utredningsprogram"

Orientering sendes til alle hørings- og orienteringsinstanser

Utarbeidet av:

Multiconsult